

ש"ס תחינה

רב פנינים

ש"ס תחנה

רב פנינים

מיט פיעלע פירוש'ים און משלים און עבד' מייטש, צווישען
וועלכע עס געפינען זיך משלי דוד, מגדל דוד,
משלי אבות, משלי מוסר, דברי צדיקים,
מנחת יצחק, מעשה חכמים, דינים,
עזרת א. ג. י.

ענטווארפט

הינדערט זעקס און זיבעציג

זיינע און אלטע תחנות און משלים, ארויסגענומען פון פיעלע
מדרשים און ספרי מוסר.

היברו פאבלישינג קאמפאני

Printed in United States
Hebrew Publishing Company, New York.

Copyright, 1916, by the Hebrew Publishing Co., New York, N. Y.

אינה אלמס פער צייכנים:

זייט

- 43 (א) תחנה פאר טבילה געהן
- 44 (א) פיר ברכות גר בשפר
- 44 (א) תחנה צו ליכט צינדען
- 47 (א) פיר פון ליכט בענשען
- 49 (א) צינדען
- 50 (א) צינדען תחנה פון ליכט צינדען
- 54 (א) פיר אמעריקא
- 59 (א) תחנה ווען א מגפה ר"ל
- 62 (א) תחנה פאר מנחה
- 63 (א) תחנה פון שבת פריה
- 66 (א) תחנה מקרא קודש
- 71 (א) תחנה ווען מען בענמאשט ראש חודש חשוון
- 71 (א) תחנה ווען מען בענמאשט ראש חודש כסליו
- 77 (א) תחנה ווען מען בענמאשט ראש חודש טבת
- 79 (א) תחנה ווען מען בענמאשט ראש חודש שבט
- 81 (א) תחנה ווען מען בענמאשט ראש חודש אדר
- 81 (א) תחנה ווען מען בענמאשט ראש חודש אדר אין א
- 84 (א) עבור יאהר
- 86 (א) תחנה ווען מען בענמאשט ראש חודש ניסן
- 88 (א) תחנה ווען מען בענמאשט ראש חודש אייר
- 91 (א) תחנה ווען מען בענמאשט ראש חודש סיון

זייט

- (א) תחנה ווען מען שטעהט אויף פון שלאף
- 1 (א) תחנה צו גענעל-וואסער
- 1 (א) תחנה ביים וואשען די הענט
- 1 (א) תחנה אשר יצר
- 2 (א) תחנה פון אלעי נשמה
- 2 (א) תחנה קבלת עול מלכות שמים
- 5 (א) צינדען תחנה צוא השקמת הבקר
- 8 (א) תחנה מודה אני
- 16 (א) תחנה ערב ובקר
- 17 (א) צינדען תחנה פון ירושלים
- 20 (א) תחנת שערים
- 21 (א) תחנה מה טובו
- 22 (א) תחנה נאך מה טובו
- 23 (א) תחנה צו קליין קריאת שמע
- 25 (א) תחנה פאר פי אתה שומע
- 26 (א) תחנה שים שלום
- 27 (א) תחנה משפט צדק
- 28 (א) תחנה פון ירושלים
- 30 (א) תחנה ליום ראשון
- 31 (א) תחנה ליום שני
- 32 (א) תחנה ליום שלישי
- 33 (א) תחנה ליום רביעי
- 33 (א) תחנה ליום חמישי
- 35 (א) תחנה ליום ששי
- 36 (א) תחנה שיערי בתמים
- 39 (א) תחנה עומר בגדולת
- 40 (א) תחנה שלשה שיערים
- 40 (א) תחנה פון סלה געהען
- 43 (א) מצות גדה

זייט

זייט

- 168 (עו) סדר לייכט גענעטשען פון ראש השנה
168 (עח) תחנה נאך לייכט גענעטשען פון ראש השנה
175 (עט) תפלה על הפרנסה
(פ) תחנה פיר ראש השנה קור מענדליג אין שוהל
176 (פא) תחנה פון אויסגעמען
183 (פב) שיר המעלות ממעקים
191 (פג) תחנה שערי שמים
191 (פד) תחנה פאר שופר בלאזען
192 (פה) סדר תקיעות
196 (פו) פסוקים פאר שופר בלאזען
197 (פז) ברכות פון תקיעות
198 (פח) תחנה נאך וכתוב
200 (פט) רבנו של עולם פון דוכנען
202 (צ) סדר תשליך
204 (צא) רבנו צדיקים
205 (צב) א נייע תחנה צו תשליך
208 (צג) סדר בפרות
215 (צד) תחנה נאך בפרות שלאגען
217 (צה) תחנה ערב יום כפור צו לייכט גענעטשען
220 (צו) סדר לייכט ציגדען פון ערב יום כפור
223 (צז) תחנה ערב יום כפור נאך לייכט גענעטשען
223 (צח) תחנה פאר גל גדרי
229 (צט) תחנה נאך תפלת יעלה
231 (ק) א נייע תחנה פון הוצאת נשמות
240 (קא) יזכור פאר א פאטער
244 (קב) יזכור פאר א מוטער
244 (קג) יזכור פאר קרוכים
245

- ג) תחנה ווען מען גענעטשט ראש חודש תמוז
93 גא) תחנה ווען מען גענעטשט ראש חודש אב
95 גב) תחנה ווען מען גענעטשט ראש חודש אלול
98 גג) א נייע תחנה פון ראש חודש גענעטשען
101 גד) ישר עשרה מדות פון ראש חודש גענעטשען
103 גה) תחנה עלנו לשבח פון ראש חודש גענעטשען
107 גו) ברכת ראש חודש
109 גז) אנעים זמירות
111 גח) תחנה שערי רחמים
116 גט) תחנה פון שבת צורנאכט
117 (ס) תחנה פאר הברכה
118 (סא) תחנה נאך הברכה
120 (סב) תחנה לערב ראש חודש
120 (סג) תחנה יום כפור קמן
122 (סד) תחנה לתענית צבור
124 (סה) תחנה לעשרה במבת
127 (סו) תחנה לתענית אסתר
127 (סז) אל מלא רחמים לב' סיון
128 (סח) תחנה לשבעה עשר בתמוז
129 (סט) תחנה לתשעה באב
131 (ע) תחנה נחמת ציון
135 (עא) תחנה אמהות
136 (עב) תחנה פיר חדש אלול
144 (עג) תחנה לראש חודש אלול
146 (עד) תחנה פון סליחות
148 (עה) תחנה פון ששה סדרים
156 (עו) תחנה תשובה תפלה צדקה
162

זייט

- קבג) תַּחֲנָה פֿון לײַכט צײַגדען
לשמיני עֶצֶרֶת וּלְשִׁמְחַת
תּוֹרָה 279
קכד) תַּחֲנָה פֿאר מוסף צו תּפִלַּת
גִּשָּׁשׁ 281
קכה) אַ לײַד פֿון א"ב אויף שִׁמְחַת
תּוֹרָה 282
קכו) תַּחֲנָה פֿאר אַרױסגעהן פֿון
שׁוּהר 288
קכז) תַּחֲנָה פֿאר תּנוּכָה לײַכט
גַּעגִישֶׁען 289
קכח) תַּחֲנָה לְפִנֵּי הַמֶּלֶךְ 290
קכט) תַּחֲנָה לְפִנֵּי הַמֶּלֶךְ לײַכט
גַּעגִישֶׁען 292
קל) תַּחֲנָה פֿאר מל 297
קלא) תַּחֲנָה לְשִׁבּוּעוֹת 297
קלב) אַ תּוֹרָה לײַד פֿון שִׁבּוּעוֹת 301
קלג) עֶשְׂרֵת הַדְּבָרוֹת 302
קלד) אַ נײַע תַּחֲנָה פֿיר די וואָס
האַפֿען קײַנער אָדער
קרויבן אין מלְחָמָה 304
קלה) תַּחֲנָה פֿאר אַ פֿרוי וואָס
האַלט זיך אויף בײַ קײַנ-
ער 307
קלו) תַּחֲנָה פֿאר אַן עגונה 309
קלז) אַ נײַע תַּחֲנָה פֿאר אַמע-
ריקא ווען מען הערט
שְׁלֵעבטע פֿשוּרוֹת פֿון דר
אַלְטער וועלט 311
קלח) תַּחֲנָה פֿאר אַ פֿרוי וואָס
זאָמערט צדקה 313

זייט

- קד) זיכור פֿאר קדושים 245
קה) אל מלא רחמים 246
קו) תַּחֲנָה פֿאר גַע'הרג'עטע אין
מלְחָמָה 248
קי) הַזְכָּרַת נִשְׁמוֹת פֿאר גַע'-
הרג'עטע אין פֿאַגראַמען 250
קח) הַזְכָּרַת נִשְׁמוֹת פֿאר אומ-
געקומענע אין שְׁפּוֹת 253
קט) הַזְכָּרַת נִשְׁמוֹת פֿאר דער-
טרונקענע אין ים 256
קי) אַן הַזְכָּרַת פֿאר איינזאָר און
איינזאָ שְׁמֵרָאִים 257
קיא) תַּחֲנָה ווען מען פאלט
פֿורעם 258
קיב) יהי רצון יום כפור צו מנחה 259
קיג) תַּחֲנָה פֿון אויסגעהמען צו
מנחה יום כפור 260
קיד) אַ תַּחֲנָה פֿאר גַע'ילָה 262
קיז) תַּחֲנָה נאך לײַכט גַעגִישֶׁען
פֿון סובות 263
קמז) בְּרָחוֹת פֿון אַתְרוּג גַעגִישֶׁען 267
קיו) תַּחֲנָה נאך אַתְרוּג גַעגִישֶׁען 267
קיח) אַ נײַע תַּחֲנָה נאך אַתְרוּג
גַעגִישֶׁען 270
קיט) תַּחֲנָה שְׁלש עשרה מדות
לְשִׁלֵּשׁ רָגִלִים 271
קכ) תַּחֲנָה הושענא רבָּה פֿאר
הלל 273
קכא) תַּחֲנָה הושענא רבָּה פֿאר
הושענות 274
קכב) סדר הקפות פֿון הושענא
רבָּה 275

לוח המִשְׁלֵי.

זעהר שעהִנֶּה און קלוגֶה
מִשְׁלֵי עֲנִינִיגֶה פון מִשְׁלֵי
דוד, מִנְחָה וצֶחֶק, מַעֲשֵׂה
תְּחִמִּים, מִגְדָּר דוד, קול־עֶלְבָּה,
מִשְׁלֵי אֲבוֹת, מִשְׁלֵי מוֹסֵר און
אֲנֵדֶרֶק סְפָרִים:

קלט) א מִשְׁלֵי אוֹיֵף מַה טוֹבו
קמ) א מִשְׁלֵי אוֹיֵף צוֹפֶה ויִוְדֶה
קמא) א מִשְׁלֵי אוֹיֵף וְהַעֲרֵב נָא
קמב) א מִשְׁלֵי אוֹיֵף שְׂרָא עֲשִׂי גוֹי
קמג) א מִשְׁלֵי אוֹיֵף וְהָיָה אִם שְׂמוֹעַ
קמד) א מִשְׁלֵי אוֹיֵף אַתָּה מְרִשֶׁת
קמה) א מִשְׁלֵי אוֹיֵף וְתִתֵּן לָנוּ חַיִּים
אֲרוּכִים
קמו) א מִשְׁלֵי אוֹיֵף שְׁבִת־דִּיעַ
וְזוֹרוֹת
קמז) א מִשְׁלֵי אוֹיֵף אֲנִי מֵאֲמִין
בְּבִיאת הַמָּשִׁיחַ
קמח) א מִשְׁלֵי אוֹיֵף מִמְּוֹרָח שְׁמִישׁ
פֶּן הִלֵּל
קמט) א מִשְׁלֵי אוֹיֵף רַבִּי תִּנְיָה בֶן
עֲבִישָׁי פֶּן פֶּרֶק
קנ) א מִשְׁלֵי אוֹיֵף וּבְגָדֶיךָ פֶּחֱדָה
קנא) א מִשְׁלֵי אוֹיֵף וְזִכְרֹתִי אַתָּה
בְּרִיתִי וְעֶלְבָּה
קנב) א מִשְׁלֵי אוֹיֵף אֲבִינוּ מִלְּכֵנוּ
חֲטָאנוּ לְפָנֶיךָ
קנג) א מִשְׁלֵי אוֹיֵף אֲבִינוּ מִלְּכֵנוּ
עֲשֵׂה עִמָּנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ
קנד) א מִשְׁלֵי אוֹיֵף אֲבִינוּ מִלְּכֵנוּ
בְּמַלְכוּתֵנוּ שׁוֹנְאֵנוּ
קנה) א מִשְׁלֵי אוֹיֵף אֲבִינוּ מִלְּכֵנוּ
בְּלֵה דָבָר וְחֶרֶב וְרֶעֱבָה
קנו) א מִשְׁלֵי אוֹיֵף אֲבִינוּ מִלְּכֵנוּ

החזירנו בְּתִשׁוּבָה

קנז) א מִשְׁלֵי אוֹיֵף אֲבִינוּ מִלְּכֵנוּ
קָרַע רוֹעַ גִּזְרֵינוּ
קנח) א מִשְׁלֵי אוֹיֵף אֲבִינוּ מִלְּכֵנוּ
בְּתִכְנוּ בְּסִפֵּר גְּאוּרָה וְיִשׁוּעָה
קנט) א מִשְׁלֵי אוֹיֵף אֲבִינוּ מִלְּכֵנוּ
בְּתִכְנוּ בְּסִפֵּר פֶּרֶגְסָה וּבְקִפְלָה
קס) א מִשְׁלֵי אוֹיֵף אֲבִינוּ מִלְּכֵנוּ
הָרִם קֶחַךְ וְשִׁבְּרָא עִמָּךְ
קסא) א מִשְׁלֵי אוֹיֵף אֲבִינוּ מִלְּכֵנוּ
וְזִכְרֵךְ כִּי עָפָר אֲנִי
קסב) א מִשְׁלֵי אוֹיֵף אֲבִינוּ מִלְּכֵנוּ
עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ
קסג) א מִשְׁלֵי אוֹיֵף אֲבִינוּ מִלְּכֵנוּ
חֲנִנוּ וְעִנְנוּ
קסד) א מִשְׁלֵי אוֹיֵף עַל חֲטָא
שְׁחָטָנוּ לְפָנֶיךָ בְּגִזְרֵךְ הָרַע
קסה) א מִשְׁלֵי אוֹיֵף נוֹאֲמִים אֲלֶיךָ
פֶּן סְבוֹתֵינוּ עֵינֵינוּ פִּיּוּמַה
קסז) א מִשְׁלֵי אוֹיֵף שְׁמִיחַת בֵּית
הַשְׁוֹאֲבָה
קסח) א מִשְׁלֵי אוֹיֵף וְשִׁבְּרֵי אֲנִי
וְאַרְאֶה פֶּן מִתְּלַת
קסט) א מִשְׁלֵי אוֹיֵף וְיִיּוֹם הַמָּוֶת
מִיּוֹם הַדָּוָד, פֶּן קִהְלֶת
קסמ) א ווייטצִיגֶהר מִשְׁלֵי וועגֶען
פֶּרֶגְסָה וְיִיּוֹם שְׁמִיחַת תּוֹרָה
קע) א מִשְׁלֵי אוֹיֵף שִׁירַת הַיָּם וְאִם
מַעַן לִיעֲנִימַה פֶּסַח
קעב) א מִשְׁלֵי פֶּן שְׁבוּעוֹת וועגֶען
דִּיא עֲשֵׂת הַדְּבָרוֹת
קעג) הַתְּעוֹרָרוֹת פֶּאָרְדֶּר תַּפְּסָה
קעד) א בִּיסֶעֶר מוֹסֵר פֶּן דְּבָרֵי
צִדִּיקִים
קעה) דִּינִים פֶּן עָרֵב שְׁבִת
קעז) לוח הַמּוֹדוֹת וְרֹאשׁ חוֹדֶשׁ

תַּחֲנוּת שַׁחֲרִית

א תַּחֲנָה צו זאָגען אין דער פֿריה ווען מען וואַכט אויף פון שלאָף:
רבונו של עולם! איך בין גיט ווערט ביין חסד וואס דו מְהוּסֵט
מיר צו יעדער צייט, בפרט ביי מיין אויפֿשטעהן פון שלאָף. איך
לויב און באַנק ביין הייליגען נאָמען פֿאר דער נִשְׁמָה וואס דו האַסט
מיר צוריקגעגעבן מיט ביין ערבֿאָרמוּג:

א תַּחֲנָה צו געגעל־וואַסער:

גרויסער באַרעמֿהערציגער גאט! אזוי ווי דו ביזט קדוש (הייליג)
וְטָהוֹר (און ריינ) אזוי האַסטו פֿאַרזאָגט אין ביין הייליגער תּוֹרָה אז
קדושים תִּהְיוּ, איהר זאלט זיין הייליג. דערפֿאַר האָבען אונזערע
חֲכָמִים מִתְקַן געווען, אז מיר זאלען יעדען פֿרייהמאָרגען וואַשען די
הַעֲנָד, ווייל די הויפֿט טומאַה ליגט אויף די הַעֲנָד. די פינגער דאָר-
פֿען זיין הייליג און ריינ פון יעדער שמוץ, אזוי ווי דו פֿערלאַנגסט
אין ביין הייליגער תּוֹרָה:

א תַּחֲנָה ביים וואַשען די הַעֲנָד:

געלויבט ביזטו גאט, אונזער גאט, קעניג פון דער וועלט, וואס
האט אונז געהייליגט מיט זיינע מצוות און האט אונז געבאטען צו
וואַשען די הַעֲנָד. ווי דו שרייבסט אין ביין הייליגער תּוֹרָה וְהִייתֶם
קדושים, איהר אידען זאלט זיין הייליג. אונזערע חֲכָמִים האָבען גע-
זאָגט, מען זאל די הַעֲנָד וואַשען, ווייל די גאנצע אונגעהיליגקייט ליגט
אין די הַעֲנָד, מיט די הַעֲנָד קען אַ מענש טהאן פיעל שלעכטעס,
און דערפֿאַר דאָרף ער זיי האַלטען הייליג און אָפּוואַשען פון זיי אַלע
שמומין:

א תַּחֲנָה צו אָשר־נֶצֶר:

געלויבט ביזטו גאט, אונזער גאט, דער קעניג פון דער וועלט
וואס ער האט געשאפען דעם מענשען מיט חֲכָמָה, און ער האט
געמאכט אין איהם לעבער און הוילע רעהערען, ווי: א מויל, גאז,

אויפֿערען, האָרץ, געדערם, און גאָך און גאָך. עס איז ענטדעקט און
בעוואוסט פאר דיין פֿסאָה־פֿאָר, אז ווען אייניגס פון די פֿערמאכטע
אברים זאל געשפּענט ווערען, וואלט נישט מעגליך געווען צו לעבען
און צו שטעקן פאר דיר. געלויבט ביזטו גאט, דער רופֿא פון אלע
געשעפענישען און וועלכער טהוט גרויסע וואונדער:

תְּחִנָּה פֿון אֱלֹהֵי נִשְׁמָה.

דאס זאגט מען אלע טאג:

מיין גאט! די נשמה וואס דו האסט אין מיר געגעבען איז דיין.
דו האסט זי געשאפען, דו האסט געפֿארמט איהר געשטאלט, דו
האסט זי אין מיר אריינגעבלאזען און דו היסט זי אין מיר, און דו
וועסט איהר צוגעהערען פון מיר און אומקעהרען צו מיר לעתיד לבא.
די גאנצע צייט וואס די נשמה איז אין מיר, באנק איך דיר, גאט
מיין גאט אין דער גאט פון מיינע עלטערען, דער הער פון אלע
ווערק, דער הער פון אלע נשמות. געלויבט ביזטו גאט, דער וואס
קעהרט אום די נשמות צו די טויטע גופים:

תְּחִנָּה קִבֵּלַת עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם.

די תְּחִנָּה זאל יעדע אשה זאגען אלע אין דער פֿריה. זי איז מלוקט
פון די הייליגע פֿנאים באמיראים און אויף פון די גרעסטע
גאונים ו"ע:

רבוּן כָּל הָעוֹלָמִים, הָעֵרֶךְ פֿון אַלע וועלטען, קעניג איבער
אלע קעניגע, וואס אין דיין האַנד איז דאס גפֿש פון
אלע באשעפענישען, די גאנצע וועלט איז פול מיט דיין פֿבוד,

התעוררות פאר דער תפלה

די ספֿרי מוסר שרייבען, אז יעדער
מענטש ווען ער שטלט זיך תפלה
מאין פאר השי"ת בארף זיך פֿאר-
שטעלען, ווי וואלט געווען אז ער
וואלט זיך געשטעלט פאר א מלך
בֿשר וָבָם צו געטען עפעס פון אים

דער מענשליכער שכל איז גאר גיט אימ'שטאנד צו פער-
שטעהן דיין גרויסקייט מיט דייןע מעשים. אלע הימלען, די
זינן, די לבנה מיט אלע שטערען, וואס יעדער שטערען איז
פאר זיך גאר א בעזונדערע וועלט, אויף דער ים אוקענוס,
דער ים הקרח, דער ים הגדול מיט זייערע פערשיידענע
ברואים, אלע טייכען מיט זייערע פערשיידענע פיש, אלע
בערג און טהאלען, אלע מדבריות מיט די פערשיידענע
חיות, יעדעס ווערמערל אויף דער ערד און אונטער דער
ערד, אויף אלע גרעזליך מיט אלע פערשיידענע בוימער,
לויבען אלע טאג צו דיין ליבען גאמען און ווייזען אויף דיין
גרויס פבוד פאר דער גאנצער וועלט. דו האסט בעשאפען
דעם מענשען פון ערד, אזוי ווי די תורה זאגט, "עפר מן
האדמה", און דו האסט אין איהם געגעבען א נשמת רוח
חיים, דאס ער זאל זיין אויסערנוועהלט פון אלע בעשעפעני-
שען און ער זאל געוועלטיגען איבער זיי, און זיין רעכטען
תכלית זאל ער געפינען מיט דעם וואס ער וועט אין אלע
זיינע מעשים באקלערען דאס דיין געטליכקייט איז פול אי-
בעראל, אזוי ווי דוד המלך זאגט אין תהלים, "שנתי ה' לנגדי
תמיד", איך האב גאט כביכול שטענדיג פאר מיר. דער פשט
איז, אין אלע דייןע מעשים זעה איך דיין געטליכקייט פאר
מיר און איך שטעד מיר פאר אין געדאנק גלייך ווי דער
אויפערשטער שטעהט לעבען מיר און זעהט אלע מינע

התעוררות פאר דער תפלה

פיר זיך זלבסט אדער פיר זיין הויז
געזינד, גענויס וואלט דאן אויף אים
אנגעפאלען אן אימה גפחד. פילייכט
רעדט ער גיט ווי מן בארף, פילייכט
שטעהט ער גיט פאר איהם כבבוד
וכדומה. ער וואלט געשטאנען אין

מעשים. דאס איז דער ערשטער כלל פון אונזער תורה, דאס
דער איד דארף שטענדיג געדענקען און האפען אין זינען
דעם בורא עולם, דען ווען א איד געהט ארום מיט דעם היי-
ליגען געדאנק, איז ער בארעכענט מיט אלע זיינע מעשים,
דאס זיין גאנץ לעבען מיט זיין גאנצער פיהרונג אויף דער
וועלט, הן מיט פרומקייט און מיט מעגליכקייט ווען מיט
עהרליכקייט זאל זיין אויסגעהאלטען על פי דין תורתנו
הקדושה, וואס איז שייך צו גאט, און על פי דרך ארץ, וואס
איז שייך צו דעם מענטשען. מען זאל זיך ניט פיהרען אויף דר
וועלט ווי א בהמה, מיט גארשע געדאנקען, נאר יעדע זאך
זאל זיין מיט דעת, מיט איבערקלערונג. בפרט מיר שוואכע
פרויען דארפען מיר זיין געווארענט ניט צו פערשוואכען אונז-
זער דעת, דען אויף אונז ווייבער ליגט דער הייליגער חוב פון
דעם הויזליכען לעבען, דאס ווירטשאפט פון שטוב, מיט די
קינדער ערציהונג. מיר ווערען גערופען עקרת הבית, דארף
פען מיר זיין אויף יעדען טריט בארעכנט, יעדער זאך דארף
ווערען געמעהאן מיט חכמה, נאר אזוי ווי ראשית חכמה איז
יראת ה', מען זאל זיך פירכטען פאר גאט, געהם איך אויף
מיר דעם עול מלכות שמים און איך זאג דעם הייליגען פסוק
"שויתי ה' לנגדי תמיד", דער אויבערשטער זאל שטארקען
מיין כח, ער זאל מיר געבען פערשטאנד, אז איך זאל קענען
פיהרען מיין שטוב און ערציהען מיין קינדער צו גאטס-

התעוררות פאר דער תפלה

גרויס שרעק, איז ציטערניש, פיר
לייבט וועט ניט אנגענומען ווערען
זיין פערלאנג און ער וועט גאך
שמריינג בעשטראפט ווערען, היינט
ווי איז אז דער מענטש שטעלט זיך
תפלה טהאן פאר השם יתברך וואס

פֶּאֶרְכְּמִיגְקִיט און צו פֶּרִינְדִּלִּיכע מענשליכקייט, דאס עס זאל זיין נִמְצָא חן וְשֶׁכֶל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם, וועלכעס איז דו רַעֲכָטֶעֶר תְּכֵלֶית הַבְּרִיאָה פון יעדער אשׁה, דאס דורך דעם זכות זאל אײַך זוכה זיין צו האָפּען בײַדע וועלטען, נחת און עשירות, געוונד און קראפט, מיט גוטע קינדער אויף דער וועלט און אײַך זאל ניט דארפֿען חלילה מוֹרָא הָאָפּען פֿאַר דעם עונש פון יענער וועלט, אײַך זאל שטענדיג נושא חן זיין און האָפּען אַ לִיכְמוֹג מוֹל און אײַך זאל מײַך עלטערען מיט מיין מאן צוזאמען, אָמֵן:

א נײַע תחנה צו השׁכמת הבקר

אָנָּה ה' אֱלֹהִים, אײַך בעט דײַך, לײַפֿער גאט, וואס דו ביזט אַ רחום בדין, אֲשֶׁר בִּידֶךָ אַפְקִיד רוּחִי בַעֲת אִישׁן וְאֶעֱרֶה, וואס אין דיין האַנד מְהוּ אײַך בעהאַלטען מיין נשמה אין דער צייט ווען אײַך שְׁלָאף און אז אײַך בין וואכענדיג, אַבְקֶשׁ מִמֶּךָ חֶסֶד וִרְחָמִים, בעט אײַך פון דיר חֶסֶד וִרְחָמִים, דו זאָלסט מײַך בענשען היינטיגען טאג און אײַך אַלע טעג, אז מיין פֿיהרונג זאל געפֿינען חן וְחֶסֶד אין מיין מאַן אײַגען און אין מײַנע קינדערס אײַגען און אײַך אין די אײַגען פון אַלע מײַנע בעדיענטע, עס זאל האָפּען אַ טַעם מיין רײַנלִיכ־קײט און מיין ציכטיגקייט פון דר שטוב, דאס עס זאל חלילה

חתעוררות פאר דער תפלה

ער איז גרעסער פון אלץ און וואס שיעור, אז דער מענש זאל וײַך דאס אלץ ווערט געטראָן דורך זיין וויר- פֿאַרשטעלען וועט ער גענוים תפלה לען, באַרף אײַף איהם גענוים פאר- טראָן מיט גרויס הִכְנָעָה און כּוֹנֶה. לען אן אײַמה גפחד גאר אָהן אַ און השם יתברך וועט גענוים צו-

תחנה צו השכמת הבקר

ק״ן קראַנקײט גיט ארײַנקומען אין מ״ן הויז. וְהָגַם זײַ רבּוֹנוֹ
 שֶׁל עוֹלָם בִּיזַט אויגזער היטער, דאָךּ האַטוּ געשריפּען אין
 דער תּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, דאָס דר מענש זאל זײַך גיט פֿערלאַזען
 אויף נסִים, און ווען דער מענש היט זײַך, היט איהם דער
 רבּוֹנוֹ-שֶׁל-עוֹלָם אויף. און אזוי ווי עס איז געוואקסט, דאָס
 פֿיעלע אַנשטעקענדע קראַנקײטען קומען פון גיט-רײַנקײט,
 לִכּוֹן געט אײַך פון דיר פֿת און חֲכָמָה צו וויסען, ווי אזוי צו
 האַלטען רײַן מ״ן שטוב מיט מ״ן גאנץ הויזגעזינד, דו זלסט
 אויף מיר שטענדיק פֿערשטאנד, אײַך זאל וויסען ווי צו היטען
 מ״ן געזינד מיט מ״ן פֿת, מ״ן מאַס געזינד און פֿת, מיט דם
 געזינד און פֿת פון מ״ן גאנץ הויזגעזינד, דן מיט רײַנקײט וְהוּן
 מיט געזינדע און געשטאקע מאַכלים, דאָס יעדע סעודה און
 יעדער מאַכל זאל זײַן אין צײַט, בִּכְדֵי מִיר זאלען האַפּען פֿת
 צו עבודת הבורא, אזוי ווי דער פֿרק זאגט „אם אין קמח
 אין תּוֹרָה“. דער רמב״ם זאגט, אז אין א געזינדען קערפּער
 קען דער דעת מיט דעם שכל זײַן פֿעסטער און קען גיכער
 גיט האַפּען ק״ן טעות ווי דער שוואַכער קערפּער, בִּפְרָט נאָך
 אין די היינטיגע צײַטען, וואָס געוונותינו הרבים דער עול-
 פֿרנסה איז זעהר שווער, דאָרף מען שטארק אין זײַנען האַפּען
 זײַך די פֿחות צו שטארקען, און דער עיקר איז צו זײַן א שִׁמְחָה

התעוררות פאר דער תפלה

געהומען זײַן תּפִלָּה, דאָס איז רעכט	גיט שטעקט זײַך תּפִלָּה טאן צו השם
אז אן איש פשוט שטלט זײַך מתפלל	יתברך, פֿעהלט איהם דאָך דר גע-
ניין, קען ער האַפּען בײַ זײַך דיעזע	באנק, ווייל ער האט דאָך גיט ק״ן
געבאנקען, ווי איז אָפּער אז א קער	גרעסערען פאר זײַך. בארום האט

בְּחֶלְקוֹ, אִיךְ זאל חֲלִילָה גִיט מִקְנֵא זײַן דער צווייטער אִשָּׁה
 אויף אִיהר גוט עסען, אויף אִיהרע טײַערע מִלְבוּשִׁים און אויף
 אִיהר ציערונג. אִיךְ זאל מײַךְ גאר פֿערקוקען מִקְנֵא צו זײַן אין
 גוטע אידײַשע אויפֿפֿיהרונג, און מיט דעם וואס דער אוי-
 פֿערשטער וועט מײַךְ מוֹכֵה זײַן זאל אִיךְ מײַךְ פֿרעהען, דאס
 עס זאל זײַן שטענדיג פֿרעהליך אין מײַן שטוב, אִיךְ זאל חֲלִילָה
 גיט וויסן פון שְׁלֵעכְטִים אין קײן קלָלָה זאל גיט קומען אין מײַן
 שטוב, און ווייך עץ פֿי רוב זײַנען נָשִׁים מיט שוואַכע דעות
 וואס דאס בִּרְיִיגִיט זײַן חֲלִילָה דאס זײַן רײַדען זיך אין מיט
 קראנקהײַטען, ביז זײַ ווערען באַמֶּת שוואַך, פֿעט אִיךְ דײַךְ,
 רבונִי שֶׁל עוֹלָם, זאלסט שטארקען מײַן שְׁכָל און מײַן כֹּחַ,
 אִיךְ זאל קענען אַנְעלֶכֶע שוואַכע געדאנקען פון מיר פֿער-
 טרײַבען. מײַן מאן און מײַנע קינדער זאלען ווערן דערפֿרייט
 פֿעט זײַ וועלען ארײַנקומען אין שטוב, אִיךְ זאל זײַ קענען
 ערפֿרעהען מיט גוטע לײַעפֿליכע קלונגע רײַד, ופֿאפֿן זי וועט
 רויהען די בִּרְכָּה, שפֿע פֿרנסה וְהַצִּלָּה אין מײַן שטוב, דאס
 אִיךְ זאל קענען געפֿען צדקה מיט א פֿרעהליך הארץ און זאל
 זיך קענען שטעלען דאוונען מיט רײַנע געדאנקען. דו זאלסט
 מַמְלֵא זײַן אינגער אַלעמענס געפֿעט צום גוטען:

התעוררות פאר דער תפלה

אויף דורין. וועלכער איז געווען א
 מלך אין ירושלים און דר גרעסטער
 קעניג אין דער וועלט, פר וועמען
 אלע האבען געציטערט, געפֿעהלט
 דיעזער געדאנק. וואס-זשע האט
 ער געטהאן? האט ער פארזאגט אז
 אלע פקשות זאל מען איהם דער-
 זאנגען פאר דער צייט פון תפלה.

תַּחֲנַה מוֹדָה אָנִי

מוֹדָה אָנִי לְפָנֶיךָ, גָּאֵט מִיין גָּאֵט און גָּאֵט פֿון מײַנע עַל־
 שְׁעָרען, אײַךְ אַרײַמע פֿרוי שְׂטֵעֶה פֿאַר דיר מיט אַן
 אײַנגעבױגענעם קאַפּ, מיט אַ צופֿראַכען האַרץ, דען מײַן
 קעפֿען איז אין דײַן האַנד און מײַן טױט איז אײַךְ אין דײַן
 האַנד. אײַךְ שְׂטֵעֶה פֿאַר דיר מיט לױטער צײַטערגײַש. אײַךְ
 פֿאַנעֶהר פֿון דיר, אז דו זאָלסט מיר מוֹחֵל זײַן מײַנע זײַנד וואָס
 אײַךְ האָב געזײַנדיגט און געשוּנדיגט פֿון דעם טאָג פֿון מײַן
 געפֿאַרען בײַז הײַנטיגען טאָג, און אײַב אײַךְ האָב געזײַנדיגט
 אין די דרײַ מצוֹת וואָס דו האָסט געפֿאַטען אונז ווייבֿער,
 חֻלָּה, נֶדֶה און קִבְּט־צײַנדען, פֿעט אײַךְ דײַךְ, אז דו זאָלסט
 מיר הײַנט דאָס גײַט געדענקען און חֲלִילָה מײַנע יאָהרען גײַט
 אָפֿשניידען, נאר דו זאָלסט מיר נאָך לאַזען קעפֿען בײַז אײַךְ
 וועל מַקְנִים זײַן וואָס עס שְׂטֵעֶהט אין דײַן תּוֹרָה, און ווען מײַן
 צײַט וועט קומען צו שְׂמאַרפֿען, זאָר די מִיתָה זײַן אַ פֿפֿרָה
 אײַךְ מײַנע זײַנד, אָפֿילו אײַךְ האָב דאָס גײַט פֿערדיענט בײַ
 דײַן לעפֿען נאָמען, פֿעט אײַךְ דײַךְ אַ מַתַּנַּת תְּנָם, דו הערסט
 דאָס געפֿעט פֿון אַלע מענשען, זאָלסטו אײַךְ הערען מײַן געד־
 פֿעט, אָמֵן, כֵּן יְהִי רָצוֹן:

אָנֵּא הַשֵּׁם, אײַךְ פֿעט דײַךְ גָּאֵט און גָּאֵט פֿון מײַנע עַל־

התעוררות פאר דער תפלה

ער איז אַרויס פֿון בֵּית־הַכְּנֶסֶת (שול) נאָהנט און ווייט שְׂטֵעֶהען פֿאַר אים
 און האָט געזאָגט אז יעדער זאל אים מיט הכְנָעָה, מיט גרויס געוויין און
 אויפֿגעבען זײַן בִּקְשָׁה, האָט ער גע־ שְׂכַעֲקֵן זיך, און יעדער וויינט און
 געקלאָגט, אז ער זאל איהם משְׁפָּטִין קלאָגט, אז ער זאל איהם משְׁפָּטִין

שְׁעָרָען, אִיךְ הָאָב גֶּעוֹנְדִיגְט פֿון דָּעם טָאָג אָן וואָס אִיךְ בִּין
 גֶּעפֿאַרען גֶּעוואָרען בִּין דָּעם הײַנטיגֶען טָאָג. יַעֲצֹט הָאָט מײַךְ
 דֶּערהױבֶּען מײַן הָאָרֶץ און בִּאוּלִיגְט צו מײַן גָּאט, צו וויע־
 דֶּערגֶעהָרען מײַט וואָרְהײַט מײַט מײַן גֶּאנְצֶען הָאָרֶצֶען, און
 דָּאָס וואָס אִיךְ הָאָב גֶּעוֹנְדִיגְט, הָאָב אִיךְ אויף דָּעם תְּרֻמָּה.
 אִיךְ וועל שׁוין גײַט שְׂהָאן קײַן זײַנד, אִיךְ וועל מײַר הײַנט אין
 מײַן הָאָרֶץ גֶּעהֶמֶען ווייטער גײַן צו בִּלְיִיבֶען פֿון זײַנד ווי אַ
 קלײַן קינד וואָס עס ווערט ערשט גֶעפֿאַרען. גָּאט, אַלְמַעֲכ־
 טיגער, אִיךְ גײַב אײַפֿער מײַן גִּשְׁמָה אין דײַן הָאָנֶד. אִיךְ פֿעט
 אז הַשִּׁמְדִּיתְפֶּרֶךְ זאל אָן עֲדוּת זײַן און אַלֶּע סִפְרֵי־תוֹרוֹת אין
 הַיָּבֵל און די עֲדָה הַקְּדוּשָׁה זאָלען זײַן עֲדוּת דָּאָס אִיךְ אָנְעֶר־
 קען אז גָּאט איז יְחִיד וּמְיֻחָד. אִיךְ הָאָפּ צו הַשִּׁמְדִּיתְפֶּרֶךְ אז
 מײַן גִּשְׁמָה זאל אײַפֿער הונדערט יאָהר אויסגעהן מײַט די
 ווערטער „שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד“. אִיךְ בִּאָנְעֶהר
 אז מײַן גִּשְׁמָה זאל קענען צויריק קומען אויף דָּעם אָרֶט וואו
 זי איז גֶּענוּמֶען גֶּעוואָרען. אַצינד פֿעט אִיךְ, אז פֿון הײַנט און
 ווייטער, ווען דער שטן וועט קומען און וועט חלילה מײַךְ אָנ־
 רייצען צו בײַזען, זאל זײַנע רײַד זײַן בִּטֵּל וּמְבוּטֵל בְּחֶרֶם
 הַנִּשְׁפָּר. אִיךְ פֿעט הַשִּׁמְדִּיתְפֶּרֶךְ, אז מײַן גִּשְׁמָה זאל קומען
 צו שָׂרָה, רִבְקָה, רָחֵל און לָאָה, אויף דָּעם אָרֶט וואָס מײַן

התעוררות פאר דער תפלה

מײַט חֶסֶד און רַחֲמִים. ווי ער הָאָט
 דָּאָס גֶּעזֶעהָען, הָאָט ער אויפֿגעהױ־
 גען די אײַגען צום הִימֶעל און הָאָט
 גֶּעזאָגט: רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם! אז מען
 הָאָט אזוי מײַרָא פֿאַר מײַר בֶּשֶׁר וְדָם,
 וואָס הײַנט בִּין אִיךְ דא און מאַרגען
 אין קֶבֶר, הײַנט ווי דאָרף אִיךְ שׁוין
 צײַטען פֿר דײַר מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים

באגדהר איז. און אויב חסד'שלוס דער שטן וועט קומען און
וועט וועלען מיך אנגרייזען, אז איך זאל עובר זיין אויף איין
מצוה וואס די האסט געבאטען, וואס אין דיין לעבער תורה
שטעטהט, מכל-שכן אז איך זאל וסד'שלוס לייקענען אין דיין
הייליגען נאמען. זאלסטו זיך אויף איהם אנגרייזערען און פער-
יאגען. און אויב איך וועל שלעכטע געדאנקען האבען, זאל
אלץ זיין בטל ומבוטל בחרם הנשפך, גלייך ווי עס איז קיינ-
מאל אין מיין געדאנקען געווען. און איך גלויב אין גאט און
אין דיין הייליגען נאמען, אז די ביזט אמת און דיין תורה איז
אמת און אז די ביזט געווען און ביזט היינט און וועסט זיין
א קעניג אויף אייביג, אמן, פן יהי רצון:

שוב יום אחד לפני מיתתך, דער מענש זאל תשובה
טהאן איין טאג פאר זיין מוית. דארום בין איך היינט מוסר
מודעה מיט מיין גאנצען שכל, אז איך בין מאמין אין אלע
שלש עשרה עקרים, וואס די חכמים האבען אויז מוסר גע-
ווען. דאס ערשטע בין איך מאמין, אז גאט ברוך הוא איז
א בעשעפער פון די אלע וועלטען, און האט בעשאפען אלע
בעשעפענישען פון אלע וועלטען. דאס צווייטע בין איך
מאמין אז גאט ברוך הוא איז א יחיד ומיוחד, וואס איז אין
ערגעץ נישט צו געפינען אן אנדערען, ער איז הוה הוה ויהיה

התעוררות פאר דער תפלה

הקדוש ברוך הוא? מיט דיעזער	וטהרה אין מיט פייערדיגע געדאנק-
פארשטלונג האט ער זיך גישטעלט	גען. דאס זאגט דוד המלך אין
תפלה טהאן צו השם יתברך מיט	תהלים: לה, ווען איך בארף תפלה
גרויס אימה ווראח, מיט קדושה	טהאן צו דיר, פעהילט דאך מיר די

ה' אחד ושמו אחד. דאס דרישטע בין איך מאַמין, אז גאט
 ברוך הוא איז גיט צוצוגלייכען צו א גוף און קיינער קען זיין
 געשטאלט גיט גרייכען און גיט פיגדען, דען ער האט קיין
 התחלה און קיין סוף, און קיין גרונד גיט צו זיין מחשבה. דאס
 פיערטע בין איך מאַמין, אז גאט ברוך הוא איז א קדמון לכל
 העולמות, ער איז דאס אַרט פון אַלע עולמות, אָפּער די
 עולמות זיינן גיט דס אַרט פון אים, ער איז ראשון לראשונים
 ואחרון לאחרונים. דאס פינפטע בין איך מאַמין, אז נאר צו
 דעם גאט איז ווערטה מתפלג צו זיין און גיט צו קיינעם
 מעהר, ווי דוד המלך עליו השלום האט געזאגט, ואני תפילתי
 לך ה' עת רצון. דאס זעקסטע בין איך מאַמין, אז די נבואה
 פון אַלע אינגערע נביאים, וואס האָבען אויז נבואה געזאגט,
 גלויב איך, אז דאס האט אלץ גאט געהייסען זאגען. דאס
 זייעפטע בין איך מאַמין, אז משה רבנו עליו השלום איז גע-
 ווען א פאטער איבער די חכמים און א הערר איבער די
 נביאים. דאס אכטע בין איך מאַמין, אז די תורה הקדושה
 איז צו אויז געגעבען געווארען דורך משה רבנו עליו השלום.
 דאס ניינטע בין איך מאַמין, אז די תורה וועט גיט פערביטען
 ווערען אויף אייביג, נאר ווי די תורה איז אצינד מיט אַלע
 אותיות און ווערטער אזוי וועט זי בלייבען אויף אייביג. דאס

התעוררות פאר דער תפלה

פארשטעלונג, אַמר לכי, האב איך
 מיר געקלערט, בקשו פני, איהר
 אַלע דערלאנגט איינערע בקשות,
 את פניו יי אבקש, בעצט וועט איך
 האב געזעהען די ציטערניש פון זיי
 קען איך שוין מיט דעם געדאנק
 געטען דיר גאט. בארום באַרף גע-
 דער מענטש זיך פארשטעלען ריזען

צִעְהִנְטֶע בין אײַך מאַמײן. אז גאט ברוך הוא ווייסט אלע
מחשבות פון די מענשען און אלע פערבארגעניש, און הנם
ער איז געאכפערט אין אלע וועלטען, די ברענגענדיגע מלאכים
וואס בעדיענען איהם האפען קיין ענד גיט און קיין מספר.
דאך איז ער משגיח אויף אלע מעשים און מחשבות פון די
מענשען. דאס ערפסטע בין אײַך מאַמײן, אז גאט ברוך הוא
גיט שכר טוב צו די וואס דיענען איהם מיטן גאנצען האר-
צען. דאס צוועלפטע בין אײַך מאַמײן, אז גאט ברוך הוא
וועט אויף שיקען משיח בן דוד אויסצולייזען אויף פון דעם
ביטערען גלות, און ווען ער פערזאמלט מיט זיין קומען, דאך
טהו אײַך האפען אלע טאג אז ער וועט זיך א מאל איבער
אויף דערבארמען און וועט אויף פיהרען קיין ירושלים, ווי אין
פסוק שטעהט „ובא לציון גואר“. דאס דרייצענטע בין אײַך
מאמין אין תחיית המתים, אז גאט ברוך הוא וועט מתיח
מתים זיין ברחמים. אין די אלע דרייצענע עקרים גלויב אײַך
מיט מיין גאנצען הארצען, און אז עס וועט חלילה אמאל קו-
מען א צייט אויף מיר פאר מיין שוים, אז אײַך וועל חלילה
גיט זיין ביי דעם גאנצען שכל און דער שטן וועט חלילה מיך
אראפפיהרען פון דעם רעכטען וועג, בין אײַך דאס אלץ היינט

התעוררות פאר דער תפלה

דאך לפגי מלה חי וקום נורא תהלות
און באן וועלען געוויס אונזערע
תפלות אנגענומען ווערען, אמן.
וְהוּא יְהי בְּצִוּן:

איינעלען געבאנק און זיך שטעלען
תפלה טהאן צו השם יתברך מיט
גרויס פחד. מען בארף גיט פער-
געסען אז ער איז דאך גיט קיין מלה
בשר ודם, און אז מען שטעלט זיך

מבטל בחרם הנשבר, און נאר ווי איך גלויב היינט מיט זיין
 גאנצען שכל אזוי זאג דאס האבען א קיום לעולם ועד ולעולמי
 עולמים. מיר זעהען אויף דער וועלט ווי פיעקע מענשען
 שטארבען פלוצלינג און קענען אפירט נישט זאגען קיין ודוי,
 רחמנא ליצלו, דארום האב איך צייט היינט, ווען איך בין
 קלאהר און האב זיין גאנצען שכל, מתודה צו זיין זיך פאר
 גאט, און כאטש איך בין א חוטא פון זיין יוגענד און ביז דעם
 היינטיגען טאג, וואס איך בין נישט ווערטה צו דערמאנען
 גאט'ס גאמען און פשיטא מתפלל צו זיין פאר איהם אויף
 זיין נשמה, דאך האב איך א בטיחון אויף זיין גרויסען חסד
 וואס ער איז זיך מרחם על הבשרות און איז מקבל תשובה
 פון אלע פושעים וועלכע עס קעהרען זיך אום צו איהם מיטן
 גאנצען הארצען. דארום האב איך היינט חרטה אויף אלע
 זיינע עברות וואס איך האב געטהאן פון זיין יוגענד און ביז
 יעצט, הן בשוגג והן במזיד, הן באונג והן ברצון:

אוי לי, וועה צו מיר, אז איך האב נישט געטראכט פון
 דעם ביטערען טויט. איך וועל דאך מוזען אויף אלעס אפגע-
 בען חשבון און איך וועל מוזען ליידען עונשים קשים ויסורים.
 היינט האב איך אויף דעם אלעם חרטה און בעט פון מדת
 הרחמים אז ער זאל מיר אלץ מוחל זיין. און אלע טעג וואס

דברי צדיקים

דער ספר המוסר שרייבט צריך
 האדם לקדם פני צורו קודם
 התפלה, דער מענטש דארף מקדים
 פנים זיין זיין הייליגען באשעפער
 מיט מחשבות קדושות פר דם דאוו-
 גען, דס ער זאל תיכף ווי ער וואכט
 אויף פון זיין שלאף מקבל זיין אויף
 זיך עול מלכות שמים און ער זאל

אִיךְ וועל נאך לעפֿען זאָלסטוּ מיך מיין האַרץ נייַגען נאָר צו
דיענען דײַך און נישט נאָכשׂל צו ווערען חס־יִשְׁלֹום אין קיין שום
עבֶרֶת, און אײַך זאל זוכה זײַן מִתּוֹדָה צו זײַן זײַך פֿאַר מיין
מוֹט, און מיין גִּשְׁמָה זאל אויסגעהן בִּקְדוּשָׁה וּבִטְהָרָה און
זאל נוצן ווערען מענטש הַגִּיהֶנוֹם, אָמֵן סְלָה:

אב הַרְחֵמִים, פֿאַטער דערפֿאַרמדיגער, אײַך פֿעט דײַך
הייַנט מיטן גאַנצען האַרצען, אז דו זאָלסט מיך פֿעשאַפֿען
א גוט האַרץ דײַך צו דיִענען, און אַלע שְׁלֵעכְטע מעשים וואָס
אײַך האָב געמָהאן ביז הייַנט זאָלסטוּ לאַזען פֿאַלען און אײַך
זאל זײַן גִּדְיָה ווי אײַך וואָלט הייַנט געפֿאַרען געוואָרען. אײַך
זאל זײַן אַזוי ווי אַ קינד וואָס איז זײַן פֿון עבֶרֶת. דען דו
ווייסט דאָך וואוֹל, אז דאָס וואָס אײַך האָב געשוּלדיגט קעגן
דיר, האָב אײַך נישט געמָהאן אום דײַך צו דערצערנען, נאָר
מיין גאַרשקייט האָט דאָס מיטגעפֿראַכט, ווייל אײַך האָב נישט
פֿאַרעכענט ווי געאַכפֿערט דו ביזט, ווי דו האָסט פֿעשאַפֿען
די עֶרֶד, וועלכע איז גרויס זעקס טויזענד מייל, און אַרֶם די
עֶרֶד האָסטוּ אַרומגערינגעלט דעם גרויסען ים, וואָס נאָך
אונזער פֿערשטאַנד נאָך האָט ער קיין גרוינד און קיין סוף נישט
און דאָס אַלעס איז אַנטקעגנען הימלעל ווי אַ טראַפֿען אין ים.
אײַך האָסטוּ פֿעשאַפֿען זיעפֿען הימלעל, יעדער הימלעל איז
ווייט פֿון אַנדערען פינף הינדערט יאהר גאַנג, דאָס אַלץ איז

דברי צדיקים

בײַ זײַך אין האַרץ קובע זײַן אײַמה
וּיְרָאָה עַר זאל ציטערען פֿאַר דעם
פֿחד פֿון השֵׁם יתְבָרַךְ, דאָס מײַט
זעכער מעשה וואָס ער וויל מָהאן
זאל ער זײַך פֿאַרשטעלען שויתי ה'
לְגַנְדִּי תָמִיד, דאָס דער אויפֿער־שׁ-
טער שטעט און זעהט זיינע מעשים
און ער זל געדענקען דם חסד וואָס

עולם עשיה, און איבער דעם איז עולם היצירה, און איבער
 דעם איז עולם הברואה, און איבער דעם איז עולם האצילות.
 און אלע עולמות צוזאמען זיינען זעהר קליין איז פערנליך מיט
 דיין פסא הכבוד, און דער פסא הכבוד האט קיין ערך גיט
 אנמקענען דיין שעהנדיג, אכפערקייט און שטארקייט, וואס
 איז גיט מעגליך אייביג דיר א מקצת צו לויבען. נו, ווי בין
 איך גאר פערנארט געווען און האב קעגען דיר מורד געווען
 גיט מעהר, איך בין אזוי שפל איז פערשטאנד, אז איך האב
 דאס גיט געטהאן מיט מיין געוויסען. היינט האב איך בטחון
 אין דיין לעבען נאמען, דען די עפענסט דיין האנד מקבל
 צו זיין די וואס טהוען תשובה מיטן גאנצען הארצען, ווי די
 האסט געזאגט דורך דיינע נביאים, שובו בנים שובבים ארפא
 משובותיכם, טהיט תשובה, מיינע קינדער, וועל איך היילען
 אייער ווילדקייט. אזוי זאלסטו היינט פארנעמען מיין געבעט
 און מיינע מרעהרען, וואס איך פארגיס פאר דיר, און זאלסט
 מיר געבען מיין פרנסה, אז איך זל קעגען דיר דינען בשמחה
 און זאל זוכה זיין לחיי עולם הבא צווישען די צדיקים וצדקניות
 וואס האבען תענוג מזיו השכינה, און זאלסט מיר דערנאך
 מאכען לעבען צו תחתית המיתים, ווען די וועסט זיך דערבא-
 רעמען איבער דיין פאלק ישראל, במהרה בימינו, אמן סלה:

דברי צדיקים

תקדוש ברוך הוא האט מיט איהם
 געטהאן, ער האט איהם צוריק גע-
 שענקט זיין חיות און צוריק געגע-
 גען זיין פקדון די הייליגע גשמה,
 בארום בבית אלהים נבילה ברגש,
 דען יעדער מענטש בארף זיין פון די
 ערשטע צעהן וואס הומען אין שוהל
 דען די ערשטע צעהן האבען אזוי
 פיעל שבר אנמקענען אלע וואס
 זיינען אין שוהל.

תַּחֲנָה עֵרֶב וּבֹקֶר.

די תַּחֲנָה זאל מען זאגן אָפּגענדס און מאַרגענס פאר יעדער תַּפְּלָה

רבוננו שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה יְדַעְתָּ כִּי בִשְׁרֹדִים אֲנַחְנוּ, דו הערר
פון דער גאַנצער וועלט, דו ביזט אן אלמעכטיגער
גאט, און דו ווייסט דאך וואויל אז מיר זיינען גאר פֿרום און
פֿלייש, און מיר האָבען גיט קיין פֿח דאס מיר זאלען קענען
מִכּוֹן זיין אָדער מִצֵּרָף זיין די הייליגע שמוות און אַלע פֿונות
וואס געפינען זיך אין יעדער תַּפְּלָה און אין יעדער בִּרְכָּה.
און ווען מיר וואלטען יא געוואויסט אַלע צרופים און אַלע
שמוות פון די בִּרְכוֹת, דאך וואלטען מיר גיט קענען גרייכען
צו דערצעהקען אַלע דייע לויב און וואונדער, דען מיר זיינען
גאר מענשען, פֿלוט און פֿלייש, אין מיר האָבען קיין רעכטען
פֿערשטאנד צו בעגרייפֿען די גרויסקייט און הייליגקייט. דא-
רום זאל זיין דער ווילען פאר דיר, גאט, אז עס זאל זיין גע-
רעכענט פאר דיר מיין תַּפְּלָה פון שחרית, אָדער מיספֿ, אָדער
מעריב. יעדע תַּפְּלָה בעזונדער זאל זיין גדייך אזוי ווי איך
וואלט געוואויסט צו מִכּוֹן זיין אָדער מִצֵּרָף זיין אַלע פֿונות און
צרופי שמוות וואס געהען אַרויס פון דער תַּפְּלָה פון שחרית
אָדער מיספֿ, אָדער מנחה, אָדער מעריב, און מיין תַּפְּלָה זאל
ארויפֿגעהן פאר דיר, צו מאכען א קרוין אויף דיין קאפֿ מיט
די תַּפְּלוֹת פון די ישׂראֵל. וואס ווייסען מִכּוֹן צו זיין און מִצֵּרָף

רברי צדיקים

רער בננו יונה שרייבט, טיב, עס
איז גוט, דאס א מענש זאל
טראגען אויף זיך דעם יאך פון גאט
צו געהן אין גושען וועג און צו גע-
דענקען דעם פאשעפער, און ער זאל
זיך יעדען טאג מעהר פֿערשטארקן
אין מצוות און אין דער ליעבשאפט
צו גאט און זאל טראכטען און גע-

צו זיין מיט פונות וואס געהערען צו יעדער פֿרֿכה און צו
יעדער פֿקשה, זאגען אלע תּפלות געהן אין זיעפעמען הימעל
אריין, אָמֵן, פֿון יהי רצון:

א נייַע ירושלים תחנה

די מיינערע תחנה האט געמאכט א גרויסע צדיקת פון ירושלים.
מען זאל איהר זאגען אלע טאג פאר דעם באוועגן און
גאד דעם באוועגן:

בִּשְׁמִי יי אלהי ישראל יושב הכרובים, די גאט פון מיינע
עלמערען, איך טהו דין בעטען מיטן גאנצען האר-
צען, די זאלסט דין איבער מיר דערפארעמען פֿרחם אָב על
בנים, אזוי ווי א פאטער דערפארעמט זיך איבער זיינע קינד-
דער, און הער מיין געפעט, און בעהיט מיר פון אלעם ביי-
זען, און פיהר מיר אין דעם רעכטען וועג און פערנעהם מיין
געפעט, וואס איך טהו אלע טאג בעטען מיט מיין גאנצען
הארצען, און לאז מיר גיט אומקערען לעדיג מיט מיין תּפלה.
און לאז מיר מיט מיין מאן און קינדער לעפען צו דיין היידיגער
דיענסט, מלך הַרְחֵמִים, די דערפארעמדיגער קעניג, דער-
פארעם דין איבער מיר און איבער אלע די מייניגע, און בער-
געה זיך גיט מיט אויגן חלילה מיט מדת הדין, גאר מיט מדת
הַרְחֵמִים, און טהו אָפּ דיין צארן פון אויגן, און דערהער אויגן-

דברי צדיקים

דענקען דס דר בעשעפער שטעמט
שטענדיג פאר זיינע אויגען, דורך
דעם ווט ער גאט'ס פארקט האבען
אויף זיך און וועט מאכען זיין הארץ
אויסערטעניג און וועט זיך האל-
טען געדעריג און ווט האבען חרטה
אויף זיינע זינד און וועט זיך הימען
מיט אלע פחות מעהר שוין גיט צי

ווער געבעט אלע מאהל ווען מיר טהוען דיר רופען. העלף
אונז אין אלע אונזערע נויטען. דערפֿרעה אונז מיט וואס מיר
וויילען. און זיי ממלא אונזערע בקשות וואס מיר פֿערלאנגען
פון דיין הייליגען נאמען. און זאלסט אונז העלפען אזוי ווי די
האסט געהאלפען אונזערע עלטערען פון זייער גרויסען און
שווערען פיין אין מצרים, און גיב מיר גוטע און פֿרומע קינד-
דער, וואס זאלען זיין צדיקים און חסידים און תלמידי חכמים
און איך זאל זוכה זיין צו ערציהען זיי צו דיין הייליגע דיענסט
און זיי זאלען האבען חן און חסד אין זיינע אויגען און אין
זייטענס אויגען, און מיר זאלען אויסלעפען אונזערע יאחרען
אין גרויס פֿריידען און מיר זאלען זוכה זיין אויסצוגעבען אונז-
יערע קינדער בפֿבוד גדול. איך בעט דיר, די אקמעכטיגער
גאט, בארימטהאציגער פֿאטער, הערר איפֿער אלע העררען.
אז די זאלסט הערען אלע מיינע תפלות און זאלסט באהיטען
מיר און מיין מאן אין זיינע קינדער פון אלעם בייזען, די זלסט
מיר דערפֿרעהען ווי די האסט אונזער מומער חנה עליה
תשלום דערפֿרעהט מיט דאס, וואס זי האט באגעהרט פון
דיין הייליגען נאמען. מִקֵּץ רחמים, די דערבארעמדיגער פֿא-
טער, קעניג פון דער וועלט, איך טהו דיר רופען טאג און
נאכט. אלע טעג פון לעפען פֿערלאז אונז גיט און גיב אונז

ברי צדיקים

זיגדיגען אין דאן וועט ער זיין בע-
ליעבט ביי גאט און ביי לייטען:
יעדער מענטש זאל וועהען צו זיין
פון די ערשטע אין שוהל,
און זאל שטעקן אין שוהל מיט גרויס

פֿארקט. דען די שוהל איז אנשטאט
דס בית המקדש, און ווען ער קומט
אין שול זאל ער זיך א וויילע פֿער-
האלטען רוהיג און זאל זיך בע-
טראכטען פֿאר וועמען ער בארף זיך

פֿרנֿסה און אלע אינגערע פֿעדערפֿניש פֿון דיין הייליגע גער-
טרייע מילדע האַנד און גיט חלילה רוּך־דייטענס היִלף, און
גיב אינז אלע פֿעדערפֿניש פֿנחת און גיט מיט צער, און קאז
מיר זוכה זיין צו דערלעפֿען ביז הינדערט יאהר מיט מיין מאן
און קינדער צו זיצען ביי מיין טיש, און מיר זאלען האפֿען
גוטע מליצים לעולם הבא. מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך
הוא, איך טהי דוך אַנרופֿען און אלע צייטען, דען דו ביזט
גאר איין גאט און דו ביזט מיין שפּייזער, און דו גיבסט מיר
אלע מיינע פֿעדערפֿנישען, און דו האסט מיך ערנעהרט און
געשפּייזט און ערצויגן פֿון מיין יוגענד און ביז היינטיגען טאג,
פֿעהיט מיך און מיין מאן און קינדער פֿון א מיטה משיגה,
און זאלסט אינז געדענקען אין אלע צייטען און אינז אַנשריי-
פֿען צו גוטע יאהרען, צו לאנג לעפֿען, דען צו דיין היִלף האָפֿ
איך און אויך אלע וואס לעפֿען אויף דער גאנצער וועלט,
זאלסט אינז געדענקען שטענדיג צו גוטען און צו פֿענשיגן,
און זאלסט אינגערע תפלות אלע צייט דערהערען, אזוי ווי דו
האסט געהערט די תפלה פֿון מנישה מלך יהודה, און זאלסט
אינגער דערהערט גיט פֿערשעמען און גיט לאזען אויסקעהרען זיך
לעדֿיג פֿון דיר, דען דו ביזט דער גאט וואס הערט אלע געד-
פֿעטען פֿון די וואס רופֿען מיטן גאנצען הארצען, אָמן,
וְכֵן יְהִי רָצוֹן:

דברי צדיקים

דא שטעלען און ווער עס הערט צו
זינגע הייד, דאן וועט ער געקומען
מוקרא פאר גאט ברוך־הוא און זיין
מחשבה און זיין פֿונד וועט זיין איין

דער תפלה. דאן וועט זיין תפלה
אנגענימען ווערען פֿון גאט מיט
בחסנות:

תַּחֲנַת שְׁעָרִים

א נִייעַ תַּחֲנַת שְׁעָרִים צו געפֿענען די שְׁעָרִי רַחֲמִים, און צו זאָגען עס
אלע פֿריהמאָרגען פֿאר דעם באַוונגען:

אָנא איך בעט דיר רבון העולָמִים, הערר פון אלע וועלטן,
אל רחמים ורחון, דערפֿארעמדיגער גאט, אז דו זאלסט
געפֿענען די טויערען פון דיין הימלען, דורך וועקע עס גער-
הען ארויף צו דיר די תפלות און דאס געבעט פון אלעמען.
און זאלסט זיך צו מיין געבעט אויף צוהערען, כאטש איך
ווייס, דאס דורך מיינע פיעל זינד בין איך גיט ווערטה צו
דערמאנען דיין געבעט נאמען אויף מיינע ליפֿען, פונדעסט-
וועגען מוז איך מיך אונטערשטעלען צו בעטען דיר, אז דו
זאלסט מיר מוחל זיין מיינע זינד. דען ווען מען קומט מיט א
בקשה צו א מלך בשר ודם, ווען מען פֿערזינדיגט זיך קעגען
איהם, טרעפט אויך אפֿט דאס ער איז מוחל, בפרט נאך דו
ליעבער גאט, וואס דו ביזט א מלך מלכי המלכים, וואס דו
פֿערנעהמסט דאס געבעט און אויך די טרעהרען פון אלעמען.
וועסטו מיין געבעט אויך אויסהערען, אזוי ווי דוד המלך
עליו השלום זאגט אין זיין ספר תהלים „אשחה בכל לילה
ממתי“, פון פיעל טרעהרען וואס איך פֿערגיס פֿאר דיר גאט
מאך איך שווימען מיין געלענער, און דוד המלך פיהרט אויס
צום סוף „שמע ה' קול בכי“, גאט האט צוגעהערט מיין גער-
וויין, „שמע ה' תחנוני“, גאט האט געהערט מיין תחנון וואס
איך זאג „ה' תפלתִי יִקַח“, דער אויפֿערשטער וועט אננעה-
מען מיין געבעט, אמן סָה:

תַּתְּחִנָּה מֵה מוֹבֵי

מֵה מוֹבֵי אֶהְלִיךָ יַעֲקֹב מִשְׁכְּנֹתֶיךָ יִשְׂרָאֵל: וְאֲנִי בְרוּב חֲסִדְךָ
אָבִא בֵּיתְךָ בְּזִכּוֹת אֲבֹרָהֶם שֶׁנִּקְרָא אִישׁ הַחֲסִד: אֲשֶׁתְּחַוָּה
אֵל הַיֵּבֶל קִדְשָׁהּ בְּזִכּוֹת יִצְחָק שֶׁנֶּעֱקֵד עַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ בְּמָקוֹם
קָדוֹשׁ: בִּירְאָתָהּ בְּזִכּוֹת יַעֲקֹב שֶׁאָמַר מֵה נּוֹרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה:
רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם בְּזִכּוֹת שְׁלֹשֶׁת אָבוֹת אֵלֹה אָבֹא לְבֵית הַכְּנָסֶת
לְהַתְּפַלֵּל לְפָנֶיךָ וּבְזִכּוֹתֶם תַּעֲלֶה תַּפְלָתִי תַּפְלַת הָאֲבוֹת
לְרַחֲמִים וּלְרַצוֹן לִפְנֵי כֹסֵא כְבוֹדְךָ וְתַעֲלֶה וְתַתְּנֶנּוּ לְכַתֵּר עַל רֹאשְׁךָ
עַל יְדֵי מַטְטְרוֹן שֶׁר הַכְּנָסִים אָמֵן סֵלָה: אִשׁ תַּמִּיד הַנוֹקֵד עַל הַמִּזְבֵּחַ לֹא
תִכְבָּה: סַעֲפִים שֶׁנֶּאֱתִי וְתוֹרָתְךָ אֶחָבֵתִי: יי אֶהְבֵּתִי מַעֲוֵן בֵּיתְךָ וּמָקוֹם
מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ: וְאֲנִי אֲשֶׁתְּחַוָּה וְאֲכַרְעָה אֲבֹרָכָה לִפְנֵי ה' עוֹשֵׂי: וְאֲנִי
תַּפְלָתִי לְךָ ה' עֵת רַצוֹן אֱלֹהִים בְּרַב חֲסִדְךָ עֲנֵנִי בְּאֵמֶת יִשְׁעֶךָ.

מֵה מוֹבֵי וְיִינָעַן גִּיט דִּינָעַן גִּעְצָעֶלְטֵעַן יַעֲקֹב און דָּאס
רוֹהוֹנֵג פֿון די יִשְׂרָאֵל, דָּאס איז דער הַיִּלְיָגֶער בֵּית־
הַכְּנָסֶת. און אִיךָ קוֹם מִיט דִּיין גִּרוֹם גִּינָאד אִין דִּיין שוּהַל
בְּזִכּוֹת אֲבֹרָהֶם וְוָאס עַר איז גֶּעֲרֹפֶען אִישׁ חֲסִד אִיךָ מַהוּ מִיךָ
בִּנְקֵעַן צוֹם הַיֵּבֶל בְּזִכּוֹת יִצְחָק וְוָאס עַר איז גֶּעֲבֹנְדֵעַן גֶּעֲוָאד־
רַעַן אוֹיף דַּעַם מִזְבֵּחַ און בְּזִכּוֹת יַעֲקֹב וְוָאס עַר הָאט גֶּעֲוָאגֶט
וְוָאס פֿאַר אִיין פֿאַרְכֵּמִיג אָרַט דָּאס איז:

רַב־שׁ"ע אִין דַּעַם זְכוֹת פֿון די רַב־י אָבוֹת אִיךָ אִין דִּיין הַיִּלְיָגֶער
גֶּעֲר שׁוֹל אַרִיין תַּפְלָה מַהוּן פֿאַר דִּיר און אִין זִיגֶער זְכוֹת
זָאל אויפֿגֶעהן מִיין תַּפְלָה און זָאל זִיין אִיין קְרוֹיִן אוֹיף דִּיין קָאפּ

משלי דוד

מֵה מוֹבֵי אֶהְלִיךָ יַעֲקֹב, מִשְׁכְּנֹתֶיךָ
יִשְׂרָאֵל, וְוָאס איז דער מַעֲסֵם וְוָאס
עַר זָאגט אֶהְלִיךָ און מִשְׁכְּנֹתֶיךָ?
לְמַשָּׁר: אַפֿאַט־ער הָאט גֶעֱהָט צוֹוִי

קִינְדֶער, אִינְגֶער איז גֶעוֹעַן אַ קִיפ־
מָאן, עַר הָאט זִיך גֶעפֿיֶהֱרֶט זַעהר
אַרְעִנְטִלִיך, נָאר לַעֲהַרְגֵעַן הָאט עַר
גִיט גֶעֱהָט קִיין צִיט, עַר הָאט נָאר

דורך דעם מלאך שר הפנים. גאט, איך האב ליעב די וואוינונג פון דיין הויז און דאס ארט פון דיין רוהנונג, איך טהו מיך בונקען און לוי-
בען פאר גאט מיין באשעפער, און טהו בעטען צו דיר מיט באווי-
לינקייט, גאט, מיט דיין גיגאד זאלסטו מיר ענטפערען מיט וואהר-
הייט דיין הילף:

די תחנה זאל מען זאגען גאט מה טובו:

מי אנכי ווער בין איך דאס איך זאל זוכה זיין תפלה צו
טהאן פאר אזוי א פארבטיגען גרויסען קעניג איבער
אלע קעניגען, מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, גער-
לויבט און געהייליגט איז דיין גאמען. איך בין גאר בלוט
און פלייש, איך בין גיט ווערטה דאס איך זאל געדענקען דיין
גאמען און מכל שכן דאס איך זאל פאר איהם תפלה טהאן,
וויא זאל איך אויפהויבען מיין פנים פאר אזוי א פארבטיגען
קעניג, א קעניג איבער אלע קעניגען, געלויבט און געהייליגט
איז זיין גאמען, ער איז דערהויכט איבער אלע געוועלטיגער,
נייערמ וועגען זיין געגאד און וועגען זיין גרויס דערבארעם-
קייט דאס ער דערבארעמט זיך איבער דער גאנצער וועלט
און באגעהרט די תפלה און בקשה פון זיינע קנעכט ווי אין
פסוק שטעהט (קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו
באמת) גאט איז גאהענט צו די וואס רופען איהם מיט וואר-
הייט און מיין געשריי טהוט ער הערען און פארנעהמט דיא
תפלות פון אלע די וואס טהוען דך אנרופען, אמן:

משלי דוד

קובע עתים לתורה געווען. אלע טאג	איז געווען א גרויסער מתמיד און
האט ער געמאכט אן אנדער צייט	איז געוועסען און געלעהרענט ימים
אויף לעהרנען. ווען דיא צייט האט	גלגלה. טאג און נאכט. פרעגט איי-
איהם ערלייכט. און דער צווייטער	גער ביים פאטער: ווי רופט מען ביי-

רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, דו הַעֲרָר פֿון דער גאַנצער וועלט, אײַך ווייס גאַנץ וואויל אז אײַך בין אײַן אַרײַמער זינדיגער מענטש, אז אײַך בין נײַט ווערסט צו שטעטן און תּפֿלה צו מַהֲאן פֿאַר דיין גרויסען געאַכפֿערטען גאַמען, וואס צו דיין גרויס הערליכקייט און גרויס אַכפֿערקייט האט קײן שײַער נײַט און קײן ערד נײַט, דיין גדולה און גבורה איז נײַט מעגליך צו דערצעהלען. גאר דו ביסט אײַן גרויסער בחסן און באַנעהרסט די תּפֿלה פֿון דעם וואס מײַנט דײַך רופֿען מיטן גאַנצען האַרצען און דו גאט פֿאַרשעהמסט נײַט זײַער תּפֿלה, דרום ערלויב אײַך מײַך צו בעטען דײַך. פֿאַרעמקערציגער פֿאַטער, מײַט אַ צוגראַכען האַרץ און מיט ווייכע רײַד און האב תּרמח אויף אלע מײַנע עבירות וואס אײַך האב געמאכט פֿון מײַן יוגענד און בײַ דעם הײַנטיגען טאג, און דו זאָלסט מײַר שיקען די מלאַכים וואס זײ זענען ממונה אײַבער די תּפֿלות פֿון די ישראֵל, אז אונזער תּפֿלה זאל אויך אָנגענומען ווערען, אַמין סלה:

די תּחנה זאל מען זאָגען יעדען פֿריהמארגען צו קהײַנע קריאת־שִׁמֶע גאָר מַבְהִישׁ אַת שְׁמָךְ בְּרַבִּים:

אֶתָּה קדוֹשׁ, דו ביסט הײַליג און דיין גאַמען איז הײַליג און די הײַליגע ישראֵל מײַנען לויבען און הײַליגען דיין געאַכפֿערטען גאַמען און מײַנען לײַדען די אַרבע מיתות בית דין (סקילה, שריפה, הרג, וְחֶנֶק) פֿון וועגען דיין הײַליגען גאט־מען. אויב עס וועט חלילה קומען אַ בײַזע מחשבה אויף מײַנע געדאַנקען, קום אײַך דיר בעטען, לײַעבער גאט, דו זאָלסט

מצלי דוד

געקײַנדער? ענטפֿערט ער: אײַגעס רופֿט מען אהר, און דעם צווייטען רופֿט מען משכן. פֿרענט ער: פֿאַר וואס איז דאס? זאָגט ער פֿאַטער:

דער קויפּמאַן איז געגליבען צו און אהר, ווייל (אפֿאַמקע) איז נײַט קײן שטענדיגע זאך. מען טראַגט איהם אײַבער פֿון אײַן אָרט אויף דעם אַנ-

מִיָּד הִיִּלְיָגֶען, זאָלסט מיר געבען אַין מִיין מַחֲשָׁבָה און אַין
 מִיין מוֹיֵל, דאָס אײַך זאל קענען הִיִּלְיָגֶען דיין גאָמֶען פאר אַלע
 צײַט אַזוי ווי עס האָבען געטָהאָן די הִיִּלְיָגֶע קדושים (עֲשֵׂרָה
 הַרְוֵי מַלְכוּת) און פֿיעלע הונדערטער מוֹיִזענְטער פון די הײַ-
 לִיגֶע יִשְׂרָאֵל וואָס האָבען אײַבערְגֶעגעבען זײַער לײַב פון דיין
 הִיִּלְיָגֶען גאָמֶען וועגען. דו בִּיסט גאט מִיין גאט און דו ווײַסט
 אַלע פארבארגעניש פון מִיין הארצען. אײַך בין גרײַם צו אײַ-
 בֶּערגֶעבען מִיין בײַן און פֿלײַש און מײַנע אָדערען און מִיין
 בָּלוּם און מִיין חֵלֶב צו לײַדען אַרבע מיתות בית דין, סְקִילָה,
 שְׂרִיפָה, חֶרֶב, וְחֶנֶק, און אַלע פֿיין וואָס אין דער וועלט, בְּדִי
 צו אײַנגען דיין הִיִּלְיָגֶען גאָמֶען, דען דו בִּיסט א געֶרעכטער
 רִיין און א וואָרהאַפטיגער שופֿט. אונזערע חֲכָמִים האָבען
 אָנגעשריעבען, ווען אײַנער ענמפֿערט אײַבער זײַן לײַב פֿיר
 דיין הִיִּלְיָגֶען גאָמֶען מִיטן גאנגען הארצען, פֿיהלט ער גײַ-
 די יסורים, גאר טאמער וועלען די יסורים גרויס זײַן אויף מיר
 דאָס אײַך וועל עס גײַט קענען אויסהאַלטען, בעט אײַך דיין
 הִיִּלְיָגֶען גאָמֶען דו זאָלסט מײַך שטאַרקען אז מִיין מַחֲשָׁבָה
 זאל זײַן באהעפֿט אין דיר אַלע צײַט און אײַך זאל מײַך
 מַשְׁמֵחַ זײַן אַין מִיין הארצען פון וועגען די יסורים און זאָלסט
 מאַכען אַין מִיין מוֹיֵל דעם כֹּחַ הַדְּבוּר צו הײַדען און צו הײַ-
 לִיגֶען דײַך מײַט חֲכָמָה, און מײַט פֿערשטאַנדִיגקײַט און דו

משלי דוד

דערען, אַזוי איז דער קוֹיפֿמאַן. ער
 האט גײַט. הײַן געשטימטע צײַט אויף
 געהרגען, ווייל ער איז א פארדריי-
 געקאפּ. א מאַהל געהרגענט ער בײַ
 טאג און א מאַהל געהרגענט ער בײַ
 נאכט. אָבער דער צווייטער איז גע-
 גלִיכען צו א משָׁבֵן (רוהונגס-אַרמ)
 ווייל ער רוהט שטענדיג אויף אײַן

זאלסט מיר געבען א חלק מיט די הייליגע וואס באהעפטען
 זיך אין די הייליגקייט, און עס זאל זיין צו ווילען די זאג פון
 מיין מויל, דען דו ביסט גאט מיין באשעפער און מיין דער-
 לייער, אמן:

דיא תחנה זאל מען זאגען אבענדס און מארגענס אין שמונה עשרה איי-
 דער מען זאגט פי אהה שומע:

אנא איך בעט דיר גאט איך האב געזינדיגט און פערקרימט און
 געשוואדיגט פאר דיר און האב געטאהן וואס גיט רעכט איי.
 רבונז של עולם, טהו אום פון דיין הייליגען נאמען וועגען, און פאר-
 גיעב מיר אויף מיינע זינד וואס איך האב געטאהן אומגעערען אדער
 מיט גוטען ווילען און האב מוזר גענוען קעגען דיין הייליגען נאמען
 און וואס איך האב געטאהן פון מיין יוגענד אן ביז אין דעם היינטי-
 גען טאג און עס זאל ווערען דערפיהלט אלע שמות וואס איך האב
 פוגם גענוען דורך מיינע זינד אין דיין הייליגען נאמען:

אתה, דו ביסט גאט וואס דו ביסט מפרנס ומכלכל מיט דיין גענאד
 צו אלע באשעפעניש פון די חיה וואס הייסט וויזיל-טיר ביז
 א קליין ווארים וואס הייסט ביצי כנים, זאלסטו געבען מיר און מיין
 הויזגעזינד אונזער שפייז איידער מיר וועלען נאך דארפן, מיט גחת
 און אהן צער, מיט היתר און אהן איסור, צו לעבען אין פרייד, מיט
 ברכה והצלחה וואס קומט פון הימל כדי איך זאל קעגען מקנים
 זיין דייןע מצות מיט'ן גאנצען הארצען און איך זאל גיט באדארפען
 קיין מעגשענס גאב און גיט עפעס צו לייזן ביי זיי, נאר מיט דיין

משלי דוד

אָרט, ער באנועגט נישט, אזוי איז ער,
 ער ויצט יומם וגילה אויף אן אָרט און
 לעהרענט, נאר ווי ווייגען ביי דע גוטע
 מינדער. דאס זאגט דער פסוק: מה
 טובו אהליה בעקב, ווי גוט ווייגען ביי-
 גע קינדער וואס ווייגען געליכען צו
 אן אהליה, הנם וי ערלויבט גיט די צייט
 צו לעהרנען יומם וגילה, נאר ווי ווי-

פול האנד וואס איז אָפּען. עס זאל מקנים ווערען דער פּוסק פּותח
אָת ידך ומשכּיב לְכָל חַי רָצוֹן, דאָס איז טייטש: דו עפּענסט דיין
האנד און זעטיגסט אונז מיט שפּייז אַלעמען גאָד זייער ווילען גאָד:

תחנת שחרית.

דיא שעהגע תחנה זאל מען זאגען אַלע טאג ווען דער חזן האָט שום
שלום אָדער ווען די פּהנים דוכן:

רבנו שֶׁל עוֹלָם, דו הערר פון דער גאנצער וועלט, איך בין דיין
און מיינע (תלומדות) טרוימען זענען דיין. עס האט מיר גע-
טרוימט אַ טרוים און ווייס גיט וואס עס געטייט. אזוי זאל זיין דער
ווילען פאר דיר גאט מיין גאט און גאט פון מיינע עלטערען, דאס
עס זאל זיין אַלע מיינע טרוימען אויף מיר און אויף כָּל יִשְׂרָאֵל צו
גוטען און צו געגשונג און דער טרוים וואס מיר האט געטרוימט
אויף אנדערע, אויב זיי זענען גוטע טרוימען, זאלסטו זיי שטארקען
און באשטעטיגען זיי זאלען אין מיר און אין זיי באשטעטיגען ווערען
אזוי ווי דער טרוים פון יוסף הצדיק עָלָיו הַשָּׁלוֹם און ווען זיי ברוי-
גען היירונג זאלסטו זיי היילען ווי דו האסט געהיילט חזקיהו המלך
פון זיין קראנקהייט און אזוי ווי דו האסט געהיילט מרים הנביאה פון
איהר צרעת אויף אזוי ווי די ביטערע וואסער פון דער שטאדט
יזחור דורך דער האנד פון אלישע הנביא און אזוי ווי דו האסט
פערקעהרט דאס פלוצען פון בלעם הרשע פון פלוצונג צו געגשונג
אזוי זאלסטו אויך פארקעהרען אַלע מיינע טרוימען אויף מיר און
כָּל יִשְׂרָאֵל צו געגשונג אייביג, אָמֵן:

משלי דוד

זען קובע עתים לתורה, און זיי זינען
מחזיק לעהרגער זיי זאלען לעהרגען
תורה, משכנותיה ישראל, און ווי גוט
און טהייער זינען זיינע קינדער די
תלמידי חכמים, וואס זינען געגלי-
בען צום משכן און זינען עוסק בתורה
אימער, און דארום רופט ער די קיפ-
זייטע מיט דעם גאמען געלב, ווייל

א נייַע תחנה משפּט צדק צו זאָגען אלע מאַנטאג און דאָנערשטאָג
בַּצֵּת מען געהקט אַרויס די ספּר תורה פאר בְּרֵךְ שְׁמִיּה:

אלהא קשומ, גאט איז אַמֶּת, ואוריינא קשומ און דיין היי-
ליגע תורה איז אַמֶּת, מיר געפינען אין זוהר הקדוש
א מאַמר פון דעם הייליגען תנא דער צדיק רבי שמעון בן
יוחאי זאגט, דאס אין דער צייט ווען מען געהקט אַרויס די
ספּר תורה בצבור צו לייענען עפענען זיך אין הימער אלע
טהויערען פון רחמים און לעבשאפט, און אזוי ווי עס זיינען
יעצט אפּען די שפּערי רחמים, קום איך אַיִשָּׁה (פלוגית בת פלוגית)
פאר דיר מיט אַ היים געגעט דאס דוא זאלסט דערלענגער-
דען מיינע יארען, מיין מאַנס יארען, מיינע קינדערס יארען,
מיר זאלען לעבען בנחת, ניט חלילה מיט צער, דו זאלסט
דורך די אפּענע טהויערען מיר און צו פֿל ישראל אַראפּשיי-
קען שפּע ברכה פרנסה והצלחה. אונזער בטחון צו דיר זאל
חלילה ניט פארשעהקט ווערען דען דו ביזט דאך מיין
שפּייזער און דער שפּייזער פון דער גאנצער וועלט, און
דורך דם זכות פון דער הייליגער תורה זאל איך זוכה זיין דאס
פון מיר זאל וואקסען א גוט דור תלמידי חכמים וואס זייערע
אויגען זאלען לייכטען אין דער תורה, דען די תורה הקדושה
איז אונזער איינציגע מרייסט אין דעם ביטערען גלות, זי איז
ביי אונז א גוטער משכּון פון דיין לעבען גאמען, דאס מיר
וועלען אויסגעלייזט ווערען במהרה בימינו, אמן:

משלי דוד

דער גאמען ישראל ווייזט שר עם אל.
ער האט געשטרייט מיט דעם מאַך
וויב לוי, און האט איהם בייגעקומען.

זיי זיינען א קלענערע מדרגה, און די
תלמידי חכמים רופט ער ישראל, ווייל
זיי זיינען א גרעסערע מדרגה, ווייל

תַּתְּנָה פֿון יְרוּשָׁלַיִם

די תַּפְּלָה זאל מען טאג זאגען גאָר דעם באַוונגען:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, עֵשׂ זאל זיין דער ווילען פון דיר גאט, מיין
גאט און גאט פון מיינע עלטערען, דאס דו זאלסט מיר
באהיטען און באשיצן פאר די בייזע פתות וואס גיבען זיך
אָפּ מיט חניפות מדיינען, שָׁקְרִים זאגען, און גארשקייט,
גיבור פֿה אין לשון הרע ריידען. דו זאלסט מיר באהיטען און
באשיצן פון אלערליי לייד. פון אלערליי בייזע צרות, פון
אלערליי שלעכטס, פון אלע בייזע באגעגעניש און פון שווערד,
הונגער, וואסער, פייער און גזלנים, סיי אין שטאדט און סיי
אויף דעם פֿעלד. באהיט אונז ווייטער פון צער און פון
אלעם בייזען וואס מיר האבען מורא זאלסטו אונז גיט צושיי-
קען. און דו זאלסט אונז געבען פֿרנסה בִּכְבוֹד, אָהן צער און
אָהן זארג און דו זאלסט אונז געבען אַרִיכוּת יָמִים וְשָׁנִים מִיר
זאלען אויסלעבען אונזערע יאהרען און טעג אין עשירות און
מיר זאלען אינגער צײַט אין עהרע און אין גרויס פֿריידען
פארבריינגען. און דו זאלסט אונז גיט שיקען קיין זארג און
קיין אנגסט און קיין קרענק ח״ו וואס קען אויף דער וועלט
קימען, גיט חֲלִילָה אויף מיר און גיט אויף מיין מאן און גיט
אויף מייע קינדער ח״ו, און אײַך זאל זוכה זיין זיי מגדל צו

מנחת יצחק

מיר זאגען איי באוונגען ציפֿה וינדע
סמרינו וכו' ער ווייס אונזער
פֿערבארגעגעס, לַמִּשְׁלָּ: א גרויסער
שר האט געפֿאהלען זיין ארכיטעקט

זיין לתורה לחיפה ולמעשים טובים, און לאז מיד, מינע קינ-
 דער, אלע די מיניגע, פיעל פרייד דערלעבען. מלך רחמים,
 דערבארעמדיגער פאטער, קעניג פון דער גאנצער וועלט,
 זאלסט אויף אונז שיקען הילף און טרייסט, און דו זאלסט
 אונז עפענען די טהורערען פון פרנסה און דו זאלסט אונז
 שפייזען פון דיין מילדער געטרייער האנט. און גיט פון דער
 האנט פון א מענטשען. און זאל אויף אונז גיט געוועלטיגען
 דער יצר הרע, און מיר זאלען קענען היטען דיין תורה און
 מצוות. איך בין זיך מתודה אויף מינע גרויסע הטאים און
 עונות ופשעים, וואס איך האב געזינדיגט און געשולדיגט
 געגען דיין הייליגען נאמען אלע טאג פון מיין הייליגען לע-
 בען. אל שדי מלא רחמים, דו ביזט פול גענאד און בא-
 רעמטהערציגקייט און איך בין פול מיט זינד. אזוי בעט איך
 דיך ליעבער גאט, דאס דו זאלסט מיר מוחל זיין אלע זינד,
 און זאלסט אונז געבען פארשטאנד, דאס מיר זאלען זיך
 קענען מתודה זיין פאר אונזער טויט, און זאלסט אונז אלע
 מאל בן זיין לבב זכות, דאס מיר זאלען קענען ביישטעהען
 ווען מיר וועלען זיך שיינען פון דער זינדיגער וועלט און
 וועלען קומען פאר דעם יום הדין הגדול והנורא, און זאלסט

מנחת יצחק

קענען באהאלטען דארטען אלע פארבארעגע זאכען (פון א שונא וקדומה). ויהי היום, האט דער שר גוד געווען אז יעדער מענטש נאל

זאלען א געוויסען אבצאהל. הא-
 בען די אייננאהנער פון שטאדט גע-
 נומען און באהאלטען זייער גאלד
 און זילבער אין די היילען. נאכהער

מָהֵאן אַלע צייט חסד ורחמים פון וועגען זכות פון אינגערע
עלמערען אברהם. יצחק ויעקב:

אָנא אלהי אברהם, איך בעט דיר גאט פון אברהם, דאס
דיינע אויערען זאלען פארנעהמען מיין געשריי און
מיין געבעט וואס איך האב דיר געבעטען און וואס איך וויל
דיר גאך בעטען. און דו זאלסט מיר אויסהערען אזוי ווי דו
האסט אויסגעהערט די תפלה פון כל ישראל, ווען זיי זיינען
געווען אין א צרה און האסט זיי אלע מאל געהאלפן, ווען
זיי האבען דיר גערופען, זאלסטו מיר אויך העלפען און מיין
תפלה זאל פאר דיר אזוי אנגענומען זיין גלייך ווען איך האב
פאר דיר מקריב געווען א קרבן און לאז מיין תפלה גיט צו
ריקגעווייען ווערען פון דיר, און לאזען קיינע מקטרגים גיט
קענען אויפהאלטען מיין תפלה און שיק באד אינגער גואל
צדק, אמן כן יהי רצון:

תחנה ליום ראשון.

דיא תחנה זאל יעדע פרוי זאנען מיט גרויס בונה אלע וונטאג גאך
דעם באוועגן:

יהי רצון מלפניך, עס זאל זיין דער ווילען פון דיר, רבוננו
של עולם, יוצרנו, אינגער באשעפער, יוצר בראשית.
און דער באשעפער פון אנהייב וועלט, דו זאלסט אויף בזמן

מנחת יצחק

אז מען איז געקומען מאהגען דעם	אייער גאלד און זילבער, צו דען אז
אפצאהל האט מען ביי זיי גאר גיט	איך האב געבויט דיא שטאדט און
געפונען. זאגט דער ארביטעקט צו	האב אלזיין געמאכט די היילען פאר
זיי: אומזיסט וואס איהר באהאלט	באהעלטעניסע צוועקען, וועל איך

תחנה ליום ראשון

זיין אינגער פרנסה און דו זאלסט באגליקען אינגערע מעשים
פון א גאנצע וואך. זאלסט אינז באשרעמען פון אלע מיני
פגעים רעים און פון עין הרע, און אזוי ווי דו האסט באשא-
פען דיין וועלט אין דעם היינטיגען טאג און אין דיעזען טאג
פיזשו געווען איינער אויף דער וועלט, דען עס זיינען נאך נישט
געווען קיין מלאכים און קיין שום בראה אויף דער וועלט, אזוי
אויך בין איך מיוחד נאר דיין לעבען נאמען און איך האב
בטחון נאר אין דיר, אז דו זאלסט מיר ממציא זיין פל מיני
טובות ישועות ונחמות, אמן:

תחנה ליום שני.

די תחנה זאל געדע פרוי זאגען מיט גרויס בונה אלע מאגאג נאך
דעם באווען.

יהי רצון מלפניך, עס זאל דער ווילען פון דיר, רבוננו של
עולם, אשר תשלט בעולמך, וואס דו געוועקטיגסט אי-
בער דיין וועלט, ואשר הברלת בין מים למים, און וואס דו
האסט געמאכט אין דעם טאג א צווישען שייד דאס די ווא-
סערען וואס געפינען זיך אויף דעם הימלעל זאגען זיין אב-
געטהיילט פון די וואסערען וואס געפינען זיך אויף דער ערד,
אבקש ממך, בעט איך ביי דיר, דאס דו זאלסט מיך אויך

מנחת יצחק

דען נישט געפינען איינער חפצים? צו
דען פון מיר וועט איהר עפעס קענען
פארבראנען? אזוי זאגט השי"ת צו די
בעלי עבירות וואס זיי טוען אין דער
פינסטער וויינערע ביזע מעשים: אם
יסתר איש כמסתרים ואני לא אראנו?
קען דען א מענטש זאגען, איך וועל
זיך באהאלטען אז השי"ת זאל מיר

תחנה ליום שני

אָבֿשׂיידען פֿון אַלעם שְׁדַעכְטען, זאַלסט מײַך מַצִּיל זײַן מײַט
כָּל יִשְׂרָאֵל פֿון אַלע מײַג פֿערפֿלײצונגען. עס זאל בײַ אונז
חִלָּצָה גײט זײַן. קײן דערטרונקענער, און די אַלע וועלכע פֿאַר-
דען אויף דעם ים זאַלען נײַצול ווערען פֿון אַ שטורם ווײַד,
דאס זײַ זאַלען קומען בִּשְׁלוֹם צו זײַער אָרט, דען דו בײַזט
דאך אַ פֿערֿל הַרְחָמִים, וואס דו הערסט יעדענס תּפֿילה. פֿרוך
אַתָּה שׁוֹמֵעַ תּפֿילה:

תחנה ליום שלישי.

דיא תחנה זאל יעדע פֿרוי זאגען מיט גרויס פֿונד אַלע דיענסטאָן
נאך דעם באַוונגען:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, עס זאל זײַן דער ווײַדען פֿון דיר, רבונז
שׁל עוֹלָם, העורף שְׁלֹתָן לִפְרִיזְתּוֹ, וואס דו מאַכסט
גֵּרִיט דעם טיש, דאס מײַנט מען די מײַג מאַכלים, וואס יעד-
דער בִּרְיָה עסט צו איהר סעיודה, דאס אזוי ווי דו האַסט
באַשאַפען אין דעם טאג אַלע מײַג תּבואות, אַלע מײַג גראַנען
און אַלע מײַג פֿרוכט בוימער און דו האַסט זײַ געפֿענשט,
אזוי זאַלסטו מײַך כָּל יִשְׂרָאֵל גענשען מיט אַלעם גוטען,
דאס מײַן טיש זאל שטענדיג פול זײַן מיט כָּל מײַג מאַכלים
טובים, און אזוי וויא דו האַסט געדאפֿעלט דעם טאג מיט
צוויי מאַל "כִּי טוֹב" אזוי אויף זאַלסטו מיר דאפֿעלען כָּל מײַג
טובות ישועות וְנַחֲמוֹת, אָמֵן:

מנחת יצחק

גײט זעהען? ער ווייס דאך אַלע פֿאַר- פֿאַר איהם לײַכטיג, דאס מײַנט מען
פֿאַרנעמען, ער האט דאך אַלס באַ- ווײַדע סתרינו, גאט ווייס אַלע אונז-
שאפען, די פֿינסטערנעס איז דאך זעכע פֿאַרפֿאַרנעגע געדאנקען:

תַּחֲנָה לַיּוֹם רַבִּיעִי.

די תַּחֲנָה זאל יעדע פֿרוי זאָגען מיט גרויס פֿונגה אלע מיטוואך
נאך דעם באַוונגען:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, עִם זֶאל זײַן דער ווילען פון דיר, רבונזי שֶׁל
עוֹלָם, יוֹצֵר הַמְּאוֹרוֹת, דער באַשעפֿער פון דיא אלע
ליבט, די זונן מיט די לִבְנֵה מִיט די אלע שְׂטֵעֲרֵעוּ, דו זאָלסט
מִצִּיל זײַן מִיך מיט כָּל יִשְׂרָאֵל, עִם זֶאל נִיט שוֹלֵט זײַן אין
אונזערע קינדער קײַן אַסְבֵּרוֹז און כָּל מִינֵי חֲלָאִים רָעִים,
רַחֲמָנָא לְצִלָּן, נאר פֿאַרקעהרט: די זונן זאל זײַן צו אונז א
הִייוֹנֵג, א רפואה שְׁלִימָה צו אלע אונזערע ווייטאָגען און צו
אלע אונזערע שוואַכקײַטען, אזוי ווי דער פֿסוק זאָגט: „שֶׁמֶשׁ
צִדְקָה וּמִרְפָּא בְּכַנְפֶּיהָ“. אונזער שְׂטֵעֲרֵען זאל לײַכטען אין
הימל דאס מיר זאָלען שוין אויסגעלײַזט ווערען, בְּמַהֲרָה
בְּיָמֵינוּ, אָמֵן:

תַּחֲנָה לַיּוֹם חֲמִישִׁי.

די תַּחֲנָה זאל יעדע פֿרוי זאָגען מיט גרויס פֿונגה אלע דאנערשטאג
נאך דעם באַוונגען:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, עִם זֶאל זײַן דער ווילען פון דיר, רבונזי שֶׁל
עוֹלָם, הַבּוֹרָא בְּרִיּוֹת חַיִּים, וואס דו האָסט אין דעם

משירי דור

מִיר פֿעטען אלע טאג ביא נאט: תּוֹכָה וּמִצּוֹת זײַנען דאך קעצט גער
שְׂמֵאק און נײַט, ווי אין פֿסוק שְׂטֵעֲרֵעִי:
וּמִתּוֹקִים מִדְּבַשׁ וְנֹפֶת צוֹפִים? ויער
לען מיר דאס ערקלעךרען מיט א
וְהַעֲרַב נָא ה' אֱלֹהֵינוּ אֶת דְּבָרֵי
תּוֹכָה, הַשִּׁי, עַד זֶאל אונז מאַכען
וְיִם די תּוֹכָה, אײַז דאך א פֿליאַה: די

זאג באשאפען אלע מיני לעבעדיגע ברואים, אלע מיני חיות,
אלע מיני בהמות, אלע מיני פייגלעל, אלע מיני ווערים, אלע
מיני פיש פון ים, אויך דעם גרויסען פיש לויטן מיט דעם שור
הבר, וועלכע דו האסט באשאפען צוליעב דעם מען זאל
וויסען צו לויבען דיין פבור און דו האסט זיי אלע באשאפען
פריהער פאר דעם מענשען, פרי דער מענש זאל זיך גיישט
גרויס האלטען, ער זאל וויסען אז דאס קלענסטע ווערימלע
איז באשאפען געווארען פריהער פאר איהם. נאר, באם ער
איז זוכה, געוועלטיגט דער מענש איבער אלע ברואים, און
די אלע ברואים זיינען אנגעגרייט געווארען צו זיינע מאכלים
און צו פֿעדיגען איהם. אויף דיעזען אופן האט דער אויפֿער־
שטער איהם אנגעגרייט אלע זיינע בעדערפעניש, פֿעט אויף
דיך רבשׁע דאס דו זאלסט אנגרייטען פאר מיר מיט מיין
גאנץ הויזגעזינד און פאר פֿר ישראֿל אלע אינגערע בא־
דערפעניש נאך איידער מיר וועלען זיי דארפֿען. עס זאל ביי
אונז זיין חֶלֶב ודבֿש און אינגערע שונאים זאלען פארשעהמט
ווערען קוקענדיג אויף אינגער גוטס. זייער שלעכט אויג זאל
חֶלִילָה אונז גיישט שאטען, עס זאל אויף אונז מקוים ווערען,
”וידגו לרוב בקרב הארץ”, אמן:

משלי דוד

פֿרעקט, ער נועט דאך גענויס זיין
פון די קרואים און נועט עסען א גר-
טע סעודה, דער אַרעמאן האט צוויי
טעג פאר דער חתונה גוט געגעסען,
פֿרי ער זאל קענען עסען אויף דער

משל: אן אַרעמאן האט געהאט א
גביר אַ קרוב, פֿלעגט ער אימער
שטאלצירען מיט דעם קרוב. לַיָּמִים,
האט דער גביר חתונה געמאכט א
מינד, דער אַרעמאן האט זיך גע-

תַּחֲנֻּנָּה לַיּוֹם הַשְּׁשִׁי.

דִּיא תַּחֲנֻּנָּה זָאל יַעֲדֶע פֿרוי זאָנען מיט גרויס פֿונגה אַלע פֿרייטאג
נאך דעם באַזונגען:

יְהִי דָצוֹן מִלִּפְנֵיהֶּ, עִם זָאל זײַן דער ווײַלען פון דיר, רבונז של
עולם, אָשר יֵצֵר אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ וְהִתְקִין לוֹ מִמֶּנּוּ בִּנְיָן
עַדִּי עַד, וְוָאס הָאָט פֿאַשאַפֿען דעם מענשען מיט דעם צלם
אֱלֹהִים און הָאָט פון אָדָם הָרָאשׁוֹן געבויט און צוגעגרייט אַ
בִּנְיָן, דאס מײַנט מען די אִשָּׁה אונזער מוטער חוה, זי זאל
זײַן צו איהם אַ בִּנְיָן אויף אייביג, דאס פון זײַ זאל געבויט
ווערען די וועלט. דו האסט זײַ, גאט, אויף געפֿענשט מיט
די בִּרְכָּה „פרו ורבו“. פֿעט אײַך דיר, רחֲמָנוּתִי דײַגער פֿאַטער,
דאס דו זאלסט מײַך אויף פֿענשען, אז אונזער בִּנְיָן פון מיר
מיט מײַן מאן זאל אויך זײַן עַד מָאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה מיט
פֿיעל גַּחַת עִם זָאל פון אונז געבויט ווערען א וועלט פון
בָּנִים וּבָנִי בָנִים עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וּבִמִּצְוֹת, ווײַל אויף די קַבְּלַת
הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה ווײַזט די „ה“ חִידוּשָׁה פון „הששי“, אז דער
גאַנצער בִּנְיָן פון דער וועלט איז צולײַעב דעם מענשען, און
דער בִּנְיָן פון דִּיא מענשען איז בִּזְכוּת וואס זײַ וועלען דעם
זַעקסטען טאג אין סײַן, דאס מײַנט מען שְׁבוּעוֹת, מַקְבֵּל זײַן
דִּיא תּוֹרָה. דו זאלסט אויך אונז פֿענשען מיט דאָפֿעלטע

משלי דוד

תַּחֲנֻּנָּה די גוטע מאַכֵּלִים מיט גרויס
אַפֿעטיט. די נאכט פון דער תַּחֲנֻּנָּה,
זיצט ער און ווארט מען זאָל איהם
שׁוֹיִן קומען רופֿען. ער זעהט דורך
דעם פֿענסטער זײַדער שמש געהט
פֿאַרביי זײַן הויז און רופֿט נאָר אַלע
גבירים און איהם פֿעט ער גיט. איז
איהם געוואָרען זעהר ביטער אייפֿן

תַּחֲנֹה לַיּוֹם הַשְּׁשִׁי

פִּרְנָסָה אַזוֹי ווי דו האַמט געדאפּעלט צו אינזערע עלטערען
דעם כּון אין דעם היינטיגען טאג, פֿרִי מיר זאלען קענען אַג-
גרייטען סעודות שַׁבַּת בְּהַרְחָבָה, מיר זאלען שַׁבַּת מְקַבֵּל
תַּעֲנוּג זײַן, דען בּוֹכוֹת פון היטען דעם היינטיגען שַׁבַּת וועלען
מיר אויסגעלייזט ווערען פון דעם פֿינסטערען גלות, בְּמַהֲרָה
בְּיָמֵינוּ. אָמֵן, סֶלָה:

תַּחֲנֹה יְשַׁעְרֵי רַחֲמִים

דיא תַּחֲנֹה איז אַרויסגענומען געווארען פון "סֵפֶר חֲסִידִים" און גוט
איז גוט אז מען זאל זי זאגען נאך אַמִּעֲנִית מִיט גִּרְוִים געוויין דאן
נועט געוויס די תַּפִּלָּה אָנגענומען ווערען פון שֵׁשׁ יְהִבְרָה:

יְהִי רָצוֹן, עֵס זאל זײַן דער ווילען פאר דיר גאט, און גאט
פון מיינע עלטערען, אז די מַרְעָה־רען, וואס איך פֿער-
גיס אין מיין תַּפִּלָּה זאלען לעשען דיין גרימזארען פון מיר,
און מיין הארץ, וואס צוגעהט אין מיר ווי וואסער זאל אויס-
לעשען די קוהלען, וואס פֿרענען דיין צארען, און די תּוֹשִׁיבָה
אויף מיינע ביינע מעשים זאלען וועדער-קעהרען דיין צארען.
און מיינע תַּעֲנִיתִים זאלען מאכען אז דו זאלסט זיך נוהג זײַן
מיט מיר מיט רַחֲמִים, און אז איך האב היינט מיין טיש גע-
גרייט, זאל דאס זײַן גלײַך אַזוֹי ווי איך וואלט היינט א קרבן
אָנגעגרייט פאר דיר אין אַזוֹי וויא איך וואלט געפֿראכט דיא

משלי דוד

האַרצען און ער זאגט צו זײַן ווייב:
גיב עסען, האט זי איהם געגעבען
עסען פֿרויט מיט רעטאך און ציכער-
לע און ער האט זיך אָנגעגעסען צו
נאט, אין א שעה ארום קומט דער
שמש און רופט איהם צו דער תַּחֲנוּנָה.
ער איז אַ הֵין אַנועק און מען האט
דערלאנגט מִהֵייערע פֿיש און גע-

מנחה וואס ישראל פלעגן בריינגען. און דאס בלוט וואס מיר
איז היינט געמינערט געווארען, זאל עס פארנעמען ווערען
אויף מיר גלייך ווי דאס בלוט ווען מען האט עס געשפריינגט
אויף דיא פֿרעגן פון מזבח, און דאס חלב וואס עס איז מיר
היינט געמינערט געווארען זאל מיר דאס גערעכענט זיין אזוי
וויא דאס חלב פון דעם קרבן וואס מען האט מקריב געווען
אויף דעם הייליגן מזבח, און די טרעהרען פון מיינע אויגען
זאל זיין ווי דער וויין וואס מען האט מנסך געווען אויף דעם
מזבח, און דעם שטים פון מין וויינען זעהל זיין גערעכענט
אזוי וויא דיא שטים פון די קוים, וואס האבען געווינגען שירה
אויף א קרבן. דיא טרעהרען, וואס איך פארניעס היינטגען
טאג פאר דיר, זאלען אפמעקען מיינע צונות, און דאס שווער-
קייט פון מיינע גליעדער צוליעב מין פאסטען זאל זיין ווי די
שטיקער פון קרבן, וואס מען האט מקריב געווען אויף דעם
מזבח. זאלסט, רבוננו של עולם, גיט פארשעהמען מין צו-
בראכען הארץ, און דאס וואס איך מיה גיט אן מיינע שעה-
גע קליידער זאל ביי דיר חשוב זיין אזוי ווי די קליידער וואס
דער כהן גדול האט אנגעטאהן אין דער צייט אז ער האט
פאדארפט מקריב זיין א קרבן אין בית המקדש, און דאס
פארמיידונג, וואס איך פארמייד מיר צו וואשען און צו פאר-
דען זאל זיין אזוי ווי קידוש ידים ורגלים וואס דער כהן האט

משלי דוד

בראטענע פלייש, דערצו נאך פיעל
מטעמים. עס איז איהם אפער אלץ
ביטער געווען. ער הערט ווי פיעל
לייט ריהמען אלץ דיא שפיון פון
דער חתונה אין ער זאגט צו ווי:
— עס איז דאך אלץ ביטער, עס האט
דאך קיין מעס גיט, רופט נך אפ א
קלוגער מענטש: פון אייך איז גיט קיין

יִיָּהּ דִּי הָעֵנֶט און פֿיס גַּעוואָשֶׁען פֿון דַּעם פֿיור ווען ער האט
 גַּעוואָלט אַרײַנגעֶהען אין דַּעם בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. און דורך דאס
 אויס־רײַסען מײַן האַרץ פֿון דער תְּשׁוּבָה זאָלען צורײַסען ווע-
 רען די בִּיכֶער אין וועלכֶּע עס איז פֿארשֶׁרעכֶּען מײַנע זינד.
 און דיא ווערמער, וואס געהט ארויס פֿון מײַן מויל אין מײַן
 תְּפִלָּה. זאָלען פֿארשטאַפֶּען דיא מײַלער פֿון מײַנע מִקְטָרִגִּים.
 און מײַן שוואַך האַרץ זאל דערפֿרעגט ווערען. איך האב
 גרויס תְּרֻמָּה אויף דיא בײַזע וועגן וואס איך בין געגאנגען,
 סײַ בִּשְׂוֹנֵג אָדער בִּמְזִיד. וְאַתָּה, און דו גאט מײַן גאט, זעהסט
 דאך אלע געדאנקען פֿון מײַן האַרץ, ווייסטו דאך, אז וואס
 איך קעד מיט מײַן מויל זײַנען מײַנע געדאנקען אויף דאבײַ.
 בארום זאל אויך זײַן דער ווײַזע פֿון פֿאר דיר גאט, מײַן גאט,
 רחום וְחַנּוּן, אז דו זאָלסט אָפּטָהאן פֿון מיר אלע בײַזע געד-
 דאנקען וואס לאָזען גיט קעכט תְּשׁוּבָה טָהָאן, און זאָלסט
 מיר העלפֶּען אז איך זאל גיט מעהר טָהָאן בײַז פֿאר דיר, און
 מײַנע גוטע מעשׂים, וואס איך האב בִּדְעָה ווייטער צו טָהָאן
 זאָלען ווערען אָנגעבִּרײַט פֿאר דיר אײַביג מיט מיר און מיט
 כָּךְ יִשְׂרָאֵל:

משלי דוד

האָסט גאר געדארפֶּט קעמֶען בײַא דַּעם גִּבּוֹר ער זאל דײַך שיקען רוד- פֿען א פֿאאר שטונגן פֿריהער, וואָלסטו שוין פֿיהלען א געשטאקען טעם, דער גמשל איז די תּוֹכָהוּמָצוֹת איז בעצם זיס און אנגענעגט, וויא אין פֿזוק שטעהט: וּמְתוּקִים מִדְּבַשׁ	געווייז, איהר האט זיך פאר דעם גוט אָנגעגעסען מיט קעטאך און צי- בעקע גיט דאס אָב דעם בִּיטערען טעם און עס איז אײַך אלץ בִּיטער און איבעל, אָבער דיא וואָהרהײַט איז אז די שפּײַז איז זעהר געשטאק אין אנגענעגט, דו אָרעמער קרוב,
--	--

תהנה עומר לגלגולת

א נייץ תחנה צו בעטען אלע טאג נאך דעם באנוגען אויף פרנסה:

רבון העולמים, אלהי האלהים ואדוני האדונים, תן ומפרנס מקרני ראמים עד ביצי כנים, איך קום צוא דיר יעצט בעטען נאך מיינע אלע תחנות דו זאלסט מיר מזמין זיין גרינג מיין פרנסה, זאלסט מיר מוחל זיין מיינע זינד און זאלסט זיי פארשטויסען און די מקטרינים פון דיא עבירות זאלען ניט האבען קיין שליטה צו פארשטעלען מיר דיא שפע. דער הייליגער הנא זאגט, דאס יעדעס חיה ועוף, וואס זיינען באשאפען צוליעב דעם מענטשען, האבען גישט אזוי פיעל צער פרנסה וויא דער מענטש, ווייל דער מענטש פארזינד דיגט זיך מיט זיינע שלעכטע מעשים אזוי ווי מיר געפינען ביי אדם הראשון דאס נאך דעם חטא פון עץ הדעת איז אין איהם מקוים גע- ווארען „בזעת אפך תאכל לחם“, מיט שווערע ארבייט זאל ער זיך פארדינען זיין ברויט, מיר געפינען אויך דאס פרנסה איז קריעת ים סוף, דען אזוי וויא ביי קריעת ים סוף איז געווען א קטרוג רחמנא לצלן אויף די יודען צו זיי זאלען גיצול ווערען אזוי איז אויך א קטרוג פון שלעכטע מעשים אויף די פרנסה נאר ווען די ישראל זיינען זוכה איז זיי דער אויפערשטער מזמין גרינג זייער פרנסה, דאס זיי דאך- פֿען ניט מעהר טהאן ווי צו געהן אויפקלייבען די שפע, אזוי ווי מיר געפינען ביי דעם מן, דאס יעדער איד איז אלע פריהמארגען גע- באנגען אויפקלייבען דעם מן, און אפילו דער וואס האט גאר ווינציג געקלייבען אז ער איז געקומען אהיים צו זיך אין שטוב האט זיך אויסגעמאסטען מן פאר יעדען קינד באזונדער וויפיעל ער האט גע-

משלי דוד

ונזפת צופים. בארום דיא גרויסע צדיקים און תלמידי חכמים וואס זיי געהרגען מיט ריינע געדאנקען, במהרה המחשבה, פיהלען אין איהר אנזיסען געשמאק, נאר די וואס לי- גען אין הבלי העולם סוף. אין אלע בארישקייטען, ביי זיי איז די זעענע אומריין, זיי פיהלען ניט קיין גע-

באויפט, גלייך וויא דער וואס האט געקליבען א נאנצען טאג. דאן רבונג של עולם, דערמאהן איך פאר דיר דעם זכות מיט דעם גס פון מן דאס דו זאלסט מיר מיט מיין מאן און קינדער אויך גרינג מזמין זיין אונזער באדערפעניש, דאס מיר זאלען מעהר ניט בארפען משהאן נאר לויט וויא אונזערע פחות ניט חליצה איבער דעם פת. דו זאלסט שיקען צו מיר דיא ברכה אין אלע מיינע מעשים, עס זאל אין אונז מקוים ווערען דער פסוק „וּבְרַכְךָ ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה“, אמן:

תחנה שלשה שיערים.

שלשה מצות נצטוו הנשים, דריי מצות זיינען די נשים גע-
פאטען געווארען, חנ"ה שמונת דער נאמען פון די
דריי מצות איז חנ"ה. דאס ווארט חנ"ה מאכט:
חלה, נדה, הדלקת הנר:

מצות חלה

ראשית עריסותיכם חלה תרימו. דער טייטש פון דעם פסוק איז:
אזוי דאס ערשטע פון אייערע טייג זאלט איהר אפשיי-
דען חלה, בזכות זה ה' אוצרותיכם שובע ימלא. דער טייטש פון די
ווערטער איז: פון וועגען דעם זכות פון מצות חלה וועט השי"ת
ברוך הוא וברוך שמו אייך געבען די ברכה אין אייערע אוצרות און
וועט זיי אנפיהלען מיט זעט. פאר צייטען פלעגט אזוי זיין: דער פתן
האט גענומען תרומה און דער לוי מעשר און דער עני מעשר עני.

משלי דוד

גען די תורה מיט קלאהרע געדאנק-
קען, מיר זאקען פיהלען אין דער
תורה ומצות דעם וואהרען געשמאק
עס זאל זיין אנגענעהם ביי אונז און
ביי אונזערע קינדער.

שמאק אין דער תורה ומצות, דאס
געמען מיר ביי השי"ת, ער זאל אונז
געבען ארויפגען לעבען, אהן באגט
פרנסה, און זאל אונזערע מחשבות
הייליגען מיר זאלען קענען לעהר-

אויף צו צייטען אפגעשייד מענטש שני. אפער אצונד בענוותיני
 הרבים אז דער בית המקדש איז חרוב געווארען איז אלץ פטר גע-
 ווארען נאר די מצוה פון חלה איז געבליבען, דארום רבנו של עולם
 בעטען מיר דין אז דו זאלסט אננעהמען דיא מצות חלה און זאלסט
 שיקען גרויס ברכה וואו מיר וועלען זיך קעהרען און ווענדען. אונז-
 זערע קינדערלאך זאלען גיט פארפרעמד ווערען און אויך מיט מיין
 מאן זאלען קענען אונזערע קינדער אליין פרנסה געבען אויפ'ן גאנ-
 צען לעבען, און דיא מצות חלה זאל אנגענומען ווערען און זאל גע-
 וואויגען זיין ווי אלע תרי"ג מצות פון דער תורה.

ווען מען קענט אויס א טייג פון אזוי פיעל מעהל וויפיעל
 פמנ'ן חלה, דאס הייסט אזוי פיעל מעהל וויפיעל דאס
 ווארט חלה טרעפט אן, דהיינו מ"ג ביצים, דאס איז דריי-
 און-פערציג אייער און דאס באטרעפט דריי קווארט מעהל
 מוז מען פון דעם טייג אפ שיידען חלה:

אז מען געהמט חלה מאכט מען די ברכה:

ברוך הוא וברוך שמו:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר
קדשנו במצותיו וצונו להפריש חלה:
תחנה פון חלה געהמען:

לכבוד גאט, לכבוד אונזער געפאט, לכבוד דעם לעבען
 שבת קודש, וואס אונזער הערר גאט האט אונז

מעשה חבמים

א גרויסען געשעפט וועלכען זיין פרוי מיט
 מענטשען האבען געפיהרט און אליין איז
 ער געוועסען על תורה ועל העבודה. ויהי
 היום, איז דער צדיק אנטקעגעפארען אין
 א טייטש וועג, און אין זיין אפנווענענטייט

מיר באנקען אלע מאג גאט: שלא עשני
 גוי. פארצייטען ווען עס האט נאך
 געהערשט די געזענדעביי איז געווען אין
 א שטאדט א גרויסער מאן א צדיק און א
 צשיר גדול, ער האט געהאט א הויז מיט

גַּעְגַּעְכֶּען און האט אויז געפֿאטען דיא ליעפֿע מצוה פון חלָה
 געהומען איך זאל זי קענען רעכט מקוים זיין און עס זאל זיין
 געוואוינען ווי פֿל תר"ג מצות פון פֿל ישראל אמן, פֿן יהי רצון:
 יהי רצון מלפֿניה יי אלהינו ואלהי אבותינו שיבנה
 בית המקדש במהרה בימינו ותן חלקנו
 בתורתך: ושם געבדך ביראה בימי עולם וכשנים
 קדמוניות: וערבה ליי מנחת יהודה וירושלים בימי
 עולם וכשנים קדמוניות:

מיון חלָה זאל אנגענומען זיין אזוי ווי א קרפֿן אויף דעם מוזבא איז
 אנגענומען געווארען. מיון מצוה זאל אנגענומען זיין גלייך ווי
 איך האב זיא רעכט מקום גענוען. פאר צייטען איז דאס געקומען
 דעם כהן און פאר דעם האט השי"ת פארגעפֿען דיא זינד, אזוי זאל
 מיר אויך פארגעפֿען ווערען מיינע זינד איך זאל זיין גלייך ווי א גיי-
 געפֿארען קינד, איך זאל קענען מיינע ליפֿע שבתים און ימים טובים
 עהרען. גאט זאל מיר באשעהרען איך זאל מיך קענען מיט מיון מאן
 און מיינע קינדער דערנעהרען. עס זאל אנגענומען ווערען מיון
 מצוה פון חלָה געהומען, אז מיינע קינדערלאך זאלען געשפייזט ווע-
 דען פון דעם ליעפֿען גאט, ברוך הוא, מיט גרויס רחמנות און מיט
 גרויס דערבארעמקייט, עס זאל געגליכען זיין מיון מצות חלָה, גלייך
 וויא איך האב מעשר געגעפֿען. אזוי ווי איך טהו מיון מצוה פון חלָה
 מיט מיון גאנצען הארצען אזוי זאל גאט ברוך הוא מיך היטען פֿון
 פיין און שמערצען:

מעשה חכמים

האט אפגעברענט זיין הויז מיטן געשעפֿט,
 און זיין פרוי מיט די קינדער ווינען פאר-
 בליבען בעידום ובהוסר פֿל. עס איז געקור-
 מען דיא צייט וואס דער צדיק האט גע-
 בארפֿט צוריקקומען ווינען איהם דיא פא-

מיליע און פיעל שטאדט צייט געגאנגען
 מקבל פֿנים זיין און האבען זיך מכין גע-
 ווען וויא איהם בוסלאכנוויין ארויסצוגאנגען
 פון דעם גרויסען אומגלויק, ווייל זיי האבען
 מוצא געהאט דאס דיא בשורה יעדא נאהה.

מצות נדה

חופש ה' כל חדרי בטן. דאס איז מייטש: גאט פרוך הוא וברוך שמו זוכט די אלע קאמערען פון דעם בויד.

מצות נדה אס תשכרוה' וציילכם ממינת אספרה והדרוקן. דאס איז מייטש, אז איהר וועט רעכט היטען דיא

מצוה פון נדה, אזוי וועט השם יתברך היטען אייערע מינ-דער פון מינת אספרה און פון דער מינה וואס הייסט הדרוקן. גן נעור אחותי בלה. דאס איז מייטש: א פארשלאסענער גארטען איז מיין שוועסטער בית ישראל, וואס איך רוף זי בלה: א תחנה איידער א פרוי געהט ויך טיבל ויין:

גרזיסער גאט! דורך וואסער האסט דו גרויסע נסים געוועזען פיעל מאהל. נח איז גיצול געווארען פון מבול, משה רבינו האט געגעבען וואסער דורך א קלאפ אויף א שטיין, מרים ברונען איז געגאנגען מיט דיא אידען אין דער מדבר. ווייז היינט אויך דיין גס איד זאהל געהאלפען ווערען דורך דאס וואסער צו גע-ווינען א זון וואס זאל זיין א צדיק תמים, ער זאל געהרגען תורה טאג און נאכט, ער זאל מיר בעלייכטען א גלייכע וועג אין גן עדן אריין, איד זאל דורך זיין זכות זוכה זיין צו זיצען מיט די אמהות אין איין מחיצה, אמן:

מעשה חכמים

צו גאט און האט געזאגט מיט גרויס פונג און התלהבות די ברכה "שלא עשנו גוים", אלע וואס ווינען ארום איהם געווען ווינען נערר נכה געווארען, ווי האבען געמיינט אז ער איז חס ושלום פון זינען אראפ. פרעגט איהם איינער: רבי, וואס בעדיי-

ח'ו גיט ווירקען אויף זיין געזונד. ווי הא-פען מיט איהם פארפיהרט א גרויסען גע-שפרעך און פערשיידענע ספורים און אס ענדע האבען ווי ארויסגעגעבען דעם נאך-צען אומגליק. איז דער צדיק פארבליעבען נאך קאלט, האט אויפגעהויבען די הענט

מצות הדלקת הנרות:

הדלקת גר בערב שבתות, אנצור צינדען די ליכט אויף שבת,

הם שנים מצותן. דאס איז טייטש: עס איז א מצוה צוויי ליכט אנצור צינדען לכבוד שבת. כנגד זכור ושמור רזימתן. די צוויי ליכט זיינען מרמז קעגען זכור און קעגען שמור. דאס הייסט, אין די ערשטע עשרת הדברות שטעהט, "זכור את יום השבת לקדשו" און אין דיא אנדערע עשרת הדברות שטעהט, "שמור את יום השבת לקדשו". גר גר ת"ק מספרם. די צאהל פון צוויי מאהל "גר" מרעפט אן פינף הונדערט, קעגען די אברים של איש ואשה, אזוי פיעל וויא דיא אברים פון דעם מאן און פון דער אשה, בזכות זה, וועט השי"ת היילען דיא גליעדער פון איש ואשה. דארום זאל מען זעהר ערענסט ליכט צינדען וועט השי"ת דערלייכטען דיא אויגען פון אייערע קינדער אין דער הייליגער תורה. בשעת צינדען מוז מען מתפלל זיין צו גאט, אז דיא קינדער זאלען קעגען לעהרנען. שלשה מצות אלה הם אם תשמרו, אויב איהר וועט די דריי מצות היטען, וועט אייער געדויען זיין שלא בצער. גון בעדן זכותן. עס וועט מגין זיין דער זכות פון די מצות פאר אייד. יום בא עת ליתכן, אז עס וועט קומען דער טאג פון אייער געווינען, ה' ישמור אתכן מדבר ואסון, השם יתברך וועט אייד היטען פון מארד און פון אסון. ותראנה שמחה וששון.

תחנה צו ליכט צינדען:

די תחנה זאגט מען פרייטאג פאר נאכט צו ליכט צינדען:

אֱלֹהֵינוּ וְאַלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. דו ביסט אויגער גאט און גאט פון אויגערע עלטערען. עס זאל זיין דער ווילען פון דיר, אז איך זאל דערמאהנט ווערען צו גוטען פון אלע

מעשה חכמים

מיין גאט, דער בורא ברנך הוא, איז דאך דא, ער האט גענומען וועט ער מיר צוריק געבען, ער האט מיר ביו יעצט גיט פארדאנען וועט ער מיר נויטער מסתמא אויף גיט פארקאנען:

מעט די ברכה וואס איהר האט געמאכט? פארשטעהט איהר מיד. רבותי, האט ער ווי גענטפערט: ווען איך וואלט געווען א געצענדיגענער וואלט דאך צוזאמען מיט מיין גוטס מיין גאט אויך פארברענט געדויערען, איך בין דאך אבער ב"ה א איד.

אִיבַעֲרִשְׁמַע הַיִּמָּלֵעַן און דוא זאלסט געדענקען דיין דיענסט
 (פלוגית בת פלוגית) מיט דיין הייליגען נאמען וואס הייסט צבאות
 און דוא זאלסט זיך קעהרען צו א מיין געבעט וואס איך מ'הו
 בעטען, אזוי ווי דו האסט זיך געקעהרט און האסט אנגענוי-
 מען דיא תפלה פון אינגער מוטער חנה, עליה השלום, וואס
 איז אן עקרה געווען אין האט תפלה געמ'האן, האסטי איהר
 באשעהרט גוטע פרומע קינדער און דוא האסט דעהערט
 איהר געבעט, דאס פון איהר איז ארויסגעקומען דער צדיק
 שמואל הנביא, וואס איז אין דער וואג שאר אזוי גוט וויא
 משה און אהרן. אזוי וויא אין פסוק שטעהט, „משה ואהרן
 בכהניו ושמואל בקוראי שמו קוראים אל יי ויהוא יענם“. און
 זאלסט זיך קעהרען צו א מיין תפלה מיט גענאד און גרוי-
 בארעמטהערגקייט און זאלסט מיך לייטעליגען מיט מתנת
 חנם אין דעם זכות פון די דריי הייליגע מצות וואס דו האסט
 אויגז ווייפער געפאטען, דאס איז גדה, חלה, הדלקת הנר,
 ועלכע איך האב מקים געווען. זאלען זיי זיין מליצים פאר
 דיין הייליגען פסא חבבוד, דאס איך זאל זוכה זיין דורך דעם
 דו זאלסט מיר געבען גוטע און פרומע קינדער, וואס זאלען
 זיין תלמידי חכמים. דו זאלסט עפענען זייערע הערצער זיי
 זאלען פארשטעהן דיא סודות פון דיין תורה אין זיין זאלען

משלי דוד

אין קריאת שמע זאגען מיר: והבן:
 אס שמוע תשמעו. למשל ו:
 איהם אן אויג אז ער וועט זיין גוט
 פאר זיין טאכטער. ער האט אויג
 טער געשיקט א שרכן צום עלויים

קעגןרען פון דיין הייליגען נאמען וועגען. זיי זאלען זיין פריש
און געזונד און גאנץ אויף אַקע גליעדער, און זיי זאלען גאר
קיין מום נישט האבען אין דעם גאנצעו גוף, און זיי זאלען נישט
זיין גאר צו לאנג און נישט גאר צו קורץ, נישט צו ווייס און
אויף נישט צווא שטארץ, נישט איבעריג קלוג און אויף נישט
גאריש, גאר זיי זאלען זיין חכמים ווי עס באדארף צו זיין, און
זיי זאלען האבען חן וחסד אין דייע אונגען און אין דיא ליי-
טענס אונגען, און אויך מיט מיין מאן זאלען זוכה זיין צו דער-
ציהען זיי אין עושר און אין פבוד, אויף לאנגע יאהרען, און
קיין שום קינד פון אונזערע קינדער זאלען נישט שטארבען ביי
מיין לעבען און אויך נישט ביי מיין מאן'ס לעבען, און מיר זא-
לען האבען אונזער פרנסה פּפּובוד פון דיין געטרייע פולע
האנט און נישט דורך הענט פון מענשען, און מיר זאלען קע-
נען מדיאן צדקה און גמילות חסד מיט לייט, און מיר זאלען
זוכה זיין צו זעהען מיט אונזערע אונגען קינדער און קינדס-
קינדער זאלען עוסק זיין אין דער תורה און מעשים טובים
און עס זאל אן אונז מקוים ווערען וואס ישעיהו הנביא האט
געזאגט: אונזער נאט האט געזאגט, אויך וועל מיין זיכער-
הייט מיט דיר באשטעטיגען און מיין גבואה וועל אויך לאזען
רוהען אויף דיר און מיינע רייד, דאס מיינט מען דיא תורה

משלי דוד

וואס ער נישט כמה אַלפים, וועט ער	זאטער רייכען דעם שידוך, דער
גאד איהם אלזין געבען אייניגע הונ-	זאטער האט אפער דעם שידוך נישט
דערט רעגנליך, דער פאטער האט	געוואלט, פרוכט דער גביר זאגען
אפער גאד אלע נישט מסכים געווען	דעם פאטער, אז מלכד דעם גביר,

וואס איך האב געטראגן אין דיין מויל, דאס וועט גיט ווערען
אפגעטראגן פון דיין מויל און פון דייןע קינדערס מויל, דאס
האט גאט געזאגט פון אצונד אן ביז אייביג, אמן, פן יהי
רצון, אמן סלה:

סדר פון ליכט צינדען.

אז מען צינד אן ליכט ל'כבוד שבת זאגט מען די ברכה:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר
קדשנו במצותיו וצונו להדליק נר
של שבת:

ל'כבוד גאט, ל'כבוד אויגער געפאט, ל'כבוד דעם לעפען
שבת קודש, וואס אויגער הערר גאט האט אויג
געגעפען און האט אויג געפאטען די ליפע מצוה פון הדלקת
הנר, זאל איך זי קענען מקיים זיין און זי זאל זיין געוואויגען
אזוי וויא פ'ל תרי"ג מצות פון פ'ל ישראל, אמן, פן יהי רצון:
יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שיבנה
בית המקדש במהרה בימינו ונתן חלקנו
בתורתך: ושם נעבדך ביראה בימי עולם וכלשנים
קדמוניות: וערבה ליי מנחת יהודה וירושלים בימי
עולם וכלשנים קדמוניות:

משלי דוד

אויף דעם שידוך, דער גביר וויל פאטער קען ער קיין שידוך נישט
באן אפער פארט דעם חתן, האט ער געשיקט דעם שדכן צום חתן
ועלכסט, זאגט דער חתן, אז אהן
טראגן, דער שדכן האט אפער איהם
ניט אפגעלאזען, און ווייזט איהם א
דין אין יורה דעה, אז דער ווהן איז

רבונו של עולם, מין מצוה פון די ליכט אָנצײַנדען זאל אזוי
אָנגענומען זיין. ווי די מצוה פון דעם פֿון גִּדּוּל, ווען
ער האט די ליכט אין לײַעפֿען בית המקדש אָנגעצײַנדען. „נר
לרגלי דברך ואור לנתיבותי“ דאס איז מײַטש: דײַנע רײַד איז
אזוי ווי א ליכט צו מײַנע פֿיס און מײַנע קינדער זאלען געהן
אין גאט׳ס וועג אין דיא מצוה פון מײַנע ליכט צינדען, זאגל
אָנגענומען ווערען אז מײַנע קינדער׳ס אױגען זאלען לײַכטען
אין דער לײַעפֿער הײַליגער תורה. אויף טהו איך פֿעטען, בײַ
די ליכט, דעם לײַעפֿען גאט פֿרוך הוא, אז מין מצוה פון דיא
ליכט זאל אָנגענומען ווערען ווי דאס ליכט וואס האט געפֿרעגט
פון דעם בױטער אין בית המקדש און איז גישט פֿארקאשען
געווארען. בזכות דאס ליכט פון דעם לײַעפֿען שבת, זאל מגין
זיין, וויא דער לײַעפֿער שבת האט מגין געווען אויף אדם
הראשון, וויא ער איז באהיט געווארען פון א גיכען טױדט,
אזוי זאל אונזער זכות פון די ליכט מגין זיין אז אונזערע קינד-
ער׳ס אױגען זאלען לײַכטען אין דער תורה. וײַערע מצוות זאל-
לען לײַכטען אין הימל זיי זאלען קענען פֿרנסה געפֿען דיא
ווייב און קינדער פֿעצן יפה, און אלע אונזערע מצוות זאלען
אָנגענומען ווערען, וויא די מצוות פון אונזערע אבות ואמהות
און די שבתים הקדושים, מיר זאלען זיין אזוי רײַן, ווי א קינד
ווערט געפֿארען פון זיין מוטער, אָמן:

משלי דוד

גױט מחױב צו פֿאלגען דעם פֿאטער,	רען דער שידוך אָהן דעם פֿאטער׳ס
ווי פֿאלד אז ער זעלבסט איז מסכים,	הסבמה. נאך הנאים קומט דער פֿא- טער פון חתן און גױט אפֿ אַ בריי-
ער האט דעם חתן אזוי לאנג אײַנ- געקערט, ביז וואָס עס איז געווא-	קען מיר טוט דעם גביר מיט דער

א נייַע תַּחֲנָה נאָך לײַכט צײַגדען.

דיא נייַע תַּחֲנָה זאל מען זאגן מיט ברוּגָה ווען מען האט לײַכט
אָנגעצונדען אויף שַׁבָּת און יום טוב:

נאָמ פון דיין פֿאַלק יִשְׂרָאֵל, דו בײַזט הייליג און דו האָסט
געײליגט דיין פֿאַלק יִשְׂרָאֵל, און דו האָסט געײ-
ליגט דעם שַׁבָּת, און דו בײַזט אײַגער און די יִשְׂרָאֵל האָסטו
אויסערוועהלט פון אלע פֿעלקער צו דיין דיענסט, און דעם
שַׁבָּת צו עהרען און צו לײכטען מיט לײַכט און צו האַפֿען
פֿרײַד און לוגסט אין דיין דינסט אין דיין הייליגען שַׁבָּת, וואס
מיר זײַנען מִחֻבָּב עהרליך צו האַלטען מיט אלע זאכען, אזוי
ווי אַ מַלְכָּה האַלט עהרליך זײַן מַלְכָּה, אָדער ווי אַ חֲתָן האַלט
עהרליך זײַן פֿלֶה, ווייל פֿיער חֲכָמִים האַפֿען אָנגערופֿען דעם
שַׁבָּת "בַּת מַלְכָּה" און "פֿלֶה", אײַך, דיין טאכטער האב שוין
לײַכט געצונדען. צוויי לײַכט, ווי דײַנע חֲכָמִים האַפֿען געײ-
סען: צו די, וואס ווײַסען דיין הייליגע תּוֹרָה צו עהרען און צו
הייליגען דיין נאמען און דעם שַׁבָּת. אַלְמַעֲמִיד ער נאָמ, גיב
מיר און מײַן מאן און מײַנע קינדער און מײַן גאנץ הויז-
געזינד דעם הייליגען שַׁבָּת צו א רײַכען און צו א הייליגען מיט
נַחַת, אין פֿאַהיט אונז פון אלע בײַזע פֿאַנעגעניש אין דעם
הײַנטיגען טאג, דען דיא רשעים האַפֿען היינט אויף רוה פון

משלי רוד

פֿלֶה, און געט מען זאָהל איהם גע-
בֶּן די אײַניגע הונדערט רענדלאך
וואס רער גביר האט איהם צוגע-
נאָמט. ענטפערט איהם רער גביר:

געצט וועל איך נאר גישט געבֶּען.
פֿריהער האב איך גערעכענט אז
אָהן איך מען דער שידוך גיט זײַן.
האב איך אײַך געבאטען געלד.

דעם ביטערען גיהנום, אזויא זאלסטו מיך אויך אין דעם טאג פון שבת באהיטען פון אלעם בייזען און אלע מיינע ליכט זאלען לויטער ברענען צו פארטרײַפען דיא בייזע רוחות און מזיקים, דאס זיי זאלען אוועקפליהען פאר די ליכט, וואס איך האב אנגעצונדען אויף דעם שבת און זיי זאלען ניט שעדייגען דעם מענטש'ס ניט קיין מאן אויך ניט קיין פרוי און קינד דער פון דאס פאלק ישראל. הערר פון אלע וועלטען, גיעב מיר קינדער, וואס זאלען לעהרנען דיין תורה און זאלען אלע מאל טהאן, וואס דיר געפעהלט אין דינע אויגען און די אויגען פון לייטען, און שיק אויגו דיא ברכה מיט דעם גוטען מלאך וואס געהט ביי דער רעכטער האנד פון דעם מענטש'שען און דער בייזער מלאך זאהל בארויף זאגען „אמן“ און מיר זאלען זוכה זיין צו ירשענען דעם טאג „שפודו שבת“ עם זאהל באויליגט זיין פאר דיר גאט, מיין באשעפער און מיין ערלייזער, אמן:

א נייע תחינה פון ליכט בענישען:

(ספעציעל פאר אמעריקא.)

אנא אל רחום וחנון, איך בעט דיר ערבארעמדיגער גאט, הער צו די תפלה פון מיר, דיין דיענסט, וואס זעמעהט איצט פאר די הייליגע בעניש-ליכט, פארנעהם מיין געבעט.

משלי דוד

אָבער געזט אז איהר האט גישט מספים גענוען בשום אופן און דער שידוך איז געווארען אהן אייך פאר וואס קומט אייך געלד? גענוג אז דער חסן געהמט פיעל געדורבן, דער נמשל איז: השי"ת האט פביכול איין טאכטער, דאס איז דיא נשמה מקדושה, וויל ער טהאן א שידוך

צוליעב דעם זכות פון הדלקת הנר, וואס איך האב איצט
מקום געווען, וואל תשיבנו ריקם מלפניך, און דו זאלסט מיר
ניט אנועקשיקען ליידיג און ניט צוריקווייזען מיין בקשה.

גוטער גאט, אלעמעכטיגער גאט, דו האסט אויף דיין
זאלק ישראל געשענקט דיא מתנה טובה דעם שבת קודש,
וואס איז געווען בעהאלטען אין דיינע אוצרות פון ששת ימי
בראשית. דו האסט אויף געגעבען הייליגע ימים טובים
אין דו האסט אויף אנגעזאגט אין דיין הייליגע תורה, אז מיר
זאלען אין דיעזע טעג ניט מ'האן קיין מלאכה. מיר זיינען
אויף פערזאגט, אז מיר זאלען דיא הייליגע טעג בעשעהנען
מיט גוטע שפייזען און מיט שעהנע קליידער און אפילו דברי
חול איז אויף ניט רעכט אום שבת ויום טוב. דעריפער בעט
איך דיר, רבוננו של עולם, אפטר האב איך נישט אפגעהיט
ריכטיג דיינע שבתים און ימים טובים, זאלסטו מיר מוחל זיין
און דאס זאגל ניט שטערען דיא גוטע מלאכים צו בריינגען
מיין תפלה פאר דיין הייליגען כסא הכבוד.

ומפני חטאינו גלינו מארצנו, צוליעב אויגעזעע זינד זיינען
מיר פערטריעבען געווארען פון אויגער לאנד וואו מיר זיינען
געזעסען בשלום ושלחה, יעדער איינער אויפ'ער זיין ווייג-

משלי דוד

פון דער וועלט צו דעם גוף, און די
נשמה האט איהר שבר בעוונדער
בעולם הבא, אזוי ווי די משנה זאגט:
אלו דברים שאדם אוכל פירותיהם
בעולם הזה וכו', אבער אז דער גוף

מיט דעם גוף, פערלאנגט השי"ת אז
דער גוף זאל מסכים זיין צו דעם
רצון פון דער נשמה זיך עורק צו
זיין בתורה ובמצות און גוטע מעשים.
פאר דעם וועט השי"ת געבען גלה

א נייע תזנה פון ליכט בענשען

שטאק און פייגענבוים און מיר האבען געקענט פינקטליך אפהיטען דייע שבתים און ימים טובים און אלע מצות פון דער תורה. היינט אבער זיינען מיר אין גלות, וואו די מדרת הפרנסה, די זארג פון חיונה איז געהר גרויס און אומשטענדיג דען בריינגען אפמאמהל, אז מען קען נישט האלטען שבת און יום טוב ווי דער דין איז. הארציגער פאטער אין הימער, שוין קרוב צו צוויי טויזענד יאהר אז מיר זיינען געגנד, אז מיר ווערען געטריבען פון איין לאנד אין דער אנדערער און מיר האבען נישט קיין מנוחה. דיין הייליגע תורה אבער מראגען מיר שטענדיג מיט זיך און וואו מיר זיינען איז זיא אויך מיט אויגן. די רדיפות וואס מיר האבען געהאט אויסצושטעקן אין אנדערע לענדער האבען אויגן פארטריבען אהער קיין אמער ריקא, וואס דיענט אלס עיר מקלט פאר די פארפאלגטע און געפייניגטע. אבער דער לעבען קומט דא אהן געהר שווער און בעזונותינו הרבים מוזען אידישע קינדער מחלל שבת ויום טוב זיין. אויך בעשוואדיג חלילה קיינעם נישט, אז זיי מווען דאס פרי צו דערצערנען דין, פרי צו לעסטערען דיין הייליגן גען נאמען. אבער דיא צייט און דיא אומשטענדיגען בריינגען דאס מיט, זיי מווען דאס לכתחילה אויס גויסה און נאכהער

משלי דוד

איז נישט מסכים צו דער נשמה און ווייל נישט עוסק זיין אין גייסטליכקייט אין תורה ומצות. נאר אז די נשמה איז זיך מתגבר און ברעכט דעם גוצר	הרע מיט אלע פאזיות הגוף, קומט דער גוף בעמען יעצט עולם הזה ענטפערט מען איהם: וואו פיסט פריהער גענוען? ווארום דו האסט
---	--

אזויס געוואהנדייט, אזוי ווי די גמרא הקדושה זאגט: ווען א מענש טהומט איין מאהל אן עבירה און נאך א מאהל, ווערט עס שוין ביי איהם אזוי ווי א היתר. בעט איך דך, גאט פון אברהם, פון יצחק און פון יעקב, אז דו זאלסט מיר, מיין מאן און מיינע קינדער, בעהיטען און בעשירמען פון חלול שבת יום טוב. שיק אונז צו אונזער פרנסה בנחת ולא בצער, בהיתר ולא באיסור און מיר זאלען חלילה צוליעב חיונה גיט דארפן מאכען דעם שבת אדער יום טוב וואכעדיג און מיר זאלען קענען רוהען אין די הייליגע טעג און דיענען דך מיטן גאנצען הארצען.

אנא האל הטוב, איך בעט דך גוטער גאט, העלף מיר, דיין דיענסט, אז מיין מאן און מיינע קינדער זאלען קיינמאל נישט פעהלען ביים שבת אדער יום טוב מיט. זאלען מיר, רבוננו של עולם, דינע הייליגע טעג גיט פארשטערט ווערען און זאלען דיא מלאכי השמים, מלאכי השרת, מלאכי עזיון, וואס קומען יעדען פרייטאג נאכט אין יעדע אידישע הויז, חס וחלילה נישט בדיינען אין עזיון. זאלען זיי אין מיין הויז טרעפן דעם ריכטיגען אידישען שבת און זאלען זיי אונז

משלי דוד

וגו' אז דער גוף וועט אויף בארד
מסכים זיין וועל איך אייך אויף גע-
בען עולם הזה וגמתי מטר ארצכם
וגו' וועט איהר גליקליך זיין אויף
דער וועלט אויף:

גיט מסכים געווען צו דער גשמה,
וועט דיא גשמה האבען איהר שבר
בעולם הרוחני און דער גוף וועט
גיט האבען בעוה"ז גיין נחת. דאס
מיינט דער פסוק: והיה אם שמוע
תשמעו וגו' אהבה את ה' אלהיך

א נייע תחנה פון ליכט בענשען

שטענדיג בענשען: יהי רצון שיהיה פן לשבת הבאה, זל זיין דער ווילען פון גאט ברוך הוא, אז קומענדיגן שבת זאל אויך אזוי זיין. און דיינע הייליגע מלאכים, וואס קומען מיט יעדען יום טוב זאלען פארברייטן אין מיין הויז און חלילה נישט דארפן אונזערע פרושט פנים. בעשימין אויז, גאטעניו מיט דיין גרויסען חסד, ואל תביאנו לא לידי נסיון ולא לידי בזיון, דו זאלסט נישט בריינגען מיר, מיין מאן און מיינע קינדער צו דעם נסיון פון חלול שבת ויום טוב, אום מיר זאלען ניט פארשעהמט ווערען בעיני אלהים ואדם, אין דיינע אויגען און אין מענשען'ס אויגען. גייע אויך אלע אידישע קינדער פונעם ברית, אז זיי זאלען חלילה נישט דארפן פארשווערען דיינע הייליגע טעג און מיר זאלען אלע זוכה זיין דיום שכלו שבת, אמן ואמן.

תחנה ברבת קודש.

א בייע תחנה צו זאגען אלע שבת גאד לייכט בענשען:

אנא תבא לפניה תפילתי ותטה אונק לשועתי:

אויך בעט דיר גאט, ליעבער גאט, דער גאט פון מיינע עלטערען אברהם, יצחק, יעקב און שרה, רבקה, רחל, לאה, אז עס זאל קומען פאר דיר מיין געבעט און זאלסט גייען דיין אויפער צוא מיין געשריי:

דינים פון ערב שבת

א) דער הייליגער שבת איז אייגער פון די גרעסטע מצות וואס דער אייבערשטער האט אויז יודעו געגעבען, ער לעהרענט אויז אז גאט האט באשאפען אין זעכס טעג דיא הימל און דיא ערד און אלץ וואס אין זיי געפינט זיך און דעם זעבע-טען טאג האט ער גערוהט, און

תהנה ברכת קודש

פֶּתַח שַׁעֲרֵי שָׁמַיִם לְתַפְלֵת אֲמַתְּךָ:
רְבֹנֹו שֶׁל עוֹלָם, עֲפֹעַן דִּיא טְהוּיֶעֱרֶען פֿון דַּעַם הַיַּמְעַל אַרְיִינְצוֹנֶעֳה־
מָעַן דִּי תִפְלֹוֹת פֿון מִיר דִּיין דִּינִסְט (פֿלוֹנִית בַּת פֿלוֹנִית), וְוָאס אִיךְ
קוֹם בְּעֵטֶען פֿאַר דִּיר:

תְּהֵא הַשְׁעָה הַזֹּאת שַׁעַת דְּצִוִּן מְלֻכְיָה:
דִּיא דְאַוִּיגֶע שַׁעָה, וְוָאס אִיךְ שְׁמַעַל מִיךְ אַנִּיעֲדֶער תִּפְלֵת טְהָאן פֿאַר
דִּיין לִיעֲבֶען נֶאֱמָען, זֶאל זײַן אַ באַווִּילִיגְטֶע שַׁעָה צו פֿאַר דִּיר,
לְעוֹרֵר רַחֲמִים וְחַסְדִּים עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ:
צוּא דַעַרְוֶעקֶען פֿיעַר דַּעַרְבֵאֲרִימְקִיט און גַענָאד אויף דִּיין אָרַעם
פֿאַלֶק יִשְׂרָאֵל, וְוָאס זײַנען צוּשְׁפָּרִיט אויף אַלע פֿיעַר עָקֶען פֿון
דַּעַר וְעוֹלָם:

הוֹשִׁיעָה אֶת עַמְּךָ וּבְרַךְ אֶת גְּחֻלְתָּךְ:
לִיעֲבֶער גָּאט, הַעֲלֶף צו דִּיין פֿאַלֶק יִשְׂרָאֵל מִיט דִּיין גְּרוֹים דַּעַרְבֵאֲ-
רַעַמְקִיט און בְּעִנְטִישׁ דִּיין אָרַב צִוִּן מִיט יְרוּשָׁלַיִם, וְוָאס
זײַנען אָפֿגעטְהָאן פֿון זײַער קְרוֹוִין און זײַער שײַן:

דִּיאַר פֿגִּיָה אֲמָנוּ וּרַחֲמָנוּ כְּגִדֵּל צְדִיקוֹתֶיךָ:
מֵאָד לִיכְטֶען דִּיין פֿגִּים מִיט אונז, לִיעֲבֶער הַאַרְצִיגֶער גָּאט, און
דַּעַרְבֵאֲרַעם זײַךְ אויף דִּינֶע לִיעֲבֶע קִינְדֶער, וְוָאס הַאַפֿען צוּא
דִּיר אַזױ ווי דִּיין גְּרוֹים גַּעַרַעכְטִיגְקִיט:

מְלֹאכִי רַחֲמִים וּמְלִיצוֹ טוֹב בְּעַדְנוּ:
לִיעֲבֶער גָּאט, דִּינֶע מְלֹאכִים פֿון רַחֲמִים זאַלֶען זײַן גוֹטֶע מְלִיצִים
פֿאַר אונז, צו שְׁפָּרַעקֶען פֿאַר דִּיין פֿכּא הַכְּבוֹד אַלע זְכוֹת

דינים פון ערב שבת

ווייז דאס איז דער גרעסטער עקר
אין אמונה מען זאגט גלויבן אז
השם יתברך האט באשאפן דיא
וועלט און אַלע ברואים און האט
אונז אויסגעלייזט פון מצרים אז
מיר זאלען איהם דיענען מיט אונז
זער לייב און לעבען ווייז זך איז
מחנה אלע ברואים און משגים אויף
אלעמען און גיט שפייז צו אלעמען
און אין נין האנד איז צווא טיידטען

און אלע מעשים טובים, וואס ווערען געטוהאן דורך דיינע קינדער
ישראל:

וויזער לפניה זכות יום השבת הקדוש הזה:

און עם זאל פאר דיר געדענקט ווערען, רבוננו של עולם, דער זכות,
וואס דיין ליעב פאלק ישראל פאנגען אן צו היטען דעם ליעבען
הייליגען שבת וואס עם קומט אן:

אשר קבשתי מעת אשר עולמך בראת:

וואס דוא האסט דעם הייליגען שבת געהייליגט פון דער צייט אן,
וואס דו האסט דיא וועלט באשאפען, אזוי וויא אין פסוק איז
געשריבען: „ויברך אלהים את יום השביעי ויקראש אותו“. גאט האט
געבענטשט דעם זיעבעטען טאג און האט איהם געהייליגט:

בדשנו במצותיה ומטובה שבענו:

רבוננו של עולם, הייליג אונז מיט דיינע הייליגע מצות מיר זאלען
זיין אלע קענען מקום זיין - און פון דיין גוטס זעטיג אונזער

לייב:

שמחנו שלא יבוא חלול שבת על ידינו:

היט אונז, ליעבער גאט, עם זאל ניט געשעהן דורך אונזערע הענט
קיין חילול שבת חליצה. גאר מיר זאלען איהם הייליג האלטען
פון דער צייט וואס ער קומט אן ביז אין דער צייט וואס ער געהט
אנוועק:

מבית ותציץ מפרומים אותנו לרחמנו:

ליעבער דערבארעמיגער פאטער, זאלסט קוקען פון דיא הויכע
הימלען אראפ. צו דערבארעמען זיך אויף אונז ביין ארעם
פאלק ישראל:

דינים פון ערב שבת

און לעבעדיג מאכען, ווייר ער איז	גמרא זאגט: ווער עם האלט שבת
דער באשעפער פון אלץ. איבער	אקוראט שבת ווי דער דין איז. דער-
דעם שטעהט דיא מצוה פון שבת	גענט עם איהם גאט, גלייך וויא ער
צוועלף מאהל אין דער תורה. דיא	וואלט דיא גאנצע תורה מקום גע-

תחנה ברכת קודש.

עם סגולתה בחסדה הטוב להושיע:

דיין געליעבט פאלק, וואס איינגיגען דיין גאמען און היטען דיין
ליעבען שבת קודש, זאלסטו מיט גענאד העלפען און זאלסט
זיי היטען פון אלעם בייזען:

ועלי אמתה בת אמתה יתעוררי כתמיה חבבים:

און אויף אויף מיר דיין דיענסט (פלוגית) די טאכטער פון דיין דינסט
(פלוגית) זאלען דערנוועקט ווערען דיינע פיעל דערבארע מקייט:

ותשלח בפי רבורים טובים לפניה לבקש:

און זאלסט אריינשיקען אין מיין מזיל גוטע רייד און גוטע ביקשונ
צו בעטען פאר דיר אויף מיר און אויף מיין מאן און אויף מיין
גע קינדער:

שלא אכשל בלשוני לבגר דברים שאינם הגונים:

איך זאל נישט געשטרויכעלט ווערען מיט מיין צונג צו ריידען פאר
דיר, ליעבער גאט, אונפאסיגע רייד. די רייד פון מיין מזיל זאל
זיין מיט גרויס פארקט און ציטערנדיג:

ותקבל ברחמי את ברכתי על גרות שבת קדשה:

און זאלסט אנגעהמען מיט באויליגונג דיא ברכה, וואס איך האב
געמאכט אויף די ליכט, וואס איך האב אנגעצונדען לכבוד דעם
ליעבען שבת קודש:

ותשמור את כל בתי ישראל משרפה ותבערה:

און זאלסט היטען אלע אידישע הייזער, עס זאהל חלילה נישט קומען
אויף זיין קיין שרפה און קיין ברענגונג, בזכות וואס מיר אלע

דינים פון ערב שבת

ווען. און ווער עס איז מחלל שבת, יום השבת לקדשו, דו מוזט יעדען
טאג געדענקען דעם הייליגען שבת
(ווייל דיא דערמאנהונג פון שבת
פלאנצט איין אין הארצען די עקרים
פון אמונה), איבער דעם מוז וו
און ווער עס איז מחלל שבת, ווי גלייך ווי ער האט עובר געווען
אויף די גאנצע תורה. מען מוז אלע
טאג געדענקען דעם שבת, אזוי ווי
עס שטעהט אין פסוק: "זכור את

ווייבער טהוען דערלייכטען מיט דעם פיייער פון דיא ליכט אין אונז
זענען הייזער:

ותבנו שלא יבער בלבנו שום פעם וחסה:

און בזכות זה זאלסטו אונז מזה זיין עס זאל נישט ברענען אין אונז
זער הארץ קיין שום צארען און גרים-צארען צו אייביג. עס זאל
זיין שלום ושלום אין אונזערע געמאכטען:

ותאיר את עיני בעלי ובני בתוכה בקדושה:

און אזויא וויא איך האב דערלייכט מיין הויז מיט דיא ליכט, וואס
איך האב אנגעצונדען לכבוד דעם הייליגען שבת, אזוי זאלסטו
דערלייכטען די אויגען פון מיין מאן און מייןע קינדער אין ביין היי-
זיגער תורה:

שלח אירך באמתה המה ונחנו:

דבנו של עולם, שיק ביין ליכט און דיין וואהרטייט זיי זאלען אונז
פיהרען אין דעם רעכטפארטיגען וועג צו טהאן מצות און
מעשים טובים אלע אונזערע לעב טעג:

ותאיר את עירך ירושלים המאופלת:

און זאלסט דערלייכטען דיין הייליגע שטאדט ירושלים, וואס איז
פארפינצטערט און פארנויטט שוין פון וויפיעל הונדערט יאחר:

אל פשליבנו לעת זקנה ואל יחשכו עינינו:

ליעבער דערפארעמדיגער פאטער, דוא זאלסט אונז נישט אנוועק-
ווארפען אין דער צייט פון אונזער עלטער, און עס זאל
נישט קומען קיין פינצטערניש אויף אונזערע אויגען:

דינים פון ערב שבת

דער מענטש נחה זיין, אז ווען עס	עס באהאלטען אויף שבת. און צו-
טועט זיך איהם אין מיטען דער	לייב דעם זאגט מען אין דעם יום
זאך א שעהו עפענווארג וואס מען	אלע מאג, היום יום ראשון בשבת.
באקומט עס נישט אלע מאג מוז ער	יום שני בשבת. כרי מען זאך גע-

מִזְבְּחוֹ יֵאָדָר בְּזוֹכֵר הַשָּׁמַשׁ בַּשָּׁמַיִם:

אונזער מזל זאל זיך לייכטען אזוי ווי די שוין פון דער זונן אין הימל
און מיר זאלען געבענשט ווערען פון דיין לעבען נאמען צו
ליכטיגקייט און צו גוט לעבען. מיר זאלען זוכה זיין צו זעהען די
ליכט, וואס מען וועט אנצייגן אין בית המקדש, במהרה בימינו
אמן:

תחנה ווען עס ברעכט אויס

א מגפה רחמנא רצון.

די הייליגע תפילה צו זאגען מיט גרויס פונה ווען עס איז
א מגפה אין לאנד.

רבון העולמים, הארר פון די וועלטען, בידך נפש
כל חי, אין דיין האנד איז דאס לעבען פון אלע
לעבעדיגע, בראת תהק"ג מיני מיתה, דו האסט בער-
שאפען זיין הונדערט מיט דריי-ערליי מינים
מויט צו שטראפען די זינדיגע מענשען. ווען זיי מהנען
גיט דיין הייליג רצון. אבער דו ביזט א בעל הרחמים
און ווען די זינדיגע האבען א זכות מספיקט דו זיי
מילד מיט רחמנות, און די תהק"ג מיני מיתה זיינען

דינים פון ערב שבת

פון דעם שבת וואס איז שוין גע-
ווען. און מיטוואך, דאנערשטאג,
פרייטאג, הייסען פאר שבת, ווייל
זיין האבען דיא קדושה פון דעם
שבת, וואס וועט קומען:

דענקען שטענדיג דעם שבת, ווא-
רום דיא קדושה פון שבת ציהט זיך
אויף דער גאנצער וואך. וונטאג,
מאנאטאג, ודיענסטאג, הייסען אחר
שבת, ווייל זיי ציהען דיא קדושה

אויף זיי ניט שולט. רבונז של עולם, די האסט אויף
 אויז אנגעשיקט א מגפה און מיר ווייסען אז די ביזט
 גערעכט און דיין משפט איז גערעכט, דען צדיק ה'
 בכל דרכיו, דער בורא ברוך הוא איז גערעכט און
 אלע זיינע וועגען. אבער, הארציגער פאטער אין הימל,
 אל נא באפך הוכיחנו, שטראף אויז ניט מיט דיין
 פעם און זאל דיין מדת הרחמים גובר זיין דעם מדת
 הדין אין דעם זכות פון דער תפלה וואס מיר טהען
 איצט תפלה פאר דיר, אזוי ווי אין פסוק שטעהט:
 ויעמוד פנחס ויפלל ותעצר המגפה. נעהם, גוטער גאט,
 פון אויז ניט אוועק אוינגערע ליעבע און מתייערע און
 נעהם פון זיי ניט אוועק די וואס זיינען ביי זיי ליעב
 און מתייער, גיעב א בעפעהל צום מלאך המטות ער
 זאל אריינמחאן זיין שווער אין זין שיד און ער זאל
 מעהר ניט בערויפען עלטערען פון קינדער און קינדער
 פון עלטערען. שיק א רפואה שלימה צו די קראנקע
 און בעהים און בעשירים די געוונטע אז זיי זאלען
 חלילה ניט קראנק ווערען. עננו ה' עננו, ענטפער
 אויז גאט, און אויב מיר האבען ניט פערדינט דיין

דינים פון ערב שבת

(ב) עס איז א מצוה פרייטאג פריה אויפצושטעהן פריהער ווי אלע מאג, כדי מען זאל ארדינג אנגריי- מען אויף דעם הייליגען שבת, און אפילו מען האט א סך דיענסמען	און משתתים זאל מען עפעס אהין טהאן לכבוד שבת, מכר שכן וויי- טער אין די קליינע טעג איז בוראי רעכט עפעס אליין צוא טהאן, כדי די דיענסמען זאלען ניט מונען אר-
---	---

רחמנות, עשה למען שכיך הגדול, מהו דאס צוליב
דיין גרויסען נאמען, אז ער זאל געאכטעט און גע-
לויפט ווערן. פי לא המיתם יהללו יה, דען מייסט
לויבען גיט גאט. אגא שכימה דמעוטינו בנאדך, איך
בעט דיר גאט, מהו אריין אינגערע מרעהרען אין
דיין לאגעל און העלף אונז אז מיר זאלען מעהר גיט
דארפן וויינען. הרף מאף בעזוב חיסה, הער אויף
צו זיין איז בעס און פערלאז דיין גרימזארען און
פערמייד פון אונז אלע קראנקהייטען. זאלען דייע
גוטע מלאכים אריינגעבען א זינען די רופאים אז זיי
זאלען צומערפען די ריכטיגע רפואה שלימה לחולי
עמך, און שיק די אמת'ע רפואה צו אגע חולאים.
זכרנו לחיים מךך חפץ בחיים און זאלען קיינע מחלות
און מגפות שולט זיין אויף אונז און אינגערע קינדער-
לאך. זאל קיינער פון אונז אפגעריסען ווערען פון
דער וועלט פאר רער צייט און זאל קיינער גיט

דינים פון ערב שבת

בייטען שפעט אין דער נאכט אריין.
מיר געפינען אין דער גמרא אז די
בייבסטע תנאים האבען אליין גע-
האקט האדן און אנדערע ארבייט
געטאן קיבוך דעם הייליגען שבת;
ג עס איז רעכט פרייטאג ביי טאג
וועניג צו א עסען, כדי מען זאהל

מענען ביי דער נאכט עסען קיבוך
שבת. און אזויא וויא עס איז נישט
רעכט צו געהען מיטן פולען בויך
צו קבלת שבת, אזוי איז אויך נישט
רעכט צו פיעל צו טרינקען פאר
קבלת שבת, ווארום מען מוז מידוש
מאכען און קיבוך שבת עסען מיט

פֿעהלען אין אונזער גבול, פֿדי מיר זאלען דיר קענען
דינען מיט פֿרעהליכע הערצער. רפֿאנו ה' וגרפֿא,
הייל אונז, גאטעניו, רפואת הגוף און מיר וועלען
געהיילט ווערען רפואת הנפש, אמן ואמן.

א בקשה אין ארץ ישראל פאר מנחה.

איד פב"פ זיין מנדר די מטבע פאר עניי ארץ הקדושה און ווענען
דעם פֿבוד פון אונזערע עלטערען הקדושים אבריהם יצחק
ויעקב שרה רבקה רחל ולאה, זייער זכות זאאל אונז ביישטעלען אז
מיין תפלה זאאל אנגענומען ווערען פאר השם יתברך. יהי רצון, עס
זאאל זיין דער ווילען פון דיר, גאט, אונזער גאט און דער גאט פון
אונזערע עלטערען אבריהם יצחק ויעקב, אז דער זכות פון אונזערע
עלטערען זאאל ביישטעלען אויף מיר און אויף מיין מאן און אויף
מיין קינדער און אויף מיין הויזגעזינד עס זאאל געצויגען ווערען
אויף אונז די שפע פון ברכה און פון חיים טובים ושלום און פרנסה
טובה והצלחה און גאט זאל אונז געבען עושר ואריכות ימים ושנים,

דינים פון ערב שבת

היינעם פארשטאנד נישט שפור:
(ד) פרייטאג פארנאכט מוז מען איר
בערענען די קליידער אויב עס
שטעקט גיט אין זיי קיין נאדעל און
אויב עס ליעגט גיט אין די קעשער
נעם געלד אדער איין אנדער זאך,
זאם מען מוזאר שבת ביי יוד גיט
האלטען:
(ה) פארנאכט מוז מען צורעכט מא-

בען דיא בעטען און אלצדינג
אין שטוב שעהן און אין דער ארד-
נונג שטעלען און צום טיש גריי-
טען. דער טיש מוז זיין באדעקט
מיט א טישטוך. אויף דעם טישטוך
לעגט מען אנוועק צוויי חלות און פון
אויבען באדעקט מען זיין מיט אן
אנדער טישטוך, אין מען מוזט זיך
אן שעהנע קליידער לפֿבוד שבת;

און זאהל געבען איין רפואה שְׁלֵמָה צו אַלע קראנקע פון ישראל, און
אײַך זאהל זוכה זיין צווא כִּנּוּם תַּלְמִידֵי חֲכָמִים, וואס זאָלען עוסק זיין
בתורה ובמצוות און מאַריר ימים וְשָׁנִים זיין, און דיא בְּרָכָה פון
אבְרָהָם יצחק ויעקב זאהל אויף אונז קומען, און דער זכות פון וְעַר
מִצְוָה פון תְּרַלְקַת גַּר שֶׁל שַׁבָּת זאל אויף אונז ביישטעלען, אָמֵן:

תַּחֲנֹה פֿון שַׁבָּת פֿריה.

דיא תַּחֲנֹה זאגט מען שַׁבָּת פֿריה:

אַלע צײַט וועל אײַך לויבען דײַך גאט, מיין גאט און גאט
פון מינע עלטערען, וואס האט מיך דערנעהרט און
געשפּייזט פון מיין יוגענד אָן ביז דעם היינטיגען טאג, און
זאל מיר ווייטער דערנעהרען דורך דעם ווילען פון זיין דער-
בארעמקײט וואס ער איז גאָהענט צו אַלע וואס רופען איהם
מיט וואָהר־הײַט. לײַעפֿער גאט, אײַך פֿעט דײַך דו זאָלסט גיט
פארשעהמען מיין תּפִּלָּה און זאָלסט זי אָנגעהומען אזוי ווי דו
האסט אָנגענומען דיא תּפִּלָּה פון אונזער מוטער חַנָּה און
האט געוואונען איין זוהן שְׁמִיאל הנביא, וואס איז גלייך גע-
שעצט וויא משה און אהרן, און אזוי ווי דו האסט אָנגענומען
דיא תּפִּלָּה פון בת שבע און זי האט תּפִּלָּה געטהאן זיא זאל
א זוהן געווינען מיט דוד המלך עָלֵיו הַשָּׁלוֹם און וויא דו

משלי דוד

אין דער פֿרייטאג צו גאָט־גער שמונה עשרה זאגען מיר:
אתה חֲבֵשֶׁת אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְשִׁמּוֹה.
לְמַשָּׁל: א גביר, וועלכער האט גע-
וואונט ווייט פון זיין געבורטס-
שטאָרט, האט באַגעגענט אין גאס
א פֿעקאנטען אַרעמען מענטשען פון
זיין היים, ער איז צו איהם צוגע-
גאנגען. און הויכט זיך אָן גאָט צו-
פֿרעגען, וואס הערט זיך אין זיין גע-

האסט אנגענומען די תפלה פון אסתר המלכה און זיא האט
 חן געהאט ביי אחשוורוש, און האסט באשירעמט דיין פאלק
 ישראל פון דער האנט פון חמן הרשע, קיין שונא זאהל גיט
 האבען קיין שליטה איבער אינז אלע טאג פון אינגער קע-
 בען, אמן סלה:

ליעבער גאט, דער מיין תפלה און לאז מיר געניסען דעם
 זכות פון אלע צדיקים וחסידים, וואס האבען דיך
 געדיענט מיטן גאנצען הארצען און מיט גערעכטיגקייט, און
 דוא זאלסט מיר מאכען געניסען דעם זכות פון אלע קדושים
 וואס האבען זייערע לייבער איבער געענטפערט פאר דיין
 הייליגען נאמען, לייז אינז אויס פון דעם ביטערען גלות, וואו
 מיר זענען שוין אזויא לאנג. אזוי גלייך וועלען מיר דיך בע-
 טען, ליבער גאט, דאס דו זאלסט עפענען אלע שערי רחמים
 און דוא זאלסט אינז ענטפערען מיט דערבארעמקייט און
 זאלסט אינז געבען לייטזעליגקייט אין דינע אויגען און אין
 אלע אינגערע אנזעהער, און דו זאלסט אינז ערנעהרען פון
 דיין מילדע האנד און באהיט מיר פאר אלע בייזע מחשבות.
 גיעב מיר אין מיין הארץ איך זאהל דיך דיענען מיט ליעב-
 שאפט, און באצוינג זאלע צייט מיין יצר הרע, דאס ער זאל

משלי דוד

בורטם שטאדט, וואס מאכען זייגע
 עלטערען, לייגע קרובים? האט
 איהם דער ארעמאן גישט געענט-
 פערט. דער גביר האט גערעכענט
 אז דעם ארעמאן איז א שאד זיין
 צייט, דען ער בארף געהען פארדי-
 גען פאר דעם טאג זיין לעבענס-
 מיטעל. רופט זיך אפ דער גביר
 וויפיעל פארדיענט איהר איין טאג?
 ענטפערט ער: צוויי טאגער. נאנט
 דער גביר איך געהם איך צו מיר
 איך היינטיגען טאג און וועל איך

גיישט קענען געוועלטיגען אויף מיר. ליעבער נאט פון דער
 באנצער וועלט, היט מיר און אלע מיינע ליעבע פריינד און
 פֿר. ישראל, פון אלע גזירות רעות, פון אלע שונאים הענד,
 פון תפיסה און פון דברי שקר און פון בלבולים און פון אלע
 גייע פאגעגעניש, און גיב מזל און ברכה וחסדקה אין אלע
 אונזערע עסקים, און גיעב מיר גוטע און פרוטע קינדער און
 העלף זיי, דאס זיי זאלען תורה לעהרנען און מצות האלטען.
 זאלסט אונז באהיטען אזויא וויא דוא האסט באהיט אברהם
 אבינו עליו השלום פון דער האנד פון גמרוד, און יעקב
 אבינו — פון דער האנד פון עשו אין לבן, און אזוי וויא דו
 האסט מציל געווען משה רבינו עליו השלום פון דער האנד
 פון פרעה, און דוד המלך — פון דער האנד פון גלית הגלשתי,
 און חנניה, מישאל ועזריה — פון דער האנד פון נבוכדנצר,
 ווען ער האט זיי אין קאלד-אוינען אריינגעווארפען. און
 וויא דו האסט מציל געווען דניאל פון דעם ליעבען-גרויב, און
 מרדכי און אסתר פון דער האנד פון המן הרשע, אזוי זאלסט
 דו אויך באהיטען דיין ארעם פאלק ישראל פון אלעם גייען.
 אין דו זאלסט אונז שיקען פריעדען אין זאלסט אונז באהי-
 טען פון אלע קראנקהייטען. אונזערע פיינד זאלען אונז גיישט

משלי דוד

געבען דאפעלט, און דערצו נאך
 עסען און טרינקען אויך, נאר איהר
 זאלט מיר אויף אלעם, וואס איך
 וועל ביי אייך פרעגען גענוי ענט-
 פערען. דער ארעמאן איז מרוצה
 געווארען און איז געבאנגען מיין
 גביר צוא איהם אהיים. זיי האבען
 זיך גיידע געוועזט עסען, הייבט אן
 דער גביר וויעדער זיך גאכצופרע-
 גען וואס עס הערט ניד אין זיין גע-
 בורטס-שטאדט, וואס מאכען זיינע
 עקטערען? דער ארעמאן שוויינט

תחנה פון שבת פריה

פארשעהמען, און זאלען אונז נישט דערשרעקען מיט דער-
שרעקעניש, און שעדיגען מיט שאדען, און זאלסט פל ישראל
אפהיטען פאר אלעם גייען, אויב, ביי מאג און ביי נאכט.
אמן:

תחנה מקרא קודש.

ווען מען גענושט ראש חודש זאגט מען פריהער די תחנה
און נאך דעם זאגט מען די תחנה וואס געהערט צום חודש:

יהי רצון, עס זאל זיין דער ווילען פאר דיר גאט, דער גאט פון
אונזערע הייליגע אבות, אברהם, יצחק ויעקב, גאט וואס איז
א גרויסער און א שטארקער און א פארקטיגער, דאס דו זאלסט זיך
דערבארעמען אויף מיר און זאלסט באגליקען מיינע וועגען און
זאלסט זיין אין מיין הילף און אין דער הילף פון מיין מאן און מיינע
קינדער און פון גאר מיין הויזגעזינד. דו זאלסט אונז באשירעמען פון
דער האנד פון א רויבער און א גזלן און א שלעכטען מענטש, און
פון אלערליי פורעניות וואס שטורמען צו קומען אויף דער וועלט,
זאלסט דו אונז אפהיטען מיט און מיין מאן און גאר מיין הויזגעזינד,
און זאלסט אונז געבען אונזער פרנסה מיט כבוד נישט דורך שאנד,
פון ביין פולער האנד, און מיר זאלען נישט בארפען אנקומען צו א
בשר ודם, דען דו ביסט דער גאט, וואס דו שפייזט פון דעם גרויסען

משלי דוד

פוען, און האט אזוי אפגעשלאפען א	ווייטער, מבראכט נח דער גביר: מן
צייט ביז עס איז אנוועק דער טאג.	הספם נאך דעם עסען וועט ער גער
אז דער ארעמאן איז אויפגעשטא- נען. האט דער גביר אויף איהם	וויס דערצעהלען. ווי האבען שוין
אנגעפאנגען צו גייערען נח און	אפגעגעסען און אויף אויסגעטרוגן
האט איהם געזאגט: ווי ווייט איהר	מען א רעכט ביסער משקה. האט
	נח דער ארעמאן צוגעלעגט שלא-

וויזל-טיר ביז צו א ווארים. לעבער גאט, פיהל אן מיינע הענד פון דיין רייכער גאט, און שייק ברכה און הצלחה אין גאר דיא ווערק פון מיין מאן, און פון מיינע הענד, דאס מיר זאלען אונזערע קינדער גרינג מגדל זיין און מיר זאלען אין זיי זעהען פיעל גתת און מיר זאל לען קענען ממלא זיין זייער באדערפעניש, אונזערע זיהן זאלען מיר קענען דערנעהרען צו לערנען דיין הייליגע תורה ומצות און מעשים טובים, און אונזערע טעכטער זאלען מיר קענען גוטע און פרומע מאנען געבען. לעבעדיגער גאט, וויא מיר טהוען אצינד בענטשען דעם חודש, וואס עס וועט זיין, אזוי זאלסטו איהם בענטשען מיט דיין גרויס דערבארעמקייט און זאלסט אפהייטען דעם חודש און אלע חידשים פון א גאנץ יאהר און אלע יאהרען, און זייט מיר וועלען לעבען באשיינעם אונז פון אלעם בייזען און עס זאהל ניט געוועלטיגען אין אונז און אין אונזערע מאנען און אונזערע קינדער און קינדס-קינדער ביז אלע דורות קיין שום שלעכטקייט און קיין שום שלאפ-קייט, און אין אונזערע קינדער זאל ניט געוועלטיגען דאס קראנקייט וואס הייבט אסגרה, וואס קומט טוידטען קליינע קינדער, און דיא טראגעדיגע ווייבער זאלסטו דו דערבארעמען מיט דיין דערבארעמ-קייט, עס זאהל זיין נישט זיין שווער דאס טראגען און זאלן חלילה נישט מפיל זיין פאר דער צייט. און ווען עס וועט דערפיהלט ווערען זייער צייט צו געווינען דאס קינד זאלסטו דו שיקען ביינע גוטע מלאכים צו היטען זיי פון אלעם בייזען, און דאס קינד זאהל ארויס-

משלי דוד

דאס אזוי אונפארשעהקט, איך בע-
צאל דאך אייך פאר היינטליגען טאג
דאפעלט ווי פיעל איהר האט מיר
געגעטען, און איך האב אייך גאך
דאצו געגעבען עסען און טרינקען
אום איהר זאלט מיר דערצעהלען.

וואס עס הערט זיך אין דער היים
און לסוף האט איהר אויסגעבראכט
א גאנצען טאג און אויף דעם וואס
איך האב אייך געפרעגט האט איהר
מיר אויף קיין זאך נישט געענט-
פערט! געהט ווייטער שלאפען.

געהען אין א נומע שעה אהן א שום שטרויכלונג, און עס זאהל ניט געשעהען קיין שום שילעכטקייט צו דער געווינערען און צום קינד: רבנו של עולם, געהם אן אנזער געבעט, איידער איך שריי צו דיר זאלסט דו מיר ענטפערען, אזוי וויא אין פסוק שטעהט: „והיה טרם יקראו ואני אענה עוד הם מדברים ואני אשמע“, עס וועט זיין, איידער זיי וועלען רופען וועל איך זיי ענטפערען, ווען זיי האלטען גאנץ אין ווייטער הייד וועל איך זייער פקשה הערען, אמן:

אנא

איך בעט דיר גאט מיין גאט, דער גאט פון מיינע עלטערען, דוא האסט מיר באשאפען און האסט מיר מגדל געווען און האסט מיר געשפיזט און ערגעהרט ביז היינטיגען טאג, און איך מיט מיין גארשקייט האב איך דיר געצאהלט מיט דעם וואס איז גישט גוט אין דינע אויגען, און האב דיר דערצעהרענט מיט מיינע ביינע מעשים טאג ביי טאג, איצט ווייס איך אז איך האב מיר בער גארשט און האב פיעל געברייזט, בעט איך דיר, דערבארעמיגער פאטער, איך צורייס מיין הארץ פאר דיר מיט מיין זיפצען אין פארבארעניש טהוט מיין לייב וויינען, און איך בעט דיין דערבאר-רעמקייט און דיין גענאד ווי איין עני ביי דער טהור, דאס דו זאלסט ממלא זיין אלע מיינע תפלות און בקשות פון מיין טיעפען הארצען, איך (פלוגית בת פלוגית) וואס שטעהט פאר דיר מיט גרויס צובראר-בענקייט און שריי און בעט פון דיין גרויסען גאמען דוא זאלסט מיר זיין צו הילף, און דיין רעכטע האנד זאהל מיר אנזער לעהנען, און נומע מליצים זאלען שטעהן און בעטען פאר מיר און פאר מיין מאן און מיינע קינדער, געלויבט ביסטו גאט, וואס הערט די תפלה:

משלי דוד

איהר וועט ביי מיר א פרושה גישט באקומען. דער נמשל איז: אין מדרש שטעהט אז השם יתברך האט פערזאנאט משה'ן ער זאל אויפ-

קביינען קהלות סקדש און ער זאל מיט זיי לערנען שבת און יום טוב דיא דינים וואס עס איז שייך צום טאג, ווייל דער טאג שבת איז מיי-

רבונו יְשׁוּעָה עוֹלָם, אוֹיֵב אֵיךְ בֵּין נִישְׁט ווערמט דאס דו זאלסט מיין
הַפְּלָה אויסהערען, געדענק מיר דעם זכות פון אונזער פֿאַר-
טער אַברָהָם, וואס האט געמאכט אַכפֿערען ביין גאַמען אויף גאר
דער וועלט. ליעבער גאט, גיעב אונז אונזער פֿרנסה פֿרוח אין זיין
זכות, וואס ער האט פֿיער טהירען געמאכט אין זיין שטוב, פון וואס
פֿאַר אַ זייט דיא אורחים וועלען אַנקומען, זאלען זיי גלייך אין זיין
שטוב אריינגעהען, און האט זיין געגעבען עסען און טרינקען. זיין
מוֹצָה מיר און מיין מאן, מיר זאלען מגדל זיין אונזערע קינדערלאך,
עס זאהל חלילה נישט שטארבען קיינער פון אונזערע קינדער פֿאַר
אונזער לעבען, אין זיין זכות, וואס ער האט זיין איינציגען זון גע-
וואלט פֿקריב זיין פֿאַר אַ קרבֿן, אזוי ווי דו האסט איהם געפֿאטען:

זכור, געדענק אונז דעם זכות פון אונזער פֿאטער יצחק, וואס ער
איז צו דער עקידה מיט אַ פֿרעהליך הארץ געגאנגען, פֿרי
צו אַרפֿיהלען ביין ווילען און ביין געפֿאט און האט זיין הארץ אויס-
שטרעקט צו דעם שעכט־מעסער. זיין זכות זאהל אונז ביישטעהען,
דאס מיר זאלען חלילה נישט געטוידטעט ווערען דורך אַ שווערד פון
אַ גיזל און אַ רוצח. אין אזוי וויא דו האסט געשיקט פֿרָכָה אין דיא
ווערק פון זיינע הענד, אזוי זאלסטו שיקען פֿרָכָה אין דיא ווערק פון
די הענד פון מיין מאן צו פֿרָכָה און הצלחה און אלעס גוטען:

זכור, געדענק אונז דעם זכות פון אונזער פֿאטער יעקב, וואס פון
וועגען די פֿרכות האט ער גלות געליטען צוויי און צוואנציג
יאהר. זאלסטו אונז באשירעמען פון פיין און גלות מיר זאלען חלילה

משלי דוד

גאנצע וואך פֿרנסה, דען דער מאג
שבת איז משפיע אויף אלע ששת
ימי המעשה. דאס מיינט מען אַתָּה
מבשט את יום השביעי, דאס האסט

גער, אַיך האב איהם אויף תורה
ומצות, צו דערצעהלען דיא וואונד-
דער פון דיא אבות הקדושים, און
פֿאַר דעם וועל אַיך איין געגען אַ

גישט דארפֿען זיין גע וַנְדֹּ . און אזויא וויא דוא האסט געשיקט גוטע
מלאכים, וואס זיי האבען איהם געבראכט דיא שאף פון לבן, אזוי
זאלסטו, לעבער גאט, שיקען אונז גוטע מלאכים צו ברענגען אונז
שפע אין אונזער פרנסה. און דיא ברכות וואס אונזער פאטער יעקב
איז געבענשט געווארען פון זיין פאטער יצחק זאלען אלע אויף אונז
געשעהען:

זכור, געדענק אונז דעם זכות פון שרה, רבקה, רחל וְלֵאָה. איבער
דעם זכות פון זייערע גוטע מעשים, זאלסט דו פארנעמען
מיין געבעט, און זאלסט בענטשען דעם חודש, וואס מיר בענטשען
אצונד, און דו זאלסט באנייען אויף אונז דעם חודש צו גוטען און צו
בענטשונג און דו זאלסט אונז געבען א לעבען פון פרייד, א לעבען פון
ברכה, א לעבען פון פרנסה, און שטארקייט אין אונזערע ביינער.
מיר זאלען מורא האבען צו טהאן אן עבירה, מיר זאלען ניט ווערען
פארשעהמט פאר קיינעם, מיר זאלען האבען בייבקייט און כבוד,
מיר זאלען אין יוד האבען לעבשאפט צו דער תורה און מורא פאר
השם יתברך. און זאלסט דערפיהלען דיא פערלאנגען פון אונזער
הארצען צו גוטען צוילעב דעם זכות פון דער תפלה פון רבים, אמן:

אר רחום וחנון, גאט דאס דו ביסט איין דערבארעמדיגער און איין
לייטזעליגער. העלף דיין פאלק ישראל און שטרעק אויס דיין
האנד צוא געהמען זייער געבעט. דוא האסט אונז דעם טאג ראש
חודש געגעבען צו א פארגעבונג צו אונזערע זינד. און אונז ווייבער.

משלי דוד

געהייליגט דעם זיעבעטען טאג. זאלאפען און ניט פערברענגען אין
לשמה, נאר צו דיין הייליגען נאמען בארישקייטען, נאר אין עבדות השם
וועגען. דערפון בארף מען א מוסר לעהרנען אז מען זאל חס ושלום
בעם הייליגען טאג שבת ניט פאר-
הוא:

האסמו דעם ראש חודש געגעבען אלס א יום טוב, דאס מיר טארען
 קיין שווערע מלאכה ניט טהאן, ווייל אין דער צייט ווען דיא יודען
 האבען דאס עגל געוואלט מאכען, האבען זיי צו זייערע ווייבער
 געזאגט, דאס זיי זאלען זייער ציערונג פון גאלד געבען מען זאהל
 פון דעם דאס עגל מאכען, און דיא ווייבער האבען ניט געוואלט זיי
 געבען, דארום האסמו אונז דעם טאג ראש חודש געהייליגט, דאס
 מיר זאלען קיין מלאכה נישט טהאן. אצונד געדענק אונז דעם חודש
 און מעק אפ די זינד פון דעם עגל און ברענג אונז אליהו הנביא און
 משיח, דאס זיי זאלען אונז אויסלייזען, במהרה בלמינו, אמן!

נאך דעם זאגט מען דיא תחנה וואס געהערט צו דעם חודש:

ווען מען בענטשט ראש חודש מרחשון אזוי זאגט מען דיא תחנה.

רבון כל העולמים, הערר פון אלע וועלטען. שומע תפלה
 כל פה, די הערסט די געבעט פון אלע מיילער. מיר
 קומען אצונד בענטשען דעם חודש מרחשון, דאס אין דעם
 טאג ראש חודש איז פערטיג געווארען דער ערשטער בית
 המקדש מיט זיין גאנצקייט און ציערונג. דארום לייעבער
 גאט, בענטש דעם חודש און שיק אונזער אויסלייזער און בוי
 דעם בית המקדש, אזוי וויא דו האסט אונז צוגעזאגט, און
 דער ביהן גדול זאל שטעהן און פארגעבען אונזערע זינד:

מולדות לחודש חשון

תרע"ו) דער מולד איז דאגעשריטאג	תרע"ח) דער מולד איז דיענסטאג
אונזער 7 מינוט מיט 10	פאר-טאג 56 מינוט מיט 1
חלקים נאך 7. (ראש חודש	חלקים נאך 3. (ראש חודש
איז) פרייטאג און שבת.	איז) דינסטאג און מיטוואך.

נון מיר קומען אצינד בענמשען דעם חודש מרחשון, דאס
 אין דעם עלפטען טאג אין איהם האט אונזער מוטער
 רחל געבוירען איהר זעהן בגמין, און ווייל זיא איז שוועהר צו
 קינד געגאנגען איז זי פון דער וועלט געגאנגען, שטעה אויף
 אונזער געטרייע מוטער רחל פון דיין קבר און קלאפ אן אין
 די טהויערען פון רחמים און ערוועק דיא ערבארעמקייט פון
 דעם אלמעכטיגען גאט, דאס ער זאהל מקים זיין, דאס וואס
 ער האט דיר צוגעזאגט, דען אז מען האט דיא אידען אין
 גלות געפיהרט, האט מען זיי געפיהרט נישט ווייט פון דעם
 קבר פון אונזער מוטער רחל, האבען זיך די ישראל אויסגע-
 בעטען ביי דעם שונא אז זיי זאלען געהען אויף איהר קבר,
 און ווי די ישראל זענען געקומען אויף דעם קבר און האבען
 אנגעהויבען צו שרייען און וויינען מיט א ביטער געשריי:
 „מוטער, מוטער, ווי קאנסטו דאס צוועהען אז מען זאל אונז
 פיהרען אין גלות אריין, און מען זאל אונז אנטהאן אזוי פיעל
 לייד“, איז אונזער מוטער רחל ארויפגעגאנגען צווא השם
 יתברך מיט א ביטער געשריי און האט געזאגט: „רבוננו של
 עולם, דיין רחמנות איז דאך פיעל גרעסער פון דיא רחמנות
 פון א פשר ודם, פון דעסטוועגען האב איך דאך רחמנות

מולדוה לחודש חשון

תרע"ט) דער מולד איז שבת גאך	תר"פ) דער מולד איז פרייטאג פריה
האלבען טאג 44 מינוט מיט	17 מינוט מיט 11 חלקים גאך
16 חלקים גאך 12, (ראש	10, (ראש חודש איז) פרייטאג
חודש איז) ונטאג און מאנך	און שבת.

טאג.

געהאט אויף מיין שוועסטער זאָה, ווען מיין פאטער האט
 איהר פארביטען און האט זי געגעבען צו א מיין מאן יעקב
 אויף מיין אָרט, און האב נאך צו איהר סכנים געזאגט, וואס
 מיין מאן האט מיט מיר געשמועסט פֿדי מיין מאן זאל מיינען
 אז איך בין דאס, וויא עס איז מיר די זאך וועה געווען, נאר
 פון וועגען רחמנות פון מיין שוועסטער האב איך דאס גע-
 טהאן. און דוא גאט ביסט דאך איין רחום וחנן, דארפסטו
 אויך אי רחמנות האבען אויף מיינע קינדער. האט א קול פון
 דעם הימל געענטפערט: דו האסט רעכט, איך וועל דינע
 קינדער בעפרייען פון דיא צרות און וועל זייא אויסלייזען פון
 זייער פיין:

עזרה נא. דערנועק דין אצינד אויף אנזער מוטער רחל
 און שמעה אויף פון דיין קבר און שטעל דין פאר
 דעם פסא הכבוד און בעט פאר דינע קינדער, וועלכע זיי-
 גען געגליכען צו שעפעראך, וואס זיי פלאגדזשען אין וועג,
 דאס הייס יתברך זאל אויף זיי בענשען דעם חודש מרחשון
 צום לעבען און געזונד און פרנסה מיט אלעם גוטען:

קומה, שמעה אויף, בגימין בן יעקב אבינו עליו השלום.
 שטעל דין ביא דער רעכטער האנד פון דיין מו-

מולדות לחודש חשון

תרפ"א) דער מולד איז דיענסטאג	תרפ"ב) דער מולד איז מאנטאג נאך
אָבענד 6 מינוט מיט 5 חלקים	האלבען טאג 39 מינוט נאך
נאך 7. (ראש חודש איז)	4. (ראש חודש איז) דינסטאג
דינסטאג און מיטוואך.	און מיטוואך.

טער רחל און העלף איהר בעטען ביא דעם אלטעכטיגען
גאט, דאס דער חודש מרחשון וואס די ביסט געפארען גע-
ווארען אין איהם זאל דיין זכות אצינד אויף ביישטענען, און
ווען מיר קומען אצינד אפ די זינד, וואס די פרידער האבען
פערקויפט יוסף, זאל השם יתברך געדענקען דיין זכות, דען
דוא ביסט דאך אין ווער עצה נישט געווען און האסט דיינע
קינדער געמען געגעבען נאך די צרות פון דיין פרידער יוסף.
אצינד זאהל אויף דיין זכות אנשקענען קומען מיר זאלען פון
אלע צרות באשרעמט ווערען. און דער חודש מרחשון זאל
געבענטישט ווערען לכרכה והצלחה, אמן:

ווען מען בענטישט ראש חודש כסליו זאל מען די תחנה זאגען:

אל מלך יחיד שליט בעולמו, גאט איינציגטר קעניג, וואס
געוועלטיגט אויף גאר דער וועלט, מיר קומען אצינד
צו א בענטישען דעם חודש כסליו, וואס אין דעם פערצעטען
טאג אין דיעזען חודש האט אונזער מוטער לאה געבוירען
איהר ערשטען זון ראובן, רבנו של עולם, די מיהוסט דער-
הויבען אלע נידעריגע און מיהוסט באגליקען דעם מענטישען
וואס איז אין א נידעריגען שטאנד, געדענק אויף דעם זכות
פון אונזער מוטער לאה, וואס זי האט פיעל געדענקען פער-

מולדות לחודש כסליו

תרע"ח דער מולד איז שבת פריה	תרע"ח דער מולד איז מיטוואך ביי
51 מינוט מיט 11 חלקים נאך	טאג 40 מינוט מיט 5 חלקים
7. (ראש חודש איז זונטאג.)	נאך 4. (ראש חודש איז דאס
	גערשטאג און פרייטאג.)

גאסען דאס זי זאהל אין דעם גורל פון עשו גיט אריינפאלען,
 דען לייט פלעגען זאגען: יצחק האט צוויי זיהן, דער על-
 טערער איז עשו און דער אינגערער איז יעקב און לכן האט
 צוויי טעכטער, דיא עלטערע איז לאה און דיא אינגערע איז
 רחל, מסתמא וועט לאה פאלען אין דעם גורל פון דעם על-
 טערען זיהן פון יצחק, דאס איז עשו, און רחל וועט פאלען
 אין דעם גורל פון יעקב, דארום פלעגט אינגער מוטער לאה
 וויינען און קלאגען טאג ביי טאג דאס זיא זאל אין דעם גורל
 פון עשו גיט פאלען, און דו גאט האסט איהר מזל דערהוי-
 בען אין זי איז צו יעקב גענומען געווארען און האט אין דעם
 חודש כסלו איהר ערשטען זיהן ראובן געפארען:

עבד־י נא, שטעה אויף אינגער מוטער לאה און שטעל זיך
 פאר דעם כסא הכבוד צוא בעטען פאר דיין מיין-
 דער און אויך פיר מיר דיין טאכטער (פלונית בת פלונית) צוויי-
 שטען זיי, דאס איך און מיין מאן זאלען מיר זוכה זיין צו מגיד
 זיין אינגערע קינדערלאך, און אינגערע לעבע טעכטער זא-
 לען חליצה גישט פאלען אין דעם גורל פון שלעכטע מענער,
 און עס זאל דערהויבען ווערען דאס מזל פון אינגער פרנסה
 דאס מיר זאלען קענען זיין גוטע און פרויע מענער געבען
 דאס זיי זאלען גוטע און פרויע קינדער האבען:

מולדות לחודש כסלו

תרע"ט) דער מוכד איז מאנטאג פאר תר"פ) דער מוכד איז שבת צו נאכט
 טאג 28 מינוט מיט 17 חלקים 1 מינוט מיט 12 חלקים נאך 11
 נאך 1. (ראש חודש איז) וונטאג.
 דיענסטאג.

אתה הָאֵל עוֹשֶׂה פְּלָאוֹת, דו גַּאט וואס דו מַהֲרִימְט וואונג-
דער אַלע צײַט, מיר קומען פאר דיר אַצונד דעם
חודש כסלו בַּעֲנִיָּשֶׁן דאס דוא האסט אין דעם חודש גער-
מָהֵאן וואונדער אין די טעג פון מתתיהו כהן גדול חשמונאי
מיט זיינע קינדער, ווען אנטיוכוס איז אויפגעשטאנען אויף
דיין פאלק יִשְׂרָאֵל צו מאכען פארנעמען זיי דיין תורה און צו
אַראַפֿהֲרֵען זיי פון דיא געזעץ פון דיין ווילען, און ווען זיין
זיינען געקומען אין בית המקדש אריין און האבען מטמא
געווען אַלע זאכען, האסטו א גס געמָהֵאן, דאס מען האט
א קריגעל בויס-אויף געפונען, וואס עס איז מיט דער חתימה
פון כהן גדול געחתמעט געווארען און עס איז נאר גענוג
אויף געווען אויף איין טאג צו ברענגען אין דער מנורה, איז א גס
געשען און עס האט אכט טעג געברענגט, און די יודען האבען
מלחמה געהאלטען מיט די פיינד און האבען זיי פייגעקומען.
אזוי אויך, ליעבער גאט, זאלסטו רערנעקען דיין דערבאר-
רעמקייט צו מָהֵאן מיט אויגן גסים ונפלאות און זאלסט דער-
זייכטען אינגער מזל און גוטע פרנסה און מיר זאלען זוכה
זיין צו צינדען ליכט אין בית המקדש, במהרה בימינו, אמן:
זכור לנו אב הרחמן, געדענק אויגן דערבארמיגער פאטער,
דעם זכות פון דער צדקת יהודית, וואס דורך איהר

מולדות לחודש כסלו

תרפ"א) דער מולד איז באַנערשטאג	תרפ"ב) דער מולד איז מיטוואך פֿריה
פֿריה 50 מינוט מיט 6 חֲכָמִים	23 מינוט מיט 1 חֲכָמִים נאָך 5
נאָך 7, (ראש חודש איז)	(ראש חודש איז) באַנערשט
באַנערשטאג און פֿרייטאָג,	טאג און פֿרייטאָג.

אזי דער נס געשעהען און זיא האט ביי אנטיוכוסן דיא קאפ
אראפגענומען. זיא זאל שטעהען און זיין א גוטע מליצה פאר
מיר און ביין מאן און מינע קינדער און קינד'ס קינדער, מיר
זאלען חליצה ביין אקמנות ניט פלייבען און אונזערע קינדער
קיין יתומים. זיי זאלען ניט דארפען אונזער פֿרעמדע הענד
זיין. פֿרוף שומע תפלה, געלויבט ביסט דו גאט, דאס דו
הערסט די געבעט פון דיין פאלק ישראל:

ווען מען בענטשט ראש חודש טבת זאל מען ריענע תחנה זאגען:

אלהים פֿרוב רחמים הושיענו מצרותינו, גאט, מיט דיין
גרויס דערבארעמקייט העלף אונז פון אונזערע
צרות ווען מיר קומען פאר דיר איצונד דעם חודש טבת
בענטשען. אין דעם חודש איז אונזער פאטער אברהם גע-
שטארבען. דארום, רבוננו של עולם, געדענק אונז זיין זכות,
וואס ער האט זיך געלאזט אין קאך-אויבען אריינזארפען
פון וועגען דיין לעבען גאמען, ווען גמרוד הרשע איז אויפ-
געשטאנען אויף איהם אזוי האסט דו געשיקט דעם מלאך
מיכאל, דאס ער זאהל קיהלען דאס פייער פון דעם קאך-
אויבען און אברהם זאל גיצול ווערען. אזוי, רבוננו של עולם,
זאלסט דו שיקען גוטע מלאכים צו באהיטען אונז היינטיגען

מולדות לחודש טבת

תרע"ו) דער מולד איז זונטאג אָבענד	תרע"ח) דער מולד איז פֿרייטאָג פֿאר
85 מינוט מיט 12 חלקים נאך	טאג 24 מינוט מיט 6 חלקים
8, (ראש חודש איז) מאנטאג	נאך 5, (ראש חודש איז) שבת
און ריענטאג.	און זונטאג

חודש און אלע חדשים פון א גאנץ יאהר, פון שריפות אין
הזיקות און עם זאהל גיט שולט זיין אין קיין שטוב קיין פייער
און קיין ברענונג אין קיין שום שרעק, נאר עם זאל זיכטען
אינגער מזל וויא דער מארגען-שטערען אין הימל און וויא
דיא זונן אין מיטען טאג און קיין שונא זאהל אין אינגז גישט
דערפֿרעהט ווערען:

אל פֿודָה מִכָּל צָרָה, גֵּאֵט וְנָאֵם גִּיּוֹט אוֹיִם זִיֵּן פֶּאֶלֶק יִשְׂרָאֵל
פֿון אַלֶּע לֵיד, ווען מיר קומען פאר דיר יעצט דעם
חודש טבת בענטשען, וואס אין דעם חודש זענען אינגז צוויי
שלעק געשעהען: איין שצאק, דאס אין דעם גינטען טאג פון
דעם חודש זענען געשטארבען עזרא הסופר און נחמיה בן
חכניה, וועלכע האבען דעם אנדערען בית המקדש געבויט
און האבען דיא יודען פון דעם גלות בבל אויסגעלייזט, יעצט
געדענק אינגז, רבונז של עולם, זייער זכות און דערבארעם
דיך איפער אינגז און שיק צו אינגז דעם גואל צדק במהרה
במינו, אמן. דער אנדערער שלאק האט אינגז אין דעם חודש
טבת געשעהן, דאס אין דעם צעהנטען טאג פון דעם חודש,
האט דער מלך בכל בעראגערט מיט זיינע חילות אויף אינגז-
זער קרוין-שטאדט ירושלים וועה צו אינגז, דאס עם איז צו-
גענימען געווארען דיא טהייערע קרוין פון אינגזער קאפ, און
דארום טהוען מיר אלע יאהר אין דעם טאג א תענית פאסט

מולדות לחודש טבת

תרע"ט) דער מולד איז דיענסטאג	תר"פ) דער מולד איז מאנטאג האל-
נאך האלבען טאג 13 מינוט	בען טאג 45 מינוט מיט 13
נאך 2, (ראש חודש איז)	תלמים נאך 11, (ראש חודש
מיטוואך.	איז) מאנטאג און דיענסטאג.

טען בכדי אז הישם יתברך זאל זיך אויף אויז דערבארעמען
 צו אומקערען אויז אין אונזער לאנד. רבונז של עולם, הקדש
 יעשן אפך, וועט דען ביז אייביג דיין גרים צארן אויף אויז
 רייכערען דערנוועק דיין לעבטהארציגע דערבארמקייט, ופרה
 אלהים את ישראל מכר צרותיו, און לייז אויס גאט דיין פאלק
 פון גאר זיינע צרות, און אויך מיך און מיין מאן און מייןע
 קינדער צווישען זיי, דאס אונזער מזל זאל אויפגערעכט ווער
 דען צו אלעם נישטען, אמן ואמן, בן יהי רצון:

נוען מען בענטשט ראש חודש יטבת זאל מען דיענע תחנה נאגען:

יהי רצון מקדנך, יי אלהינו, ואלהי אבותינו, עס זאהל זיין
 דער ווילען פאר דיר גאט, אונזער גאט, דער גאט פון
 אונזערע עלטערען, דוא זאלסט אויז בענטשען דעם חודש
 שבט, וואס מיר קומען יעצט בענטשען עס זאהל פאר דיר
 געדענקט ווערען דער זכות פון משה רבינו עליו השלום,
 דאס איידער ער איז געשטארבען האט ער אין דעם חודש
 אנגעהויבען צו שטראפען די יודען, דאס זיי זאגען אין רעכט

מולדות לחודש שבט

תרפ"א) דער מולד איז פרייטאג צו	תרפ"ב) דער מולד איז דאנערשטאג
נאכט 34 מינוט מיט 7 חלקים	אבענד 7 מינוט מיט 2 חלקים
נאך 8, (ראש חודש איז) שבת	נאך 6, (ראש חודש איז) שבת
און זונטאג.	און זונטאג.

מולדות לחודש שבט

תרע"ו) דער מולד איז דיענסטאג	תרע"ח) דער מולד איז שבת צו נאכט
פריה 19 מינוט מיט 13 חלקים	8 מינוט מיט 7 חלקים נאך 6.
נאך 9, (ראש חודש איז)	(ראש חודש איז) מאנטאג.
מיטנאך.	

מִעַן וְעַתָּה גִּעְהָעוּ . רַבּוֹנוֹ יִשְׁלַח עוֹלָם , וְעַתָּה אֵינוֹ צוֹ אוֹנֵנוּ , דָּאס
מִיר הָאָפֶען יַעֲצֵם נִיט בִּינן נָבִיא וְאֵם עַר זַאל אוֹנֵנוּ אוֹיף אוֹנֵ-
זַעַרע בִּיזַע מַעֲשִׂים שְׁמִרְאָפֶען אִין זַאל אוֹנֵנוּ דְעֵם גּוֹטען וְעַתָּה
וּוִיזַען אִין וְעַתָּה מִיר מְהוּעֵן זִיךְ אַלִּין בִּיאַדעֲנֶקען אוֹיף אוֹנֵ-
זַעַרע הַטָּאִים וְעִזּוֹת וּפְשָׁעִים וְאֵם מִיר הָאָפֶען גְּעוֹיִנְדִּיגט אִין
פֶּאַרְקִימט דְעֵם רַעֲבִטען וְעַתָּה כֹּאפֶט אוֹנֵנוּ אָן אַ צִיטערִנִיש
אִין אַ מוֹרָא . מִיר וּוִיִּסען נִישַׁט וואוּ אוֹנְזַער פֻּנִים צו פֶּאַר-
שְׁטעקען פֶּאַר גְּרוֹים שְׂאָנְד , וואוּ זַאלען מִיר זִיךְ פֶּאַרְבֶּאַרְנֶען ,
וואוּ זַאלען מִיר פֶּאַר בִּינן גְּרוֹים-צֶאַרן אַנְטְלוֹיפֶען ? זַאלען מִיר
אוֹיף דְעֵם הִימַעַל קוֹקען בִּיסטוּ דֶאַרְטען . זַאלען מִיר אִין דְער
מִיעפֶענִיש פֻּון דְער עֶרֶד גִּעְהָען , בִּיסטוּ דֶאַרְטען . זַאלען מִיר
אִין דְער מִיעפֶענִיש פֻּון דְעֵם יָם קוֹמֶען , וְעַתָּה מִיךְ דֶאַרְטען
אוֹיף בִּינן הָאָנְד מְרַעפֶען . אִין וְעַתָּה אִיךְ וְעַל מִיר מְרַאכְטען ,
דָּאס פִּינְצִטערִנִיש וְעַתָּה מִיךְ צוֹדעֶקען דָּאס דוּא וְעַסְט מִיךְ
נִיט זַעֲהֵן , אִיז גַּם חֲשֵׁךְ לֹא יִחְשֵׁךְ מִמֶּךָ , בִּינן פִּינְצִטערִנִיש אִיז
פֶּאַר דִיר נִיט פִּינְצִטער , אִין דִיא נֶאכְט אִיז פֶּאַר דִיר קִיכְטִיג .
דֶאַרוֹם , רַבּוֹנוֹ יִשְׁלַח עוֹלָם , הָאָב אִיךְ מִיךְ נִיט וואוּ צו קַעֲהָרען
נֶאַר צוּא דִיר אַלִּין . דוּא זַאלֶסט אוֹיס־שְׁמִרַעֶקען בִּינן גְּרוֹיִסען
אַרַעם צו צוֹנַעֲהֶמֶען מִיין תְּשׁוּבָה . כִּי אַתָּה רַב חֶסֶד וּמֶרְבָּה
לְסִלּוֹת , דְעַן דוּ בִיסַט פּוֹל מִיט גְּעֶנְאָד אִין פִּיעַל פֶּאַרְצִיִּהָער :

מולדות לחודש שבט

תרע"ט) דער מוֹלָךְ אִיז דֶאַנְעֶר־שְׁטאַג	תר"פ) דער מוֹלָךְ אִיז מִיטְוֹנאַךְ פֶּאַר
פֶּאַר טָאָג 57 מִינוּט מִיט 1	טָאָג 29 מִינוּט מִיט 14 חֲלָקִים
חֲלָק נָאָךְ 3 . (ראש חודש	נָאָךְ 12 . (ראש חודש אִיז) מִיטְ
אִין) דֶאַנְעֶר־שְׁטאַג .	וְנָאָךְ .

רבונו של עולם, ווען מיר קומען פאר דיר אצונד בענט'ש
שען דעם חודש שבט, וואס אין דעם פופצענטען
טאג פון דעם חודש איז ראש השנה צו די בוימער, געדענק
אונז דעם זכות, וואס מיר מווענען דעם טאג דיר לויבען אויף
די פירות פון די בוימער. בזכות זה, ליעבער גאט, בענטש
דיא פרוכט פון דיא בוימער, דאס זיי זאלען אויסציהען זייער
פליהונג און זאלען מאכען וואקסען היינטיגעס יאהר זייערע
פירות, און אויך באהיט דיין פאלק ישראל, דאס דיא קעקט
פון דעם חודש זאהל זיי ניט שאדען. און אלע וואס פאחרען
אין וועג זאל זיי ניט באגעגענען דער טויט פון די קעקט און
זאקסט זיי פיהרען אויף דעם גלייכען וועג דאס זיי זאלען ניט
פאר אירט ווערען. און אויך די אידישע קינדער, וואס זענען
אין שטאדט, זאל זיי ניט שאדען די קעקט, עס זאל זיי חליקה
צוא א שלאפקייט נישט ברענגען. שבט ומושענה המה
ינחמוני, דיין רוט און דיין אונטערקעהנונג זאל אונז אין דעם
חודש שבט טרייסטען, דאס מיר זאלען האבען שלום און
ברכה און פרנסה טובה אויף כל ישראל, אמן, פן יהי רצון:

ווען מען בענטשט ראש חודש אדר זאל מען די מתנה

זאגען אויך ווען מען בענטשט אדר שני זאגט מען דאס:

אל רחום ותנון עזרה בצרות נמצא. גאט דערבארעמיגער
און לייטזעליגער, וואס אין לילד ווערסטו צו א הילף

מולדות לחודש שבט

תרפ"א) דער מולד איז וונטאג פריה	תרפ"ב) דער מולד איז שבת פריה
18 מינוט מיט 8 חלקים גאד	51 מינוט מיט 3 חלקים גאד
פ. ראש חודש איז מאנטאג.	ג. ראש חודש איז מאנטאג.

געפונען. מיר קומען אונדז בענטשען דעם חודש אדר. דו האסט אין איהם געמאכט יאונדער צו די יודען דורך מרדכי און אסתר המלכה. ווען המן הרשע איז אויפגעשטאנען צו פארטיליגען און הרגענען און מאכען פארלירען דיין פאלק ישראל פון גרויס ביז קליין. און דו מיט דיין גרויס דערבאר רעמקייט האסטו זיי געמאכט שרעקען אבער מיט שטרופען. דען דו האסט גע'חתמ'ט דיא גזירה מיט א חתימה פון זייס און ווען דיא יודען האבען פאר דיר תשובה געמאכט האסטו זייא ערוועהלט אויסלייזען פון דער צרה, מרדכי תיחודי ואסתר המלכה, וואס האבען זיי גזירה מבטל געווען און המן הרשע מיט זיינע קינדער זענען אויף דער תליה געהאנגען געווארען. אזוי אויך, רבנו של עולם, הער צו אונזער גערעמ פון זייער זכות וועגען און בענטש דעם חודש צו גומען, און זאלסט ענדערען אלע גזירות קשות פון אינז צו גומען, און גיב אין די הערצער פון די רעגירונגען מיט זייערע שרים דאס זייא זאלען מיט אינז מ'האן גענאד און דערבאר רעמקייט אלע צייט:

הבט משמים וראה קוק גאט פון דעם הימל און זעה דעם זכות פון זיינע ליעבע יודען. פיעל צדקה געהט פון זייער האנד ארויס אין דעם טאג פון פורים. אימליכער נאך זיין פארמעגען נאך, און זיינען מקים די מצוה פון מתנות

מולות לחודש אדר

תרע"ו) דער מו"ד איז מיטוואך	תרע"ח) דער מו"ד איז מאנטאג פריה
אבענד 8 מינוט מיט 14 חלקים	52 מינוט מיט 8 חלקים נאך
נאך 10. (ראש חודש איז)	6. (ראש חודש איז) דינסטאג
דאנערשטאג און פרייטאג.	און מיטוואך.

לְאֲבִיּוֹנִים. רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, עִם זֶאֶר מְקוֹמִים וְעֵרֶן אוֹיֵף אוֹנֵנוּ דַּעַר פְּסוּק: "צִיּוֹן בְּמִשְׁפַּט תִּפְדֶּה וְשִׁבְיָהּ בְּצִדְקָה", צִיּוֹן וְעַט מִיט רַעֲבֻת אוֹיִסְגַּעֲלִיזִיט וְעֵרֶעֶן און אִיהֶרֶע גַּעפֿאַנגַענַע דורך דַּעם זְכוּת פֿון צִדְקָה. דִּיא מַצֵּה פֿון צִדְקָה זאַל זײַן אַ בְּפֶרֶה אוֹיֵף אוֹנְעֶרֶע זִיגְד, אַזױ ווִיא דְּנִיָּאל הָאֵשׁ גַּעזֶאגְט צו נְבוּכַדְנֶצַּר: "וְחִטִּיךָ בְּצִדְקָה פֶּרֶק". פֿאַרגִיב אוֹנֵנוּ, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אוֹנֵנוּ זַעֲרַע זִיגְד אִין דַּעם זְכוּת פֿין דַּעַר מַצֵּה פֿין צִדְקָה און מִיר זאַלֶען אוֹיִסְגַּעֲלִיזִיט וְעֵרֶעֶן בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן:

אל קִנְיָ וְנוֹקֵם לְרָשָׁעִים, גָּאֵט, דוּ בִּיסֵט אִיין דַּעַרצַּעֲרַעֲנַעֲרֵנוּ און אִיין נֹקֵם צו דִּיא וואס מַהוּעֵן שְׁלַעַבְמֵס. אַזױ ווי דו הָאָסֵט גַּעצֶאֱהֵלֵט צו הֶמֶן הֶרֶשֶׁע וואס עַר הָאֵט צו דִּיין פֿאַלֶק יִשְׂרָאֵל גַּעוואָרֵט בִּיז מַהֲאָן, אַזױ זאַלֶסֵט אַפִּמַּעַקֶען דַּעם גֶּאֶט מַעַן פֿון זײַן פֿאַטֶער עַמְלֶק, וואס עַר הָאֵט זִיךְ גַּעפֿעֶדֶרֶט צו גַּעהֶען אַנְטַקֶענַען דִּיין פֿאַלֶק יִשְׂרָאֵל ווען זײ זַענַען פֿון מַצֵּרִים גַּעגאַנגַען. עֵשֶׂה לְמַעַן שְׁמִיךְ וְקִמַּעַן כִּסֵּא כְבוֹדְךָ, מַהוּ עִם פֿון ווענַען דִּיין גֶּאֶמַעַן און פֿון ווענַען דִּיין הִיילִיגַען שְׁמוּהֵל, דָּאָס דו הָאָסֵט גַּעשְׁוואָרַען דָּאָס זײ וועלֶען גִּישֵׁט גֶאגִן וְעֵרֶעֶן בִּיז דו וועסֵט זײַן גֶּאֶמַעַן אַפִּמַּעַקֶען וְשִׁלַּח מִשִּׁיחַ צִדְקָה לְגֶאֱלָנוּ, און שִׁיק דִּיין מִשִּׁיחַ, דָּאָס עַר זאַהֵל אוֹנֵנוּ אוֹיִסְגַּעֲלִיזִעֵן בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן:

מולדות לחודש אדר

תרפ"ב) דַּעַר מוֹלָךְ אִין ווֹנְטָאג אָוועגד	תרפ"ב) דַּעַר מוֹלָךְ אִין ווֹנְטָאג אָוועגד
35 מִינוּט מִיט 4 חֲלָקִים גֶּאָה	35 מִינוּט מִיט 4 חֲלָקִים גֶּאָה
7. (ראש חודש איז) דִּיגֶסֶטאַג	7. (ראש חודש איז) דִּיגֶסֶטאַג
און מִיטוואָך.	און מִיטוואָך.
	טאג.

ווען עס איז אן עבוד-גאד, זאגט מען די תחנה ווען מען בענטשט

ראש חודש אדר ראשון:

מִלְכָּךְ בְּמִשְׁפַּט יַעֲמִיד אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא יֵשָׁא פָּנִים וְלֹא יִקַּח
שׁוֹחַד, קִינִיג, וְוָאס מִיט רַעֲכַט שְׁמַעְלַט דִּי וועלט, ער
איז נישט נושא פנים קיינעם און נעהמט נים קיין שוחד, און
איז מדרקק מיט זיינע צדיקים אויף א האאר. מיר קומען
יעצט דעם חודש אדר בענטשען, וואס אין דעם חודש איז
משה רבינו עליו השלום געשטארבען, וואס ער האט דעם
שטיין געשלאגען ער זעהל וואסער געבען, ווען ער האט גע-
דארפט גאר רעדען צו דעם שטיין אזוי וויא דו האסט איהם
געפאממען, דארום מיהב אינז א גרויס פארקט און ציטערניש
אנגעהומען ווען מיר מווען זיך באדענקען און מווען אויפ-
ברענגען אויף אינגער הארץ וואס פאר עונות און חטאים און
פשעים מיר האבען געמאכט, און אז דו האסט משה רבינו
עליו השלום נים נושא פנים געווען איז דאך שוין א פשיטה
צו א אינז, וואס מיר זיינען פיל מיט זינד, איז לנו כי נואלנו,
וועה צו אינז דען מיר זענען פארנארישט געווארען:

קוים, שטעה אויף, משה רבינו פון דיין קבר און עפעו אויף
דיא מווערען פון הימל צו א אריינלאזען אינגערע
תפלות ובקשות וואס מיר מווען יעצט בעטען און זעה די-

מולדות לחודש אדר ראשון

הווע"ט) דער מלך איז פרייטאג גאך	(תרפ"א) דער מלך איז מאנטיאג
מיטאג 41 מינוט מיט-תקנים	אונער 2 מינוט מיט 9 תקנים
גאך 4, (ראש חודש איז)	גאך 10, (ראש חודש איז)
פרייטאג און שבת.	דיענסטאג און מיטוואך.

נַע שְׂאֵף וְוָאס דו האַסט זיי געפֿאַשעט אין דער מדֿבר גדיין
 אזוי ווי אַ פּאַסטור דו שְׂאֵף און האַסט פון זיי פֿיעל לײַד גע-
 דיטען זיי שְׂטענדיק יעצט פֿאַר דיר מיט אַ ביסער האַרץ און
 איין צוגראַכען געמיט און פֿאַדערען פון דיר דו זאָלסט זיי
 צוליעב טהאָן און בעטען פֿאַר זייא דעם מלִךְ מלְכֵי הַמְּלָכִים
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דאָס ער זאָהל אויף אינז בענטשען דעם
 חודש אָדער צו אלעם גוטען, און ער זאָהל אינז עפֿענען דיא
 טהויערען פון דערפֿאַרעמקייט, טהויערען פון חן, טהויערען
 פון גענאָד, טהויערען פון פֿרנסה און הצלָחַה, טהויערען פון
 לעבן, טהויערען פון געזונד, טהויערען פון גוטס אזוי וויא
 אין פֿסוק שְׂטעהט: „יִפְתָּח ייִ לָךְ אֶת אוֹצְרוֹ הַטּוֹב“, גאט וועט
 דיר עפֿענען זיין גוטען אוֹצֵר. דאָס אַלץ זאל גאט טהאָן ווער-
 גען דיין זכות דאָס דו ביסט אַ שְׁלִיחַ געווען צו פֿיהרען אינז
 פון מצֻרִים און גענעדיקען אינז פֿאַר דעם באַרג סיני און גע-
 פֿען אינז דיא הייליגע תּוֹרָה און לעהרנען אינז דיא הייליגע
 מצֻוֹת און האַסט געהאט פון אינז פֿיעל מיד און טרַחַה. ווען
 דיא יודען האָבען געזינדיגט האַסטו פֿאַר זיי גאט געבעטען,
 אזוי שְׂטעה אויף יעצט און בעט פֿאַר כָּל יִשְׂרָאֵל, דאָס דער
 חודש אָדער, וואָס מיר טהוען יעצט בענטשען זאָהל גע-
 בענטשט ווערען פון גאט בְּרוּךְ הוּא. אזוי וויא אין דיין זכות
 האָט ער געמאַכט רעגענען דעם מן פון דעם הימער, אזויא

מולדות לחודש אדר שני

הרע"ט) דעו' מולד איז וונטאג פֿריה	הרפ"א) דער מולד איז מיטוואך פֿריה
25 מינוט מיט 8 חלקים גאָ	46 מינוט מיט 10 חלקים גאָ
4. (ראש חודש איז) וונטאג	10. (ראש חודש איז) דאנער-
און מאנטיאג.	שטאג און פֿרייטאג.

זאל הישם יתברך אויף אויגו מאכען רענענען שפע אין ברכה
און העלחה אין אויגענערע ווערק מיר זאלען חלילה צוה קיין
פרעמדען מיש ניט דארפען אנקומען, און עס זאל ערפיהלט
ווערען אויגענערע אוצרות מיט זאטקייט און אויף אויגענערע
הענט זאלען ערפיהלט ווערען מיט גאט'ס ברכה. אמן:

ווען מען בענטשט ראש חודש ניסן זאגט מען דיעזע תחנה:

אל רחום עושה גדולות עד אין חקר נסים ונפלאות עד אין
מספר, גאט דערבארעמיגער וואס מוהט גרויסקייט גאר
ניט צו ערפארשען נסים און וואונדער אהן א צאהל, מיר מיר
מען יעצט צו בענטשען דעם חודש ניסן מיר זאלען זוכה זיין
אויסגעלייזט צו ווערען אזוי וויא דו האסט אויסגעלייזט דיין
פאלק ישראל פון מצרים און האסט זיי דעם ים געשפאלטען
און דיא יודען האבען פאר דיר שירה געזאגט, אזויא אויף
רבונו של עולם, זאלסט דו אויגו אויסלייזען מיר זאלען זאגען
שירה פאר דיר אויף דיא נסים ונפלאות וואס דו וועסט מיט
אויגו טאן און מיר זאלען זאגען צו דיר א גייעם שיר, הללויה:

מולדות לחורש ניסן

תרע"ט) דער מולד איז מאנטאג ביי טאג 9 מינוט מיט 4 חלקים גאך 5, (ראש חודש איז) דיענסטאג.	תרע"ז) דער מולד איז פרייטאג פריה 47 מינוט מיט 15 חלקים גאך 10, (ראש חודש איז) שבת.
תר"פ) דער מולד איז שבת פאר טאג 57 מינוט מיט 16 חלקים גאך 1. (ראש חודש איז) שבת.	תרע"ז) דער מולד איז דיענסטאג אונער 36 מינוט מיט 9 חלקים גאך 7, (ראש חודש איז) דא געטשטאג.

פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה, מאך אויף דײַנע אויגען, לעבער גאט.
 און זעה. דיא מיה פון דיין טהייער פאלק וויפיעל מיה
 זיין האבען צוא דערמאלטען דײַנע מצות וואס ווא האסט
 זיי געפאטען צוא טהאן אין דעם חודש. צו אויסראמען דעם
 חמץ פון זייער שטוב און עסען מצות אלע זיעבען טעג פון
 פסח. ווי גרויס און שווער עס קומט זיי אן מחמת דעם דוחק
 פון זייער שווערע פרנסה, אבער זיי האלטען דיין באפעהל
 און היטען דײַנע מצות. דארום לעבער גאט, שיק שפע און
 ברכה צו אלע אידען, און מוך און מיין מאן זאלסט דו היטען
 פון חמץ אום פסח, און עס זאהל אונז גרינג דער פסח אנקור-
 מען, מיר זאלען חלילה נישט אַ אַרפען אנקומען צוא א מתנת
 בשר ודם:

רְבוּנוּ שֶׁךְ עוֹלָם, ווען מיר טוען יעצט בענשישען דעם חודש
 ניסן, וואס אין איהם האלטען מיר דעם יום טוב וואס
 ער ווערט אנגערופען פסח, דאס איז טייטש איבערהיפן צו
 אן אנדענקונג דאס גאט האט איבערגעהיפט דיא שטוב פון
 א יודען, ווען ער האט דורכגעשוועפט דאס לאנד מצרים צו
 טוידטען זייערע בכורים, און דורך דעם וואס זיי האבען זיין
 ערע ביישטידלען פון דיא טיהרען מיט דעם בלוט פון דעם

מולדות לחודש ניסן

תרפ"א) דער מילך איז דאנער- שטאג אונטער 30 מינוט מיט 11 חלקים נאך 11.	תרפ"ב) דער מילך איז דיענסטאג פריה 19 מינוט מיט 5 חלקים נאך 8. (ראש חודש אין דאנערשטאג.
(ראש חודש אין) שבת.	

קרבן פסח געשמירט האט דער משחית קיין שליטה נישט גע-
האט אריינצוגעהען אין קיין שטוב פון א יודען, אזוי זאלסטו
אנשרייען אויף אלע משחיתים דאס זיי זאלען נישט קומען אויף
דער טיהר פון אונזערע הייזער ביז צו טהאן אינז און אונז-
זערע מענער און אונזערע קינדער און קינד'ס קינדער און
גאר אונזער הויז געזינד, און זאלסט אונז באשירמען פון
אלעם בייזען און זאלסט אונז אויסלייזען היינטיגען חודש אזוי
וויא דוא האסט אונז צו געזאגט: "הן גאלתי אתכם אחרית
פראשית", איך וועל אייך אויסלייזען דאס לעצטע מאהל אזוי
ווי דאס ערשטע מאהל, במהרה בימינו, אמן:

ווען מען בענטשט ראש חודש אייר זאל מען זאגען דיא תחנה:

אב הרחמים הבוחר בעמו ישראל, דערבארמיגער פאטער,
וואס ערוועהלט זיין פאלק ישראל, ווען מיר קומען
יעצט בענטשען דעם חודש אייר, וואס אין דעם חודש האט
בען מיר אנגעהויבען צו זיין א געליעבטע פאלק פאר דיר.
און דו האסט אונז דעם זיעכען הייליגען שבת געגעבען, אזוי
זאלסטו געדענקען דעם זכות פון אונזער הייליגען שבת און
אין דעם זכות וואס דוא האסט אונז ווייבער געגעבען דיא
מצוה פון לויבן בענטשען זאהל דערהויבט ווערען אונזער
מוץ, און זאלסט אונז באשירמען פון אלע שטראפקייטען, וואס

מולדות לחודש אייר

תרע"ו דער מוץ איז שבת צוצאכט	תרע"ח דער מוץ איז דאנערשטיג
31 מינוט מיט 16 חלקים גאך	פריה 20 מינוט מיט 10 חלקים
11. ראש חודש אייר וונטאג	גאך 8. (ראש חודש אייר) פריי
און מאנטאג.	טאג און שבת.

עם איז געוואוינט צו קומען אין דעם חודש אזוי ווי די ראשי
 תיבות פון אייר ווייזט „אני יי רפאא“, איך גאט וועל דיר היילען:
רבנו של עולם, מיר קומען יעצט בענטשען דעם חודש
 אייר, וואס אין דער צייט ווען דו האסט דיא ישראל
 פון מצרים ארויסגעצויגען, האסט דו זיי אין דעם חודש אייר
 געמאכט רעגענען דעם מן פון דעם הימל אין דעם זכות
 פון משה רבינו עליו השלום, און איין פרוגען מיט וואסער,
 וואס איז באשאפען געווארען איז ששת ימי בראשית פריי-
 טאג פאר גאט, איז ער גאכגעגאנגען דיא יודען אין דער
 מדבר פון דעם חודש אייר אן, אין דעם זכות פון מרים
 הנביאה עליה השלום, יעצט געדענק אונז לעבער גאט
 איהר זכות, וואס זיא האט פאר דיר שירה געזאגט מיט דיא
 ווייבער, ווען די יודען זענען פון דעם ים ארויסגעגאנגען, אזוי
 ווי אין פסוק שטעהט: „ותקח מרים הנביאה אחרות אהרן את
 התוף בידה ותצאן כל הנשים אחריה בתים ובמחולות.
 ותענ קהם מרים שירו לוי כי גאה גאה סוס ורוכבו רמה בים“.
 און מרים הנביאה דיא שוועסטער פון אהרן האט גענומען
 דעם פויק אין איהר האנד און עס זענען ארויסגעגאנגען אלע
 ווייבער נאך איהר מיט פויקען און פלי זמר האט מרים צו זיי
 געשריגען: זינגט צו גאט דען ער האט געטוהאן גרויסע נסים
 דעם פערד מיט זיין רייטער האמי ער געווארפען אין ים. און

מולדות לחודש אייר

תרע"ט) דער מולד איז מיטוואך פריה	תר"פ) דער מולד איז זונטאג ביי טאג
53 מינוט מיט 5 חלקים נאך 5.	41 מינוט מיט 17 חלקים נאך 2.
(ראש חודש איז) מיטוואך	(ראש חודש איז) זונטאג און
און באנערשטאג.	מאנטאג.

אזויא זאלען מיר זיכע זיין צו זאלען שירע מיט אלע נשים
צדקניות ווען משים וועט קומען אויף אויסלייזען במהרה
במינו, אמן:

התעוררי נא, דערוועק זיך מרים הנביאה. שטעה אויף
פון דיין שלאף און שטעל דיך פאר דעם מלך
מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא און בעט פון איהם דאס
עס זאל אויף אויף געבענשט ווערען דער חודש אייר וואס
מיר טהוען יעצט בענשטען אז מיר זאלען האבען גענוג אויף
דער עסען און טרינקען אזוי ווי השם יתברך האט געשפייזט
די יודען אין דעם זכות פון דיין ברודער משה און דעם ברוך
גען פיר דיין זכות וועגען, און מיר זאלען חלילה גישט פאר-
אדעמט ווערען. און מיר זאלען גערייניגט ווערען פון גאר
אונזערע זינד אזוי ווי די יודען זיינען גערייניגט געווארען אין
דעם חודש ווען זיי זיינען אין דער מדבר געגאנגען צו מקדש
זיין דיא תורה. הושיעה יי את עמך וברך את נחלתך, העלה
גאם דיין פאלק און בענשט דיין ארץ און דערהויב זיין דאס
מזל און דערפארעם זיך אויף זיי ברחם אב על בנים, אזוי ווי
א פאטער טהוט זיך דערפארעמען אויף זיינע קינדער און
בענשט דעם חודש אייר צום לעבען און געזונד און ברכה
גאר אהן שיעור, אמן:

מולדות לחודש אייר

חר"א) דער מולד איז שבת ביי טאג תרפ"ב) דער מולד איז מיטוואך
14 מינוט מיט 12 חלקים גאד אונזער³ מינוט מיט 6 חלקים
18. (ראש חודש איז) זונטאג 9. (ראש חודש איז)
און מאנטאג. פרייטאג און שבת.

ווען מען בענטשט ראש חודש סיון זאגט מען דאס:

**אֲתָהּ נִגְלִיתָ בַּעֲנֵן בְּבוּדֶךָ עַל הָרַם סִינִי. רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, דּוּ בִּסְט אֲנִימְפֹלְעֶקְט גַּעוֹוֹאָרֶען צווא דיין פֿאלק יִשְׂרָאֵל אויף דעם פֿאָרג סִינִי און הָאָסְט זיי דיא הייליגע תּוֹרָה גַּעגֶע-
בֶּען זַעקס טעג אין חודש סיון וואס מיר קומען יַעֲצֵט בַּעֲנִימְ-
שֶׁען, דארום ליעבער גאט, גַּעדענק אונז דעם זכות וואס מיר
האבען דיין הייליגע תּוֹרָה מִקְבֵּל גַּעווען און מיר זיינען גַע-
וואָרען צו דיר א געלעבט פֿאלק. אָפֶער ווען דו בִּסְט צו
יִשְׁמַעֵאל און עֲשֹׂו גַעגאנגען האבען זיי דיא תּוֹרָה נִישְׁט גַע-
וואָלט אָנגעהערט, נאר דיין לֵיֶעב פֿאלק יִשְׂרָאֵל, דארום גַע-
דענק אונז דעם זכות און בענטשט אויף אונז דעם חודש סיון
וואס מיר מווען יַעֲצֵט בַּעֲנִימְשֶׁען. און דערלײַכט דיא אוי-
גען פון אונזערע קינדער צווא דער תּוֹרָה זײַא זאָלען האַלטען
דיינע מצוות, און דערפֿארעם דײַך אײַפֿער אונז, דען מיר זײַ-
גען געגלײַכען צווא איין אשׁה, וואס איהר מאן איז איין וויימען
וועג גַעגאנגען און האט זיא געזאגט אין אַרעמקײט און זיא
מְהוּט האפֿען אַלע טאג דאס איהר מאן וועט קומען און
איהר מוֹד וועט דערהויבֿען ווערען, אזוי אויך מיר דיין פֿאלק
יִשְׂרָאֵל תּאמִישׁ דוא האסט זיך דערנווייטערט פון אונז און מיר
זיינען ווי אן אַלמָנָה חֵיה. אָפֶער מיר האפֿען צו דיר, לֵיעבֶער**

מולדות לחודש סיון

תרע"ו) דער מולד איז מאַנטאג ביי	תרע"ח) דער מולד איז פֿרייטאג צו
טאג 15 מינוט מיט 17 חלקים	נאכט 4 מינוט מיט 11 חלקים
נאך 12. (ראש חודש איז)	נאך 9. (ראש חודש איז)
דיענסטאג.	זונטאג.

נאט, דאס דוא וועסט דורך אומקעהרען צוא אויז און וועסט וועדער רייזען מיט אויז פה אל פה אזוי ווי דו האסט מיט אויז געטהאן רייזען אויף דעם בארג סיני, און וועסט מיט אויז פיער גסים טהאן, און דו וועסט בויען דיין קרוין-שטאט ירושלים גיך און באלד, אמן:

תורה תורה, געה אויף און זיי א גוטע מליצה פאר דייע קינדער ישראל. און געדענק פאר דעם רבון העולמים וויפיעל בלוט עס איז פון זיי יענע צייטען פארגאסען געווארען פון דייעט וועגען, און וויפיעל צדיקים עס זיינען אויף קידוש השם אומגעקומען, און וויפיעל בלוט פון קליינע קינדער וואס מען האט זיי אויף דער מוטערס בריסט געטויזט, וואס עס איז גאר גיט צו דערצעהלען דיא שקעק און וועהר טאגען וואס מיר האבען אין יענע צייטען געהאט, און דאס איז אלץ געווען ווייל זיי האבען נישט געוואלט פארשוועכען דעם ברית פון דער תורה און פארשטערען איהרע געזעץ, דארום דערמאהן אויז דעם זכות פאר דעם פסא הכבוד, דאס עס זאהר געגליכען זיין דאס בלוט גלייך ווי דאס בלוט פון די קרבנות וואס מען פלעגט שפריינגען אויף דעם מזבח.

מולדות לחודש סיון

תרע"ט) דער מולד איז דאנערשטאג	תר"פא) דער מולד איז מאנטאג פאר
בייא טאג 37 מינוט מיט 6	טאג 58 מינוט מיט 13 חלקים
חלקים נאך 6, (ראש חודש	נאך 12, (ראש חודש איז)
איז) פרייטאג.	דיענסטאג.

תר"פ) דער מולד איז דינסטאג אין	תרפ"ב) דער מולד איז פרייטאג פריה
דער פריה 26 מינוט נאך 3.	47 מינוט מיט 7 חלקים נאך 9.
ראש חודש איז) דינסטאג.	(ראש חודש איז) זונטאג.

עֲשֵׂה לְמַעַן תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן, מָהוּ פֻּן וְעֵנֶן דִּי קְלַיינע
קִינְדער וואס געהערנען אין זייער חדר דיין הייליגע תורה, און
בענטש אויף אונז דעם חודש סיון וואס מיר מוהנען בענטש-
שען, און מיר זאלען זוכה זיין גוטע קינדער צווא האבען און
מיר זאלען זיין קענען מגדל זיין צו תורה און מעשים טובים.
ונאמר אמן:

נועז מען בענטשט ראש חודש תמוז זאחל מען דאס זאנען:

רבין העולם וואדני האדונים, הערר פון אלע וועלטען
און האר איבער אלע הארען, מיר קומען פאר דיר
יעצט דעם חודש תמוז בענטשען, וואס אין דעם אנדערען
טאג ראש חודש האט אונזער מוטער רחל איהר זיהן יוסף
הצדיק געבוירען. עס זאחל זיין דער ווילען פאר דיר גאט.
אונזער גאט, עס זאל דערוועקט ווערען אויף אונז דער זכות
פון אונזער מוטער רחל אזוי וויא דוא האסט געהערט איהר
געבעט, ווען זי האט גרויס צער געהאט, דאס זיא האט קיין
קינדער נישט געהאט, און האסט איהר א טהייערען זיהן יוסף
געגעבען, אזוי זאלסטו הערען דאס געבעט פון די אלע וואס
האבען קיין קינדער נישט דאס זיי זאלען האבען גוטע קינדער
אזוי ווי יוסף הצדיק. און אונזערע קינדער זאלען נישט צוגע-
נומען ווערען פון אונז, און מיר זאלען פון זיין גרויס גדולה

מולדות לחודש תמוז

תרע"ז) דער מולד איז מיטוואך פאר תרע"ח) דער מולד איז זונטאג פריה
טאג פונקט 1, (ראש חודש 48 מינוט מיט 12 חלקים גאד
איז) מיטוואך און דאנערשט- 9, (ראש חודש איז) מאנטאג
און דיענסטאג.

טאג

זעהען אזויא וויא אינגער פאטער יעקב האט געזעהען גרויס
גדולה פון זיין זון יוסף הצדיק, און עס זאל גיט פארשטערט
ווערען זייער גדולה ביז אייביג:

יוסף, ווייל די ווייסט וואויל דעם ביטערען טעם פון גע ונד
אין גלות ווען די ביסט קיין מצרים פארקויפט געווא-
רען און האסט דארטען פיעל צרות און זייד געליטען, דא-
רום דארפסט די אויפשטעהען און בעטען פאר השם יתברך,
דאס ער זעהל אויף אויגו בענטשען דעם חודש תמוז וואס
מיר קומען בענטשען וואס אין דעם חודש איז אויגו פיעל
שלעך געשעהן, איינס, די רוחות זיינען צופראכען געווארען,
דאס אנדערע, אין דעם ערשטען בית המקדש איז דער קרבן
תמיד במל געווארען, דאס דריטע, דיא מויערען פון אינגער
שטאדט ירושלים זיינען צושפאלטען געווארען, דאס פערטע,
אפוסטמוס הרשע האט די תורה פארברענט, דאס פינפטע,
דאס עס איז געשטעלט געווארען א צלם אין היכל, יעצט
זעהל השם יתברך דיין זכות געדענקען, וואס דוא ביסט אין
דעם חודש אויף דער וועלט געקומען אין זאל אויגו אומקעה-
רען אלע הייליגע זאכען וואס זיינען צוגענומען געווארען פון
אויגו, און זעהל אויגו באשירמען דעם חודש פון צרות און פון

מולדות לחודש תמוז

תרע"ט) דער מולד איז שבת פריה 21	תר"פ) דער מולד איז מיטוואך ביי
מינוט מיט 7 תלמים נאך 7.	טאג 10 מינוט מיט 1 חלק נאך
(ראש חודש איז) שבת און	4. (ראש חודש איז) מיטוואך
וונטאג.	און דאנערשטאג.

כָּל מִינֵי פִּוְרְעָנוּת וְוָאס שְׁמוֹרָמֶען צו קומען אויף דער וועלט.
 עס זאל קיינעם נישט דערשלאגען קיין דונער און קיין בליץ און
 קיין האגעל. די תבואה פון די פעלדער זאל חלילה נישט פאר-
 ברענט ווערען פון היץ און עס זאהל צו איהר נישט געשעהן
 קיין שום היישערדיק און קיין שום שלעכמקייט. מלא אסמינו
 שבע, מאד פול, לעבער גאט, אונזערע אוצרות מיט זעט
 פון דיין געפענטשטער האנד, דאס עס זאל חלילה נישט זיין
 קיין הונגער און קיין יקרות. די ערד זאל געבען איהר פרוכט
 און דיא בוימער זייערע פירות, און עס זאהל אין אונז מקיים
 ווערען דער פסוק „וַנְתַּתִּי גִשְׁמִיכֶם בְּעֵתָם וְנִתְּנָה הָאָרֶץ יְבוּלָהּ
 וַעֲץ הַשָּׁדֶה יִתֵּן פִּרְיוֹ“, איך וועל געבען אייער רעגען אין זיין
 ער צייט, און דיא ערד וועט געבען איהר תבואה און דער
 בוים פון פעלד וועט געבען זיינע פירות, אמן ואמן, בן יהי רצון:
 ווען מען גענטשט ראש חודש אב זאל מען ריעזע תחנה זאגן:

אב הַרְחֵמֵם, דערבארמיגער פאטער, ווען מיר קומען יעצט
 פאר דיר דעם חודש מנחם אב גענטשען, וואס אין

מולדות לחודש תמוז

תרפ"א) דער מולד איז דינסטאג ביי	תרפ"ב) דער מולד איז שבת צונאכט
טאג 42 מינוט מיט 14 חלקים	31 מינוט מיט 8 חלקים נאך 10.
נאך 1. (ראש חודש איז) מיט	(ראש חודש איז) מאנטאג און
וואך און דאנערשטאג.	דיענסטאג.

מולדות לחודש אב

תרע"ו) דער מולד איז דאנערשטאג	תרע"ח) דער מולד איז מאנטאג
בייא טאג 41 מינוט מיט 1	אונזער 32 מינוט מיט 13
חלק נאך 1. (ראש חודש איז)	חלקים נאך 10. (ראש חודש
פרייטאג.	איז) מיטוואך.

דעם ראש חודש איז אונזער פאטער אהרן הכהן געשטאנן.
 בען, אזוי זאל דערנוועקט ווערען זיין גרויסער זכות צו בענ-
 שען אינו. דעם זכות וואס ער פלעגט פיעלע לייט מחזיר
 בתשובה זיין, דען ווען ער האט געזעהען דאס איינער האט
 אן עבירה געטהאן פלעגט ער איהם ליעבשאפט ווייזען און
 דער מענטש האט זיך געטראכט, ווען אהרן זאל וויסען וואס
 פאר א חוטא איך בין וואלט ער דאך בודאי מיט מיר נישט
 גערעדט, דארום פלעגט דער מענטש תשובה טהאן. יעצט
 ליעבער גאט, געדענק אונז זיין זכות, דאס מיר זאלען זיך
 אליין אומקוקען אויף אונזערע ביזע מעשים און זאלסט אפ-
 מעקען אונזערע זינד און עס זאהל זיין שלום און פריעד אין
 אונזערע געזעלשען אין דעם זכות פון אהרן הכהן, וואס איז
 געוואוינט געווען צו א שלום מאכען צווישען א מענטש מיט
 זיין חבר און צווישען א מאן מיט זיין ווייב. יהי שלום בחילינו
 שנה בארמנותינו, עס זאל זיין פרידען אין אונזערע מויערען
 און שטיילקייט אין אונזערע פאלאצען, אמן סלה:

הבט נא עמך בולגו, קוק גון, דאס מיר שטעהען און בע-
 טען דיך, דאס דוא זאלסט אויף אונז בענטשען דעם
 חודש מנחם אב וואס מיר בענטשען יעצט און זאלסט אונז

מולדות לחודש אב

תרע"ט) דער מולד איז וונטאג פאר	תר"פ) דער מולד איז פרייטאג פריה
נאכט 5 מינוט מיט 8 חלקים	54 מינוט מיט 2 חלקים נאך 4
נאך 8. (ראש חודש איז)	(ראש חודש איז) פרייטאג.
מאנאג.	

מִרְיָסְטֶען אַזױא וויא א פֿאַטער. און פֿאַרגיעב אונזערע זינד
וואס איבער זייא זיינען מיר פון אונזער לאַנד פֿאַרטריעבן
געוואָרען און גון אונזער צירד דערנױטערט געוואָרען. אין
זיין הייליגער וואוינונג איז אין דעם חודש מנחם אב פֿאר-
ברענט געוואָרען. אזוי לאַנג וואו לנפֿשנא, וועה איז צו אונז און
וועה איז צו אונזערע לייבער, דען עס איז צוגענומען געווא-
רען די ליכט פון אונזערע אויגען. דאס איז דער בית המקדש
וואס ער פֿלעגט פֿאַרגעבען אויף אונזערע זינד. אויף ווען
דער בית המקדש איז געשטאנען איז אין דעם חודש געווען
אזא יום טוב וואס עס איז זיין גלייכען נישט געווען. אָבער
יעצט איז ער צו אונז גאר א קלאג און געוויין. דען מיר טהי-
ען זיך באַרענקען די גדולה וואס עס איז פון אונז אַוועקגע-
נומען געוואָרען. לעבער גאט, הער צו דאס קול פון ציון.
פֿאַרגעהם דאס געשריי פון ירושלים, וואס זיא טהומט מיט א
ביטער הארץ קלאגען. און אַזױ וויא די האַסט זי מיט פייער
פֿאַרבֿרענט אַזױ זאָסט די זיא בויען פון פייער אַזױ וויא אין
פֿסוק שְׁמַעְהֵם: וְאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ נְאוֹם יְיָ חֹמַת אֵשׁ סָבִיב. און
און אויף וועל זיין צו איהר, דאס זיינען דיא רייד פון גאט, א
מויער פון פייער ארום און ארום. געלויבט ביסט די דער
מִרְיָסְטֶען פון ציון און דער בויער פון ירושלים, אָמֵן:

מולדות לחורש אב

תרפ"א) דער מולך איז דאָגעבֿשטאג (תרפ"ב) דער מולך איז מאַנטאג פֿריה
פֿריה 26 מינוט מיט 15 חלקים
נאך 2. (ראש חודש איז)
פֿרייטאג.
15 מינוט מיט 9 חלקים נאך 11.
ראש חודש איז) מיטנאך.

ווען מען בענטשט ראש חודש אלול זאל מען די תחנה זאגן:

אריה שאג מי לא ירא. ווען א לויב שרייט ווער זאהל זיך
 ניט פירקמען? דאס ווארט אריה באדייט: דער אלף
 מאכט „אלול“, דער רי"ש מאכט „ראש השנה“, דער יו"ד
 מאכט „יום כפור“ און דער ה"א מאכט „הושענא רבה“.
 דאס הייסט ווען עס קומען דיא דאזיגע טעג, וואס זייא זיינען
 פארקטיגע טעג ווער געהער זיך נישט פארקמען. רבונז של
 עולם יעצט קומען מיר בענטשען דעם חודש אלול מיט גרויס
 פארקט אין מיט גרויס ציטערנעש. דען עס קומט אן די צייט
 וואס דוא וועסט זיך זעצען אויף דיין שטיהל צו משפּטין דיא
 גאנצע וועלט. דארום מהיט אונז א ציטערנעש אנהאפען
 און אונזער הארץ צוגעהט אין אונז אוי ווי וואסער אין איך
 דיין דיענסט (פלונית בת פלונית), וואס איך בין ערד און אש און
 בען געגליקען צו א ווארים ניט קיין מענטש. בין געקומען צו
 יוארפען מיין געבעט פאר דיר. רבונז של עולם, צו דערווער
 קען גרויס דערפארעמקייט פאר דיין פסא הכבוד, דאס דוא
 זאלסט מיר און אלע יודען לייטזעליגען אין דעם חודש אלול
 וואס איך מהו פאר דיר בענטשען. דאס דוא זאלסט מיר
 עפענען מהויערען פון תשובה, מהויערען פון תפלה, דאס

מולדות לחודש אלול

תרע"ו) דער מולד איז שבת פריה 28	תרע"ח) דער מולד איז מיטוואך פריה
מינוט מיט 2 תלמים נאך 2.	16 מינוט מיט 14 תלמים נאך
ראש חודש איז) שבת און	11. (ראש חודש איז) דא
זונטאג.	געשטאג און פרייטאג.

עם זאהל פארנעפֿען ווערען גאר מיינע זינד און זאלסט מיר
 שרייבען אין דעם ספר פון לעפֿען דעם ראש השנה וואס
 וועט זיין, און גיעב מיר פון דיין גוטס און דיין ברכה און
 זאלסט באגייסען און בענטשען און באגליקען אלע מיינע
 וועגען און גאר דיא ווערק פון מיינע הענט, און גיעב מיר א
 גוט הארץ און איך זאהל שוין מעהר גיט זינדיגען און זאהל
 דיר גישט דערצערענען און עפֿען מיר טהויערען פון פרנסה
 און שפּייז און זאלסט אויף מיר גלייגען חן און חסד אין דיין
 אויגען און אין דיא אויגען פון די אלע וואס זעהען מיר, דען
 דוא ביסט גאהענט צוא אלע וואס רופֿען דיר, און פארשטען
 דיר, רבוננו של עולם, איך רוף דיר בנאמת, אייז און ענטר
 פער מיר אז דער חודש אלול וואס איך טהו בענטשען זאהל
 געבענטשט ווערען פון דיין פולער ברכה, אמן:

ער רחמיק הרבים אבטח, אויף דיין פיעל דערבארעמקייט
 טהו איך מיר פארזיכערען, ועל חסדיך אשען, און אויף
 דיין גענאד, לעפער גאט, טהו איך מיר אנגעהגען, און איך
 קום צוא בענטשען דעם חודש אלול, דען איך ווייס ווען דוא
 וועסט חלילה אויף מיינע גלייזע מעשים קוקען איז אוי לי ואוי
 לנפשי, וועה איז צו מיר און וועה איז צו מיין ליב, אפער
 ווען איך וועל מיר צום הארצען געהומען און וועל חרטה הא-

מולדות לחודש אלול

תרע"ט) דער מולד איז זייענסטאג	תר"פ) דער מולד איז שבת פאר נאכט
פריה 49 מינוט מיט 9 חלקים	88 מינוט מיט 8 חלקים נאך 5.
נאך 8. (ראש חודש איז)	(ראש חודש איז) שבת און וויי-
דיענסטאג און מיטוואך.	טאג.

בָּעֵן בְּאֶמֶת אוֹיֵף מִיֵּנֶע זינד וועסטו ליעפער גאט זיך קעהר
 רען צו דערבארעמען זיך אויף מיר און דער נאמען פון דעם
 חודש יאָגול וועט ווייזען אַזי לִדְוִי וְדוֹדִי לִי אִיךְ קעהר מיך צו
 מיך צו מיין פֿריינד, דאס איז השם יתברך, און מיין פֿריינד
 וועט זיך קעהרען צו מיר צו פארנעהמען מיין געפעט און
 מוחל זיין גאר מיינע עבירות. דארום ליעפער גאט, השקיפה
 ממעון קדשך מן השמים, קוק פון דיין הייליגען וואוינונג פון
 דעם הימלע אראפ און זעה מיין ביטער הארץ דאס איך בין
 געקומען פאר דיר, רייניג מיך פון גאר מיינע זינד, א ריין
 הארץ באשאף מיר גאט, און א רעכט געמיט באניי אין מיר.
 דאס איך זאל אפֿקעהרען פון דעם בייזען וועג און זאהל שוין
 מעהר קיין עבירות ניט טהאן און זאהל האלטען דיין הייליגע
 תורה און מצות כל ימי חיי, אמן ואמן:

בְּמִישְׁפָּטֶיךָ יִרְאֵתִי עַל כֵּן אֶקְדָּמְךָ בְּתַחֲנוּנִים. רבונז של
 עולם, איך טהו מיך זעהר פארקטען פון דיין
 מעשפט אין דעם יום הדין וואס עס קומט אן, דארום טהו איך
 מיך פעדערען מיט געפעט, אלמעכטיגער גאט, דערבארעם
 דיך אויף מיר, גיס גישט אויס דיין צארן אויף מיר און קעהר
 דיין הארץ און דייןע אויערען צווא פארנעהמען מיין תשובה

מולדות לחודש אלול

תרפ"א) דער מולד איז פֿרייטאג ביי תרפ"ב) דער מולד איז דיענסטאג
 טאג 10 מינוט מיט 16 חלקים האלבע גאט 59 מינוט מיט
 נאך 3, (ראש חודש איז) שבת 10 חלקים נאך 11, (ראש חודש
 איז) דאנערשטאג און פֿריי-
 טאג.

וּתְפִלָּה און גענטיש דעם חודש אדר, דאס עס זאהל דער-
וועקט ווערען אונזער הארץ צו גוטס טהאן, עס זאהל ווייזען
דער נאמען אלוד „אשרי לך ואשרי לגשמתך“ וואווי איז צו דיין
לייב און וואווי צו דיין גשמה, און מיר זאלען זוכה זיין צו
געשריעפען און געחתמעט צו ווערען צו א ניי געגענטישט
יאהר צום לעפען און געזונד און פרנסה בכבוד. ברוך שומע
קול תפלת עמך ישראל ברחמים, געלויבט ביסטו גאט, דאס
דו הערסט דיא געפעט פון דיין פאלק ישראל מיט דערבא-
רעמקייט הער צו אויך מיין געפעט אויך (פלוגית בת פלוגית) און
די געפעט פון מיין מאן און מיין קינדער צו דערבארעמען
זיך אויף אונז און אויף כל ישראל, אמן ואמן בן יהי רצון:

א נייע תחנה פון ראש חודש פגענטישען:

עורו, דערוועקט אייך אבות פון דיא קברים און געקט צום פסא
רחמים צו געטען פאר דיא איבעריגע נשואם. קום, שטעה
אויף אברהם, און געט פון אונזער פאטער וואס לעבט אייביג, ער
זאל געדענקען דעם ברית בין הבתרים, אז דיין קינדער זאלען זיין
אזוי וויא שטערען אין הימל, און אויב זיי האבען געזינדיגט און זיי
זיינען שולדיג שריפה, געדענק וואס איך האב מיר מוכר נפש געווען
און האב מיר געלאזט ווארפען אין קאלד-אויטען וועגען דיין היילי-
גען נאמען און האב מקדש השם געווען, אוי לאז דאס מגין זיין פאר

משלי דוד

אין ראש חודש פגענטישען געטען
מיר ביי גאט: וְתָתֵן לָנוּ חַיִּים
אֲרוּכִים חַיִּים שֶׁל שְׁלוֹם, קַמְשָׁל: און
מאר איז א יונגער מאן אריין אין א

בוכהאנדלונג אין האט פערלאנגט
א לוח, האט איהם דער בוכהענד-
לער געגעבען א לוח, דער יונגער
מאן האט א בליק געטהאן אין לוח

מיינע קינדער. קום, שטעה אויף, יצחק, וואס דוא ביסט געבונדען
 געווארען אויף דעם מזבח און בעט פאר גאט, זען דיר אויף דעם
 פסא רחמים און געדענק וואס איך האב געהאט אויף דעם מזבח,
 לאז עס זיין א פארגעבונג אויף מיינע קינדער וואס זיינען שולדיג
 הרג. קום, שטעה אויף אונזער פאטער יעקב, פאר דעם גאט וואס
 דערהערט דאס געבעט פון אלע מענטשען און בעט אויף זיינע
 שאף. געדענק אז איך האב מיר מוסר געווען פון זייערע וועגען
 און היינט זאלסטו זיי ניט פארלאזען אויב זיי האבען געזינדיגט און
 זיינען חייב גלות, געדענק לעבער גאט, אז איך בין גענאנגען פון
 מיין פאטערס הויז און עס האט מיר געברענגט ביי טאג היין און
 ביי נאכט דיא קעלט. קום, שטעה אויף, משה רבינו, און בעט פאר
 גאט אויף די קינדער ישראל, איך בעט דיר וואהרהאפטלעך גביא,
 דו ביסט געווען וויא א פאטער צו דיא קינדער ישראל און אויף אין
 דער מדבר, אז זיי האבען געזינדיגט האסטו געמאכט ווידערקעגן-
 דעם גאט וואס זיי האבען געווען געווען געווען געווען געווען,
 דארום שטעה אויף און בעט פאר גאט ער זאל ניט פארדארבען זיין
 פאלק וואס דו ביסט געווען זייער שלים אויסצוציהען זיי פון מצרים
 אין זייער לאנד ארץ וואס גאט האט צו זיי געשווארען, דארום גע-
 דענק, לעבער גאט, דאס איך בין געלאפען פאר זיי אין דער מדבר
 כדי עס זאל זיי קיינער ניט קענען קיין ביי טהאן. דו לעבער גאט
 פון דעם הימל טהו געדענקען אין זיין וויין שטאק וואס דוא האסט

משלי דוד

אוי האט געגעבען א שמייעלע און
 איז אונזעק. נאך איהם קומט אריין
 א צווייטער און בעט אויך א לוח.
 דער בוכהאנדלער האט איהם אויף
 געגריבען א לוח אויף ער האט אין
 אין איהם איינגעקוקט, אבער ער
 איז ארויס מיט א זיפף. פרגענט איי-
 נער דעם סוחר ספרים: — וואס מיר
 לעבער פריינד, פאר וואס האט
 איינער געשמייעלט און דער אנ-
 דער

געפלאנצט מיט דיינער האנט. קום, נשטעה אויף, מלך המשיח, גא?
 זעה דיא גדה פון גאט. דערנועק דיין משפט פאר דיין פאטער וואס
 האט דיר באשאפען. דו גאט ביז ווי לאנג וועסטו זיי פארלאנגן, איך
 זאהל זייערע זינד אפקומען און עס זאהל איך פארגעבען אויף דיא
 ישראל, איך בעט דיר גאט, געדענק צוא מיר דעם חסד פון דייןע
 קנעכט וועגען און זאלסט וויעדערגעהרען דאס עלענטקייט פון מיר
 און זאלסט אונז שטארקען מיט דיין גאמען, דוא זאלסט דערהויבען
 דיין הערשאפט און עס זאל אנטפלעקט ווערען צו דיין הייליג פאלק
 ישראל צו באשירעמען זיי פאר דעם שטעגן. און גאט זאל זיין צו א
 קעניג איבער דער גאנצער וועלט, דען דאס לעבען און דער טוירט
 איז אלץ גאר אין דייןער מאכט און דוא ביסט ממילא ומחיה, דוא
 מאכסט לעבעדיג און טוירט און קיין אנדער גאט איז נישט פארלאנגן
 דען גיט אויף דער וועלט און גיט אויף יענער וועלט, גיט פאר דיר
 און גיט גאך דיר. דו לעבער גאט, דו ערגיעדעריגסט דעם מענטשען
 אז ער געהט נישט אין דעם רעכטען וועג און דוא דערהויבסט דעם
 מענטשען אז ער געהט יוא אין רעכטען וועג און דו שטראפסט, און
 דו היילסט און מיין בטחון איז גאר אויף דיר, וואס דו פיהרסט דיר
 אנטקעגען דעם מענטשען מיט י"ג מדות וואס זיי ווערען גערופען
 שלש עשרה מדות:

י. י. אל רחום וחנון ארך אפים ורב חסד

משלי דוד

דערער געזיפט אריינקוקענדיג אין
 די לוחות? — ענטפערט איהם דער
 בוכהענדלער — דער ערשטער יונג
 גער מאן איז א בוכהאלטער און
 פאקומט זיין געהאלט מאנאטליך,
 צו האט באמערקט אז דער נייער
 יאהר איז אן עבור-יאהר, און ער
 וועט האבען נאך פאר א חודש גע-
 האלט טהוט עס איהם הנאה. דער
 צווייטער אבער פאקומט זיין גע-
 האלט יעהרליך, אלץ אז ער דאך
 ארבייטען א גאנצען מאנאט אויף

וְאַמֶּת נֹצֵר חֶסֶד לְאַלְפִים נִשָּׂא עֹן וּפִשַׁע וְחַטָּאָה וְנִקְמָה:

עֲזָרְנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ עַל דְּבַר כְּבוֹד שְׁמֶךָ וְהַצִּילֵנוּ וּכְפָר עַל חַטֹּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ. בְּרוּךְ יי' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי' אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שְׁתַּחֲדֵשׁ עָלֵינוּ אֶת הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לְמוֹעֵד וְלִבְרָכָה וְתַתֵּן לָנוּ אֵין דּוּ זְאֲקֻסְט אױנז געפֿען חיים אַרױכִים, אַז דאס לעפֿען זאָהל זײַן אַ לעפֿען אױף עױלם הָבֵא, חיים שׁל מוֹכָה, חיים שׁל בְּרָכָה, מִיר זאָר לען פֿון גאט געשפּײַזט ווערען, חיים שׁל פֿרֶגְסָה מוֹכָה, און מיט נַחַת אױן גיט מיט צער, חיים שׁל חלױן עֲצָמוֹת, אױנזערע בײַנער זאלען געשטאַרקט ווערען, חיים שׁישׁ בָּהֶם יראת שְׁמִים, און אױנזערע קינדער זאלען גלױבֿען אײַן גאט בְּרוּךְ הוּא, זײ זאלען געהען אײַן גאט'ס וועג, זײ זאלען באגליקען זײַנער וועג און שטעג, חיים שׁאין בָּהֶם בױשָׁה וּבְלִמָּה, מִיר זאלען גיט פֿאַרשעקט ווערען בִּעוֹלָם הַזֶּה און גיט בִּעוֹלָם הָבֵא פֿאַר דעם בֵּית דִּין שׁל מַעֲלָה. זאָקֻסְט אױנז געפֿען חיים שׁל עוֹשֶׁר וְכָבוֹד, מִיר זאלען אױנזערע קינדער מַגִּיד זײַן לְתוֹרָה וְלַחֻפָּה וְלַמַּעֲשִׂים טוֹבִים, וויא דורך הַמֶּלֶךְ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם האט געבֿעטען: רבֿנוּ שׁל עוֹלָם זאָהל אױף שטאַרקען וויא אַ מלכות אױן גיט ווי אַן אָבִיוֹן. זאָקֻסְט אױנז געפֿען חיים שְׁתַּחֲא

משלי דוד

זיכט, באַרום האט ער געױפֿצט. מען פֿון אַ לעפֿען אײַן צער און נחֿקִית דער נמשל אײַז: מִיר געטען בײַא חס ויִשְׁלוֹם, נאָר אַ לעפֿען פֿון צוֹ פֿרידענֿהײט, פֿון געױנד און פֿרֶגְסָה, אַט דאס געטען מִיר בײַא הַשֵּׁם אָקער וואס פֿאַר אַ לעפֿען געניסט

פֿנו אהבת תורה ויראת שמים, מיינע קינדער זאלען גלויבֿען אין גאט ווי די קינדער פון יעקב אבינו עזי השלום, ווארומ אז יעקב אבינו עזי השלום האט געזאלט שטארבען האט ער געזאלט מגלה זיין דעם קץ פון דער גאולה האט זיך די גבולה פון איהם אפגעטוהן, און ער האט זיך דערשראקען און האט געזאגט צו זיי: אפשר חלילה איז דא א פסוק אין מין בעט. האבען זייא געענטפערט: שמע ישראל יי אלהינו יי אחד. דאס איז מיינט: הער צו אונזער פאטער ישראל דער גאט וואס איז דיין גאט איז אויך אונזער גאט, גאט ברוך הוא איז איינער. ליבער גאט גיב אונז חיים שימלא משאלות לבנו לטובה אמן:

רבנו של עולם, איך טהו תפלה צו דיר, וויא אסתר המלכה האט תפלה געטוהן. הער פון דער גאנצער וועלט הער שוין צו מיין געשריי און ענטפער מיר, דערפֿרעה אונז שוין דאס מיר זאלען אויסגעלייזט ווערען. איך האב צוא גאט ברוך הוא אז ער וועט אונז געהעמען מיין גרויסע בקשה ווי ער געהמט אן אלע בקשות פון אלע שווערע געמיטען מיט צופראכענע הערצער. דאס זאהר זאהל אונז ביישטעהען דער זכות פון אברהם יצחק ויעקב, אונזערע קליינע קינדער וואס זיינען געשטארבען יונגערהייט פאר זייער צייט זאלען פאר אונז בעטען, און אויך דיא ריינע און הייליגע דערבארע מדינע מלאכים זאלען פאר אונז בעטען אז ווען דאס וועסט אונז משפטן זאלסטו אונז משפטן מיט רחמנות און גישט מיט רוגז, און מיין געד

משלי דוד

ונחת, אז מיר זאלען קענען דיענען השם יתברך מיט א ריינע הארץ און מיט רוהיגע געבאנקען.

יתברך, אז ער זאל אונז געבען חיים ארוכים לאנג קענען נאר דערצו זאל ער אונז אויך געבען חיים של שנים אלעבען פון רוהיגקייט פון שלום

בעט זאל ניט לעהר וויעדערקעהרען. השם אלהי צבאות. דו פרוכסט אלע קאמערען און געדאנקען פון אלע הערצער איהר הימער עפענט איהר אייגערע פענצטער און זאלען די דערבארעם געמאכט ברענגען מיין תפלה פאר השם יתברך, דער דערבארעמיגער מלאך וועט גענוים פאר מיר געהען, ער וועט מיר ברענגען חן וחסד פאר השם יתברך, דער חן פון יוסף הצדיק און דער חן פון אסתר המלכה זאהל מיר געגעבען ווערען ווייל איך האב במחוז אין השם יתברך דעו ער פארלאזט ניט קיינעם דער וואס פארזיכערט זיך אין איהם אמן סלה:

רבנו של עולם. הער פון דער גאנצער וועלט וואס דוא האסט דיא וועלט באשאפען זאקסטו מיט די זעל-ביגע הענט פארשפרייטען אויף אינז און זאלסט אינז העל-פען. דער גאט וואס האט מציל געווען אברהם אבינו פון קאלד-אויווען, דער גאט פרוך הוא זאל אינז ניט שיקען קיין שום ביין. דער גאט, וועלכער האט מציל געווען יצחק פון דער עקידה, דער גאט פרוך הוא זאהל בענטשען אונזערע קינדער מיט זיינע ביידע באויליגטע הענט, דער גאט וואס האט מציל געווען יעקב פון עשו אוי פון לבן. דער גאט פרוך הוא זאל געבען מיר זאלען זוכה זיין צו בענטשען אונז-זענע קינדער צוא דער חופה מיט אונזערע הענט. קאמיר אלע זוכה זיין צו זעהען מיט אונזערע אויגען וויא גאט פרוך

משלי דוד

קבלת שבת פאנגען מיר אן מיט לבו גבגבה לה, געהט מיר וועלען זינגען צו השם יתברך. איי-גענטליך דארף דאך שטעהן "בואו". קומט, דען דער קישין "לבו" ווייזט, על פירוב, געהט אנוועק, וועלען מיר דאס פארשטעהען מיט א קישל: א סתור איז געפאהרען אויף נעם וואסער

הוא וועט וויעדערקעהרען נאך ציון און זי וועט וויעדער גע-
בויט ווערען און ירושלים וועט וויעדער געטרויסט ווערען
און משיח נאל קומען גיך און באהר, די מתים זאלען לעבע-
ן. ייג ווערען במהרה בימינו, אמן סלה:

וְיָנוּחַ לְשֵׁבֶת בְּאֶדוֹן הַכֹּל לְתֵת גְּדוּלָּה לְיוֹצֵר בְּרָאשִׁית. אויף
מיר (סלונית בת פלונית) איז די שולד צו לויבען דיין גא-
מען ביראה צו געניסען דיין בארעמטהערציגקייט, ווייל איך
בין שוין פול מיט געבורות. ובעל הרחמים נקראת ודרדך
תשובה הורית, די ביסט דאך בארעמטהערציג און האסט אינז
געלעהרענט דעם וועג פון תשובה, אזוי קום איך פאר
דיין גאמען להתפלל על נפשי ועל בני ועל עמי, צוא געטען
אויף מיר אין אויף מיין מאן און אויף מייןע קינדער בבריעה
ובחשתחיה, און פאר יעצט אויף מיין פנים ביראה ובמורא
צו געטען דיין הייליגען גאמען. איך קום צו לויבען און צוא
דאנקען דעם מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא אויף
דעם חסד וואס די האסט געטהאן מיט מיר און מיט מיין מאן
און מיט מייןע קינדער פון דעם יוגענד אן ביז היינט. אר
מלא רחמים, זאהל מיר ווייטער דיין גענאד גישט פארלאזען,
זאהל יעצט זיין איין עת רצון לפני פסא כבודך, זאלסט אונ-

משלי דוד

מיט אן אנגעלאדענע שיף מיט
תבואה, דיא שיף האט באקומען א
שטארקען קלאפ און עס האט אן-
געפאנגען צו געצען די תבואה. עס
איז געוועזען גראדע געהענט צו א
שטארקע. האט דער סוחר געדונגען
מענטשען מען זאהל ארויסגעהמען
די גערגעצטע תבואה. דיא קליינע

תחנה פון ראש-חודש בענשען

זענען עבירות מוחל זיין, וויא דו האסט פארזיכערט צו משה רבינו עזיו השלום: „סלחתי כדברך“. דוא זאָסט מוחל זיין אונזערע עבירות וואס מיר זיינען מתודה. זיי מקבל אונזערע תפלות בתפלת חנה וואס זיא האט געזאגט, „אשה קשת רוח אנכי“ א פרוי מיט א בעטריבט געמיטה בין איך. אל תבא במשפט עמנו, זיי מיר נישט דן מיט משפט, כי לא יצדק לפניך כל חיי, ווייל קיין מענטש איז נישט ריין פון עבירות. ווען חס ושלום דער מקטרג וועט מקטרג זיין זאלען מיר געניסען דיין מדה פון חסד וואס זאל קומען פאר דיין כסא של רחמים און זאָסט דיר מרחם זיין איפער אונז. אונזערע זינד זאָסט דו אפמעקען מיט דיין פיעל דערפארעמקייט, אפער נישט דורך יסורים וחקלאים רעים:

רבנו של עולם, וויא זאהל איז מיר נישט צופראכען ווערען מיין הארץ, ווען איך טהו געדענקען אז דאס בית המקדש איז געשטאנען און דער בתן גדול האט דא עבודה געטהאן אין קדשי קדשים. אפער יעצט, בעגונותינו הרבים, האבען מיר נישט קיין בית המקדש און קיין בתן גדול און קיין קרבן וואס זאהל אויף אונז מכפר זיין, האבען מיר קיין אנדער מנחה נישט נור אונזער תפלה פארנעם און גיעב מיר מיט מיין מאן עשירות אז איך זאהל קענען מפרגס זיין לומדי תורה און צדקה געבען לעניים ואביונים פשרים און נישט חס ושלום אז אונזער עשירות זאל זיין צו גאנזה טרייבען. פותח את ידך,

משלי דוד

זאָסט צום סחר: איהר האט דאך אזוי שוועהר געארבייט, געהט אין אייער צימער רוהט זיך אויס. ער האט וויא געפאלגט, און דערנווייל	סוחרים פון שטאדט האבען אפגע- קויפט די תבואה ועהר ביליג און די ארבייטער האבען ראביי גוט פער- דענט. איין אונענט האבען זיי גע-
---	--

גאט פֿרוך הוא, עפענעט דיין פולער האַנד און שפּייזט דיא גאנצע וועלט. אַב הַרְחֵמוֹן, יהי לְרִצּוֹן אֱמֶרִי פִי, מיין געבעט זאהל זיין בא-וויליגט פון מיין צופֿראכען האַרץ פאר דיר, גלײַך וויא אײך וואלט געבראכט פאר דיר א קרבן. און ווען חס ושלום אײך האב געטראָן עפעס שלעכטן, בינה הגני, פֿרוב מיין צופֿראכען האַרץ, וואס איז פאטריכט מיט ווייגען און שרייען און זאהל א מליץ טוב קומען און זאל ממליץ זיין פאר מיר און פאר מיין מאן און פאר מייע קינדער. און ווען אײך בין חס ושלום נישט ווערטט אײך זאהל מתפלל זיין על עצמי ומבֿל שָׁבֵן אויף מיין מאן און מייע קינדער פארזיכער אײך מײַך אויף דיר, וואס דו טהוקט חסד לאֱלֹפִים אז דו וועסט הערען די תפֿלה פון (פלוגית בת פלוגית) און גיט לאַזען מייע טרעהערן לעהר אפֿ-לויפֿען דער מדת הדין זאהל ווערען געאיינציגט מיט מדת הַרְחֵמוֹם און עס זאהל דאס יאהר קומען דער גואל צדק, און גאט זאל געבען מיר זאלען דערלעבען אז אין אונזערע טעג זאהל דער בית המקדש געבויט ווערען און דער כּתן גדול זאהל דיא עבודה טהאן אין בית המקדש. און אײך (פלוגית בת פלוגית) מיט אלע נשים צדקניות זאלען מיר דערלעבען דארטען מתפלל זיין בזכות דיא אמהות שרה, רבקה, רחל וְלֵאָה, במהרה בימינו, אָמֵן סְלֵה:

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו
שֶׁתַּחַדֵּשׁ עָלֵינוּ אֶת הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לְטוֹבָה
וּלְבָרָכָה. וְתֵתֵן לָנוּ חַיִּים אֲרוּכִים. חַיִּים שְׁלֵל שְׁלוֹם.

משלי דוד

געסען און געטרונקען און זיך לוסט
טיג געמאכט. אויף מארגען פֿרעגט
זיי דער סוחר: — וואס וואלט אייך
האָרען אז אײך וואלט אויף מיט אײך

האָגען די קלייגע סוחרים מיט דיא
ארבייטער פֿערבראכט א פֿרעהלי-
כען אָוועגט, אלע ווייגען געווען צו-
פֿריערען און פֿרעהליך, האָגען גע-

חיים של מזבח. חיים של ברכה. חיים של פרנסה. חיים של חלון עצמות. חיים שיט בהם יראת שמים ויראת הטא. חיים שאין בהם בושה ובלמה. חיים של עושר וכבוד. חיים שתהא בנו אהבת תורה ויראת שמים. חיים שימלאו משאלות לבנו למזבח בזכות תפלת רבים. אמן סלה:

מי שעשה נסים לאבותינו וגאל אותם מעבדות לחרות. הוא וגאל אותנו בקרוב. ויקבץ נדחינו מארבע כנפות הארץ. חברים כל ישראל ונאמר אמן:

ראש חודש (פלוני) יהיה ביום (פלוני) הבא עלינו ועל כל ישראל למזבח; יחד יהיו הקדוש ברוך הוא. עלינו ועל כל עמו בית ישראל. לחיים ולשלום. לששון ולשמחה. לישועה ולנחמה. ונאמר אמן:

משלי דוד

צוואמער דעם אנוענט פארבראכט? פארנוואס האט איהר מיר געפערטען איהר ואל אנועקגעהען? — ענטפערען זיי איהם: — נייט מיר האבען גע-וואקסט אז איהר האט גרויס הונק געהאט האבען מיר איין גישט גע-

וואלט מצער זיין, גאר מיר האבען זיך חס ושלום נישט געפערטען אויף אייער סבה. גאר מיר האבען זיך געפערטען וואס אונז האט השם יתברך צוגעשיקט א גוטען פער-דינגסט. דער נמשל איז, מיר טארען

אָנַעִים זְמִירוֹת.

אָנַעִים. אײַך וועל זײַסען אײַן צײַמלדיך געזאָנג און וועל דיא
געזאָנגען צו אַנאָנדער וועבען. דען צו דיר הַקדוֹשׁ
פֿרוּך הוּא מְהוּם מִיִּין לײַב שְׂרײַען מִיט דער תּפִּלָּה:
נפֿשִׁי. מִיִּין לײַב מְהוּם גְּלוֹסְטען צווא זײַען אִין דער שײַן פֿון
דײַן הײלִיגער שְׂכִינָה. צו ווײַסען דײַנע הײַמלִיכע סודות:
מדי דבֿרי. ווען אײַך מְהוּ רײַדען פֿון דײַן פֿבוד פֿרוּמט מִיִּין
הארץ צו דײַן פֿרײַנדשאַפט:

על פֿון. דאָרום וועל אײַך רײַדען פֿון דיא געעֶהרְטע רײַד. און
דײַן נאָמען וועל אײַך עֶהרען מִיט אַ פֿרעֶהלאַך געזאָנג:
אַספֿרָה. אײַך וועל דערצֶעהלען דײַן פֿבוד אָפֿער אײַך האַב
דײַך נײַשט געזעֶהען. אײַך מְהוּ גְּלוֹיכען דײַך און מְהוּ דײַך
רופֿען אָפֿער אײַך ווײַס דײַך נִימ:

פֿיד נבֿיאיך פֿסוד עבֿדיך. דורך דײַנע נבֿיאים אִין סוד פֿון
דײַנע קנעכט האַסמו געגלִיכען דײַן שְׁעֶהנְהִיט פֿון דײַן
געעֶהרְטע לויב:

גדולֶתְךָ. דײַן גְּרוֹיסקײט און דײַן שְׂמאַרְקײט האַפֿען זײ אָנגע־
רופֿען און געגלִיכען צום שְׂמאַרְקײט פֿון דײַנע פֿאַשע־
פֿענִישׁ:

משלי דוד

נָאָר ווען הַשֵּׁם יתְפַּבֵּר וועט אונז
געבען די יְשׁוּעָה, זאָגען מיר "לְכוּ"
איהר צוֹרְהִי דוד געֶהט אַנוּעק, נבֿנְנָה
לֹה' אֱלֹהֵינוּ, מיר וועלען זינגען און
באנגען הַשֵּׁם יתְפַּבֵּר פֿאַר אונזער
גלִּיק.

זיך נִיט גֶרעֶהען אײַך דעם אונגלִּיק
פֿון אונזערע שוֹנָאִים, נָאָר מיר דאָר־
פֿען זיך פֿרעֶהען אײַך אונזער גלִּיק.
דער געצֶמער פֿסוק פֿונִים פֿרײַהער־
דײַנע קאָפּיטער ענדיגט זיך נצִמִיתם
ה' אֱלֹהֵינוּ, נאָט וועט אונגלִּיקלִיך
מאָכען דיא שוֹנָאִים פֿון דוד הַמֶּלֶךְ.

דמו. זיי האבען געגליכען דורך אפער גיט אזוי וויא דו ביסט.
זיי האבען דורך געגליכען נאר נאך דיינע מעשים נאך:
המשילוך. זייא האבען דורך געגליכען אין פיעלערדיי גביאות
אפער דו ביסט איינציג אין אלע גלייכענעש:
גיטוי. זיי האבען אויף דיר געזעהען ביי דעם פארג סיני און
ביי דעם ים סוף:

זקנה. אלטקייט האבען זיי געזעהען אין דעם טאג פון משפט.
יונקייט האבען זיי געזעהען אין דעם טאג פון מלחמה.
גלייך ווי א שטארקער בעל מלחמה וואס ער האט ביי
זיך גרויס קראפט:

חבש. ער האט אנגעגורט איין היטעל פון הילף אויף זיין קאפ
עס העלפט איהם זיין רעכטע האנד און זיין היידיגע
ארעם:

מדלי. מיט דער ליכטיגער טהוי פון קרייטער איז פול זיין
קאפ. זיינע גרייזלען זיינען פול מיט דיא טראפען ראטי
פון דער נאכט:

יתפאר. ער טהוט זיך באריהמען מיט מיר אז ער באנעהרט
אין מיר און ער וועט זיין צוא מיר ישלאל צו א געלום-
טיגע און איין לעבליכע קרוין:

מגדל דוד

אין זמירות פון פרייטאג-צו-נאכט
זאגען מיר: וקדוש ברכה ברוב
מעשים וכו שבת קדש איז א מצוה
צו מאכען קדוש אויף זיין וויא דיא
גמרא נאנט: זכרהו על בנין און צו
סאכען פארשיעדענע גוטע שפייז.

איז דאך א פליאה: דער עיקר פון
שבת איז דאך אז מען זאל האבען
רוגע בדי מען זאל קענען עוסק זיין
רוהיג אין תורה און אין עבודת ה'.
וויא אין פסוק שטעהט: שבת לה-
אלהיה, דער טאג שבת נאל זיין היי-

פֶּתֶר. אַ רִינֶנע קרוין פון גין-גאלד איז דאס גלייכען פון זיין קאפ. עס איז געקריצט אויף זיין שטערען דער פֿבור פון זיין הייליגען נאמען:

לחן. צו חן און צו פֿבור און צו אַ ליעבליכע שעהנהייט מְהוּמ זיין פֿאלק ישראל און קרוינען צו הקדוש ברוך הוא מיט זייער תפלה:

מחלפות. די האאר פון זיין קאפ זיינען אזוי וויא אין די יונגע מעג. זיי זיינען געגרייזעלט און שווארץ:

נוה הצדק. דאס שעהנע וואהנונג פון דעד גערעכטער שטאדט ירושלים זיין ליעבליכע שעהנהייט. זאהל זיין דער ווילען פון גאט ברוך הוא אז ער זאהל זי אויפֿ-בריינגען און געדענקען אָפֿט ביי זיין פֿרייד:

סגולתו. זיין געדיעפט פֿארק ישראל זאלען זיין אין זיין האנד ווי א קרוין, וויא א הויב פון א שעהנע חשובֿע מלכה: עמוסים. די ישראל וואס הקדוש ברוך הוא האט זיי געמראָ-גען פון מצרים ער האט זייא דערהויבען און האט זייא געקרוינט פון דענסטמאל אן וואס זיי זיינען חשובֿ גע-ווען אין זיינע אויגען האט ער זיי געעחרט:

מגדל דוד

מען אין א שטאדט א באריהמטער מוניקער האט ער געקלעפט הודעות אז ער וועט געבען קאנצערט. וויא מען האט זיך דער פון דערוואוסט אין שטאדט האבען אלע רייכע ליי-טע געקויפט בילעטען צום קאנ-צערט. אינ שטאדט האט זיך געפֿור-

ליג צו גאט, איז דאך דער עיקר אז דער גפֿש זאהל זיין היין און רוהיג, היינט צו וואס איז די מצוה אז מען זאל מאכען פֿערגעניגען דעם גוף מיט וויין און פֿארשיעדענע שפיי-זען, וועלען מיר דאס פֿארשטענען מיט א מַשֶׁל: עס איז א מאר געקוי-

פֿאַרו. דאס שעהנהייט פון הקדוש ברוך הוא איז אויף מיר
און ער זאגט זיין נאָהענט צו מיר ווען איך וועל איהם
אָנרופען.

רוּצָה. הקדוש ברוך הוא זיין ווייזען זאל זיין אין פֿאַלק ישראָל
דיא וואָהרשאַפֿטיגע זאָהל ער באַשעהנען ער וואָרט צו
מִקְבֵּל זיין די לויב פון ישראָל צו באַריהמען זיך מיט זיי:
ראש. אין אָנהויב פון דינע רייד פון דער תּוֹרָה איז די סופֿי
תּבוֹת אָמַת, דאס מיינט מען „בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים“.
ער האט אָנגערופֿען אַלע תּבוֹת פון פֿריהער אָן, מיר
בעמען זיך אז אימליכס דור פון ישראָל וואס זייא
פֿאַרשטען זיך זאָקסטו זיי אויך פֿאַרשטען:

שִׁית. דו זאָקסט מַהֲאן דאס בְּרוּמִיג פון מיינע געזאָנג ביי
דיר און אַ לויב זאל גענעהנען צו דיר:

תּהִלָּתִי. מִיין לויב זאָהל זיין אַ קרוין צו אַ דיין קאפּ און מִיין
תּפִּקָּה זאל זיין אָנגעברייט פֿאַר דיר ווי קטורת הסמים
וואס די כּהֲנִים האָבען מקטיר געווען אין הייליגען בית
המקדש:

תִּיקָר. עס זאל טהייער זיין דאס געזאָנג פון די אַרימע ישראָל
אין דינע אויגען ווי דאס געזאָנג וואס די לִוִּים האָבען
געזונגען ביי די קרָבִּנוֹת אין בית המקדש:

מגדל דוד

גען אַ גרויסער מבין אויף מוזיק נור
ער איז געווען אַ גאליקע אויף ביי-
דע פֿיס, אויסער דעם איז ער נאָך
געווען אַ גרויסער אָבִיוֹן און האט
ניט געהאט גענוג געלט צו קויפֿען
אַ בילעט, עס האט אידם אָפֿער נישט
געלאָזט רוהען, האט ער געדונגען
פֿאַר קליין געצאהלט אַזאַס־ט־ט־רע-
גער און האט זיך געלאָזט אַוועק-
טראָגען צום קאָנצערט זאל, ער איז

בְּרַכְתִּי. מִיִּין לְיִיב זָאָהר אַרױפֿנֶעֶהען אױף דַּעס קאַפּ פֿון גָּאט
וואָס עַר הַעֲלֵפֶט דַּער גַּעױנֶעֶרען װען זי איז אױף דַּעס
בְּרֵאךְ שְׁמוֹהֵל, עַר מֵאָכֶט זי א װעֶהען הָאָפֶען און עַר
מֵאָכֶט זי גַּעױנֶען דָּאס קינֶד, עַר איז א פֿיעֶל גַּעֲרַעכ־
טַעֲר גָּאט:

וּבְבְרַכְתִּי. און פֿון װעֶנען מִיִּין לְיִיב זאָלסטו צו מיר שְׁאָקֶלֶן
מיט דיין קאַפּ צוא װײַזען מיר אז מִיִּין לְיִיב איז צו דיר
לְרַצוֹן און מִיִּין לְיִיב זאָלסט דו מְקַבֵּל זײַן װיא חֲשׁוּבֶע
בְּשָׂמִים:

יַעֲרֹב. עַס זאל זײַן זײַעס די רײד פֿון מִיִּין תְּפִלָּה פֿאַר דיר גָּאט
דַּען מִיִּין גַּפֶּשׁ טָהוּט שְׂרײַען צו דיר לײַעבֶער גָּאט:

לָךְ. צו דיר גָּאט בְּרוּךְ הוּא גַּעֲהֶער דָּאס אַכְפֶּער־טִקײט און
דָּאס שְׁמֵאֲרִקײט און דָּאס שְׁעֵהֲנִקײט און דָּאס אױפֿיג־
קײט און דיא לְיִיב, דַּען אַלֶּע זאָען וואָס איז פֿאַרְהאַנ־
דַּען אין הִמְעֵל און אױף דַּער עֶרד גַּעֲהֶער אַלֶּץ צו דיר:
לָךְ. צו דיר גָּאט בְּרוּךְ הוּא איז דָּאס דַּעֲהֵוּיבונג פֿון אַלֶּע
קַעפּ. וואו איז דַּען פֿאַרְהאַנֶדען אזוי א מַעֲנִטֶשׁ וואָס
זאל קַענען אױס דַּעֲרַצֶּהֲלֶען אַלֶּע שְׁמֵאֲרִקײט פֿון גָּאט
בְּרוּךְ הוּא אָדער עַר זאל קַענען מֵאָכֶען הַעֲרַען גָּאָר די
לְיִיב פֿון גָּאט בְּרוּךְ הוּא:

מגדל דוד

גַּעֲעֶסען בײַם לֵאסֶט־טַרענֶער אױף
די פֿלײַצַעס און הָאט אױפֿ־מַעֲרָקֶזאָס
גַּעֲהֶערט דַּעס קאַנצֶערט און איז
אױסגַּעֲנאַנגען פֿון מְתִיקוֹת, פֿון גְּרוֹיִם
הַתְּפִעֻלוֹת הָאט עַר זיך אָנגַעֲפאַנגען
אזויא שְׁמֵאֲרֶק צו פֿאַװענען אז דַּעס
לֵאסֶט־טַרענֶער איז דָּאס נײַט גַּעֲפֶע־
לֶען גַּעװאַרען, און הָאט אָנגַעֲפאַנ־
גַּען שְׂבִייען: אײַהר דִּרִיקט מיר דיא
פֿלײַצַעס אײַך קאַן דָּאס נײַשט פֿאַר־

תַּחֲנָה שְׁעֵרי רַחֲמִים.

דיא תַּחֲנָה זאגט מען שבת און יום טוב ווען דער חזן זאגט אנעים ומירות:

פֶּתַח לי שְׁעֵרי רַחֲמִים שְׁעֵרי שָׁמַיִם. יי מַלְאךְ יי מַלְאךְ יי. ימְלֹךְ לְעוֹלָם וְעַד: וְאַנְחֵנוּ בִּדְרוֹתֵינוּ וּבְשִׁתְּתוּתֵינוּ וּבְמִדּוֹתֵינוּ לִפְנֵי מַלְאךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. שְׁהוּא נֹטֶה שָׁמַיִם וְיֹסֵד אֶרֶץ. כִּי יי הוּא הַאֱלֹהִים בְּשָׁמַיִם מְמַלֵּךְ וְעַל הָאָרֶץ מִתְחַת אֵין עוֹד: גַּא חֲלָץ מִמִּסְגֵּר נַפְשֵׁי גַם דָּךְ יי קִוִּיתִי לִישׁוּעָה: יי גַּחְי בְּצִדְקָתְךָ לְמַעַן שׁוּרְרֵי הַיָּשָׁר לִפְנֵי בְרַכָּךְ: יי יִשְׁמֹר צִדְקָתִי וּבִאֵי רַחֲמִים וְלִשְׁלוֹם מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם:

לִיעֲבֹד הָעֶרֶךְ גָּאט, עֲפֹעַן מִיר די טהויערען פון תַּפְסוֹת וּתַחֲנוּת און הָעֶרְצוּ מִיין גֶּעבֶּעט וויא דאס גֶּעבֶּעט פון אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, מִשֶּׁה אֶהְרֹן, דָּוִד וּשְׁלֹמֹה. און עֲפֹעַן מִיר די טהויערען פון הַיָּמֶעַל און פון גן עֵדֶן און עֵם זֶאֵל אֵין אונז גיט גֶּעוועלטיגען דער יִצָּר הָרָע. און דער הייליגער שַׁבָּת אָדער יום טוב זאָהַל מִיין מַלְאִךְ זיין פאר מִיר און פאר מִיין מאן און מִייןע קינדער און פֶּל יִשְׂרָאֵל צו אַלעם גוֹטֵען, אָמֵן. וּבְרַחֲמֶיךָ הַגְּדוֹלִים גַּא חֲזַק וּשְׁמֹר נַפְשֵׁי, מִיט דִּין גְּדוֹלִים דֶּעַרְבֵּאָרעמונג שְׁטאַרַק און בַּאֲשִׁירֵעם מִיין לִיב פון גִּיתָנִם וְחִבּוּט הַקֶּבֶר וְחִבְלֵי מִשִּׁית, און גִּיעַב מִיר אַל דאס גוֹטֵם און זאָלֶסְט דָּךְ מִזְכָּה זיין צווא עֲרֻצִּיתֵען מִייןע קינדער לְתוֹרָה וּלְחֻפָּה וּלְמַעֲשִׂים טוֹבִים, אָמֵן:

מגדל דוד

טראגעדיא! דער קאליקע הערט וויי-
טער דעם קאנצערט און באוועגט
זיך גאָר מעהר, זאגט דער לאסט-
טערעגער: — איך ווארף אייך באַלד
גאר אַראָפּ, פֿרעגט דער קאליקע ביי
איהם: — געפינט זיך גיט דא א ווייך-
געשעפט: ענטפערט ער איהם: — גיט
ווייט פון ראנגען געפינט זיך א ווייך-
געשעפט. האט ער זיך געהייסען
אריינטראגען אהין און האט איהם
געגעבען א גוטען טרונק שאַרפֿע
משקה. וויא דער לאסט-טערעגער
האט אויסגעטרונקען די משקה איז
ער גאר לעבעדיג געווארען און האט

תַּחֲנָה פֿון שַׁבַּת-צוֹ-נֶאֱכַם.

דאס זאגט מען שַׁבַּת-צוֹ-נֶאֱכַם גאָר מִזְמוֹר אֱלֹהִים יִחַנְנוּ:

יְהִי רָצוֹן, עִם זאָל זײַן דער ווײַלען פֿאַר דיר גאט מײַן גאט און
גאט פֿון מײַנע ערשטערען, דער הײליגער און גרויסער
שטאַרקער און פֿאַרבײַטער שם וואס איז מצורף אין דעם
מִזְמוֹר וואס אײַך האב פֿאַר דיר געזאגט, זאל אזוי אָנגענומען
זײַן און זאלסט מײַך צו הערען אזוי ווי דו האסט איהם געהערט
פֿון דוד המלך עָלָיו הַשְׁלֹום וואס האט דעם מִזְמוֹר מתפלל
געווען, און דוא זאלסט פֿאַרנעמען מײַן געבעט און דער
הײנטיגער טאג זאגל זײַן אַ מַלְיָץ יוֹשֵׁר פֿאַר דיר, אָמֵן, סְלָה:
יְהִי רָצוֹן, עִם זאָהל זײַן דער ווײַלען פֿאַר דיר גאט, מײַן גאט
און גאט פֿון מײַנע ערשטערען, הערר אײַפֿער אַלע וועל-
טען, זאלסט מיר געבען אַ מתנה טובה און פֿרנסה טובה
און דו זאלסט מײַך געדענקען אין אַלע צײַט מיט אַ גוט גע-
דעכעניש, און דוא זאלסט אונז העלפֿען מיט גוט דערבאַר-
מונג און מיט דיא הילף פֿון דיין הײליגען גאמען, און זאלסט
מיר געבען אַ גוט חלק און אַ גוטען שֹׁכֵר, דאס אײַך זאגל
מִתְּהוֹן מַעֲשִׂים טוֹבִים, אײַך זאגל זוכה זײַן צו עולם הַבָּא און
זאלסט מײַך מאכען הערען בשורות טובות און שמועות

מגדל דוד

פֿון שַׁבַּת קדש איז צו לויבען השם
יְתַבָּרָה נור מיט דעם נֶפֶשׁ, נור דער
נֶפֶשׁ זעלבסט איז דאָ אַ קאַליקע
אָהן דעם גוף, דען אָהן איהם קאין

אויך אָנגעהויבען צו אַ טאַנצען בײַא
געדען טאן פֿון זײַא מוזיק און דירף
דעם איז געשלאסען געווארען בײַ
זײַא שלום, דער נמשל איז: דער עיקר

טובות, און דו זאלסט מיר געבען לאנג לעבען מיט מיין מאן
און קינדער און א לעבען פון ששון ושלמחה און עושר וכבוד
און שלום און קלוגהייט אין דייע אויגען און אין אלע אויגען
פון דיא וואס וועלען אויגן זעהען, און זאלסט אייניגען אויגער
הארץ צו ליעב האבען דין און צו פארקסטען פאר דיין היי-
ליגען נאמען און דוא זאלסט מיר געבען אין מיין הארץ גע-
דאנקען צוא גוטען און גיעב מיין חלק צווישען צדיקים, און
זאלסט מיר זעטען מיט דיין זענפטיגקייט, און דערפארעם
דיך איבער מיר מיט דיין הילף און באהיט מיר מיט מיין מאן
און מייע קינדער פון אלעם בייזען, און זאלסט מיר מופת
זיין מיט גוטע און פרומע קינדער, וואס זאלען קענען לעהר-
נען דיין תורה, און דו זאלסט פאר דיר געהעמען מיין געבעט.
געלויבט ביסטו גאט, וואס הערט אלע תפלות פון דיין פאלק
ישראל, וואס רופען דין אלע צייטען מיט גאנצהייט און
וואהרהייט, אמן:

א נייע תחנה פאר תבדלה

רבון כל העולמים, דוא הער פון אלע וועלטען, וואס דוא קוקסט
מיט ליעבע און גענאד אויף אלע דייע ברואים, וועלכע דוא
האסט אויף דיין וועלט באשאפען. הערצו דעם ריינעם געבעט פון

מגדל דוד

ער גאר נישט לויגען און דאנקען
השם ותפלה, היינט אז דעם גער-
פער וועט זיין אומעדיג קאז דאך
גוט זיין מיין שום התעוררות, בא-

רום האט דיא תורה הקדושה פאר-
זאגט מען זאל דעם קערפער משמח
זיין מיט וויין און גוטע מאכלים, כדי
ער זאל זיך אויף מתעורר זיין וועט

דיין דענסט, וועלכע קומט פאר דיר אויף א פולע וואך אויסצוגיסען
 איהר פולע הארץ און שווערע געמיטה. דער לעבער שבת קודש
 איז שוין אוועק, מיט איהם צוזאמען איז אויך אונזער רוהע פאך-
 שוואונדען און א נייע וואך קומט אונז אנטקעגען, רבנו ישע עולם,
 ווער גאט ווי דו, הימלישער פאכער, ווייסט דעם שווערען לעבען פון
 דיין פאלק ישראל, זייער ביטערען געמיטה, וויא שווער און ביטער
 לעדער יוד פארדיענט זיין ביסען ברויט, מיט וועלכע זארג און עגמט
 גפנט, מיט וועלכע שרעק און מאטערנעש ער מרייכט צוזאמען זיין
 פינגערע חינוה, ווער גאט פון אלע פעלקער אין דער וועלט שפירט
 אזוי דעם שרעקליכען רושם פון א נייע וואך וויא דייע ארעמע בע-
 טריכטע קינדער. א נייע וואך קומט אונז אנטקעגען, א נייע וואך
 בריינגט אונז נייע זארג, נייע שרעק, נייע קומער. דאס איינציגע
 וואס אונז איז געבליבען איז גאר די האפנונג צו דיר אליין, גאר די
 איינציגע האפנונג און גלויבען אין דיר, ערבארעמיגער גאט, האט
 אונז געגעבען קרעפטען ביז היינט אונזערע צרות מיט געדולד צוא
 ערטראגען, לכן יהי רצון מלפניך, זאל זיין דער ווילען פון דיר גרוי-
 סער אלמעכטיגער גאט, אז אין דיא נייע וואך, וועלכע קומט אונז
 אנטקעגען, זאלסטו אונז עפענען די טהויערען פון דייע רחמנות. דו
 זאלסט אונז צושיקען אונזער חינוה בנחת און גיט בצער. דו זאלסט
 אונז געבען פרנסה פון דיין פולע האנד, וויא דוד המלך עליו השלום
 האט געזאגט: „פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון“, דוא עפענסט
 דיין האנד און זעמיגסט אלע דייע ברואים. דיא נייע וואך זאהל

מגדל דוד

קדמונים האבען מתקן געווען, וועט
 דערפון זיין אן עיגן שבת.
מיר זאגען אלע טאג: „אני מאמין
 וכו' בביאת המשיח, מיר גלוי“

ראמאלס דער גפוש מיט איהם צו-
 זאמען קאנען לויבען השם יהיבד
 און זינגען זמירות מיט א פרעהרי-
 כע שעהגע שטימע וויא אונזערע

בריינגען בשורות טובות ישועות ונחמות אויף אונז און אויף אלע אונזערע ארעמע ברידער, טרייסט אלע אונזערע צוכראכענע הער צער, הייל אונזערע וואונדערן, דערפרעה דייע בעטריבטע קינדער וואו זיי געפינען זיך, און שיק אונז דיין גואל צדק, במהרה בימינו, אמן:

א תחנה נאך הברלה:

ליעבער גאט, דו ביסט דער פאטער פון אלע וועלטען בעט איך דיר דוא זאלסט זיך ערפארמען אויף מיר און אויף כל ישראל, ברחם אב על בנים, דער שבת קדש איז שוין אונעקגעגאנגן גען עס קומט אן דיא נייע וואך, זעהל זיא זיין מיט מזל, מיט פריעה, מיט גליק, מיט פרייד און מיר זאלען חלילה נישט טהאן אזא זאך וואס איז געגען דיין ווילען, און דו זאלסט אונז עפענען דיא טהויערען פון ליכטיגקייט, און טהויערען פון שכל, מיר זאלען מיט פארשטאנד מקיים זיין דייע געבאט, טהויערען פון מכפר זיין אויף אלע אונזערע עבירות, טהויערען פון טרייסט, דוא אליין זאלסט אונז טרייסט טען פון אלע אומעטיגקייט, טהויערען פון תורה, תפלה ותשובה, מיר זאלען געהאלפען ווערען און מיר זאלען זוכה זיין צוא הערען בשורות טובות, ישועות ונחמות אויף דעם כלל ישראל און אויך ביי מיר צו הויז זעהל זיין א פֿרעהליכע וואך, אמן:

תחנה לערב ראש חודש:

דיעזע תחנה זעהל מען זאגען אלע ערב ראש חודש:

ליעבער גאט, באווייז אונז דיין קראפט און העלף אונז ווי דוא האסט אונז צוגעזאגט צוא פיהרען אונז אין

מגדל דוד

גען אז משים צדקנו וועט געוויס קומען אס ירצה השם, גאר רעכע-
גען ווען ער וועט קומען האפען חבמינו ז"ל פארזאגט אן אסור גמור,
אז מען טהאר דאס נישט. נור באמת איז א גרויסע פליאה: מיר געפינען דאך אין הייליגע ספרים גאר פון די לעצטע דורות, אז די גאונים ומחבריה

דיין הייליג לאנד, דען ווי דו ביסט אַמט אזוי איז דייןע רייד
 אויף אַמט. נאר מיר בעטען דיר, לעבער גאט, אז עס זאהל
 זיין גיך און באלד אין אונזערע טעג. אבינו מלך, אונזער
 פאטער קניג, אז מיר האבען געזונדיגט אין דער מדבר,
 האט משה רבינו עליו השלום פאר אונז תפלה געטהאן,
 אבינו מלך, אונזער פאטער קניג, פארגיעב צו דיין פאלק
 ישראל דיא זינד וואס זיי האבען געטהאן ווייל דו האסט דיר
 אליין מיט זיין באריהט און האסט געזאגט: „בני בכורי
 ישראל, איך ווייס דאך אז דיין מדה איז מלא רחמים, דערי-
 בער שמוע תפלת, הער מיין געבעט וויא דו האסט געהערט
 דאס געבעט פון אונזערע פרומע עלטערען, ווען זיי האבען
 צו דיר געבעטען. דערהער מיך היינט, דו בוחן לכתוב. איך
 בעט דיר גאט, אז תשליכני לעת זקנתי, ווארף מיך נישט
 אונעק אויף מיין עלטער פדי לעבדך בלבב שלם, איך זאהל
 דיר קענען רעכט דינען מיטן גאנצען הארצען. ומה שחטאתי
 און וואס איך האב געזונדיגט זיי מיר מוחל און היט מיך פון
 זינד ווייטער און מיינע שונאים זאלען נישט דערפרעהט ווע-
 דען אויף מיר, וויא דוד המלך עליו השלום האט געבעטען.
 שארשטאפ די מיילער פון די שונאים און זיי זאלען, נישט קער-
 נען ביז מטהאן. און די דערבארמיגע מלאכים זאלען בריינגען

מגדל דוד

האבען גערעכענט דעם קץ הפלאות	ווען א גרויסער גביר, האט ער גע-
ווען די גאולה וועט זיין? זאגט דא-	האט א גארנישען ווהן, האט ער מיט
רויף הרב המגיד רבי יעקב דובנער	איהם געטהאן א שידוך פון מרתקים.
וכרנו לברכה א משל: עס איז גע-	וויסען בארף שוין פאהבען צו דער

פאר דיר מיין תפלה און דו זאלסט זיך דערפארעמען איבער
 מיר און זאלסט מיך גערעכט מאכען פאר דיר און זאלסט
 דיך נוהג זיין מיט מיר מיט חסד און מיט רחמים. ליעבער
 גאט, דוא ווייסט דאך אלץ וואויל, ווארום דוא ביסט דאך א
 יודע מחשבות, דארום בעסט איך דיך, ראיה בעניי, דו זאלסט
 זעהען אין מיין פיין, דען דאס האבען אלץ געמאכט מינע
 זינד וואס איך מוז טראכטען פאר מיין שפיין און פאר מיין
 גוף צו דערנעהרען:

תחנה פון ערב ראש חודש צו יום כפור קטן

אב הרחמים והסליחות, פאטער פון בארעמטהערציגקייט און פאר-
 געבונג, וואס דיין שטארקע, מעכטיגע האנד איז אויסגע-
 שטרעקט צו עמפאנגען אלע דיא וועלכע קעהרען זיך אום צו דיר
 מיט א היינע הארץ, הער צו דאס געבעט פון דיין דיענסט, וועלכע
 איז געקומען אצונד אין דיין הייליגע הויז אויסצוגיעסען איהר פולע
 הארץ און שווערען געמיטה, היינט איז ערב ראש חודש, דיין
 ארעמע בעטריעכטע קינדער זיינען צוזאמענגעקומען אין דיין היי-
 ליגען הויז, וועלכע עס דיענט זיין אצונד פאר דעם בית המקדש,
 זייערע צופראכענע הערצער צו בריינגען פאר דיר קרבנות, אפריכ-
 טען יום כפור קטן, מתודה זיין פאר דיר אלע זינד, און צו בעטען
 פון דיר מחילה וסליחה וכפרה. ואתה אל רחום וחנון מקבל שבים,
 און דו בארעמטהערציגער גאט ביסט דאך שטענדיג מקבל די וועלכע

מגדל דוד

וויא זיי זיינען ארויסגעפאהרען פון
 זייער שטאדט בערה א האלב מייל
 פֿרענט דער חסן, ווי זייט איז נאך
 צו לעמבערנ? דער פאטער האט

חתונה. האט דער חסן אפגעהערט
 מיט דעם בער ענגה. אז ער זאחל
 איהם זאגען יעדער סטאנציע וויא
 זייט איז נאך, למשל, צו לעמבערנ.

קעהרען זיך אום צו דיר, דען דאס איז דאך איינע פון דיינע מדות
צוא צונעהמטען דיא וועלכע קעהרען זיך אום צוא דיר מיט א ריינע
הארץ, און צו פארנעכען אלע זייערע זינד, וועלכע זיין זיינען בער-
גאנגען גערן און אינגערן:

רבנו של עולם, פאטער פון ערבארמונג און פארנעכונג, דעהרער
אויף דאס געבעט פון דיין דיענסט, וועלכע קומט אצונד
פאר דיר, און אויב חליצה דיא טהויערען פון תפלה זיינען פארשלא-
סען, אפער דיא טהויערען פון טרהערען זיינען דאך שטענדיג אפען,
וויא עס שטעהט געשריעבען: „שערי דמעות לא ננעלו“. געהם צו,
בארעמעהרציגער פאטער, מיינע הייסע טרהערען, וועלכע איך
פארגיעס אצונד פאר דיר אין דיין הייליגע הויז. זאלען זיי אפפוא-
שען אלע מיינע זינד, וועלכע איך בין געגען דיר באגאנגען. זעה,
גרויסער גאט, מיין פארקלעהמטע, צופראכענע הארץ. זעה מיין
שווערען ביטערען געמיטה און זיי נאדענט צו מיר בעת איך רוף צו
דיר, וויא עס שטעהט געשריעבען „קרוב ה' לכל קוראיו“, גאט איז
נאדענט צוא אלע וועלכע רופען איהם. ערבארעם דיך בארעמעהר-
ציגער פאטער אויף מיר, אויף מיין מאן און אויף מיינע קינדער.
זאל זיין אין דעם ניינעם חודש, וועלכער קומט אויף אנטקעגען א גו-
טער ווילען פון דיר, גרויסער אלמעכטיגער גאט, אז דו זאלסט מוחל
זיין דיא זינד פון אויף און פון כל ישראל. דוא זאלסט פארלייכטערען
דעם שווערען געמיטה פון מיין מאן און פון אלע ארעמע בעטריבטע
ברידער. גיעב אויף פרגסה פון דיין פולע האנד, בנחת ולא בצער.

מגדל דוד

דאס דעהרערט, האט ער איהם אג-
געשטראפט פאר זיין גארשקייט,
און האט צו איהם געזאגט: אז מיר
האבען נאך די גאנצע וועג צו פאה-
דען, פרעגסטו שוין ווי נויט איז צו
לעמבערג? דער חתן איז קליגער
געווארען און פרעגט בייא יעדער
סטאנציע ווי נויט איז מיר שוין

בְּכָבוֹד וְלֹא בְּבִזְיוֹן, כִּדְרֵי מִיר זאָלען קענען געהען אין דיינע הייליגע וועגען, היטען די מצות פון דיין הייליגע תורה, און ערציהען אונזער רע קינדער בְּחֶכְמָה וּבְחִשְׁבֹּן וּבִירְאָת שָׁמַיִם, אז זיין זאָלען שטענדיג געפינען חן וְשֶׁכֶל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם, און מיר אַלע זאָלען דיר קענען דיענען מיט אַ ריינע הארץ אונזער גאנצען לעבען, אָמֵן:

תחנה לתענית צבור

נאמ פון ערב־ארמיונג און פארגעבונג, דוא שטארקער, אל-
מַעֲבִינֶנּוּ, גרויסער באשעפער, וואס דוא קוקסט פון
דיין הויכען שטוהל אין יעדע מענטשליכע הארץ. יעדע
פארבארגענע מחשבה איז פון דיר גיט באהאלטען, יעדער
געהייסער געדאנקען איז דיר באוואוסט. דו ווייסט דאך מין
שווערען ביטערען געמיטה, מין בלוטיגע צופראכענע הארץ
מיט וועלכע איד קום פאר דיר אין דיעזען פאסט-טאג בע-
טען דיר. אונזער הייליגער בית המקדש איז איבער אונזערע
זינד הרב געווארען, מיר האבען נישט מעהר קיין פֿלֶן, קיין
קרִבֵּנוֹת, קיין עבודה מכִּיפּר צוויי זיין אונזערע זינד. אונזער
אפפער, וועלכע מיר בריינגען פאר דיר איצט זיינען אונזערע
צופראכענע הערצער און שווערע געמיטהער. אונזערע
נפֿכים איז נאר אונזערע הייסע טרעהרען, וועלכע מיר פאר-

מגדל דוד

אפגערייזט פון אונזער היים? זיין האלטען שוין גאנצע ביידע לעב-
קערן פֿרעגט דיר גארשער חתן: מען שוין פֿרעגען: ווי ווייט איז צו
לעמבערן? ווייל דאס גאנץ לאנגע

ג'עסען פאר דיר. נאר דאמיט קענען מיר פארקומען פאר
דיר אקמעכטיגער גאט, צו א בעסערע פון דיר מחילה וסליחה
אויף אונזערע זינד:

מיר ווייסען זעהר גוט, דאס דוא גאט פון ערבארעמונג און
פארגעבונג, פארלאנגסט גיט די פייניגונג פון א מענ-
שען, וויא דער הייליגער נביא ישעיה זאגט: „הכזה יהיה צום
אבתרהו יום ענות אדם בפשו“, הייסט דען דאס ביא מיר א
פאסט-טאג וואו א מענטש זאל זיך נאר פייניגען, נאר טהאן
גוטעס און גענאד, זאט מאכען דעם הונגעריגען, אנקליידען
דעם נאקעטען, מיט-פיהלען דעם ליידענדען, נאר דאס איז
דיין הייליגער וואונש. און וויא דוד המלך עזיו השלום האט
געזאגט: „זבחי אלהים רוח נשברה“, גאטעס אפפער איז א
צופראכענער גייסט. און דעריבער אלעין פאסטען מיר נאר
אום אונטערטעניג צו מאכען דעם שטאלצען גוף, כדי מיר
זאלען קענען קומען פאר דיר מיט א ריינע צופראכענע
הארץ, מיט א געוועהטאגטע זעעלע דין צו בעסערע מחילה
וסליחה וכפרה אויף אלע אונזערע זינד:

ערבארמיגער גאט, דערהער אויף דאס געבעט פון דיין
דיענסט, וועלכע איז געקומען אין דיין
הייליגע הויז אויסגעסען איהר פארטריעכטע הארץ צוזאמען
מיט דיין פארטריעכטע קינדער, וועלכע שטעהען פאר דיר

לגדל דוד

וועג ווינען מיר שוין ברוך השם
איבער געפאהרען. פונקט אזוי האט
אונז געטראפען, מיר גאהרען דא
זעהר אלאנגע וועג צייט פון חורבן
ירושלים, אונזערע הייליגע חכמים
האבען דאס גוט געוואוסט אז דא
וועג איז זעהר נויט, דער אריכות
הנצות איז לענגער וויא פאריגער

יעצט. בארעמ'הערציגער פאטער, צייג אויף דיא וועגען פון
דיין גוטס. זעה ווי עלענד מיר שטעהען אויף דער וועלט, צו
וועמען זאלען מיר שרייבן פאר הילף? צו וועמען זאלען מיר
זיך קעהרען און ווענדען, ווען נישט צו דיר, הימלישער פא-
טער? ווער נאך, ווי דו, גרויסער גאט, ווייסט די פארבארגע-
נע וואונדען, וועלכע מיר טראגען טיעף אין אונזערע צור-
סענע הערצער? מ'רייסט, ערבארמיגער גאט, דייןע אבלי ציון
ירושלים, דייןע פארפינצטערטע בעטריבטע קינדער. זעה
בארעמ'הערציגער פאטער, דייןע אונגליקליכע פארביטערטע
שעפסעלאך, זיינען געבאך צוועעט און צושפרייט אין אלע
עקען פון דער וועלט, מיר האבען אלעס פארלארען נאר גיט
דעם בטחון אין דיר, נאר דיא האפנונג אויף דיר, שטארקער
גאט, איז אויף געבליעבען אין אלע אונזערע ליידען און
צרות. עס איז שוין צייט אז דו זאלסט צוזאמענקלייבען דיין-
גע פארשטויסענע פון עק וועלט, ווי דו האסט פארשפראכען
אין דיין הייליגע תורה: „אם יהיה גדחך בקצה השמים משם
יקבצך“, דאס הייסט, אויב דייןע פארשטויסענע וועלען זיין
וואו די הימלען ענדיגען זיך, וועל איך זיי אויך צוזאמענקליי-
בען. גריינג אויף אין די טהייערע פון ירושלים, וישם געבדך
ביראה בימי עולם, און דארטען וועלען מיר דך דיענען מיט

מגדל דוד

גלות ירושלים, היינט אז יעדערער
וועט געהמען רעכענען וויא ווייט
איז נאך צו דער גאולה, קענען נאך
חס ושלום פיער פערליערען דעם
טהייערען האפנונג, וואס דאס איז
פון דיא עגרי אמונה, האבען זיי
שטריינג פארזאגט אין זייער צייט
(וואס זייא זיינען געווען נישט ווייט
פון חירבן) אז מען זאל גיט רעכע-
נען ווען וועט זיין דער זמן הגאולה
און אין אלע שטורות און אין אלע
ספרים האבען זיי גערעכענט דעם

פֶּאֶרְכָּם וְיִיא פֶּאֶר צִיטֶען, דָּען דו בִּיסט אונזער פֶּאטער, דו
בִּיסט אונזער ערלייזער, נָאָר דוא אַליין וועסט אונז העלפֿען,
בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן:

תַּחֲנָה לַעֲשָׂרָה בְּטִבֵּת.

רַחֲמוּם זֶה אֵלֵינוּ, דָּער וואס איז א רחום וחנון דער איז מיין גאט,
חוּשָׁה לִי לַעֲזָרָה, אייל מיר צו העלפֿען, וְתַנִּיחַ אֶת חֲשָׁבִי, און
דוא זאלסט ערלייכטען מיין פינגערענעט וועלכע איז דעם פינגער-
דען טאג עֲשָׂרָה בְּטִבֵּת הָאֵם זיך אָנגעהויבֿען, דָּען אין דעם טאג
הָאֵם, בּוֹכְדִנְצֵר הַרְשָׁע פֶּאֶלאַנערט די הייליגע שטארט ירושלים, אִי-
בָּעֵר דֶּעם איז דער טאג נִקְבֵּע געווארען פֶּאֶר אַ תַּעֲנִית צָבוּר, דאס
מיר זאלען זיך דערמאנהען און דיא צרות, וואס אויף אונז יודען איז
געקומען איבער אונזערע שלעכטע מעשים, בְּכִדֵּי מִיר זאלען ער-
וועקען אונזערע הערצער תשובה צו טהאן, דאס דער אויבערשטער
זאהל רחמנות האבען אויף אונז און זאהל זאגען עס זאל שוין זיין א
סוף צו אונזערע צרות און מיר זאלען שוין מבוים וְהִלָּאָה זיך קאנען
מאכען א יום טוב אין דעם טאג וואס עס וועט זיין וְתַחֲזִיגָה עֵינֵינוּ
בְּשׂוֹבָה לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים, בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן:

תַּחֲנָה לַתַּעֲנִית אֶסְתֵּר.

אַתָּה הָאֵל עוֹשֶׂה פְּלָאוֹת, דוא בִּיסט דער גאט, וואס מְחַיֵּה
וואונדער מיט אונז בְּכָל רֶגַע וְרֶגַע, נָאָר דורך דעם

מגדל דוד

זמן וויפיעל איז שוין נאך דעם חורבן
ירושלים, נָאָר געלויבט איז השם
ותקבר און מיר זייגען שוין אריבער
געפֿאהרען אזוי א לאנגע ווייטע
וועג, מיר זייגען שוין ווייט אין אַלָף
חששי, אין דער צייט האפען מיר,
אז דיא גאופֿת ישׂראל וועט געוויס
זיך שוין ניט ציהען, ווי די הייליגע

וואס מיר זיינען נישט גוט און פֿרום שפּירען מיר נישט די פֿאר-
פֿאַרגענע נסים וואס דו מוסט מיט אונז, ווייל דער גס ווערט
פֿאַרדעקט און פֿאַהאלטען מיט אַ דֶרֶךְ הַטֵּב, גלייך וויא עס
איז מיט דער נאטור געפֿראכט, דען פֿימי מִדְּבָרֵי וְאַסְתֵּר
זיינען דאך די נסים געווען גאר גרויס, פֿון דעסמוועגען ווייל
דיא יידען זיינען דענסטמאהל נישט ווערטה געווען, זיינען דיא
נסים געגאנגען פֿאַרפֿאַרגען דאס וַשְׁתִּי זאל זיך אַרְוִיגִידִיעֵן
בִּי דעם מֶלֶךְ אֲחִישֵׁרוּשׁ און אסתר מלכה זאחל פֿייא איהם
נושא חן ויין, דאס דורך איהר האפען די שונאים איינגענו-
מען אַ מַפְלָה, אזוי ווי די גמרא הקדושה זאגט אַ רָמָז פֿון די
תורה אויף דעם גס פֿון אסתר. די תורה זאגט: „וְאַנְכִי הַסְתֵּר
אֶסְתִּיר“, וועל איך זיי באווייזען נסים בַּהַסְתֵּר, דען דער אוי-
פֿערגשטער האט געשווארען דאס דיא שונאים זאלען חלילה
נישט קאנען אימפֿרגיינגען די יודען. מיר פֿאסטען היינט אזוי ווי
אונזערע עלטערען האפען געפֿאסט פֿימי הָמָן הַרְשָׁע, דאס
דער אויפֿערגשטער זאל זיך שוין מַרְתָּם זיין איפֿער אונז מיר
זאלען זוכה זיין צו זעהען נסים בַּפֶּרְהֶסְיָא פֿימי מועד צאתך
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, אָמֵן:

אל מלא רחמים לב' סיון.

אל מלא רחמים, דוא נאט ביסט פול מיט דערבארעמקייט אין זיין
רוהונג איז אין הויכען הימל און דוא פֿאַרגעהמסט דאס גע-
שריי פֿון די פֿאַרביטערטע הערצער, גהייט אָן אַ רַעכְט רוהונג אויף

מגדל דוד

גִּבְיָאִים האפען אונז צוגעזאגט, וואס יתמהמה אַחֲבָה לֹא בְּכָל יוֹם שָׁבוּא, האפען שוין אינגערע חכמים אין די מקובלים אין די לעצטע דורות גע-
רעכענט ווען וועט שוין זיין דיא גאולה צייט, במהרה בגימנו, אָמֵן:

דיא פֿלינגעל פון ביין הייליגע שכינה אין דער הויף וואו אלע ביינע קדושים וטהורים רוחען וואס זיי לייכטען וויא דאס לויטערקייט פון דעם הימער און זאלכט דערהויבען די נשמות פון דיא צדיקים וואס האבען געברשט ביין הייליגע הורה פיי די גרינגע און פיי די האר-פע. וועה איז אויז אין אונזערע הערצער, אונזערע קרוינען זיינען אויז אראפגעפאלען פון דיא קעפ, גאט האט אויז אזוי וואונדערליך געשלאגען זיעבען מאל מעהר ווי אונזערע זינד און צוגענומען אויז-זערע צדיקים וואס האבען טאג און נאכט געלעהרענט הורה און אונזערע אלע חכמים און רבנים און לומדים וואס זיינען געזעסען אין בית המדרש און זיי זיינען געווען דיא זיילען פון דער וועלט:

רבנו של עולם, אהרן בבבי, איך טהו ביטערען מיט געוויין אויף דיא הייליגע שטאדט ירושלים וואס אין היינטיגען טאג איז איהר מויער געשטפאלטען געווארען, דער שונא האט געטהאן אין דער הייליגער שטאדט וואס ער האט גור געוואלט, די הייליגע הורה איז אויך אין דעם טאג אויך פארברענט געווארען. הייליגער בא-שעפער, האב חס אויף ביין הייליגע גאמען, וואס ווערט פאר-שוועכט פיי די געטצען דיענער, געהם אנקמה אין די שונאים, דאס אלע זאלען זעהען דיא הילף מיט דאס גרויסקייט פון די ישראל צו-לייב ביין גרויסען גאמען, אמן סלה:

תחנוה לשבעה עשר בתמוז.

רבנו של עולם, איך פאסט און פייניג זיך דיעזען טאג, ווייל אין איהם האט זיך אנגעפאנגען דער חורבן ירושלים, אזוי וויא

מגדל דוד

מיר זאגען אין הלל: ממזבח שמש וכו'.
שועדענע חיות, בהמות און עופות, פאר-
שועדענע בויען בלומען און פרוכט, אויך
פארשיעדענע קונסטפארע מאשינען און
גאנץ אנדערע מערקווירדיגע זאכען. דאס

מיר זאגן אין די היינטיגע סליחות: „אם גבר האויב יתבקע השיר“, דער טאג וואס דער שונא האט זיך געשטארקט און דיא הייליגע שטאדט ירושלים איז צושפאלטען געווארען. אויף דיעזען בראך טרויער איך און איך פארגיס טרעהרען. מיינע אויגען טריקענען ניט און מיינ הארץ קען ניט געשטיילט ווערען, ווען איך דערמאנען זיך און דינען שרעקליכען טאג, אוי לי ואוי לנפשי, אז צוליעב אונזערע זינד האבען מיר פארלארען אונזער לאנד, אונזער שטאדט און אונזער בית-המקדש, וואס ביין שכינה האט אין איהם גערוהט. איך בעט דיר, הארציגער פאטער אין הימל, אז מיינע טרעהרען זאלען זיך צוזאמענמישען מיט דיא טרעהרען פון ביין גאנצען פאלק ישראל, וועלכע פאסטען, וויינען און טרויערען אין דיעזען טאג, און זאלען אונזערע טרעהרען אנפיהלען ביין בעכער און דו זאלסט שוין מאכען א סוף צו אונזער גלות. דען מיר האבען שוין גענוג געליטען און גענוג אפגעקומען פאר אונזערע זינד.

אב הרחמים, דערבארעמדיגער פאטער, אין דיעזען טאג האט זיך דער שונא געשטארקט און די שטאדט ירושלים איז געשפאלטען געווארען, זאלען זיך שוין מעהר אונזערע שונאים ניט שטארקען און איבער אונז און קיין שפאלטונג זאהל ביי אונז ניט פארקומען. זאהל ביין רעכטע האנד אונז העלפען גובר צו זיין אונזערע שונאים און קיין שפאלטונג זאהל פאסירען אין קיין פאמיליע, אין קיין גע-מיינדע און אין גאנצען פאלק ישראל. זאהל ביי אונז אלעמען הער-שען שלום און אהדות און קיין שגגה זאהל צווישען אונז גישט זיין, ווייל פאר דיא זינד פון שגגת חנם איז דער בית-המקדש חרוב גע-ווארען. שטארק, רבונז של עולם, די הערצער פון אלע אידישע קינד-

מגדל דוד

אלעס צוזאמען אין א גרויסהייט צווא-
מענשטעדיג פון וועלכעמכערהמטע זאכען.
דיא גרעסטע מענשען און קונסטלער פון
דער וועלט פאהרען צוזאמען אום צו זעהן
די אלע וועלטענהייטען. אויף אזא אויס-
שטעלונג צווישען אלע קונסטפאלע זא-
כען איז געווען אויסגעשטעלט א גאנצער-
גע קעסטעל געזעצט מיט דימאנטען און

דער צו מקום זיין די מצוה פון „ואחבת לרעך כמוד“ און אלע מצוות פון דיין הייליגע תורה, און בוי צוריק דעם בית המקדש, במהרה במינו. אמן:

תחנה לתשעה באב.

דיא תחנה זאגט מען אום תשעה באב אויף דער נאכט און אויף אין דער פריה מיט גרויס געוויין:

אל מלא רחמים, גאט, וואס דו ביסט פול מיט דערבארעם קייט און ביסט דער ריכטער פון דער וועלט און אלע דייןע משפטים זינען מיט וואהרהייט, היינטיגען טאג האבען אונזערע עלטערע אין דער מדבר וואס דו האסט זיי אויסגעצויגען פון מצרים וידערגעשפעניגט אקעגען דיר און האט גען גיט געוואלט אנגעהען דאס גוטס וואס דו האסט געטוהאן און האסט צוגעזאגט צו זייערע עלטערע אברהם יצחק ויעקב, און האבען געשענדט דאס הייליגע לאנד, וואס דיין שכינה האט גערוהט אין איהר און האבען אלע צייט גערעדט אויף דייןע וואהרהאפטע קנעכט משה מיט אהרן. היינטיגע נאכט האבען זיי אקע געוויינט און האבען פארגאסען פיעל טרעהרען און האבען גישט געוואלט דערווארטען די צייט וואס דו האסט זיי געלאזט וויסען דורך דייןע קנעכט משה מיט אהרן און יהושע און כלב. און פאר דעם געוויין וואס זייא האבען אומזיסט געוויינט, האסט דו פאצאהלט צו

מגדל דוד

רונג און איז בייגערט געווען צו וויסען ווער עס האט געמאכט דיא ארבייט, דער אויפגעהער פון דער אויסשטעלונג האט אויסגערופען: אז ווען עס וועט זיך מעלד

בריינאנטען. מיט איהרע ארבייט האט זי געצויגען אויף זיך דיא אויפגעהערקנאמקייט פון אלע בעוועגער, יעדער האט איהם בעטראכט מיט דער גרעסטער פערוואונדער

זייערע קינדער, דאס אין דעם טאג זיינען פארנויסט און צו-
שטערט געווארען דער ערשטער און דער אנדערער בית-
המקדש, וואס דורך דעם איז אוועקגענומען געווארען פון
אונז אויפער שעהנקייט און די קרוין פון אויפערע קעפ, און
מיר קענען שוין נישט פריינגען קיין קרפנות און העמפפונג
אויף דיין הייליגען מזבח, און מיר קענען נישט געהען דריי
מאל אין יאהר צו זעהען די שוין פון דיין הייליגע שכינה און
זעטיגען אויפערע זעעלען מיט דיא גרויסע פרייד פון דיין
שכינה. וועה איז צו אונז און וועה איז צו אויפערע ליבער,
דען אין היינטיגען טאג איז פארברענט געווארען אויפער היי-
ליגער בית המקדש דורך א פייער פון דעם הימלעל איבער די
גרויסע עבירות פון דיא ישכאל וואס זיי האבען ווידער-גע-
שפעניגט אקעגען דיר און זיינען געגאנגען אין בייזען וועג
צו דערצערנען דיר, אלעמעכטיגער גאט, און דארום האסטו
פארניכטעט זייער הערשאפט און קעניגרייך און אלע זייער
גלויסטיגקייט האסטו צובראכען און האסט זייא געגעבען אין
דער האנד פון זייערע באליידיגער, אין זייערע ווייבער און
זייערע קינדער וואס זיינען ערעל ערצויגען געווארען זיינען
געפאנגען געווארען און זיי האבען געמוזט ארבייטען זעהר
שווערע ארבייט און טראגען גרויסע מיהל-שטיינער אויף זיי-
ערע אקסלען און העלצער אנגעבונדען אויף די פיס צו מאכען
שמרויכלעך זיי, און האבען געליטען גרויס הונגער און דורשט

מגדל דוד

פון דיא קעסטער, מען האט זיי געהייסען
עפענען דאס קעסטער, האבען זייא איהר
געקעקט אויף אלע וויטען און האבען
בשום אופן נישט געוואוסט וויא איהר צוא

דען דער ארבייטער פון די קעסטער וועט
מען איהם בעלאהנען נאך זיין פערדינסט.
עס האבען זיך געמערדעט מענטשען וואס
האבען זיך אנגעגעבען פאר דעם מייסטער

און אויף אזעלכע גרויסע ביטערע צערשטערונג האבען אלע פֿעלקער געקלאַפט מיט זייערע הענד און האבען זיך גע-וואונדערט און האבען געזאגט: „איז דאס דיא קרוין פון ירושלים, וואס זיא איז געווען די קרוין פון אלע שטעט פון אלע לענדער“? און אצונד איז זיא חרוב און פארנויסט דורך איהרע פינגד גאר אהן דערבארעמקייט, און זיי פרעהען זיך אויף איהר פראך און לעסטערען זיא מיט צארענדיגע רייד:

רבנונו של עולם, איך שטעה פאר דיר מיט א ביטער הארץ, מיט געשרי און געוויין. מיינע אויגען פליסען אזוי ווי דיא טייכען וואסער און מין הארץ ווערט אין מיר ציבראכען ווען איך באדענק מיך אן דאס גרויסע שעהנקייט פון דינע קינדער ישראל וואס עס איז אנועקגענומען געווארען און דיין הייליגער בית המקדש וואס ער איז פארברענט גע-ווארען, און עס זיינען פארטריעבען געווארען די כהנים וואס האבען געדיענט אין דיין הויז, און די לויים וואס האבען גע-זונגען און געשפיעלט די הייליגע געזאנגען זיינען פארשטערט געווארען, און דער מזבח און דער שלחן און דיא מנוחה און דער האנדפאס און גאר דאס הייליגע געפעס איז געקומען אין אומריינע הענד. מיינע אויגען זיינען געשוואלען פון גרויס געוויין און מין הארץ איז שקלאף איבער דיא פיעל זיפצען וואס איך זיפץ אלע צייט. מיינע גליעדער זיינען ציבראכען פון גרויס יאמער אויף דעם פראך פון דינע קינדער ישראל:

מגדל דוד

זאגט: אז צו א געוויסע שטונדע וועט זיך דיא העסטעלע וועלכסט עפענען און וועט ענטדעקען ווער דער מייסטער איז, מען האט אבער נישט געוואוסט ווער עס רעדט.

עפענען, זיי האבען זיך גאר געוואלט מא-כען א נאמען דורך פרעמדע ארבייט, זיי-גען זיי דערפאר אנוועק מיט גרויסע בוינוות. איינעם האט מען געהערט א שטימע וואס

וְאַתָּה אֵל רַחוּם וְחַנוּן, אִין דו גאט ביסט א דערבארמיגער
און א לייטזעליגער, מוה פון וועגען דיין גרויסען גא-
מען און עפען דייע אויגען צו זעהען אונזערע פאררויטונג
און דאס פאררויטונג פון דיין הייליגע שטאדט ירושלים וואס
דו האסט דיין נאמען אויף איהר גערופען, און זעה, וויא מיר,
דיינע לעבע קינדער, זיינען געווען צו שאנד און צו חרפה,
און וויפיעל בלוט עס איז פארגאסען געווארען פון דיין לעב
פאלק ישראל, און קוק אין זייער צדקות וואס זיי האבען גע-
קאזט מען זאגל זיי אויסבריינגען פון דיינעם וועגען, און הא-
בען נישט חס געהאט אויף זייערע לייבער און האבען פאר-
מיאוסט דעם לעבען פון דער וועלט און האבען מבטל גע-
ווען זייער רצון פאר דיין רצון, און האבען געהייליגט דיין
גרויסען נאמען און האבען איהם נישט פארשוועכט, און הא-
בען אויסגעשטרעקט זייערע העלדזער צו דער שחיטה און
זיינען בייגעשטאנען אויף זייער נסיון און זיינען געפונען גע-
ווארען גאנץ. עס האבען זיך אנגעריהרט דיא בלוט וואס
האט גערוגען פון די פאטערס מיט די קינדערס און די בלוט
פון די מוטערס מיט זייערע קינדער און עס איז אויסגעמישט
געווארען בלוט פון ברידער מיט שוועסטער און בלוט פון
חתנים מיט בלוט און בלוט פון חתנים מיט זייערע ווייבער
און בלוט פון חתנים אין בלוט פון דיינים מיט זייערע סופרים
און מלמדים מיט תלמידים, וואס זיינען אלע אין איינעם גע-
הרגעט געווארען:

מגדל דוד

אין אייניגע שטונדען ארום האט זיך דיא
געסטער אליין געעפענט און האט אנגע-
פאנגען צו שפייען און צוגלייך אויסגער-
פען אז עס איז די ארבייט פון דעם וועלט

בעריהמטען מעכאניקער דער און דער.
דאס האט געמאכט אזא גרויסען איינדרוק
אויף אלע בעוויכער פון דער אויסשטעלונג.
און דאס האט אזוי נויט פערנומען זייערע

אַלֶּה מִזְבְּחֹת זָכוֹר, דִּי דִאָזיגע מִזְבְּחֹת פֿון דִּי הֶרֹגִים גַּע-
דענך, דערפֿאַרעמיגער גאט, און הערף אויז און זא-
מעל אויז פֿון אַלע פֿיער עקען פֿון דער וועלט, און בוי וויע-
דער מיט פֿייער דיין שְׂמֵאדֶם יְרִישָׁלַם, און טִרְיִיסט אויז פֿון
אויגער טרויער, און שיק דיין מְשִׁיחַ עַד זֹאהֶל אויז בִּרְיִיגֶען
בִּיז אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, מיר זאלען אין דיעזען טאג פֿרעגלאך זיין
אין לויבען דיין נאמען און רעדצעהלען דייע וואונדער. עס
זאהל שוין מקוים ווערען, וואס דער נביא האט געזאגט, אז
דער חודש אב וועט פֿארקעהרט ווערען צו פֿרייד און גישט
צו וויינען און קלאגען. דאס זאהל געשעהען באלד אין אויג-
זערע טעג, אָמֵן וְאָמֵן:

תחנה נחמת ציון.

א גייע תחנה צו זאגען מיט גרויס בונה שבת נחמו:

אנא איך בעט דיר, אלהי הנחמות, גאט, וואס דוא טרייסט יעדען,
דו זאלסט טרייסטען מיר מיט מיין גאנץ הויגעזינד מיט פֿל
ישראל, דאס עס זאל ווערען פֿון אויז אפגעטהאן אַלע שְׁלַעכְתִּים מיט
אַלע גְזִירוֹת רָעוֹת. זאלסט צו אויז שיקען דיא נחמה דאפעלט, דאס
מיר זאלען דאפעלט געטרייסט ווערען, אזוי וויא דער נביא יִשְׁעִיָה
זאגט: „נחמו נחמו עמי יאמר אֱלֹהֵיכֶם“. און פֿאר אַלע צרות מיט
אַלע יסורים מיט אַלע פֿארשידענע עגמת נפש, רחמנא לצלן, זאלסט
דו אויז באַגייגנען מיט פֿיער טובות ישועות ונחמות, דאס מיר זאל-
לען פֿארגעסען אָן אונזערע ערשטע צרות. מיר זאלען שוין אויפֿגע-
ריכט ווערען מיט דיא גאולה שְׁלֵמָה, בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן:

מנדל דוד

געבאנקען אז וויא האבען שוין אויף אַלע
אנדערע זאכען מער נישט גענואלט נעמען,
און אַלע בעזוכער פֿון דער אויסשטעלונג,
אָבנאָה וויא האבען דעם מייסטער גישט
געקענט, נאר פֿון וויגע אַרבייט האבען ווי
פֿארשטאנען וואס פֿאר א קאפ ער האט,
וויא האבען איהם געהער געריכט און גע-
שעצט, דער נמשל איז, אז מען באמראכט

תַּחֲנֵה אֲמָהוֹת לְרֹאשׁ חוֹדֶשׁ אֱלֹהִים.

צו לייגענען גאנץ אַלול אלע טאג:

סְמִיכְתִּי בְּרַחֲמֶיךָ דְּרַבִּים לְבַקֶּשֶׁךָ, אִיךְ פֶּאָרְלֹאז זיך אויף
דיין פיעל דערפארעמקייט צוא געטען דיר. הער
מיין תפלה, וואס איר געט מיט מיין צוגראכען הארץ און
ענטפער מיר אויף מיין געבעט, וויא אין דיין הייליגע תורה
שטעהט געשריעבן: „בְּטָרִם תִּקְרָא וְאֲנִי אֶעֱנֶה“, איידער דו
וועסט מיר רופען וועל איר דיר ענטפערען. אל מלא רַחֲמִים,
דו גאט, וואס דו ביסט פיל מיט דערפארעמקייט, דערפאר
רעם דיר אויף מיר און געהם אן מיין געבעט, וואס איר וועל
דיר געטען אין געהם אן מיינע יודים, וואס איר וועל זיך
מתודה זיין אויף מיינע ביטערע עבירות. איר האב ווידער
געשפּעניגט דייןע הייליגע מצוות און איר האב גיט געהאלט
טען דייןע געבאט, וואס דו האסט אויפ געבאטען. הער פון
דער גאנצער וועלט, איידער איר הויב אן פאר דיר זיך רעכט
מתודה צו זיין. פאל איר אויף מיין פנים און געט דיר אז דיין
רחמים זאל זיך שטארקען איבער דעם רוגז, דאס דו זאלסט
מיין יודוי צוהערען און זאלסט מיר מיין מויל עפענען, דאס
איר זאל זיך ריכטיג מתודה זיין:

עֲשֵׂה עִמָּדִי בְּחֶסֶדְךָ הַגָּדוֹל, טוהו מיט מיר חסד און משפט מיר
מיט גרויס דערפארעמקייט. איר געט דיר, געהם אן מיין
געבעט און זאלסט עפענען די טהויערען פון תשובה צו דיא ישראל.

מגדל דוד

איז דער גרויסער מייסטער פון אחר. און
דאס איז עס איבעראל באוואוסט אז אפילו
די ווידער מענשען וואס געפינען זיך אויף
דער וועלט, ווען וויא ווידען אייגעם וואס

דיא גרויסע וועלט מיט אלעס וואס אויף
איהר געפינט נישט אזוי גלייך צוא דיא
קונסטלעריכע קעסטעל. דיא וועלט ווייזט
און שרייט אויס, אז דער אלמעכטיגער גאט

וַיִּלֵּךְ זֵי הָאִבֶּעַן דִּי לֵיעֲבַע הַזֶּה מִקֶּבֶל גְּעִיעֵן אוֹיֵף דָּעם פֶּאָרְגִי סִינִי.
 אִיךְ בַּעַט דִּיךְ, אַז דו זאלסט אָנְגַּעמַען מִיִּנֶע בִּיטֶערע טֶרַעֲהָרֶען, ווי
 דו האסט אָנְגַּענוּמַען דִּיא טֶרַעֲהָרֶען פון די מְלָאָכִים וואס האבען גע-
 וויינט ווען אַבְרָהָם אָבִינוּ האט זיין לֵיעֲבַען זעהן געוואלט פֿרִיִּינְגֶען
 צו דער עֲקִידָה. דאמאלס זיינען די טֶרַעֲהָרֶען פון די מְלָאָכִים געפא-
 לֶען אויף דָּעם מעסער פון אַבְרָהָם און האבען איהם גישט געלאזט
 שְׁעֲבָטֶען זיין זעהן יִצְחָק, אַזוי זאלען אונזערע טֶרַעֲהָרֶען פאלען אויף
 דָּעם מעסער פון דָּעם מְלָאָךְ הַמָּוֶת און זאלען גיט לאזען חֲלִילָה אומ-
 פֿרִיִּינְגֶען מִיךְ אָדער מִיין מאן אָדער חֲלִילָה מִיִּנֶע קִלְיִנֶע קינדער
 און אלע מִיִּנֶע פֿרִיִּינְד. דו זאלסט דִּיך אַיבער אונז דערבארמַען און
 זאלסט אַלִּיין זיין מִיין מלִּין יִשָּׁר בִּיִּיא דָּעם מִשְׁפָּט וואס דוא וועסט
 מִיך מִשְׁפָּטִין, אָמֵן.

רחמיך הַרְבֵּים יִגִּינוּ עָלַי, דִּין גְּרוּיִם דְּעַרְבֵּאֲרַעמְקִיִּים זֶאָהֵל
 אויף מִיר בִּאשִׁיצֵען. אִיךְ שָׂרַעַק מִיך זעהר פֶּאָר
 מִיִּנֶע גְרוּיסע זינד, דָּען אִיךְ האב מיט מִיִּנֶע מַעֲשִׂים גְּעוּוִים
 גִּיט פֶּאָרדִיעֵנִט קִינֶע חֲסָדִים. מִיין געפֿעט זאל פֶּאָר דִּיר אָג-
 גענומען ווערען וועגען מִיין זכות אבות ווי עס שטעהט גע-
 שְׂרִיעֲבֶען: „וְאַעֲשֶׂה חֶסֶד וְזִכְרָתִי זְכוֹת אָבוֹת עַל בָּנִים וְעַל
 בָּנֵי בָנִים“, אִיךְ וועל מִיט מִיין גְּרוּיִם גענעדיגקייט און
 וועל געדענקען דָּעם זכות אבות אויף אַייערע קינדער און
 אויף אַייערע קינדס-קינדער. דו ביסט גאט, אונזער גאט און
 גאט פון אונזערע ערשטערען, אונזער מִרִּיִּסְטער זאלסטו זיין.
 דוא זאלסט דִּיך אַיבער אונז דערבארמַען און זאלסט אונז
 מִרִּיִּסְטֶען, אָמֵן.

מגדל דוד

אַיבערצייגען, הויבען זיי אויף דִּיא אויגען
 און די הענד צום הימל און שווערען אויך
 ביי גאט, דאס באווייזט אַז די גאט־הייט איז
 פֶּאָרפֿלאַנצט ביי יעדעס באשעפענעס, דאס
 זאגט דער פֿסוק מִמִּזְבַּח שְׁמִשׁ, פון דָּעם
 אָרַט, פון וואנען דִּיא ווּגן הויבט אָן אויפֿ-
 צוגעהען, ער מבואר, בִּזו דָּעם אָרַט וואוּ יי
 פֶּאָרגעהט, דאס הייסט פון איין עק וועלט

עֵשָׂה עָמְנוּ אוֹת לְמוֹכָה וַיֵּרְאוּ שׁוֹנְאֵינוּ וַיְבוֹשׁוּ כִּי אִתָּהּ יִי עֲוֹרָתָנוּ וְנִחְמָתָנוּ, גָּאֵט וועט טהאן מיט אונז מיט גוטען און אונזערע שונאים, דער יצר הרע און דער שטן מקטרג, וועלען זעהען און וועלען פארשעהמט ווערען, ווארום דו ביסט א גאט, א העל-פער און א טרייסטער צו אלע וואס טהוען דיר אנרופען מיט א צור ברעכען הארץ, וויא עס שטעהט געשריעבען: לֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְבַח, וכו' אמן;

לְמִשְׁפָּטֶיךָ יַעֲמִדוּ כָלֶם, צוא דיין משפט וועלען מיר זיך שטע-לען. בארום וויין איך און שריי פאר דיין הייליגען גאמען, אז דו זאלסט מיר אנרופען מיט חסד ורחמים און דו זאלסט דיר אליין זעצען בייא מיין משפט. שטראף אונז נישט מיט גזירות אכזריות און לאז אונזערע קינדערלאך ערציהען צו גוטען, דען דוא ביסט דיר מרחם אויף קליינע קינדער:

בְּמַחֵ אֲקָדָם לְפָנֶיךָ, מיט וואס זאהל איך קומען פאר דיין הייליגען גאמען צו בעטען דו זאלסט מיינע בייע עבירות פארגעבען? איך ווייס דאס איך האב גאר קיין מליצים ניט, איך האב קיין מליין פאר מיר גאר מיינע ביטערע טרעהרען, וויא עס שטעהט: "שְׁעָרֵי דְמַעֲוֹת אֵינָם נִנְעָלִים", די טהויערען פון טרעהרען ווערען ניט פאר-שלאסען. בארום דערבארעמיקער גאט, געהט מיינע טרעהרען, וואס איך פארגייעס און טהו וייא אריין אין דיין לאגעל און וואש אפ מיט ווייא אונזערע זינד און זאלסט פערבייטען דעם מדת הדין אויף מדת הרחמים, אמן;

הַתְּקַרְב תַּחֲנִיתִי לְפָנֶיךָ, עס זאל גענעהנען פאר דיר מיין גע-בעט, אז קיין מקטרג זאהל נישט קענען מפסיק זיין

מגדל דוד

און שעצט דעם גאמען "גאט" דעם בא-שעפער פון דער וועלט, און אויף יעדער שריט זעהט מען אז גאר ער איז דער בא-ריהמטער מייסטער פון א יאר:

ובין דיא אנדערע, מהולל שם ה' איז גע-ריהמט גאט'ס גאמען, אז ער האט אויט קונסטליך דיא וועלט באשאפען מיט גרויס חכמה און מיט איבערגנאטירליכען פאר-שטאנד, און יעדער נאך זיין גלויבען, לויפט

צווישען מיין געפעט און צווישען דיין פסא הפבוד. איך בעט
דיך, אז דוא זאלסט צוריק אריינטהאן דיין שווערד אין דיין
שייד, דו זאלסט דיין האנד האלטען איבער אויגו און איבער
די קליינע קינדערלאך. אמן:

הט אונדז לתפלתו בייג איין דיין אויער צו מיין תפלה. לוי-
פער גאט באהיט מיר פון אלעם בייזען און פון א
מענטשענס גאב, און זאהל מקוים ווערען אין מיר, וויא עס
שטעהט אין הייליגען תהלים: "פותח את ידה ומשביע לכל
חי רצון". דו וועסט עפענען דיין האנד און וועסט אויגו שפיי-
זען און גיט דורך א מענטשענס גאב, אמן:

ראה עניי והושיעני, זעה מיין פיין פון מיינע עבירות און דו
זאלסט מיר העלפען. געהם אן מיין געפעט, באמיש
איך ווייס, אז איך בין גישט ווערטה צו עפענען מיין מויל צו
פעטען דך, דען איך האב מיט מיין מויל גרויסע עבירות גע-
טהאן. איך האב ליצנות געטריעבען און איך האב גיבול פה
גערעדט, נאר דוא ביסט א דערבארעמגער גאט, וויא דוא
האסט אנגענומען דאס געפעט פון אויגער מומער חנה און
פארגיעב מיר מיינע עבירות, אמן:

העבר ממני אפק וחרונה. טהו אפ פון מיר דיין צארן און
געהם אן מיין געפעט, וואס איך בעט, און זאלסט
מיר פארגעבען מיינע זינד, דען איך וועל זיי שוין אימער גיט
טהאן, נאר איך וועל טהאן דייןע מצוות. איך בעט דך, דוא

משלי אבות

מיר זאגען אין פרמי אבות: רבי
חנניא בן עקשניא אומר רצה
הקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל
וכו. השם יתברך האט געוואלט

מזכה זיין דיא ישראל בארום האט
ער זיי פארמעהרט די תורה ומצוות,
פרעגען די מפרשים דוקט זיך גרא-
דע פארמעהרט אז גאט וואלט אויגו

זאלסט שטארקען מיינע הענד צדקה צו געבען און ליבט צו צינדען און מיינע פיס זאלסטו שטארקען אין דער שוהל צוא געהען דיר צו לויבען:

מה נאמר ומה גבש, וואס זאלען מיר ריידען און וואס זאל לען מיר בעטען. איך ווייס אלע מיינע זינד, וואס איך האב געטהאן. איך שיין מיך אין דעם זכות פון מיינע קליינע קינדער וואס וועלען לערנען תורה און אין זייער זכות זאלסט דו מיר העלפען אז עס זאלה קיינמאל נישט זיין קיין טרויער-קייט און קיין געוויין נאר שמחה, אמן:

אודך בכל לב, איך טהו דיר לויבען מיט מיין גאנצען הארצען, דען דו ביסט א באשעהנטער גאט ביי אלע לייט. דו ביסט א בארמיגער גאט איבער אלע לייט, דו הערסט צו אלע געבעט פון די ארעמע לייט און דו ביסט מכפר אלע עבירות, דען דו ביסט היי-ליג און גרויס און גארטיג. איך בעט דיין ליעבען גאמען, דאס דוא זאלסט אריינלאזען אין דיין מדת הדין דעם מדת הרחמים, וויא מען לאזט אריין אין ביטערס עטוואס זיסעס. אונזער משפט זאלה זיין זיס, אמן:

רחמתי מעשיך הטובים, איך האב דערווייטערט דייןע גוטע גע-באט, איך האב ווידערגעשפעניגט דייןע ליעבע מצוות. וואס דוא האסט נישט געהייסען טהאן האב איך יוא געטהאן און וואס דו האסט יוא געהייסען טהאן האב איך נישט געטהאן, וואס דו האסט גע'אסר'ט האב איך מתיר געווען און וואס דוא האסט מתיר געווען האב איך גע'אסר'ט, וואס דוא האסט מ'מא געווען האב איך טהור

משלי אבות

געגעבען ווייניגער מצוות וואלט געטוען גרינגער צו היטען, זאגט דער אהל יעקב א משל. א רייכער יונגער מאן, וועלכער עס האט זיך ביי איהם געענדיגט די געסט האט ער צוזאמענגענומען זיין קאפיטאל און איז אונגעקעפאהרען אייגהאנדלען סחורה אין א גרויסן פאבריק-שטאט

נַעֲמָאֲכֵט, אָבֵער אײַך האָב מײַך נײַט מײַתְכוּוֹן גֶעווען דײַך צו דַעַרצַעַר־נַעַן, נײַשט מַעְהָר דַער יֶצֶר הָרַע האָט מײַך אָנגַעֲרַעַדט, דאַרום פֿאַר־נײַעב מײַר מײַנע זײַנד, אָמֵן:

הָקֵם לְאַמְתֶּךָ הַסֵּדָה, כּאִךּ בײַשְׁטֶעֱהֵן בײַן דַעַרפֿאַרעֲמַקײַט אויף בײַן דײַענִסֵט, דַעַן ווי זאַל אײַך מײַך נײַשט דַעַר־שַׁרְעֶקֶען, וויא זאַל מײַך נײַט אָנהאַפֿען א צײַטעֲרַנֶעש, ווען אײַך וועל מווען שְׁטֶעֱהֵן צום מַשְׁפֵּט בײַ דַעַם בײַת דײַן שֶׁל מַעֲלָה און עֲנִסְפֶּעֲרֵען אויף דײַא עֲוֹנוֹת? און דוא, רבוננו שֶׁל עוֹלָם, מַהוֹסֵט נײַט ווי א בֶּשֶׁר וָדָם, דַעַן אַז מַעַן קוֹכֵט זײַך צו שְׁטֶע־לַעַן צום מַשְׁפֵּט פֿאַר א בֶּשֶׁר וָדָם וועט ער נײַט פֿאַנויִיזען אין מַשְׁפֵּט קײַן דַעַרפֿאַרעֲמַקײַט, אָבֵער דוא גֵאָט, דוא מַהוֹסֵט אַלְעֶרלײ וואונדער, דאַס דוא פֿאַנויִיזט אין מײַטען מַשְׁפֵּט בײַן דַעַרפֿאַרעֲמַקײַט, דאַרום דַעַרפֿאַרעֲמַקײַט דײַך אָבֵער מײַר און שײַנק מײַר מײַן לַעֲבֹעַן און מײַן מאַןס לַעֲבֹעַן און מײַנע קײַנד־דַעַרס לַעֲבֹעַן, אָמֵן:

גַּל מַעֲלֵי חֲרוֹנָה, גַעְהֵם אַרוֹנְטֶער פֿון מײַר בײַן רוֹגֵז, דו זאַקִסֵט מײַטֵן קוֹל פֿון שׁוֹפֵר פֿאַרשְׁלִיעֶסען דַעַם מוֹיל פֿון שְׁטֵן, וועלכֶּער אײַז תְּמִיד אויף אײַנז מַקְטִירג, און פֿאַרְגִיב אײַנז אײַנז־זַעֲרַע זײַנד דוּרְךֶּ דַעַם קוֹל פֿון שׁוֹפֵר, דַעַן וויא דַעַר שׁוֹפֵר אײַז אײַנגעבויגֵען, אַזוי וועלֶען מײַר אײַנזער האַרץ אײַנבויגֵען צוא מַהֲאֵן תְּשׁוּבָה אויף אײַנזערע עֲוֹנוֹת, און מײַר זאַלֶען זוכֶּה זײַן דאַס יֵאָהֵר צו הַעֲרֵען שׁוֹפֵר שֶׁל מִשִׁיחַ, אָמֵן:

משלי אבות

האָט ער זײַך צוואַסעֲנַגֶעטֶראַפֿען מיט זײַנעם א פֿעטער, ער האָט זײַן פֿע־טער דַעַרצַעֲהֶלֵט דַעַם צוועק פֿון זײַן גַמִּיעָה, ווי האָבֵען בײַדע פֿאַרְבֿראַכֵט אַ צײַט און דַעַרנאַך אײַז דַעַר יונגער מאַן אַנוועק צו זײַך אויף זײַן סְטאַנְצִיע, דַעַר טרײַער פֿעטער אײַז גענאַנגען צוא זײַנע פֿאַקאַנטע פֿאַרְבֿראַכֵטען

דְּבַקְתִּי בְּמַעֲשִׂים רָעִים, אִיךְ הָאֵל מִיָּד בִּאֲהָעָם אֵין בִּינָע און שְׂעָעֲכָמַע מַעֲשִׂים. אִיךְ הָאֵל מִיָּד גַּעֲלָאָזט פֿון דַּעם יִצְרָהָר אַנְרִירֵדֶען, אִיךְ הָאֵל גָּאָר נִישְׁט גַּעֲטֵרֶאכְט אַז אִיךְ וועל מווען שְׂטַעֲהֶען צום מִשְׁפָּט און אִיךְ בִּין גַּאכְגַּעֲאָנְגֶען גָּאָךְ דִּיא תַּחֲנוּת לָבִי. רַבּוֹנוּ שֶׁר עוֹלָם, ווען אִיךְ וועל וועלֶען מִתּוֹדָה זײַן פֿאַר דײַן הײלִיגֶען גַּאמֶען אויף מײַנע עֲבִירֹת וועלֶען דִּיא טַעג זײַךְ אויסִלָּאָזֶען און אִיךְ וועל נִיט קאַנען אויסִרַעכְנען מײַנע בִּישְׁטֵרע עֲבִירֹת, וואָרום זײַ זײַ גַּען זַעֲהָר פִּיעַר. אויף וועלֶכֶע עֲבִירֹת זאַל אִיךְ זײַךְ מִתּוֹדָה זײַן, צווא אויף די עֲבִירֹת וואָס אִיךְ הָאָב גַּעֲטאַן בְּמִזִּיד אָדער אויף די עֲבִירֹת וואָס אִיךְ הָאָב גַּעֲטָהאן אומגערן. רַבּוֹנוּ שֶׁר עוֹלָם, אִיךְ בָּעֵט דִּיךְ, אַז דו זאַלִּכְט אָפּוואַשֶׁען פֿון מִיר די עֲבִירֹת וואָס אִיךְ הָאָב גַּעֲטָהאן און זאַלִּכְט מִיךְ מאַכֶּען דײַן פֿון מײַנע עֲוֹנוֹת, אָמֵן:

לִּפְנֵי חֲסִדֶּיךָ עַל מָה אָסְמוּךְ, ווען נִיט דײַן גַּענֶעדיגִקײט אויף וואָס וואָלט אִיךְ גַּעֲהאַט צו פֿאַרלָאָזֶען זײַךְ אֵין אַזַּעלֶכֶע טַעג, וואָר־רום דִּיא טַעג זײַנען זַעֲהָר מוֹרָא דִּינִי. מַעַן רַעכְענֶט אִיטְלִיכֶען אִיבֶּער און מַעַן לײַענֶט אִיטְלִיכֶענס מַעֲשִׂים וואָס אִיטְלִיכֶער הָאָט גַּעֲטָהאן. אִיךְ הָאָב מִיךְ גָּאָר סוּמָךְ צו זײַן אויף תְּשׁוּבָה, דַּען דו הָאָסט באַשֵׁא־פֿען תְּשׁוּבָה אויף דִּיא עֲבִירֹת, דאַרום בִּין אִיךְ מְקַבֵּל אויף מִיר צו תְּשׁוּבָה טָהָאן און דִּיךְ רַעכְט צו דײַענען:

בְּחִסְדְּךָ תְּדִינֵנִי, גָּאָט מײַן גָּאָט, מִשְׁפָּט מִיָּד מִיט דײַן גַּענָאד. מִיר שְׂרִייעֵן און בָּעֵטֶען דווא זאַלִּכְט אונז פֿאַרגעבֶען אונזערע זינד און זאַלִּכְט אָנגעֶהמֶען אונזער תְּשׁוּבָה. דַּערוועקט אִיךְ אונזערע אָבוֹת וואָס לַענֶען אֵין דַּער מַעֲרַת הַמִּכְפֵּלָה צווא שְׁטִיפֶען מִיךְ. קײַן מַעֲשִׂים טוֹבִים אַיז אֵין מִיר נִיט פֿאַרבאַן, בָּעֵט אִיךְ גָּאָט עַר זאַהֵל זײַךְ

משלי אבות

און הָאָט פֿאַר אִיהֶם צוואמַענֶגעקױפֿט קאַנטען הָאָבֶען אָנגַעפֿאַנגֶען צוואַ-
בײַא פֿאַרשײַעֲדַענֶע פֿאַבריקאַנטען מַענֶצוּשִׁיקֶען דִּיא סְחִיבָה, וועלֶכֶער
זאַרשײַעֲדַענֶע סאַרְטֶען סְחִיבָה צווא
דִּי בִּילִיגִקֶּטע פֿרײַזֶען, דִּיא פֿאַבְרִיק־
קאַנטען הָאָבֶען, פֿון אַיז פֿאַבריקאַנט אַיז
מַענֶצוּשִׁיקֶען דִּיא סְחִיבָה, וועלֶכֶער
דַּער פֿעטער הָאָט פֿאַר אִיהֶם אָנגַע-
קאַלֶעבֶען, פֿון אַיז פֿאַבריקאַנט אַיז

אויף מיר דערבארמען. רבונז נש' עולם, מאך אונז ווידערקעהרען צו דיר מיר זאלען ווידער אונגערופען ווערען דיין פאלק. זאל זיך דערבארמען דיין גענאד אין זכות פון אונזערע אבות, אמן סלה:

**רחמיך יי' ב'עד רשומים ב'כסא, דיין גענאד און דערבאר-
רעמקייט זאלען זיין מדיצי יושר פאר דיא ישראל
און אויך דער זכות פון יוסף הצדיק דאס ער האט געמ'האן
כבוד צו דיין נאמען זאל אונז ביישטעהען מען זאהל חליצה
ניט קומען צו שפלות אדער צו ארעמקייט, אמן:**

**ידעתי כי סרתי ממצותיך, איך ווייס אל'ין אז איך האב
זיך אפגעווענדט פון די'נע לעבע געבאט, אפער
איך טהו האפען אויף דיין הייליגען נאמען אז די וועסט מיט
מיר ניט מדקדק זיין. זאהל אויף מיר מקוים ווערען וואס אין
דער תורה שטעהט: גאט ווארפט אוועק די ערשטע עבירות
און זעהט די זכיות זאלען איבערנועגען די עבירות:**

**בצדקתך תדיח פתמים, מיט די'נע גערעכטיגקייט זאלסט
די אויסמעקען די פלעקען וואס איך האב גע-
מאכט אין דעם קלייד פון מין נשמה מיט מיינע גרויסע
עבירות. וואס וועט דיר ארויסקומען פון אונזער ביטערען
טוידט אדער חליצה פון דעם טוידט פון די קלי'נע קינדער-
לאך? וואס האפען מיר דען געמ'האן צו דיין הייליגען נאמען?
מיר האפען נאר זיך שלעכטס געמ'האן. דיין נאמען איז היי-
ליג און אימער און אייביג. דארום דערבארעם זיך איבער**

משלי אבות

מען ארויס און פון דעם אנדערען
איז געקומען מיט סהירה, ביז מע-
האט איהם ארומגענומען פון אלע
ניסען און ער איז מיט ווי פאשעפ-

ט'גט גענוען אייניגע טעג, דער יונג-
גער מאן האט פאר אלעס באצאהלט
פאר אלעס מוזן ביז ער איז געבלי-
בען אהן געלט נאר וואס ער האט

אויג און זאהל אן אויג מקוים ווערען דער פסוק: „קרוב הי' לכל קוראיו“ דו ביסט געהענט צו די וואס רופען דיך. ורחם על מלכך, דערבארעם דיך איבער אויג. בי אנחנו עמה וצאן מרעהך, דען מיר זיינען דייע שאף, וואס דו פאשעסט אויג. השב שכינתך לציון, קעהר אום ביין שכינה אין דער שטאדט ציון און עס זאהל מקוים ווערען „ובא לציון גואל“ שיק ביין ציון ביין ערלייזער, אמן סלה:

תחנה פון ראש חודש אדר.

די תחנה זאל מען זאגען אום ראש חודש אלול און אויף מאנטאג און דא-נערשטאג ווען מען זאגט בריך שמייה, בפרט אום ראש השנה אין יום כפור: יי, דו ביסט א בארעמטהערייגער גאט און דערבארעמסט דיך אי-ייער יעדען מענטשען, האמיש ער זיגריגט און דוא ביסט ואיהם מוחל דורך תשובה:

אל רחום, דו ביסט א בארעמטהערייגער גאט און דערבאר-רעמסט דיך איבער דעם מענטש וואס טהוט דיך בע-מען אז דו זאלסט איהם טהאן חסד חנם און איהם מוחל זיין זיינע עבירות. וחנן, און דוא ביסט א לייטזעלייגער גאט. דוא טהוסט לייטזעלייגען צוא דעם וואס קומט מיט תפלה צו דיר. ארך אפים דוא דערליינגערסט ביין גרימזארן און דוא ביסט גיט גיך צו דערצערנען אפילו צו דעם רשע. איילסט גיט צו צאהלען דעם מענטשען גאך זיינע מעשים רעים גאך, גאר דו

משלי אבות

ויד געלאזען אום צוא קאנען ביינען צוריק, בעת ער האט אפשייד גע-נומען פון פעטער, זאגט ער צו איהם: -ליבער פעטער, מיט אייער פריינד-

שאפט האט איהר מיר פארמאטערט, יעדער פאבריקאנט האט מיר גע-שיקט סחורה אין אייער גאמען מיט בעשטימטע פריינען איה האב אלעם

ווארמסט מאמער וועט ער תשובה מאן. ורב חסד, און דו
 מהוסט פיעל גענאד צו דיא צייט וואס האבען קיין זכות ניט.
 ואמת, און דו ביסט א וואהרהאפטונגער גאט. דו שטראפסט
 דעם מענטשען פאר זיינע זינד, אבער דערנאך וועסטו איהם
 געבען א גוטען שכל לעולם הבא פאר דעם גוטס וואס ער
 האט געטהאן אויף דער וועלט. נוצר חסד לאלפים, דוא גע-
 דענקסט דאס גוטס וואס דער צדיק האט געטהאן אויף דער
 וועלט ביז זיין מויענד געבירט. נושא עון ופשע, דוא פאר-
 מראגסט די זינד, וואס ער האט געזונדגט, און אז ער מהוט
 תשובה ביסטו איהם מוחל. וחטאת, אפילו דיא עבירות וואס
 דער מענטש קען זיך היטען פאר זיי, סיי מיט הערען, אדער
 מיט זעהן, אדער מיט רייד, ונקח און די רייניגסט דעם מענ-
 שען פון זיין זינד און ווען ער מהוט תשובה מיט זיין גאנצען
 הארצען ווערט פון די עבירות זכיות:

רבנו של עולם, הערר פון דער גאנצער וועלט, דוא זאלסט דער-
 הערען מיין בקשה צוא גוטען און דוא זאלסט מיר און מיין
 מאן און מייע קינדער פארגעבען אלע זינד וואס מיר האבען געזונ-
 דיגט און געשוואריגט געגען דיין הייליגען נאמען, און דו זאלסט אונז
 געדענקען יעצט צוא דעם יום הדין צו גוטען, צו א כתיבה וחתומה
 טובה און העלפן אונז מיט דערבארמקייט, און זאלסט אונז יעצט גע-
 דענקען צו לעבען לאנג מיט געזונד און מיט שלום און זאלסט אונז גע-
 בען א גרינגע פרנסה, דען יעצט איז דיא צייט וואס דו צייכענסט אן
 דעם מענטשען פרנסה אויף דעם גאנצען יאהר. אלמעכטיגער גאט,

משלי אבות

געמוזט צו געהען און באצאהלען	גניענען האבען יעצט מוז איה שוין
און יעצט בין איה געבליעבען אהן	פאהרען צו הויזע דען איה בין שוין
אפרייט איה ביז רעם ערשטען טאל	מורץ אין געלד ענטפערט איהם רער
דיא האב איה געוואלט עטוואס פאר-	פעטער: - ווי גליקליך ביסטו יעצט

זאלסט אונז מ'האן ל'פנים משורת הדין און דו זאלסט אונז אנשרייבן
צו פרנסה וכלכלה. עס זאגט גיט זיין מיט ביזן חס ושלום, נאר מיט
כבוד און מיט היתר, גיט מיט איסור חס ושלום, דען דוא ביסט דער
הערר פון דער גאנצער וועלט, וואס שפייזט אלע באשעפענעש פון
דעם קלענסטען ביז דעם גרעסטען, דען די אויגען פון אלע באשע-
פענעש פון דער וועלט האפען צוא דיר, ליעבער גאט, און דוא גיסט
איטליכען זיין באדערפענעש און שפייזט אין זיין צייט. דו זאלסט אונז
אנשרייבן צוא א גוט לעבען, דאס מיר זאלען רעכט האלטען דינע
ליעבע הייליגע תורה און מצוות, און דו זאלסט אונז געבען שכל און
חכמה דאס מיר זאלען פארשטעהען ביין הייליגע תורה און מצוות,
און זאלסט שיקען א רפואה שלמה צו אונזער וועהטאג און מיר זא-
לען בארד דערלייזט ווערען פון אונזער דחקות, און גיעב אונז ברכה
והצדקה אין אלע אונזערע עסקים און משא ומתן וואס מיר טהוען, דו
זאלסט ערוועקען די הערצער פון די מלכים און זייערע יועצים אויף
אונז צוא גוטען, און עס זאגט זיין דער ווילען פון דיר אלמעכטיגער
גאט, אז דא רייד פון מיין מויד און דא געדאנקען פון מיין הארצען
זאלען זיין באוויליגט פאר דיר, דען דוא ביסט מיין באשעפער און
מיין דערלייזער, אמן בן יהי רצון:

(דערנאך זאגט מען ש'אני תפלתי דריי מאל):

תחנה לחודש אלול ולראש השנה.

דיא שעהנע תחנה זאגט מען זאגען אין חודש אלול אלע טאג ווען
מען הערט שופר בלאזען, בפרט אום ראש השנה מיט גרויס פונה:
אל מלך בין שופט צדק ואמת. דוא ביסט א וואהרהאפט'י-
גער, גערעכטער גאט. דו ביסט גערעכט און דיין משפט

משלי אבות

איה האב דיר געשיקט די שעהנסטע
און געסטע סחורה וואס עס איז גי-
מא צו זיי ביין דמיון און זעהר ביי-
ליג ווי עס קאן גור געבען דו וועסט
קומען אים ירצה השם צוהויע וועסט
דו אן ווי זעהר גוט פארדיענען אין

איו גערעכט, דוא ביסט דן אלע באשעפענעש מיט אמת און
מיט גערעכטיגקייט. מה נאמר ומה נדבר, וואס זאלען מיר
זאגען אדער וואס זאלען מיר ריידען? דער מנהג איז צווישען
אונז ישראל, דאס מען פאנגט אן דרייסיג טעג פאר ראש־
השנה צו בלאזען שופר צו דערוועקען דיא לייט צו תשובה,
בארומ בארף יעדער מענטש ציטערען און דערשרעקען זיך.
ווען ער הערט שופר בלאזען און זיך שטעלען מיט גרויס
פארבאט און ציטערנעש צו בעטען פאר הקדוש ברוך הוא צו
דעם יום הדין הגדול והנורא:

רבוננו של עולם, דו הער פון דער גאנצער וועלט, איך בין געקור
מען פאר דיר מיט א צובראכען הארץ צו א בעטען פון דיין
הייליגען פארבאטנען גאמען א מחילה, סליחה ובכחה אויף מייע
עבירות וואס איך האב געטהאן אין דיא טעג ופון מיין לעבען, סיי
עבירות בשוגג אדער במזיד, סיי בדבור, במחשבה אדער במעשה,
בעט איך דיר דוא אלעמעכטיגער גאט, דוא זאלסט מיר מוחל זיין א
מחילה גמולה אויף זיי, דען ווען דו ווילסט מיר חס ושלום גיט מוחל
זיין צו א וועמען זאגט איך מיר ווענדען? בארעמטהעריגער גאט פון
דער גאנצער וועלט, דוא האסט דאך ליעב דעם מענטשען ווען ער
האט חרטה אויף זיינע עבירות און וויל זיי מעהר גישט טהאן, בעט
איך דיר מיטן גאנצען הארצען, אזוי לי, וועה איז צו מיר, וואס איך
האב געטהאן מעשים רעים און האב בעשמוצט מיין נשמה, וואס
קומט פון א הייליגען ריינעם ארט און הייס יתברך האט מיר זי גע-
געבען דאס איך זאל זי הייליגען און ריין האלטען וויא אן אפן טוב.

משלי אבות

דו וועסט מיר אימער באנקען וואס
איך האב ביי דיר ביין צייט און ביין
געדר צוגענומען דען דא איז מעשים
בכף יום און עס קומען יונגע לייט מיט
גרויסע קאפיטאלען עסלאזען זיך צו
זיין צו חברה און מען פארבריינגט
נאר אין פארנייעגען ביז מען צאפט
זיי אויס די עטליכע גילדען און פאר-

וואס ווער איך טהאן און ענטפערען, ווען חשם יתברך וועט מיך פאר-
דערען און איך וועל מווען חשבון געבען פאר זיין הייליגען פסא
הקבוד? דארום בעט איך דיר דו ליעבער בארעמטהערציגער גאט, אז
דו זאלסט דיר דערבארעמען איבער מיר ארעמער זינדיגער מענטש,
און דו זאלסט מיר געדענקען מיגע זכיות און דו זאלסט הערען מיין
תפלה וואס איך בין פאר דיר יעצט מתפלל, און געהט פאר דיר מיי-
נע טרעהערען, דען ווען שוין אלע מהויערען זיינען צוא געשלאסען,
אבער די מהויערען פון טרעהערען זיינען דאך נישט פארשלאסען. דוא
זאלסט זעהען מיין צער און זיי דיר מרחם איבער מיין גוף און נשמה
און זאלסט מיר מוחל זיין א מחילה גמורה, און זאלסט מיך מיט מיין
מאן און קינדער אנשרייבען צו א שנה טובה, לחיים ולשלום, לששון
ולשמחה, לנאולה שלמה, און זאלסט אויף אינז גוזר זיין גזירות
טובות ישועות ונחמות און דוא זאלסט מבטל זיין אלע גזירות רעות
פון מיר און פון מיין מאן און אויגזערע קינדער און פון כל ישראל,
אמן סלה:

תחנה פון סליחות.

די תחנה זאל מען זאגען אין דער פריה צו סליחות פאר ראש השנה:

אָדוֹן עוֹלָם, הערר פוי דער גאנצער וועלט, דוא ביסט גער-
ווען א קעניג נאך איידער דוא האסט באשאפען דיא
וועלט און דו האסט אלסדינג באשאפען אזוי וויא דו האסט
געוואלט פון דיין פבוד וועגען. ווער קען זיך צו דיר גלייכען
אדער אנטקעגען דיר זיך שטעלען? ווער קען דערצעהלען

משלי אבות

צאתה ובואתה, דער יונגער מאן האט
איהם געבראנקט פון טיעפען וואר-
צען און אפגעברייט נאך הויזע לשלום.
דער גמשל איז, השם יתברך האט

בייגען מיט גאר נישט, האב איך דיר
פארהיט אז מיט דיר זאלע עס חס
ושלום נישט פאסירען, יעצט פאהר
אחיים געזונד, מיין קינד (ה) ישמר

דיין גרויסקייט און דיין באריהמטהייט? דאס שטארקייט און
 דאס הערשאפט איז אין דיין האנד. די ביסט איין איינציגער
 גאט, דוא קענסט מיך דערלייזען און מיך דערפרענען ווען
 איך רופ גוי דיר, אין דיין האנט באהאלט איך מיין נשמה אז
 איך געה שלאפען, און אז איך כאפ זיך אויף פון מיין שלאף
 קעהרסטו וויעדער די נשמה אין מיין גוף אריין. אז גאט איז
 מיט מיר האב איך גאר נישט צוא זארגען און מורא האבען
 פאר קיין שום זאך, פאטער גאט, זעה פון דיין הייליג ארמ
 און דערבארעם דיך איבער אינז און העלף אינז, דען אז
 אויגער בית המקדש איז געשטאנען איז ביי אינז ווייניג זינד
 געווען, דען אויגער הייליג הויז האט אינז דיא זינד פארגע-
 גען, דיא קרבנות פון ביי נאכט האבען פארגעבען פאר דיא
 עבירות וואס מען האט געטהאן בייא טאג, יעצט מיט וואס
 זאלען מיר צו דיר קומען? בארום זאלסטו פאר דיר געהמען
 אויגערע ציבראכענע הערצער און עס זאל פאר דיר אנגע-
 נומען ווערען אויגער תפלה אזוי וויא א קרבן עולה און דוא
 זאלסט אינז אויגער בית המקדש בויען במהרה בימינו, אמן:
רבוננו של עולם, הערר פון דער גאנצער וועלט, איך קום
 בעמען פאר דיר מיט א ציבראכען הארץ, איך קען
 זיך קיין שום עצה ניט געבען, וואס איך זאהל טהאן צו דעם
 יום הדין הגדול והנורא וואס קומט צוא דעם נייעם יאהר,
 האמיש אויגערע חכמים האבען מתקן געווען אז עטליכע טעג

משלי אבות

אראפגעשיקט דעם מענטשען אויף
 דער וועלט ער זאל דא איינהאנדל-
 לען תורה ומצוות, גאר ווידער מענטש
 קומט אהער זעהט ער פאר זיך א
 וועלט מיט אלע ערליי תאוות עולם הזה
 און אז ער זאל זיך חס ושלום צולא-
 זען צו זיי איז ער אנגליקליך, (בייזער
 לב האדם בע מעוריו), דער מענטש

פאר ראש השנה זאל מען אויפשטעהן גאנץ פריה אין מען
 זאגל זאגען סליחות, כדי עס זאגל אנגענומען ווערען פאר
 השם יתברך. אבער זיין האבען געמיינט אזעלכע מענטשען
 וואס זיינען ריין פון זינד, די זאלען בעטען פאר השם יתברך,
 ער זאגל זיי געבען זייערע באדערפעניש, אבער נישט אזא
 מענטש ווי איך בין, דען איך ווייס וואויל אז איך בין פול מיט
 זינד און וויא אזוי קען איך בעטען פון השם יתברך אז ער
 זאגל מיר געבען פיעל גוטס, אז איך בין גאר גיט ווערטה?
 פון דעסמוועגען האב איך מיר פארט דערנוועקט מיט גרויס
 מורא און ציטערנעש צו בעטען השם יתברך. איך ווייס גיט
 וואס זאל איך טהאן, מיט וואס זאל איך דיך איבער בעטען
 און מיט וואס זאגל איך דיך באנוועגען אז דוא זאלסט מיר
 פארגעבען זינד וואס איך האב געטהאן? אויב מיט
 תשובה און ווידוי, טהו איך בודאי תשובה און בין מתודה
 פאר דיר גאט מיין גאט און גאט פון מייןע עלטערען. איך
 האב געזינדיגט און געשוילדיגט און ווידערגעשפעניגט פאר
 דיר און דוא לייערער גאט דו ביסט דאך א דערבארעמיגער
 און פארטראגסט דיא זינד פון אלע, זיי מיר אויך מוחל. און
 אויב מיט תפלה און תחנה ביסט דו מוחל, מאך איך פאלען,
 לייערער גאט, מיין געבעט פאר דיר, און אויב מיט געוויין
 און געשריי ביסט דו מוחל, טהו איך וויינען און זיפצען. וועה
 איז צוא מיר אויף מייןע זינד, דוא ביסט א גאט וואס מען

משלי אבות

האט דאך א יצר הרע צו אלע גא-	זכרנו לברכה זאגען (עבירה גוררת
רישע פארגניגען און פאזות און ער	עבירה) איין עבירה שלעפט גאך זיך
שעהמט זיך קומען לעולם הבא מיט	די אנדערע. בארום איז געווען דיא
שענה ריבע מעשים וויא דיא חכמים	עצה פון השם יתברך צוא פארשא-

דארף צו דיר גיט פיעל שרייען. דו פארנעמסט די צופראג-
כענע הערצער, גיט וויא אליהו הנביא האט געזאגט צו דיא
פאלשע גביאים: שרייט שטארק צו אייער גאט טאמער נעמ
ער דערהערען, און אויב מיט איין צופראכען הארץ פאר-
גיבסטו דיא זינד, צופרעך איך מיין הארץ פאר דיר און דוא
ווייסט דאך וואויל, וועלכע הערצער זיינען צופראכען:

רבנו ישר עולם, בשעת אברהם האט זיין זון יצחק געוואלט
בריינגען אויף דער עקדה זיינען דיא מרעהרען געפאלען
אויף דעם מעסער און אברהם האט איהם דארום גיט געקאנט שטע-
טען, בעט איך דיר אז דורך דעם וואס זייערע מרעהרען זיינען אראפ-
געפאלען, זאלען אונזערע מרעהרען ארויפקומען פאר דיר צום גייעם
יאהר. און אזוי ווי בשעת אברהם איז געגאנגען צו דעם מלך אחשוורוש
צוא בעטען פאר דיין פאלק ישראל האסט דו מיט איהר געשיקט א
מלאך און אברהם האט באקומען חן אין זיינע אויגען, אזוי זאלסט דו
ליעבער גאט, ביי אונזער מיטשפט שיקען אעלכע מלאכים זיי זאלען
אויף אונז אויסגייעסען חן וחסד אין דייע הייליגע אויגען, און איך
בין זיכער אין דיין גרויס גענאד אז דוא וועסט מיר בודאי העלפען,
דען עס איז גיטא קיין שום צדיק אויף דער וועלט אז ער זאל גישט
זינדיגען און איך ארעם מענטש קען מיר גיט מאכען פאר קיין רשע
חס ושלום אז איך זאהל זאגען אז עס איז שוין חליצה צוא מיר קיין
הילף גיטא, דען מיר ווייסען און גלויבען אז השם יתברך האט גע-
וואוסט בשעת ער האט די וועלט באשאפען אלע דורות וואס וועלען

משלי אבות

פען איהם זעהר פיעל סחורה. דאס
איז פיעל תורה ומצוות אז ער זאהל
גאר גיט האבען קיין ליידיגע צייט.
(ומצוה גוררת מצוה), איין מצוה
בריינגט צו דיא אנדערע דען מוים
האט ער מקנים געווען איין מצוה
שטעמט איהם פאר גאנץ א מצוה
מקנים צו זיין. דאס זאגט דער תנא:
רצה הקדוש ברוך הוא וכו', השם
יתברך האט געוואלט גליקלאך מא-

זיין ביז צעטייד קבא און וועלכען מענטשען ער האט געזעהען אז ער
וועט איהם נוצען האט ער איהם באשאפען און דעם מענטשען וואס
עס וועט פון איהם גאר קיין גוץ נישט זיין האט ער גאר נישט באשא-
פען. דארום בעט איד דו, לעבער גאט, דו זאלסט זיך דערבארמען
איבער מיר צום גייעם יאהר, דען דוא ביסט אונזער דערבארעמיגער
גאט און מיר זיינען דיין לעב פאלק, אזוי וויא עס שטעהט געשרי-
בען: ווער איז אזוי וויא דיין לעב פאלק? לעבער גאט, דוא זאלסט
אונז אליין משפטן, דען פאר דיר פאסט דוא זאלסט משפטן דיין
פאלק ווייל דו גאט ביסט אונזער גאט און אונזער טרייסטער, און דו
זאלסט אונז שיקען אונזער גואל צדק היינטיגס יאהר, אמן סלה.

שמע, הער צו, לעבער גאט, מיין תפלה און געהם זיא אן
גלייך ווי איד וואלט געבראכט א קרבן עולה, אזוי
וויא אין פסוק שטעהט: א צובראכען הארץ איז גלייך וויא א
קרבן צוא גאט. דוא זאלסט זיך איבער אונז מרחם זיין און
זאלסט מיך חס ושלום גישט אומבריינגען האמש מיינע זינד
זיינען גרויס, דען אלע מענטשען לעבען גאר מיט דיין גע-
גאר און מחמת דיין דערבארעמקייט טהוסמו חסד חנם, אזוי
וויא עס שטעהט אין פסוק: גאט איז א דערבארעמיגער אי-
בער אלע זיינע באשעפענעש. דארום לעבער גאט דערבאר-
רעם דו איבער אונז פון דיין לעבען פבוד וועגען, מיר זא-
לען נישט גיעדעריג זיין ביי לייט, אמן:

אנא יי אלהי ישראל. איד בעט דו אלמעכטיגער גאט אז
דו זאלסט דו איבער מיר מרחם זיין. אל מלא רחמים.

משלי אבות

בען די ישראל (לפניהם הרבה להם
תורה ומצוות). דארום האט ער זיין
געגעבען פיעל תורה ומצוות אז זיי
נאמען קיין צייט נישט האבען צו זי-
בען פארויט עוכם תוה גאר (להגדיל
תורה ופאדירח). און דער זכות פון
דער תורה וועט אויף אונז מגין זיין
לעבן ווער:

דו ביסט דאך פול מיט רחמים, דערבארעם דיך איבער מיר,
 ליעבער גאט, אז מיינע קינדער און קינדס קינדער זאלען נישט
 שטארבען פאר מיין לעבען. דו ביסט דאך א בארעמקערציר-
 גער גאט און דוא האסט אנגעשריעבען אין דיין הייליגער
 תורה: ווען איינער געפינט א נעסט פון פויגעלאך זאל ער די
 מוטער אנועקשיקען און די קינדער צוגעהומען, האטש אז די
 פויגעלאך ווערען דערוואקסען קענען זיי נישט זייער פאטער
 און מוטער און דיא פאטער און מוטער קענען זיי נישט, פון
 דעסטוועגען האסטו פארט גוזר געווען מען זאל נישט געהומען
 דיא קינדער פאר דיא מוטער און דיא אויגען, מפל שכן מיר
 מענטשען האבען דאך גרויס מיה איידער מיר ערציהען אונז-
 זענע קינדער דורך דיין גענאד, דארפסטו בודאי אונז העל-
 פען מיר זאלען זיי און אויך זייערע קינדער ערציהען צו גאטס
 דיענסט, און עס זאל אן אונז מקוים ווערען דער פסוק: עמרת
 זקנים בני בנים ותפארת בנים אבותם, א קרוין איז צווא על-
 מערען פון זייערע קינדס קינדער און דאס שעהנקייט פון די
 קינדער איז א כבוד צו זייערע עלטערען. און ווען איך האב
 דאס ביי דיין ליעבען נאמען נישט פארדיענט, בעט איך דיך
 א מתנת חנם:

אב הרחמים, פאטער דערבארמיגער, גיב מיר מיט מיין מאן
 און מיט מיינע קינדער, פרנסה פון דיין האנד און נישט
 פון קיין מענטשען, דען דיא גאט פון א מענטשען איז גאר

משלי מוסר

מיר זאגען אין שמונה עשרה: ויבן
 תן פחדה, וכו', למישר עם הא-
 בען זיך א מאהל באגעגענט צווייא
 באקאנטע, האט איינער געפרעגט
 דעם צווייטען וויא עס געהט איהם
 אויף זיין נייע שטעלע, — מיר געהט
 יעצט גאט צוויא באקאנטע וועהר גוט,
 האט ער געענטפערט — מיר איז יעצט

ניט. קען דען א מענש געבען וואס דער אנדערער באדארף?
און ווען ער גיט שוין עפעס גיט ער איהם גיט אין דער צייט.
אבער דו ליעבער גאט, דו ווייסט איטליכען מענטשענס בא-
דערפענעש אין איטליכע רגע, זאלסטו אויגו שפייזען פון דיין
האנד, אזוי ווי עס שטעהט אין פסוק: פותח את ידך ומשביע
כל חי רצון, דו עפענסט דיין האנד און מאכסט זעטען אלע
באשעפענעש אויף דער וועלט דורך דיין גוטס. און אז איך
וועל דארפען שטארבען, זאגל איך שטארבען פון דיין ריינע
האנד און מיין מיתה זאל זיין א בפרה אויף מיין זינד. עס
זאל זיין באויליגט דיא רייד פון מיין מזיל און דיא געדאנקען
פון מיין הארצען פאר דיר גאט מיין באשעפער און דערקליי-
זער ביז אויבין, אמן סלה:

ליעבער הערר גאט, האט'ט דיא וועלט איז א קליינע וועלט,
אבער אז מען האט נישט קיין גוטס אויף דער וועלט
קען מען יענע וועלט אויף נישט האבען. דארום בעט איך דיר, ליע-
בער גאט, אז דו זאלסט דערפרעהען מיין הארץ, דען מייןע וואונדען
זיינען אזוי גרויס אז איך קאן זיי גאר נישט ארויסריידען. זאל איך זיי
זאגען פאר א מענשען, וואס קאן ער מיר העלפען ווען ער וועט שוין
אפילו אויף מיר רחמנות האבען? און בפרט טאמער איז ער מיר גאר
א שונא, וועט ער זיך גאך פרעהען אויף מיין צער. וועה איז מיר,
פאר וועמען זאל איך קלאגען מעהר ווי פאר דיר? ליעבער גאט, איך
בעט דיר, דוא זאלסט מייןע פיינד גיט דערפרעהען. דוא ביסט דאך
א שטארקער גאט, דארום זעה וואס פאר יסורים איך טראג אויף

משלי מוסר

דאפעלט גוט, ערשטענס, וואס איך
בין פטור געווארען פון מיין פריהער-
דיגע שטעלע, וואס אז איך דער-
מאהן מיר אן איהר און אן מיין גע-
ווענענעם ווירטה, געהט מיר אריי-
בער א שרעק, ער איז א שלעכטער
און א באפרייגער מענש, איך האב
איהם קיינמאר גיט געקאנט צופריי-

מין הארץ און שטראף מיינע שונאים וואס ווילען אויף מיר שפעך-
 טעם זעהן. דוא זאלסט מיר געדענקען דעם זכות פון דיא אמהות אז
 איך זאל שוין מעהר קיין צער גיט האבען פון מיינע קינדער און פון
 אלע מיינע גוטע פריינד. און מיר זאלען געשפייזט ווערען פון דיין
 הילף בלבד און מיר זאלען צוא קיינעם גישט באדארפען. ליעבער
 גאט, לאז אונז געניסען דעם זכות פון אונזער מוטער חנה, און אזוי
 ווי דו האסט איהר געהאלפען, אזוי זאלסטו מיר, ליעבער גאט, אויף
 ענטפערען. אויב איך האב אפילו געזינדיגט, בעט איך דיר, דערבאר-
 רעמינגער גאט, באגעה זיך מיט מיר מיט מדת הרחמים און גיט מיט
 מדת הדין, אזוי ווי געקב אבינו עליו השלום האט דיר געבעטען, ווען
 זיינע קינדער וועלען חס ושלום שולדיג זיין זאלסט דו זיי געדענקען
 וואס פאר א צרות ער האט פאר זייא געליטען איידער ער האט זייא
 ערצויגען. אזוי בעט איך דיר אויך אז איך זאל קיין צער גיט זעהען
 אין מיינע קינדער. איך ווייס וואויל אז איך בעט דיר צופיעל. איך
 בין בוראי גיט ווערטה צו שטענען אפילו פאר דיר, גאר ווייל דו באר-
 גערסט אז דער מענטש זאל דיר בעטען, דארום בעט איך דיר גאט,
 אז דו זאלסט מיר גיט אנועקווארפען אויף מיין עלטער ווען מיין כח
 וועט אויסגעהן. לאז מיר גיט פאלען אין דער האנד פון א מענטשען,
 דען עס איז קיין גרעסערער צער גיטא ווי א מענטש דארף אנקומען
 צום אנדערען. זאלסט מיר היטען דערפון און זאלסט געבען מיר און
 מיין מאן און מיינע קינדער דאס גליק צוא לעבען אין עושר און אין
 כבוד. מיינע קינדער און קינדס קינדער זאלען עוסק זיין בתורה
 טאג און נאכט און מיר זאלען אויספיהרען דיא וועלט אין נחת. און
 ווען עס וועט קומען מיין לעצטע צייט זאהל קיין שטן קיין מאכט

משלי מוסר

דענשטעלען און האט פון מיר גע-
 ריסען שטראפען וויפיעל זיין הארץ
 האט געריסט. צווייטענס, האב איך
 געצט אזא גוטע ווירטה. וואס זיין
 גלייכען איז כמעט נישטא. ער איז אן
 איידעלער מענש, און א גומל הקד.
 ער פאהאנגעלט מיר אויפ'ן פיינסי-
 טען אופן און טהוט מיט מיר חסדים

גישט האבען איבער מיין נשמה און דוא זאלסט מיר שיקען מלאכי
 בחמים און מיין חלק זאגל זיין מים דא גשים צדקניות אויף יענער
 וועלט. איך בעט דיר, ליעבער גאט, דערווייטער דיר גישט פון מיר.
 ווען עס וועט חס ושלום זיין אויף מיר א צרה און איך וועל דיר רוד-
 פען, זאלסטו מיר ענטפערען און מיינע גוטע פריינד זאלען זיך פרע-
 הען ווען זיי וועלען זעהען אויף מיר פיעל גוטס, אמן סלה.

תחנה ששה סדרים.

פון דעם ערשטען טאג סליחות ביז ראש השנה ווען מען קומט אין
 שוקל אריין זאגט מען די תחנה:

רבוץ העולמים, האר פון אלע וועלטען, קדמו עיני אשמורות
 לשפוך לבי במים, איך בין אייפגעשטאנען פאר טאג
 צו פארגייעסען מיין הארץ אזוי ווי וואסער. און נון, גאט מיין
 גאט, וואס בין איך און וואס איז מיין לעבען און מיין פלח און
 מיין גערעכטיגקייט און וואס זיינען מיינע גוטע מעשים, דאס
 איך זאגל מיט זיי קומען פאר דיר? איך בין ליידיג פון גוטס
 און בין פול אויף אלע מיינע זיטען מיט אדע אומרייגיקייט.
 אוי די וואו לנפשי, וועה איז צוא מיר און וועה איז צוא מיין
 לייב, דען איך האב געזינדיגט:

סלח לי אבי שבשמים:

פארגייעב מיר, מיין פאטער אין הימל, וואס איך האב
 געזינדיגט מיט פיעל זאכען, סיי אומגעזען סיי

משלי מוסר

וואס איך בין גאר ניט ווערטה. — אויב
 אזוי? האט דער ערסטער געפרעגט,
 — פאר-וואסווע וועסטו איצט גאד
 אויס אזוי שטעכט, ניט בעסער וויא

גערן דורך נויטא אדער מיט מיין וויילען, און אויף אלע גרוי-
סע עבירות וואס איך האב געמאכט און פיעל מאל דיך דער-
צערענט. דו האסט מיר גוטס געמאכט אלע צייט, אבער איך
האב דיר שלעכטס באצאהלט. דארום מראקט איך, אז איך
וועל מודה זיין אויף אלע מיינע זינד פאר דיר גאט און וועל
מיינע טרעהרען פארגעיסען אפצו-וואשען מיט זיי גאר מיי-
נע חטאים:

סְלַח לִי אֲבִי שְׁבִשְׁמִים:

פארגייעב מיר. מיין פאטער אין הימל, דען איך בין דיר
מודיע מיינע זינד און באהאלט מיט מיינע פער-
לערען. ווי אזוי זאל איך מיינע זינד פארבארגען, אז דו גאט
ווייסט גאר מיינע גארשקייטען? און וויא אזוי זאל איך פאר-
בארגען מיינע זינד ווען דו ווכסט אויס אלע מיינע חדרים פון
מיין בויד און מיינע גירען? און ווי אזוי זאל איך לייקענען אין
דיין גוטס, ווען דו ווייסט דאס באהעלטענעש פון אלע מיינע
מחשבות אין מיין הארץ? עס איז אמת אז איך האב געזינד-
דיגט וועה איז צו מיר:

סְלַח לִי אֲבִי שְׁבִשְׁמִים:

פארגייעב מיר, מיין פאטער אין הימל, דען איך פארלאז
מיך אויף דיין גרויס דערבארעמקייט און דיין
גענאד און אויף דיין לייטזעליגקייט, וואס דו שמרעקסט אויס
דיין האנד צו די זינדיגע און ווייזט זיי די וועג פון תשובה זיי

משלי מוסר

פאר דעם אלטען, גאר איך זעה אויס פריערען און בין איהם נישט גענוג
שלעכט דערפאר וואס איך האב מירא געטריי וויא ער פארדיענט, דער
גמשל איז, מיר געטען ביי גאט, אז פאר דעם אלטען, גאר איך זעה אויס פריערען און בין איהם נישט גענוג
שלעכט דערפאר וואס איך האב מירא געטריי וויא ער פארדיענט, דער
גמשל איז, מיר געטען ביי גאט, אז

זאלען זיך אומקעהרען פון זייער בייזען וועג, אזויא וויא אין
פסוק שטעהט: טוב וישר יי על בן יורה חטאים בדרך, גאט
איז א גוטער און א פארקטיגער, דארום מוזט ער ווייזען די
זינדיגע דעם גוטען וועג. רבונז ישל עולם, שיק דיין ליכט און
דיין וואהרהייט זיי זאלען מיך פיהרען און דעם רעכטען וועג
ווייזען:

סלה לי אבי שבשמים:

פארגייעב מיר, מיין פאטער אין הימל, דען איך קום פאר
דיר מיט א צונוועהטאגט הארץ און א צופרא-
כען געמיטה. איך בעט דיר, אזוי וויא אן עני דער מיהר,
דאס די זאלסט מיר ווייזען די וועגען פון תשובה און זאלסט
רייניגען אלע מיינע צוויי הונדערט אכט און פערציג אברים
אין אקע מיינע גליעדער און זאלסט מיך לעהרנען דעם וועג
צו געהן אין איהם איך זאל גענעהענט ווערען צו טהאן דיין
וויילען, דען די ביסט דאך א מוחל עוונות און די ווילסט נישט
דעם טוידט פון דיא זינדיגע, דארום בעט איך דיר, לעבער
גאט, די זאלסט אנגעהמען דאס געבעט פון די סליחות, וואס
מיר זאגען אין מיר זאלען מיט זיי ביי דיר אויסבעטען סליחה
און מחילה און פפרה אויף אקע אונזערע בייזע מעשים:

סלה לי אבי שבשמים:

פארגייעב מיר, מיין פאטער אין הימל, דען ווען מיינע זינד
זיינען געמעהרט וואס שאדען זייא צו דיר? נאר צוא

משלי מזמור

אנשטאדט דעם פחד וואס מיר זא-
בען א מאהל געהאט בעת מיר זיי-
גען געווען אונטער דעם יאך און
שרעה פון דיא געניגע פון מצרים,
בכל און פרס, וועלכע האבען אויף
אונז ארויפגעלייגט אלע וויילע זיינע

מיר איז וועה און ווינד וואס איך האב צוא דיר געזיגנעט, און ווען
 מיינע זינד האבען מיר גריכער געגראבען און האבען אויף מיר גע-
 בראכט קלאג און זיפצען, איז דאך צו דיר גאט פיעל דערבארמקייט
 און פארגעבונג. גאט מיין גאט, געדענק דאס איך בין וויא אויסגע-
 קלאפטע גראז און וויא א בלאט פון בוים. מיין אנהויב איז פון ערד
 און מיין כוח איז צוא ווערעם. מיינע טעג זיינען וויא א שטן וואס
 לויפט איבער, און ווען מיין גשמה וועט פון מיר אויסגעהן וועט מען
 מיר איז דער ערד ווארפען, מיין לייב וועט וועהטאגען און מיין
 הארץ וועט אין מיר וועה טהאן, איך בין דאך גאר ערד און אש,
 יעצט בין איך דא און שפעטער וועל איך פאררנען מיין געצעלט
 אין דעם קבר וואס מען וועט פון מיינטוועגען גראבען און ווען איך
 זאהל אפילו לעבען טויזענד יאהר וועט זיין גלייך ווי איך וואלט גאר
 נישט געווען. גאט מיין גאט, מעק אפ אזוי ווי א וואלקען מיינע זינד,
 לעש אויס די קוילען פון מיינע זינד מיט דעם וואסער פון די טרעהר-
 קען וואס רינען פון מיינע אויגען:

עליך גפשי אקובן בלב מר, אויף דיר מיין גשמה טהו איך קלאגען
 מיט א ביטער הארץ, וויא אזוי האב איך דיר אויסגעריסען
 פון דעם קנואל פון לעבען און הייליגקייט און האב דיר געפראנצט
 אין דעם ארט פון טויט און אומרייגקייט. איך לא חסתי עליך פח
 היקרה? ווי אזוי האב איך נישט רחמנות געהאט אויף דיר מיין גשמה,
 וואס דוא ווערסט גערופען טהייערע האכטער? וועה צוא מיר, וואס
 האב איך געטהאן? ווי אזוי האב איך מורד געווען אין גאט, וואס ער
 איז א קעניג איבער אלע קעניגע? וויא אזויא האב איך פוגם געווען
 מיין גשמה און האב פארביטען אן אויפגע וועלט אויף א וועלט וואס
 ענדיגט זיך? וואס וועל איך טהאן אז עס וועט קומען דער טאג וואס

משלי מוסר

גזרות, ווי האבען אונז געדריקט און
 געפייניגט, און שטענדיג האבען מיר
 געלעבט אין שרעק וואלען מיר גאר
 האבען גאר דעם פחד פאר איהם
 אריין, וואס מיר קאנען איהם נישט
 גענוג דיענען און גענוג אפבראנגען

איך וועל בארפען שטארפען און גיעדערען אין גרוב? מיין הארץ
טהוט מיר וועה בארויף וואס איך האב מורד געווען אין גאט וואס
איז היין און זיינע באדינער זיינען היין און איך בין א שטענדיקע און
א זינדיגע, וועה געשריגען אויף מיר:

סֵלַח לִי אֲבִי שֶׁבַשְׁמַיִם:

פארניעב מיר, מיין פאטער אין הימל, דען איך צורייס מיין
הארץ מיט מיין זיפצען און אין פארבארגענעש טהוט
מיין גשמה וויינען און איך בין זעהר געפייניגט און מיין כח איז
שוואך. דו גאט ליסט דאך א דערבארמיגער און פאנערסט פון דיין
נע לייט זיי זאלען זיך אומקעהרען פון זייער אומרעכט און זיין זא-
דען עס שוין מעהר נישט טהאן, אזויא וויא אין פסוק זשטעהט: קחו
עמכם דברים ושובו אל יי. דאס איז טייטש: נעהמט מיט אייך הייד
און קעהרט אייך אום צו גאט:

סֵלַח לִי אֲבִי שֶׁבַשְׁמַיִם:

פארניעב מיר, מיין פאטער אין הימל, טהו מיט מיר
גרויס גענאד און שטארק מיד צוא איינבויען
מיין יצר הרע איך זאהל שוין מעהר גיט זינדיגען, אין זאלסט
אויסשטרעקען דיין רעכטע האנד אנצונעהמען מיין תשובה.
העלף מיר צוא מקיים זיין אלע זאכען וואס איך געהם אויף
מיר היינטיגען טאג צוא טהאן איך זאהל מיד שטארקען אין
דיינע מצוות אזוי ווי איינזערע חכמים האפען געזאגט: תבא
לטהר מסייען אותך, דאס איז טייטש: ווער עס קומט זיך דיין

משלי מוסר

גאך זיינע חסדים וואס ער טהוט מיט אויבן שטענדיג. דאס זאגען מיר: ויבן תן פחדך, דאס הייסט גיב אויבן גאט נור דיין שרעק, פאר דיר אלליין

זאלען מיר מורא האבען און מיר זאלען גיט האבען דעם שרעק פון שרעכטע מענשען:

יִיגָעוּ הָעֹלָמִים מִעַן אֵיהֶם . א רִיין הָאָרֶץ בַּאֲשָׁאף אִין מִיר און
 א נִי גַעמִיטֶה בַּאֲנִי אִין מִיר אִיך זאל זיין גַעהִיט צו האלְטֶען
 דִיין גַעפֿאַט און זאל נִיט גַעשטרויכֶעלט ווערען אין קיין שום
 עבִירָה . זאָלסט פֿלאַנצֶען אִין מִינע גַעדאַנקען דִיין מוֹרָא ,
 דאַס עס זאָהל מִיך נִישט שְרַעקען קיין בִינע מַחשְׁבוֹת אִין
 פֿרעמדע גַעדאַנקען . בִּפְרִט אִין דער צייט ווען אִיך וועל מִיך
 שטעלען תּפִּילָה טָהָאן פֿאַר דיר . אַלע מִינע גַעדאַנקען זאָ
 לען גאָר זיין פֿון גאָט'ס וועגען און אִיך זאָהל זיין גוט צו גאָט
 און צו זײַטען , אִיך זאל קיינעם נִיט מַקְנֵא זיין און זאָהל בַּאֲ
 שִׁרעמֶט ווערען פֿון פֿעס און חֲנוּפָה און רַכִּילוֹת און לָשׁוֹן
 הָרָע , אִיך זאל גאָר גאַנץ זיין מיט גאָט און מיט מַעֲשִׂשֶׁען :

סֵלַח לִי אֲבִי שֶׁבַשְׁמַיִם :

פֿאַרגִיעב מִיר , מִיין פֿאַטער אִין הִימֶעל , און גַעהם מִיך
 נִיט צו פֿון דער וועלט ביז אִיך וועל פֿאַרדריב־
 טען , דאַס וואָס אִיך האָב פֿאַרדאַרפֿען , און מִינע זינד זאָלען
 נִישט גַעדענקט און גַעדאַכט ווערען ווען אִיך וועל דיר מִיין
 נַשְׁמָה גַעבֶען , און מִינע קינדער און קינד'ס קינדער זאָלען
 אַלע לעהרנען דִיין הִיליגע תּוֹרָה און עס זאל זיין דִיין מוֹרָא
 אויף זײַער פֿנים זיין זאָלען נִישט זינדִיגען , און ווען מִיין פֿאָ
 וועט זיך אויסדאָוען , זאָלסטו מִיך לֵיעכער גאָט נִיט פֿאַרדאַ
 זען , און אִין דער צייט פֿון מִיין עֲלָמֶער זאָלסט דו מִיך נִישט
 אַוועקוואַרפֿען און העלף מִיר זיך צו וואַשען און רִייניגען פֿון

משלי מוסר

מִיר זאָגען אִין דער מוסף שמוֹנָה
 עֲשָׂרָה: וְזָכַרְתִּי אֶת גְּרִיתִי יַעֲקֹב
 אִיך גַעדענק מִיין בונד מיט יַעֲקֹב ,
 וְאֶף אֶת גְּרִיתִי יַצְחָק אִיך וְאֶף אֶת גְּרִיתִי אַבְרָהָם
 און מִיין בונד מיט אַבְרָהָם , אֶזְכּוֹר ,
 גַעדענק אִיך אִיך . אִיז דאָס אִין
 גְּרוּנֵד א פֿראגע ; פֿאַרנוואָס שטעלט

מיינע זינד, און אין געקעכטע וועגען זאלסט דו מיך פיהרען
און פון דיין פארהאלטען גוטס זאלסט דו מיך אנוועטען. דיא
מרייטטינג פון ציון און ירושלים זאלסטו מיר ווייזען און עס
זאל זיין אצונד א צייט צוא באווייליגען מיך און מיינע תפלות
צווישען אלע יודישע תפלות: יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי
לפניה יי צורי וגואלי, אמן:

תחנה תשובה תפלה וצדקה.

רבנו של עולם, איך האף צו דיר, דאס דו וועסט מיין תפלה אנה
געהמען, דען דור המלך עליו השלום האט געזאגט: א צור-
בראכען הארץ טהוסטו גיט פארשעהמען, דו זעהסט די פיין פון דיא
וואס יאמערן, און קלאגען און ווען דער קלאגער רופט טהוסטו איהם
דעהערען, דען דו ביסט דער גאט וואס דערפערעט טרויעריגע, מייר-
גע אויגען רינען טעהרען און מיין הארץ איז טרויריג, איך קאן גיט
פערעהלאד ווערען, דען איך קאן מיר קיין עצת געגען אויף וואס איך
זאהל פריהער בעטען, צוא אויף מיינע בייזע מעשים, וואס איך האב
געטהאן דאס דוא זאלסט מיר העלפען ווייטער גיט צו טהאן, אדער
זאל איך בעטען אויף אונזער ליעבען בית המקדש און אויף די בא-
דערפעגעש וואס דער מענש דארף. ליעבער פאטער, העלף מיר גע-
גען דעם שטן, ווייל איך קאן איהם גיט בייקומען און מיינע חטאים
זיינען שוין גרויס. ווען איך טהו תפלה צו דיר, ליעבער גאט, קאנען
דיא מקטרינים מיין תפלה גישט קומען פאר דיר צוליעב מיינע זינד
וואס איך האב געטהאן פון מיין יוגענד אן. איך קאן שוין איינס פאר

משלי מוסר

תדר און האט געקויפט גיס, עפעס
און נאך זאכען. אז ער האט דעם
קלעבער פאצאזאגל, האט ער ביא
איהם געבעטען ער זאל איהם עס-

דער פסוק געקבץ צום ערשטען און
אברהם צום געצטען? זאגט הארץ
הרב המגיד זכרנו לברכה מדובבא
א משל: א הינד איז גענאנגען אין

דאס אנדערע גישט וויכען וואן גישט געדענקען, און ווען איך וואלט
זיין שוין אפילו יא געדענקט, וואלט דיא צייט געווען ווייניג אויס-
צורעכענען זיין:

ליעבער גאט, זיי מיר מוחל, איך האב ביז אהער געמחאן
ווי א שומה, וויא וועל איך קאנען ענטפערען צו
מיין באשעפער הקדוש ברוך הוא, וואס האט מיך אויף דער
וועלט באשאפען. אוי לי אויף מינע בייע מעשים וואס איך
האב געמחאן אויף דער וועלט וואס איז גאר הבל הבלים ווי
א שאטען אויף דער וואנד. דיא טעג געהען אוועק און איך
בין אלץ געהענטער צום טויט, איך בין אלע טאג און אלע
שעה און אלע רגע גיט זיכער פאר דעם טויט, און ווען איך
וואלט שוין געלעבט טויזענד יאהר, איז דאס אויך אין זיינע
אויגען נור ווי איין טאג. צו אלעם האט א מענטש א האפנונג,
אן ארעם-מאן האפט, רייך ציא ווערען, א קראנקער האפט,
געזונד ציא ווערען אפער פון דעם טויט, איז קיין האפנונג
אויסצומיידען. ווער וועט מיר העלפען אין מינע נויטהען אז
דער בעל פקדון וועט שיקען גאך מיין נשמה? מיין האב און
גיטס וועט מיך ווישט קאנען אויסלייזען, מינע קינדער און
פיעל לייט וועלען וויינען און מיך גיט קאנען אויסוויינען. ער
ברכתך אתה נולד ועל ברכתך אתה מת, איבער געוואנד בין
איך באשאפען געווארען און איבער געוואנד וועל איך
שטארבען, ווען מיין נשמה וועט זיך שיינען פון מיין גוף און

משלי מוסר

קינד אן עפעל האט ער אויך געבע-
טען אן עפעל, ואנט צו איהם דער
קרעמער; — קינד איינער, ביין סגר
האט דאך פייא מיר געקויפט עפעל

גאס צולייגען, האט איהר דער
קרעמער געגעבען א צולייג, דאס
קינד'ס סגר וואס האט געווען וויא
דער קרעמער האט געגעבען דעם

עם וועט פארלאשען ווערען דיא ליכט פון מיינע אויגען, פון
 מיין שעהן ליכטיג הויז וועט מען מיך אנועקטראגען אין דעם
 פינצטערען קבר אריין. אין איין שעה ביי איך געבוירען גער-
 ווארען, אין דיא אנדערע שעה, וועל איך ווערען פארלארען,
 איך וועל פארגעסען ווערען פון דער וועלט אויף אויבג און
 דיא ווערעם וועלען קומען איבער מיין גאנץ לייב און וועלען
 מיך עסען און צאפען מיין בלוט ווי גוטען וויין, און מיין נשמה
 וועט געפאך שטעהען און וועט דאס אלס צוועהען, נאכדעם
 וועט מען מיך ערשט רפען צום יום הדין הגדול והנורא לפני
 מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא און פאר דעם בית דין
 הגדול והנורא און מען וועט אויפמאכען דאס ספר הזכרונות.
 נאך מיין כתב נאך וועט מען מיך משפטין און מיינע מעשים
 וועלען ערקלעהרען מיין דין, א שטיין פון וואנד וועט אויף
 מיר עדות זאגען אין דין, א שפאן פון האלץ וועט ענטפערען
 דעם דין, אלץ מיט וואהרהיית און מיט מדת הרחמים און
 מדת הדין, ווער וועט פאר מיר ריידען אין דין? איך וועל
 בלייבען שטעהען מיט א פארשעהמט פנים פאר דיר האל
 הגדול הגבור והנורא אין דעם יום הדין, און מיין משפט וועט
 מיר זיין ביטערער אלס דער טוידט, מען וועט מיך אפגעפען
 צו די מלאכי תפלה וואס איך האב אליין באשאפען און מיין
 פייער אין גיהנם וועט נישט פארלאשען ווערען, נו ווי אזוי זאל
 איך נישט געדענקען דעם סוף, אוי לי, איך האב מעהר נישט

משלי מוסר

פאר בארעם געלד, וואס דער עיקר
 איז דאך דער פריוו פון איהם, גיעב
 איך איהם אן עפעל אהן געלד אויך,
 אבער דוא האסט דייך זון מיר גאר
 נישט געוויפט פארנוואס זאל איך דיר
 געבען אן עפעל אומוויסט? דער
 גאנצער אייזעל וואלט געשטאנען
 אין פסוק אברהם דער ערשטער,

נְטַמְרֵאכְט גַּאר צו בויען שעהנע הייזער און שלעסער און זיך
 נישט באדענקט אז א ביסעל צדקה און מעשים טובים איז
 בעסער פאר גאר דער גאנצער וועלט. דארום וויל דאס ליכט
 ברענט גיעב אויף איידער עס ווערט פארלאשען. איך וויל
 בעטען צו דיר גאט, דען דו ביסט א דערבארמיגער דין, דו
 טהוסט אונז ריכטען מיט משפט און לאזט אונז שטארבען
 מיט דין. לאז אונז לעבען מיט דין גרויס דערבארעמקייט:
אנא, איך בעט דיר, הויכער קניג, איך קום פאר דיר מיט מיין
 ביטער געשריי און מיט מיין וויינען, מיינע אויגען רינען
 גלייך ווי קוואלען וואסער איבער מיין פנים, וויל איך וויין און קלאגן
 אויף מיינע זינד, עס וואלט מיר בעסער געווען, ווען איך וואלט גאר
 אויף דער וועלט גיט געוועזען, גאר דו דערבארמיגער גאט, דו ביסט
 דאך א רחום וחנון און האסט געגעבען א הילף צו דעם מענטשען,
 דאס ער זאל דערוועקען זיין הארץ מיט תשובה, תפלה וצדקה, וואס
 צורייכט אלע בייזע גזירות און ביסט מוחל, אזוי וויל איך בעטען צו
 מיין באשעפער מיט א צובראכען הארץ וועגען דערבארמקייט, וויא
 דער עני ביא דער טיהר, אזוי בעט איך עס זאחל זיך ערוועקען דין
 דערבארמקייט אויף מיר אין זכות פון מדת הרחמים. איך פארבט
 מיר צו בעטען, ווי זאל איך פאר אזוי א גרויסען מלך שטעהען? דיא
 מלאכים וואס זיינען גאר פלאם פיער זיינען נישט לויטער אין זיינע
 אויגען, מכל שכן איך, וואס בעשטעה פון בלוט און פלייש און ווע-
 רעם און ערד און דערצו האב איך גאך זעהר פיעל עבירות געטהאן?
 און ווען איך וויל בעטען, ווייס איך גיט וואס איך זאגל פרייהער בע-
 טען, דען מיין באדערפענעש איז זעהר פיעל. גאט, דו ווייסט דאך

משלי מוסר

וואלטען ביים יום הדין געזאגט די
 בגי ושמעאל, מיר שטאמען דאך
 אויך פון אברהם בארפען מיר איך
 געניסען זיין זכות, דערפאר שטעהט
 אין פסוק: וזכרתי את בריתי ועקב,
 דער עיקר זכות איז גאר צוליעב
 נעקב, וואס פון איהם שטאמען דיא
 צוועלף שבטים צדיקים. ואף את

אלם וואויל, ווייל דוא ביסט דאך א יודע נסתרות און א בוחן ללבבות
און דוא ווייסט וואויל מיין צובראכען הארץ, מיט דעם טרויסט איך
מיד, דאס א צובראכען הארץ טהוסטו נישט פארשעהמען, איך בעט
דיך, בעל הרחמים, אז דוא וועסט משפט'ן דיא נפשות זאלסטו אליין
מיד משפט'ן מיט דערבארמקייט און זאלסט אויסציהען צו ליכט מיין
משפט. איך בעט דיך, ליעבער פאטער, טהו מיט מיר משפט נאך
דיין מנהג נאך און זיי מיר מוחל, דען אז דו וועסט מיד משפט'ן נאך
מיינע מעשים נאך וועל איך דען קענען ביישטעהן צו פאר דיר? און
וואס פאר א געווינס וועסטו האבען ווען דוא וועסט מיד שטראפען?
דיא נשמה איז דינע און דער גוף איז אויך דינער. איך בין אייביג
אין דיין האנד ווי לייהם אין האנד פון דעם טעפער און אלס שטרוי
פאר דעם פייער. איך בין ערד און וועל ווערען ערד, ווען דו וואלסט
מיד געוואלט ריכטען נאך מיינע מעשים האב איך שוין לאנג גע-
דארפט פארפוילט ווערען אין דער ערד, עס וואלט שוין קיין געדע-
בענעש ניט געבליעבען פון מיר, אבער דו ביסט דאך א מארד און
דיין מדה איז, דאס דוא ביסט נוהג חסד מיט דיא באשעפענעש און
געהמקט אן דיא תפלה וואס קומט פון טיעפען הארצען. געהם אן
מיין תפלה און זיאי נישט מדקדק אין דין, און אז דוא וועסט וועלען
מדקדק זיין, טהו איך מיד טרויסטען מיט שלש עשרה מדות, וואס
זיינען לויטער רחמים. יי יי אל רחום וחנון ארך אפים ורב חסד ואמת
נוצר חסד לאלפים נושא עון ופושע וחסאה ונקת. דיין האנד איז
אפען צו עמפפאנגען די וואס האבען חרטה און דו ענטפערסט, ווען
מען טהוט תפלה. ענטפער מיר, דו דערבארמיגער גאט, וואס ענט-
פערט צו זיינע אביונים. ענטפער מיר, וויא דו ענטפערסט צו די צור-

משלי מוסר

אגיתי יצחקי, מיין בונד מיט יצחק	וועל דערמאהנען מיין בונד מיט
זועל איך דערמאהנען אלס צולייג,	אברהם איך. נאר דער זכות פון
זאף את בריתי אברהם אבינו, און	יעקב איז דער עיקר, בארום האבען
גאה א צולייג וועל איך געבען, איך	אויסער דיא ישראל. מיינער מיין

בְּרֹאכֶענע הָעֶרְצֶער. רַחוּם וְחַנוּן, עֲנִמְפֶּער מִיר, ווי דו האָסט געענְט־
פֶּערט אונזער מוֹטֶער חֲנָה, און געהָט אָן מִיין תְּשׁוּבָה וויא דו האָסט
אָנגענומען די תְּשׁוּבָה פֿון מְנַשֶּׁה. הָעֶלֶף מִיר אִיךְ זָאָהל שׁוין ווייטער
גִיט זינדיגען און שטאַרק מִיר מִיין האַרץ צוא געהן אִין דינע וועגען
צוא געבען אַדָּקָה און צו טהאן מעשִׂים טוֹבִים, אַז מִיין לעבען זאָהל
הייסען אַ רַעכט לעבען. דו גאט, דו ווייסט דאָך וואויל מִיין מַחֲשַׁבָּה
און דוא העלפֿסט דעם מענטשען אִין דעם וועג וויא ער געהאט זיך
פאר, טא זיי זיך מרחם איבער מִיר ברחם אָב עַל בָּנִים, אַז אִיךְ וועל
חם וְשָׁלוֹם זינדיגען זאלסטו מִיר דערמאנהען תְּשׁוּבָה צו טהאן און אַז
אִיךְ וועל דִיךְ אָנרוּפֶען זאלסטו מִיר עֲנִמְפֶּערען און זאלסט מִיר גִישׁט
פארלאזען אַז עס וועט מִיר חם וְשָׁלוֹם אַ גוֹיטֶה זיין, און זאלסט מִיר
העלפֿען און זאלסט מִיר הִיילען, דען דוא ביסט אַ רופֿא תָּנֹם און אַ
רופֿא לְשִׁבּוּרֵי לֵב, אִיךְ בעט דִיךְ, אָבינו שְׁבִשְׁמִים, דוא זאלסט מִיר
דערהויכען מִיין מוֹל מִיט מִיין מאן און זאלסט מִיר געבען גוטע קִינ־
דער און אִיךְ זאָהל פֿון זייא קיין צער גִיט האָבען, דען דאס איז גאר
דאס לעבען בעזלם הָזֶה און בעזלם חָבָא. זאלסט אונז געבען לָחֶם
לְאֹכֹל וּבִגְד לְלָבוֹשׁ בְּכָבוֹד און גִישׁט מִיט בְּזִיוֹן. זאלסטו אונז לאזען
אויסלעבען אונזערע יאָהרען אִין גְּרוֹים פֿריידען מִיר זאלען זוכה זיין
צו זעהן אונזער געזאקטען מְשִׁיחַ, בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן:

משלי מוסר

מִיר האָבען געזינדיגט פאר דיר,
לְמַשָּׁל: אִין אַ שְׁטאַדט אִין געווען
איינער וואס האט געהאנדעלט מִיט
לאַטערי צעטלען, גִיהִי הַיּוֹם, האט
איהם דער פֿריסטאוו אָנגעזאגט, אַז
ער זאל ריענען מסחר גִיט טהאן, ווייל
דאס איז געגען די גענען, דער מאן
האט אָפֿער גִיט געפאלגט און האט
פארקויפט צעטלען אִין פֿריסטאוו־ס

צומקעט גִישׁט געהאט צו געניסען
דעם זכות פֿון יַעֲקֹב:
מִיר זאָגען ראש השָׁנָה און דיאלע
עֲשֵׂרֶת יָמֵי תְּשׁוּבָה „אָבינו
מלְכֵנוּ“. מִיר ווייזען דיא פֿסוקים פֿון
דיענער תְּפִלָּה געבען צו פארשטעהן
מִיט מְשָׁלִים:
אָבינו מלְכֵנוּ טאָנען לְפָנֶיךָ, אונז
וער פֿאטער אונזער געניג.

סדר לִיכַם צִינְדֶּען פֿון ראש השָׁנָה:

אז ראש השָׁנָה געפאלט אום דער וואכען זאגט מען. דיעזע ברכות פאר לִיכַם צִינְדֶּען:

בָּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר
שֶׁל יוֹם טוֹב:

בָּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהֵחֵינּוּ וְקִיַּמְנוּ
וְהִגִּיעְנוּ לְזֶמֶן הַזֶּה:

אז ראש השָׁנָה געפאלט אום שבת זאגט מען דיעזע ברכות נאך
לִיכַם צִינְדֶּען:

בָּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר
שֶׁל שַׁבָּת וְיוֹם טוֹב:

בָּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהֵחֵינּוּ וְקִיַּמְנוּ
וְהִגִּיעְנוּ לְזֶמֶן הַזֶּה:

תַּחֲנֻנָּה לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה נֶאֱדָר לִיכַם בְּעִנְשֵׁעֵן.

די תַּחֲנֻנָּה זאגט מען ביי'דע טעג ראש השָׁנָה נאך לִיכַם בְּעִנְשֵׁעֵן:

הִנְנִי בָּאָה לְדַבֵּר לְפָנֶיךָ אֱבִי שְׁבֹשְׁמִים:

משלי מוסר

געגענווארט. דעם פֿריסטאווע האט מיר אין דיא אויגען עובר ניין אויף
עס געהער פארדראסען. ס'מיינט, פאר מיין פארזאג!

תחנה לראש השנה נאך ליכט בענשען 169

איך קום געצט צו ריידען פאר דיר גאט, וואס דו ביסט מין
פאטער אין הימל און שטעל מיך אנדער תפלה צווא
טהאן פאר דיר דערפארמדיגער פאטער:

בָּלֵב גִּשְׁבֵּר וְרוּחַ גְּמוּכָה וְקוֹמָה זְקוּפָה:

מיט א צופראכען הארץ, וואס עס צוגעהט אין מיר אזוי ווי
וואסער און מיט א גיעדריג געמיטה און אן איינגעבויר-
נען שטאנד:

כִּי יֵרָאֶה וַתְּחַדְדָה אֲנִי מֵאֵימַת דִּינָךְ:

דען איך פארבט מיך זעהר און ציטער פון דער מורא פון
דיין משפט, וואס דוא געצט זיך היינט צו משפטן גאר
די וועלט:

זָכַר כָּל הַמַּעֲשִׂים לְפָנֶיךָ בָּא:

היינטיגען טאג קומט פאר דיר דאס געדעכענעש פון אלע
מעשים וואס דער מענטש טהוט א גאנץ יאהר,
סיי דיא זאכען וואס ער טהוט אפען און סיי דיא זאכען וואס
ער טהוט פארטארגענעהייד:

הַיּוֹם יִכָּתְבוּ הַכָּרוֹת לְחַיִּים וְלַמָּוֶת:

היינטיגען טאג טהוען געשריעבען ווערען אלע באשעפער-
נעש פון דער וועלט זיין זאלען לעבען בלייבען
אדער זאלען געטויט ווערען:

משלי מוסר

ווייז דער בורא יתברך זעהט דאך
אלעס, אזוי וויא אין פסוק שטעהט:
"אם יסתר איש במסתרים ואנכי לא
אראנו" קען זיך דען א מענטש בא-

פק, אזוי איז מיט אונז איידען, מיר
טהוען אנעלכע זאכען וואס גאט ברוד
הוא האט פארבאטען, און וויא גאט
זינדיגען מיר? אין גאט'ס געגענווארט

וְאַנְכִי אֵשָׁה קָשֶׁת רוּחַ תִּנְצָבֶת בְּלֵב מֶרֶ:

און איך אַשָּׁה (פלוגית בת פלוגית) האב א שווער געמיטט און
איך שטעה מיט א ביטער הארץ, דען איך באדענק
מיד אויף מיינע מעשים פון א גאנץ יאהר:

רוחי קצרה ונשמה לא נותרה בי:

מיין אטמהעם איז קורץ צוויי ריידען פאר דיר, דער דערפאר
דעמדיגער פאטער, און עס בלייבט אין מיר קיין נשמה
ניט איך זאל עפענען יעצט מיין מויל:

יִדְעַתִּי אֶת מְרִי וְאֶת עַרְפִּי תִקְשָׁה:

איך ווייס זעהר וואויל מיין ווידערשפעניגקייט גענען דיר
און וואס איך בין הארטנאקיק געווען צוויי הערען דינע
ליעבע הייליגע געפאט:

אוי לי ואוי לנפשי בי טמאתיה.

וועה טהו איך שרייען אויף מיר און וועה אויף מיין לייב דען
איך האב זיא פארטומרייניגט מיט מיינע בייזע מעשים
וואס איך האב געטאן א גאנץ יאהר:

אִיזָה זְכוּת אֲבִיקָשׁ בְּקוֹמָךְ לְשִׁפְטִי:

וואס פאר א זכות קען איך געפינען אויף מיר און אויף מיין
לייב ווען די וועסט אויפֿשטעהן צו משפטן מיד היינט
אין דעם יום הדין:

משלי מוסר

האָטען און דער רבונזי שר עולם
זאל איהם גיט זעהן? באריכער זי-
גען מיר זיך מתודה און מיר זאגען:
"אבינו מלכנו חטאנו קלגנו". מיר

האָטען געזינדיגט פאר דיר, אין דיין
געגענווארט און אונזער פארברע-
כעז איז זעהר גרויס:

תחנה לראש השנה נאך ליכט בענשען 71

רתם עלי כרוב רחמיך לצדקני במשפט:

רבנו שר עולם, איך פֿעט דיר, האב אויף מיר רחמנות אזוי ווי דיין פֿיער דערבארמקייט צו גערעכט מאכען מיך אין דעם משפט און זאלסט אנשרייען אויף דיא מקטרגים זיי זאלען ניט ריידען קיין בייו אויף מיר:

כי רחום וחנון אתה ומרבה לסלוח:

דען דוא ביסט א דערבארעמיגער און א לייטזעליגער און מְהוּסָם מְעַהָרֵען צו פֿארגעבען אויף דיא זינד פֿון דעם מענשען האמטשע ער זינדיגט פֿיער מאל. ווי באַלד ער מְהוּסָם תשובה מיט זיין גאנץ הארץ, געהמסט דו און זיין תשובה:

אל תעש כלה לשארית ישראל עמך:

זאלסט נישט פֿארניכטען דיא איבערגעבליעבענע פֿון דיין ליעב פֿאלק ישראל וואס זיינען איבערגעבליעבען זעהר א ווייניגע צאהל:

זכור דתם אשר נשפך בפלגי מים:

געדרענק, דערבארעמיגער גאט, דאס בלוט פֿון דיין פֿאלק ישראל וואס עס איז יענע צייטען פֿארגאסען גער ווארען אזוי וויא מייקען וואסער, ווען זיי זיינען געטויט געווארען אויף קידוש השם:

ואל ישפך דתם עתה בחרב מלאך המות:

משלי מוסר

שטאדט האט געוואהנט א וויינער	אבינו מלכנו עשה עמנו למען
מאכער א גרויסער קונסטלער וואס	שמה, אונזער פאטער, אונז
האט געמאכט זעהר זעלמענע וויי-	זער קעניג מוה מיט אונז גוטעס צו-
גערס, אפער מען האט פון איהם	ליעב דיין גאמען. למשל: אין א

און אין דעם זכות זאלסט דו זיין אנשרייבען צו א לעבעדיג
יאהר עם זאהל גיט פארגאסען ווערען זייער בלוט דורך
דער שווערד פון דעם מלאך המות:

וראה עמך כלם מתקבצים אר בית תפלתם:
און קוק לעבער גאט, ווי אזוי דיין ליעב פאלק ישראל מזהיר
ען זיך היינט פארזאמלען אין דיא שיהלען צו וויינען און
שרייען און מזהאן תפלה פאר דיר:

זועקים אליך בלב מר ודורשים חסדך:
זיי מזהען אלע שרייען צו דיר מיט א ביטער הארץ און מיט
א ציבראכען געמיטה און פארלאנגען פון דיר דו זאלסט
מיט זיי מזהאן גענאד און דערבארמקייט:

מצפים לישועתך ועיניהם קד תולים:
זיי מזהען האפען צו דיין גוטע הילף און זייערע אויגען היינט
גען צו דיר און קוקען ארויס אז דו זאלסט זיך דערבאר-
מען אויף אויג און שרייב אויג אריין היינטיגען טאג אין
דעם ספר פון לעבען:

ואתה אל רחום זכרנו לחיים טובים ומתוקים:
און דו, דערבארמיגער גאט, בעט איך, דו זאלסט אויג גע-
דענקען צו א גוט לעבען און זיסע יאהרען מיך און מיין
מאן און מיינע קינדער און כל ישראל אחינו:

משלי מוסר

גיט געוואקסט און ער האט גיט גע-
האט קיין בארויף, איינמאל איז צווא
איהם געקומען אריינענקער אין גע-
נעהן זיינע קונציגע ארבייט, ער האט
נאכקער אויף זיין ביזנעס איבעראל
דערצעהלט וועגען דעם גרויסען
קונסטלער און זיין פראכטפאלע אר-
בייט און ער האט געקראכען א שם

תחנה לראש השנה נאך ליכט בענשען 178

וְתַעֲלֶה לְפָנֶיךָ לְרָצוֹן בְּרַבְתִּי עַל הַנְּרוֹת :

און עס זאָהל אויפֿגעײַהען פֿאר דיר, דערבארמיגער פֿאַטער.
צו גוטען-וויילען די בֿרָכָה וואָס איך האָב געמאַכט אויף
די ליכט וואָס איך האָב אָנגעצונדען לִפְּכוֹד דעם הייליגן
גען יום הדין :

בַּחֲסִדֶיךָ הַמְרַבִּים אֶת מִשְׁפָּטִי לְהַאֲרִיחַ :

און אזוי ווי איך האָב געטראָגן דערלײכטען מיין הויז מיט די
ליכט וואָס איך האָב געפֿענטיגט, אזוי רבונג שׁוֹל עוֹלָם,
זאַלסטו די מיר דערלײכטען מיין משפּט און זאַלסטו מיר
משפּט צו גוטען :

וְלֹא יִחַשְׁךָ אֹרֶךְ חַיִּי בַּפִּשִּׁי בְּעוֹלָם הַחַיָּה :

און עס זאָהל חלילָה גיט פינצטער ווערען דאָס ליכטיגקייט
פון דעם לעבען פון מיין לײַב אויף דער וועלט, מיין שׁוֹן
זאָל גיט פֿאַרגעײַן אזוי וויא די שׁוֹן פון דער וועלט געהט
אונטער אויף דער נאכט :

וְתֹאִיר אֶת מוֹלִי לְפָרְנֶסָה מְזֻכָּה וְכִלְכָּלָה :

און זאַלסטו דערלײכטען, לעפער גאט, מיין מוֹל און דאָס
מוֹל פון מיין מאַן און מיינע קינדער צו אַ גוטע פֿרֶנְסָה
און שפּײַז מיר זאַלען גיט דארפֿען אָנקומען צו דער גאט פֿון
אַ בִּשְׁר וָדָם, נאָר צו דיין פּוֹלַע געפֿענשטע האַנד :

משלי מוסר

אויף דער וועלט, שרים און מלכים
האָבען אָנגעהויבען הויפֿען ווייניגער
גערס און מען האָט פֿאַר וויא גער
זאָהלט גרויסע פֿרייען, אין אַ צייט
ארום איז דער וועלכער בייזענדיג
געקומען צום ווייגער-מאכער און
איהם געפֿעסטען ער זאָל איהם פֿאַר-
ריכטען אַ צוגראַכענעם גיגער, דער

וְאֵת עֵינַי בְּעַלְי וְזָרְעֵי תְּאִיר בְּתוֹרַתְךָ הַקְּרוֹשָׁה:

און די אויגען פון מיין מאן און מייןע קינדער זאלסטו דער-
לייכטען אין דיין הייליגער תורה אזוי ווי איך האב פאר-
לייכטען מיין הויז מיט דיא ליכט וואס איך האב געפענטשט
לפבור ראש השנה:

וְלֹא תִבְעֵר עָלַיִנו חֲמַתְךָ מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם:

ליעבער גאט, דערבארמיגער פאטער, עס זאל נישט ברענגען
אויף אויגן דיין צארן פון היינט ביז אויביג און דוא
זאלסט מיט אויגן נאר טהאן גענאד אין דערבאר-
דעמקייט:

וְתִכְרִית וּתְכַלֶּה כָּל הַמְּקַטְרִגִּים עַל יִשְׂרָאֵל:

זאלסט פארשניידען און אויסקראטען אלע וואס ריידען פאר
דיר ביז אויף דיין לעב פאק ישראל. שרייא אן
אויפן שטן און אויף אלע ביינע מלאכים זיי זאלען פארשלי-
סען זייער מויל פון ריידען אויף אויגן בייז:

וְהָאֵר פָּנֶיךָ עַד מִקְדָּשְׁךָ הַשָּׁמַיִם, אָמֵן סְלָה:

און מאך לייכטען, ליעבער דערבארמיגער גאט, דיין היילי-
גע שוין אויף דעם בית המקדש וואס איז וויסט און חרב
שוין פון וויפיעל יאהר, און מיר זאלען זוכה זיין צו צינדען
ליכט אין דער הייליגער מנוחה, במהרה בנמינו, אמן סלח:

משלי מוסר

גרויסער מייסטער האט איהם גע-
ענטפערט: "ווא אזוי קאנסטו דאס
פארלאנגען, אז איה, וואס מיין אר-
בייט געפינט זיך אין גיזענליכע
פאלאצען. זאגל דיין צוגראכענעם
זיגער פארריכטען?" דער ביינענ-
דער האט איהם דאן געזאגט: "איך
האב א נעכט צו פארלאנגען דאס

תפלה על הפרנסה.

יהי רצון, עם זאהל זיין דער ווילען פאר דיר גאט, אונזער גאט און
גאט פון אונזערע עלטערען, גרויסער און שטארקער און פארק-
טיגער גאט, אז דוא זאלסט דערפיהלעט ווערען מיט דערבארעמקייט
אויף אונז פון דייעט וועגען און וועגען דעם הייליגען מזמור און די
הייליגע שמות וואס ווערען דערמאהנט אין איהם און דאס הייליג-
קייט פון זיינע פסוקים אין ווערטער און אותיות און טראפ און רמזים
און סודות און דאס הייליגקייט פון דעם הייליגען גאמען, וואס געהט
ארויס פון דעם פסוק וְהִרְקוּתִי לָכֶם בְּרַכָּה עַד בְּלִי דִי. דאס איז
טייטש: איך וועל צוא אייך אויסליידיגען ברכה ביז גענוג. און פון
דעם פסוק נָסַח עָלֵינוּ אֹר פָּנֶיךָ יי, דערהויב אויף אונז דאס לִיכ-
טיגקייט פון דיין פנים גאט, וכתבנו און שרייב אונז אין דעם ספר
פון פרנסה און שפייז היינטנס יאהר און אלע יאהר, אונז און אלע
אונזערע בני בית ביז וואגען מיר וועלען לעבען. במלוי, מיט דער
ערפיהלונג און גרייטקייט, בהתר און גיט באיסור, אין גת און גיט
אין צער. בשלילה מיט פריער און שטילקייט אהן א שום עין הרע,
און זאלסט אונז מוצה זיין צוא עזסק זיין אין דיין הייליגער דיענסט
אהן א שום טרדה, און זאלסט אונז מפרנס זיין מיט א פרנסה וואס
עס זאהל אין איהר גיט זיין קיין שאנד און מיר זאלען נישט דארפען
אנקומען צוא א בשר ודם, גאר פון דיין פולע און גרייטע האנד, און
זאלסט אונז באגליקען און דערברייטען אין אונזער לעהרנונג און
אין אלע אונזערע האנדעלשאפט. אונזערע הייזער זאלען זיין פול
מיט גאטס ברכה און מיר זאלען זאט זיין מיט ברויט און אונז זאל

משלי מומר

פון דיר דערפאר וואס איך האב דיר	סחורה וואלט גיט געהאט אזא גרוי-
מפרנס געווען, ווארום ווען גיט איך	סען אבגאנג.
וואלט די וועלט גאר גיט געוואוסט	פה. אזוי קומען מיר איבען מיט
אז דו ביסט אזא קניקטלער און ביין	א מענה פאר הקדוש ברוך הוא:

זיין גוט. חנון, דערבארמיגער, לייטזעליגער, היטער, אונטערלעהר-
נער, באשירמער, רעכטפארטיגער, אויסלייזער, דערבארעם דיך אויף
אונז און הער צו אונזער געבעט, דען דו הערסט די געבעט פון אלע
וואס מ'הווען תפלה צו דיר. פרוה, געלויבט ביסטו וואס דו הערסט צו
געבעט; יהיו לרצון אמרי פי והגיוון לבי לפניה יי צורי וגואלי:

תחנוה לראשי השנה אין דער פריה

די תחנוה זאגט מען אום ראש השנה ווען מען קומט אין שול צוויי:
ווען שבת איז ראש השנה זאגט מען גיט די ת. נה:

זכור לנו ברית אברהם אבינו:

געדענק אינז, ליעבער גאט, דעם זכות פון אונזער פא-
טער אברהם וואס פון דריי יאהר אן האט ער
דערקענט זיין באשעפער און האט געלאזט וויסען דיין גא-
טען אויף גאר דער וועלט, און איז מיט צעהן פרויב געפרובט
געווארען. געדענק אונז, ליעבער גאט, זיין זכות, דען מיר
ציטערען און פארקומען פון דעם יום הדין, ווען מיר מ'הווען
זיך באדענקען דאס היינטיגען טאג זעצסטו זיך אויף דעם
שטול צו משפט'ן דייןע באשעפעניש און עס ווערט געליי-
ענט פאר דיר דער בוך פון אלע מעשים פון דיא מענטשען
פון גאר דער וועלט. קיין זאך איז פאר דיר גיט פארבארגען
און קיין פארגעסונג איז פאר דיר גיטא. דערמאהן דיך אן
אונזער פאטער אברהם און דערבארעם דיך אויף זיינע קינד-

משלי מוסר

אבינו מלכנו עשה עמנו קמען שמך,
מהו מיט אונז גוטעס דערפאר וואס
מיר מאכען גרויס דיין נאמען צוויי-
זען די פערקער, און אז דו וועסט

אנגעהומען אונזער תפלה. ווערען
מיר גאך דיין נאמען מעהר פאר-
גרעסערען:

דער אין די צעהן טעג פון ראש השנה ביז יום כפור אין זיין זכות, וואס ער איז מיט צעהן פֿרוב געפֿרוכט געווארען:

זכור לנו זכות שְׁרָה אִמֵּנוּ:

געדענק אונז, ליעבער גאט, דעם זכות פון אונזער מוטער שְׁרָה, וואס זיא איז אין דעם טאג ראש השנה גפֿקד געווארען, און שרייב אונז אן בִּסְפֶר הַחַיִּים און מיר זאלען האבען קינדער תלמידי חכמים. רבונזי שֶׁל עוֹלָם, דוא האסט איהר צו גלייבִיג יאָהר אָן איינציגען זיהן געגעבען און האסט איהר צוגעזאגט, דאס זיינע קינדער וועלען זיין פֿיעל ווי שטערען אין הימל, יעצט ליעבער גאט, זאל איהר זכות פֿיישטען דאס איהרע קינדער, וואס זיינען דיין פֿאלה ישראל, זאלען חלילה גישט אומגעפֿראכט ווערען און שרייב אָן א גוט לעבען מיר און מיין מאן און מינע קינדער און קינד'ס קינדער און פֿר ישראל, אמן:

זכור לנו עֲקִידַת יִצְחָק אֲבִינוּ:

געדענק אונז, ליעבער גאט, דעם זכות פון אונזער פֿאטער יצחק, וואס מען האט איהם מקריב געווען אויפֿ'ן הר המזריח. רבונזי שֶׁל עוֹלָם, עס זאל זיין גלייך ווי זיין אש איז געהויפֿענט אויף דעם מזבֿח און זיין בלוט איז פֿאר־גאסען, און דאס קול פון דעם שופֿר וואס מיר וועלען בִּלְאִי זען זאָהל פֿארטומלען אלע וואס קומען מקטרג צוא זיין אויף

משלי מוסר

אָבִינוּ מֶלֶכְנוּ בַּטָּר מַחֲשָׁבוֹת און אַמְדִּינָה האָבען דיא מיניס־
שונאינו, אונזער פֿאטער, מאַרען אויסגעאַרפֿייט א פֿראַיעקט,
אונזער קעניג, פֿארניכטע דיא גע- וואס וואלט שלעכט געווען פֿאר די
באַנקען פון אונזערע שונאים למשל: איינזאָהנער פון לאַנד, דער קעניג

דיין פאלק ישראל און דו זאקסט צורייסען דעם גזר דין . און מיט דעם קול פון דעם שופר זאלען ארויפגעהען פאר דיר אלע אויגערע תפלות און בקשות דאס דוא זאקסט אויז אנ־שרייבען צו א גוט געבענמאשט יאהר :

זכור לנו זכות רבקה אבינו :

געדענק אויז , לעבער גאט , דעם זכות פון אויגער מורטער רבקה , וואס זיא האט זיך געפלייסט , דאס

אויגער פאטער יעקב זאל געמען די ברכות פון אויגער פאטער יצחק , אזוי זאל זי שטעהן און זיין א גוטע מליצה אויף אויז איהרע קינדער , דאס מיר זאלען אנגעשריעבען ווערען צוא גוטען און אלע ברכות פון אויגער פאטער יצחק זאהל אויף אויז געשעהן און עס זאל דערוועקט ווערען איהר גרוי־סער זכות אויף איהרע מינדער היינט אין דעם יום הדין :

זכור לנו זכות יעקב אבינו :

געדענק אויז , לעבער גאט , דעם זכות פון אויגער פאטער יעקב . אזוי ווי דוא האסט איהם געהאלפען

פון עשו און פון לבן אזויא זאקסט דו אויז העלפען פון כל המקטרגים זיי זאלען אויף אויז גישט קאנען מקטרג זיין צוא דעם יום הדין . אויגער משפט זאהל ארויסגעהען פאר דיר קטובה מיט גרויס דערבארעמקייט , מיר זאלען האבען א גוט טעז משפט מיט אויגערע מענער און קינדער . און אזוי וויא

משלי מוסר

פון לאנד איז געווען א גוטער מענטש , א מלך שר חסד , און ווען מען האט איהם געבראכט דעם פראיעקט אויז טערצושרייבען , האט ער זיך ענטפון זאגט דאס צו טהאן . דיא מיניסטאר רען האבען דעם געשריבענעם פראיעקט צוגענומען און באהאלטען אין ארכיוו . ווען דער קעניג האט זיך

ער איז געבענטישט געווארען פון זיין פאטער יצחק, דאס ער
זאהל מיט קול געהאלפֿען ווערען, אזוי זאהל אינז ביישטעקן
דאס די זאלסט אנגעהמען דאס קול פון אונזערע תפלות און
דאס קול פון דעם שופר און מיר זאלען געשריעבן און גע-
חתמעט ווערען צו אלעם גיטען:

זכור לנו זכות רחל אמנו:

געדענק אונז, ליעבער גאט, דעם זכות פון אונזער מיר-
טער רחל, וואס זיא האט געוויינט און געקלאגט
ווען גבוראדן האט דיא אידען אין גלות געפיהרט, ביז דוא
האסט איהר צוגעזאגט דאס די וועסט אינז אומקעהרען צוא
אונזער לאנד. ליעבער גאט, געדענק אונז איהר זכות און
דעם זכות וואס מיר טהוען היינט שופר בלאזען, דאס דוא
זאלסט גיך מקים זיין דאס וואס די האסט איהר מבטיח גע-
ווען און מיר זאלען זוכה זיין צו הערען שופר של משיח גיך
און באלד, אמן פן יהי רצון:

זכור לנו זכות לאה אמנו:

געדענק אונז, ליעבער גאט, דעם זכות פון אונזער מיר-
טער לאה און קעהר דרך צו אונזער געוויין אזוי
וויא די האסט אנגענומען איהר געוויין, דאס זי זאל צו עשו
גיט גענומען ווערען און זי זאל אין זיין גורל גיט פאלען, דען

משלי מוסר

דערפון דערוואקסט, האט ער זיך
בארעכענט אז עס קאן א מאל אויפ-
שטעקן א בייער קעניג, וואס וועט
גיט זיין אזא גוטער מענטש, און ווען
ער וועט דעם שלעכטען פראעקט

געפינען וועט ער איהם לאזען פאר-
וירקליכען. ער האט דאריבער גע-
הייסען אז מען זאל דעם פראעקט
אין גאנצען פארניכטען.
דאריבער בעטען מיר ביי גאט:

דוא ביסט א גאט וואס הערט דאס קול פון געוויין. קוק פון הימל אראפ און זעה ווי דיין פאלק מ'הווען אלע וויינען מיט ביטערע טרעהערען און ציטערען פאר דיין משפט. זעה אז מיר זאלען נישט פאלען אין דעם גורל פון דעם שטן און צו די מקטרגים וואס קומען מקטרג זיין אויף אונז. רבוננו של עולם, קעהר דיר בעסער צו דעם קול פון אלע גוטע מלאכים וואס שטעהען פאר דיין שמוהל און בעטען גוטס אויף דיין פאלק ישראל און קעהר דיר נישט צו דעם קול פון דעם שטן וואס קומט צו זאגען אויף זיי בייז. שריי אן אויף איהם ער זאל זיין מזיל נישט עפענען און ער זאל פארטומעלט ווערען פון צווא ריידען בייז. און דאס קול פונ'ם שופר מיט אונזערע תפלות, זאלען אויפגעהען פאר דיר אנצושרייבען אונז אין דעם ספר הצדיקים לחיים טובים, אמן:

זכור לנו זכות שבטי יעקב:

געדענק אונז, לעבער גאט, דעם זכות פון די שבטים, די קינדער פון יעקב, וואס האבען אלע באנאנד דיין נאמען געאיינציגט, דען איידער יעקב איז געשטארבען האט ער זיינע קינדער צוגעפגערופען און האט געזאגט צו זיי: לעבע קינדער, טאמער איז חלילה צווישען אייך דא א פסיל אזוי וויא מ'עלטער פאטער אברהם האט געהאט א זון. ישמעאל אדער מ'פאטער יצחק, וואס ער האט גע-

משלי מוסר

יעקמירט און פארנוירקליכט ווערען
תם ושלום:

אבינו מלכנו פלה דגר וחרב ורעב
ושבי ומשחית ועון מכגי

”אבינו מלכנו במל מחשבות שונאנו”
פארניכטע די ביזע מחשבות וואס
אונזערע שונאים האבען אויף אונז,
אום ווי זאלען קיינמאל נישט פרא-

האט א זיין עשו. אזוי האבען דיא שבטים אלע באנאנדער געזאגט: "שמע ישראל", דאס איז מיינש: הער צווא ישראל, דאס איז יעקב. "י אלֹהינו י אחד", דאס איז מיינש: גאט אינגער גאט איז איין איינציגער גאט, און מיר ריענען אלע צו דעם גאט. וואס אברֹהם און יצחק און דו אינגער פאטער האבען געדיענט. דארום געדענק אינז, ליעבער פאטער, זיי ער זכות, דען מיר מווען אלע איינציגען דיין גאמען אלע מאג און מיר מווען דיך אום ראש השנה פאר א קעניג איי בער אינז קריינען אלע יאָהר:

זכור לנו זכות יוסף הצדיק:

געדענק אינז, ליעבער גאט, דעם זכות פון יוסף הצדיק, דאס אין דעם טאג האסטו איהם אויסגעצויגען פון זיין תפיסה און האסט איהם דערהויבען צוויין א מושל אויף דעם לאנד מצרים, אזוי רבונז של עולם אין זיין זכות זאלסטו דערהויבען אינגער מזל מיר זאלען חלילה קיין בלבול נישט האבען, דאס מיר זאלען אין תפיסה זיען. און זאלסט רופען צווא דיא געפאנגענע פריי־הייט און זאלסט אויפגינגען זייער שדאס היינטיגען טאג:

זכור לנו זכות משה רבינו:

געדענק אינז, ליעבער גאט, דעם זכות פון משה רבינו, דאס ער איז אין דיא טעג אויף דעם הימל גע-

משלי מוסר

בריתך אינגער פאטער, אינגער קעניי, ווענד אפ פֿעסט און שווערד און הונגער און געפאנגענשאפט און פארבארבונג און זינד פון ביי גע מינדס־מיגדער למשיל:

אייגער איז אריינגעקומען צו א צוויטען אין הייז אין א רעגענדיגען טאג אין האט געטראפען אין הייז אנגעשטעלט בליס פול מיט וואסער וואס איז גערונגען פון דער סטעלע.

ווען אין האט פון אונזערט וועגען דיא לוחות גענומען. זעה
ליעפער גאט, דאס מיר זיינען מקיים אזוי ווי דו האסט אונז
געפאטען מיר זאלען היינטיגען טאג שופר בלאזען. זיי אויך
מקיים אזוי וויא דוא האסט געזאגט צוא משה רבינו „סלחתי
בדברך“. דאס איז מיינט: איך האב פארגעבען אזוי וויא
דיינע רייד:

זכור לנו זכות אחרון הפתח:

געדענק אונז, ליעפער גאט, דעם זכות פון אחרון הפתח.
דאס זיין מדה איז געווען צו שלום מאכען צוויי-
שען מאן און ווייב און צווישען מענטשען וואס האבען זיך
געקריגט, אזוי אויך, רבוננו של עולם, זאלסט דו איהם געבען
רשות דאס ער זאגט א מליץ זיין פאר דיר אויף דיין פאלק
ישראל אפצומהאן דיין גרימזארן פון אונז, און זאלסט אונז
אנשרייבען צו א יאהר פון פריעדען און שלום און שטילקייט,
צו נחת און ניט קיין צער חלילה:

זכור לנו זכות דוד מלכנו:

געדענק אונז, ליעפער גאט, דעם זכות פון דוד אונזער
קעניג, וואס דו האסט איהם פון אלע זיינע פיינד
געהאלפען אזוי העלף אונז, רבוננו של עולם, אין זיין זכות
פון אלע בייזע מלאכים און מקטרגים און משחיתים, וואס
האבען פיינדשאפט אויף דיין פאלק ישראל און אויך קיין

משלי מוסר

ער האט באמערקט, אז אי דיא
סטעלע, אי די פארלאגע זיינען שוין
צוגעפולט ווייל זיי ווערען אפטמאל
פון רעגען. האט יענער געזאגט צום
בעל הפתח פון הויז: איך וועל דיר
אן עצה געבען אז דיא סטעלע און
די פארלאגע זאלען ניט פויגען און
רוא זאלסט פארשפארען אונטער-

פיינד זאל אין אויג קיין נקמה נישט האבען און זאלען אן אויג
נישט דערפֿרעהט ווערען:

זכור לנו זכות צדיקים וצדקניות:

געדענק אויג, ליעבער גאט, דעם זכות פון אלע צדיקים
און נשים צדקניות, וואס זיינען געווען פון דער
צייט פון אדם הראשון ביז היינטיגען טאג. זייער זכות זאגל
אויף אויג מיין זיין, דאס דער גואל צדק זאל שוין קומען, עס
זאל זיין תחית המתים און מיר זאלען שוין הערען שופר של
משית, במהרה בימינו, אמן:

שלש עשרה מדות.

די תחנה זאל מען זאגען ווען מען געמט אויס דיא ספרי תורות
פון ארון הקודש אויס ראש השנה און יום כפור.

**י י, אל רחום וחנון, ארך אפים ורב
חסד ואמת: נצר חסד לאלפים, נשא
עון ופשע וחטאה ונקמה: ג"פ דריי מאל.**

לראש השנה וליום כפור.

**רבנו של עולם, מלא משאלותי למזכה וחסד
רצוני, ותן שאלתי, ותמחול לי על כל**

משלי מוסר

שטעלען די גלים, דער רעגען ריגט
אריין, ווייל עס איז פאראן א לאך
אין דאך, פארלאסע געגען לאך וועט
דער רעגען גישט ארויסער ריגען:

אט דאס בעטען מיר ביים רבנו
שר ע"ה: "ב"ה דבר וחסד ורעב
ושבי ומשחית", געהם פון אויג צו אט
די אלע פלאגען, די אלע צרות, ווי

עֲזֹנֹתַי, וְעַל כָּל עֲזֹנוֹת אֲנָשֵׁי בֵּיתִי, מַחִילָה בְּחֶסֶד,
 מַחִילָה בְּרַחֲמִים. וְיִטְהַרְנִי מִחַטָּאֵי וּמַעֲשֵׂי.
 וְזַכְּרֵנִי בְּזִכְרוֹן טוֹב לְפָנֶיךָ. וּפְקֹדֵנִי בְּפִקּוּדֵי יְשׁוּעָה
 וּרְחֻמִּים. וְזַכְּרֵנִי לְחַיִּים אֲרוּכִים, לְחַיִּים טוֹבִים
 וְלִשְׁלוֹם. וּפְרַנְסָה טוֹבָה וְכֹלֶלָּה. וְלֶחֶם לֶאֱכֹל וּבִגְד
 לְלבוֹשׁ, וְעֵשֶׂר וְכָבוֹד, וְאַרְיֵכַת יָמִים בְּתוֹרְתְךָ
 וּבְמִצְוֹתֶיךָ, וְשָׁכַל וּבִינָה לְהִבִּין וּלְהַשְׁכִּיל עִמָּקִי
 סוּדוֹתֶיךָ. וְהִפֵּק רְפוּאָה לְכָל מַכְאוּבֵינוּ. וּתְבַרְךָ אֶת
 כָּל מַעֲשֵׂה יְדֵינוּ. וּגְזֹר עָלֵינוּ גְזֵרוֹת טוֹבוֹת יְשׁוּעוֹת
 וְנִחְמוֹת, וּבִטָּל מִעַלְּנוּ כָּל גְּזֵרוֹת קִשּׁוֹת וְרָעוֹת. וְתֵן
 בְּלִב מַלְכוּת וְיוֹעֲצִיו וְשָׁרָיו עָלֵינוּ קְטוֹבָה, אָמֵן וְכֵן
 יְהִי רָצוֹן: יְהִי לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי, וְהִגִּיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ,
 יְיָ צוּרִי וְגֹאֲלִי:

רַבֵּנוּ שֶׁל עוֹלָם, הָעֵרֵר פֿון דער וועלט, עֲרָפִיל דָּעם פֿער-
 לֶאָנֶג פֿון מִיין האַרץ צו גוֹטען, און פֿיהר דורך מִיין

משלי מוסר

אזוי? "וְעֵין מִכְנֵי כְּרִיתָה", אז דו וועסט	זיי קומען דאך נאר צו לעב אויפֿערע
שטארקען אויפֿערע האַרצער מיר	עבירות און ווען מיר וועלען נישט
זאלען נישט זינדען, וועלען די צרות	זינדען זיין וועלען מיר פֿון קיינע
במילא אויף אונז נישט קומען, טייל	צרות נישט וויסען.

תַּתְּנָה פֿון אויסגעהמען פֿיר ראש השָׁנָה און
יוֹם כִּפּוּר .

רביש"ע פֿערלאזענדיג זיך אויף די י"ג מדות שטעל
איך זיך בעטען דיין הייליגען גאמען, אז אזוי ווי
מען עפענט די טהיר פון ארון הקודש ארויסצוגעהמען דיין
הייליגע ספר תורה, אזוי זאלסטו עפענען דייע שער רחמים
און מוהל זיין אינגערע זינד וואס מיר האבען דאס גאנצע
יאהר געטהאן. אז אזוי ווי מיר האבען אנגעטהאן דייע
הייליגע ספר תורה'ס אין ווייסע מענטעלאך, אזוי זאלסטו
ווייס מאכען די פלעקען פון אינגערע נשמות, וואס מיר
האבען איינגעפלעקט מיט אינגערע חטאים, אזוי ווי דר נביא
זאגט: אם יאדימו בתולע כצמר יהיו, אויב אינגערע זינד
זיינען רייט ווי רויטע פאדעם וועלען זיי ווייס ווערען ווי ווייסע
וואל. רבונז של עולם, אזוי ווי מיר געהמען איצט ארויס די
תורה וואס ווערט אנגערופען ספר, אזוי זאלסטו אונז היינט
אנשרייבען אין ספר החיים און אין ספר של ברכה והצדקה,
און אזוי ווי דו האסט ראש השנה צוגעהערט די תפלה פון
אינגער מוטער שרה און די צדקת חנה, אזוי זאלסטו אויך
צוהערען אינגער תפלה, און אזוי ווי דו האסט יוסף הצדיק

משלי מוסר

דער בעל הכלי שטארק אנגעהויבען
מאהנען זיין גלייב'דיג דעם וואס האט
זי געליהען. יענער האט מיט איינ-
סטרומענטען ארויסבאקומען די גליי-
פון גרונד פון גרונעם. אבער ליע-
גענדיג אין וואסער א לאנגע צייט
איז זי פארפולט און פארדארבען
געווארען. דער אייגענטימער פון

ארויסגעצויגען פון תפיסה אום ראש השנה, אזוי זאלסטו אינז
ארויסגעהמען פון אלעם שלעכטנס און אנשרייבען און אנ-
חתמען אינז א גוט יאהר און א געזונד יאהר, דען די
מויערען פון תפלה זיינען קיינמאל נישט פערשלאסען און זיינע
אויפערען זיינען שטענדיג גענייגט צו הערען אינזער געפערט.
רבונו שר עולם, בעגעה זיך מיט אינז מיט דיין מדת הרחמים
און זאלסטו אינז חלילה נישט אנועקנעהמען פון דער וועלט
פאר זיכעציג יאהר. זאלען אינזערע קינדער נישט פערבלייבען
קין יתומים און העלף אינז מיר זאלען זיי קענען ערציהען און
פיהרען אין די הייליגע וועגען פון דיין תורה הקדושה. געהם
נישט אנועק אינזערע ביי אינזער געפערט, פדי זיי זאלען קענען
לערנען דיין תורה אין מקנים זיין איהרע מצות. שייך נישט
אפ מאנען פון זייערע ווייפער און ווייפער פון זייערע מאנען.
זאלען אינזערע שוועסטער און ברידער זיין אגע אין גאנצען
און קין טויט חס ושלום זאל קומען אין אינזער גבול. זאלען
אינזערע טרעהרען דורכלעכערען אן אריינגאנג צו דיין
הייליגען שמוהל און אינזער תפלה זאל אין דיין האנד קומען.
אינזערע הערצער זיינען איצט צופראכען אויף דרייצעהן
שטיק אנסקענען זיינע שלש עשרה מדות. מין זינגען איצט

משלי מוסר

וואלסטו זיא געווען ארויסגעהמען
באלד וויא זיא איז אריינגעפאלען
וואלסטו זיא דאך נישט צופולסט געווארען.
פה, אזוי איז מיט אונז, דער בורא

דער בלי האט זי נישט געוואלט צור
געהמען. ער האט געמעגט: איך
האב דאך דיר געגעבען א גאנצע
פלי. נישט קיין פארדאכענע. ווען דו

אנגעפיהלט מיט תשובה און מיר נעהמן אויף אויז נים צו
זינדיגען אזוי נים ווידערשפעניגען דיין הייליגען רצון. העלף
אויז אין אלע אויגעזעע וועגען און פריינג דעם גואל צדק אזוי
ווי די האסט אויז פערשפראכען דורך דייןע הייליגע גבאים
גיב אויז שפע פון דיין פרייטע האנד און מיר זאלען חזילה
ניט דארפען אנקומען צו לייטען פמהרה בימינו, אמן.

אין גייע תהנה עת רצון מציון הקדושה בשעת
הוצאת ספר תורה:

ווען מען עפינט דעם ארון הקודש. עפינט מען אין הימלעל דיא
שערי רחמים. עס איז אין עת רצון אויס צו פערטען זיך געוונט
פרנסה מיט אלעם גוטס:

רבנו של עולם יי צבאות רחום וחנון יהי רצון עס זאל זיין
דער ווילען פאר דיר גאט מין גאט און גאט פון
מייע עלטערין די זאלסט אויף מיר און אויף כל ישראל עמך
רחמנות האפען און אזוי וויא דיא שערי רחמים וועגען יעצט
אפען און עס איז אין עת רצון זאל זיין באויליגט מין געפעט
אז די זאלסט מיר און מין מאן און מייע קינדער און מייע
קינד'ס קינדער געפען לאנג לעפען געוונט פרנסה דער
דארימרייז אוי פרייד באגליה אויז אין אלע אויגעזעע וועגען

משלי מוסר

יתברך האט אויז געגעבען א גאנצע
גשמה און ארייגע און ער פארלאנגט
פון אויז אז מיר זאלען זי איהם צו
דיק געבען א גאנצע און א רייגע.

אפער מיר זינדיגען און מיר לאזען
אויגעזעע גשמית זינקען אין שמוץ
און זיי ווערען פארדארפען. ווען עס
קומט די צייט אי מיר דארפען דיא

מיר זאלען געפינען חן וחסד אין דייע אויגען אויף אין
 לייטענס אויגען גיעב אינז שכל און פארשטאנד־גקייט צו
 דיין עבודה דאס אזוי ווי דאס קוועלענדיג וואסער וואס
 שטארקט זיך אין דעם קוואל פון דעם ברונעם, אזוי זאל מיין
 הארץ און מייע קינדערס הערצער זיך שטארקען צו דיין
 הייליגער דינסט דו זאלסט דערלייכטען מייע אויגען און אויף
 מייע קינדערס אויגען זיי זאלען לערנען דיין הייליגע תורה זיי
 זאלען גיין אין גוטע וועג פון די תורה הקדושה, וואס זיי
 וועלן לערנען פון די תורה הקדושה זאלען זיי גיט פארנעמען
 גיעב זיי חן און זיינע רייד זיי זאלען מצליח זיין און פועלין
 אלץ וואס זיי וועלען פארלאנגען אמן :

אָנא זי איך בעט דיר גאט אל תצריכני לידי מתנת בשר
 ודם, איך זאל חלילה אן קומען צו א מתנה פון אבשר
 ודם אונזער האפענונג וואס מיר האפען צו דיר גיט פאר-
 שעמט חלילה צו ווערען אונזערע מעשים זאלען גיט ווערען
 פארדארבען מיר זאגען גיט גיין צו מדיקייט און צו צער און
 אונזער ארבעט זאל אלץ זיין לברכה והצלחה די דאזיגע
 צייט און אלע צייט ווען איך בעט פאר דיר זאל זיין א צייט
 פון דערבארעמקייט איין צייט אז מיין באגטר זאל דערהערט

משלי מוסר

גשמות צוריקגעבען. מענה'ט דער
 רבנו של עולם:—איך האט זי גיט
 געדארפט לאיען ליעגען א כאנגע
 צייט אין שמוץ און אין בלאטע און
 אָנגעבען זיי מיר ריין און גאנץ ווי
 זיי זיינען געווען.
 אָט דאס בעטען מיר ביי גאט:
 "הוֹדוּנוּ בְּתִשְׁבּוּבָה שְׁמָחָה", העלה

ווערען, מיין בקשה אלץ וואס איך וועל נאר בעטען זאלסט
 דו מיר ענטפערען מיט דער בארעמקייט און גיגאד אמן:
 דריי מאל וואגני תפלתני, לך יי עת רצון, אלהים בך
 חסדך, ענני באמת ישעך:

רבנו של עולם יהי רצון מלפניך שתעשה למען שמך
 החדיד והמיוחד, איך בעט דיר לעפער גאט
 אז דאס פון דיין איינציגען גאמען וועגען וואס ער איז
 געאיינציגט געווארען דורך אינגערע אבות הקדושים און
 דורך אינגערע גבאים דייע קנעכט, איינציג מיין הארץ און
 מייע קינדערס הערצער אז מיר זאלען וויסען צו פארשטיין
 דיין איינציגען גאמען הקדוש והטהור דאס מיר זאלען שוין
 גיט זינדיגען צו דיר, וכאשר שמעת אזוי ווי דו האסט גע-
 הערט דאס געשריי און געוויין פון אינגער עלטער פאטער
 יעקב און האסט אים אפגעהיטען פון עשו ודבן, אזוי היט
 אונז אפ פון אלע בייזע און שלעכטע מענטשען, און געגעבען
 פרנסה פון דיין האנד, פותח את ידך, צו שפייזען מיר מיט
 ביין מאן און קינדער מיט מיין גאנץ הויז-געזינד, היט אונז
 אפ פון יסורים פון בייזע קראנקהייט פון עין הרעה פון אלר-
 מיני ווייטאג, היט אונז אפ פון בלוט פערגיסונג, פון אומד-

משלי מוסר

רע נשמות גאנץ און ריין ווי גיי ווי
 גען געווען, ווען דא האסט אונז גי
 געליהען.

אונז אז מיר זאלען יך צו דיר אומד
 געהערען גאנץ, עס הייסט, אז מיר
 זאלען גיט פארזינקען אין זינד און
 מיר זאלען דיר אנוועקגעבען אינגער-

גליקען אויפגען ים, פון דעם שונא'ס שווערד, און פון פער-
שעדיגע מגפות רחמנא לצלן, אויך זאלסט דו מיין געבעט
דערהערען און באווערען צו אלעם גוטען וואס איך וועל נאר
בעטען היינט און אלע צייט אמן פן יהי רצון:

דעם שיר המעלות זאגט מען ימים נוראים נאך יושפט:

שיר המעלות כמעטקים פון דעם טיעפען הארץ האב איך דיר גאט גערוי-
פֿען: אדני שמחה בקולי הער צו גאט מיין מול פון מיין געבעט: אם
שונות אויב דו גאט וועסט היטען מינע עבירות און וועסט מיר שטראפען
אויף זייא ווער וועט דען קאנגען באשטענען בארויף: פי עמד הסליחה ווארונ
ביי דיר אין די הענד איז מוחל צו זיין עבירות פֿדי אז מען זאל מירא הא-
בען פאר דיר: מויתי יי איך טהו האפען צו גאט וואס ער האט מיר מבטיח
געווען: נפשי לאדני מיין לייב טהוט האפען צו גאט איידער די היטער ביי
דער נאכט האפען עס זאל טאג ווערען: יחל ישאל איהר אידען האפט צו
גאט ווארונ גיט גאט איז דער חסד און פיעל מאהל האט ער אייך שוין
אויסגעלייזט: והוא יפדה ווארונ גאט וועט אויסלייזען דיא ישאל פון אלע
זייערע עבירות:

תחנה שיערי שלום.

די נייע תחנה זאגט מען ווען דער חזן זאגט ברבית כהנים:

רבנו של עולם, מיר בעטען דיר, לייטזעליג אונז ברכות אברהם
אבינו. לאז אונז אויך געניסען דעם זכות פון די עקידה פון

משלי מוסר

אבינו מלכנו חבֿע רוע גזר דינגנו, דינגנו" ווייזט אויס אז מיר בעטען אז
אונזער פאטער, אונזער קע- דאס שלעכטע פון גזר זאל ער צו-
ניג, צורייס דאס שלעכטעס פון אונ- בייסען און דאס גוטע זאל פֿענפֿליי-
זער גזר דין. דער גשון "רוע גזר בען, למשיר:

יִצְחָק. שְׁפִיזוּ אֶת קְלִיֶּיךָ אֲנִי בְּזִכּוֹת יַעֲקֹב, וְנִעְלָכְכֶּם הָאֵם גְּעֵבְעָמֶען
לְחֵם לְאֶכֹּל וּבִגְדֵי לְבָשׁ. לֵיעֲבֶעֱךָ גָּאֵם, לָאז אֲנִי בִישְׁטֵעֲהֶען דֶּער
זְכוֹת פֿון שְׂרָה רַבָּקָה רַחֵל וְלֵאָה. אֲנִי יֵשִׁיךְ אֲנִי אֵלֶּע הִיילִיגֶע מַלְאָכִים
זײ זאלען אֲנִי הִיטען פֿאר אַלעם בִּישְׁטֵען, און גִּיב מִיר, מִיט מִיין מאן
און קִינדער אַ גוֹטען מֶזֶל און פֿרֶנְסֶה און גֶעזונד. אדיר פֿאַרום שוֹכֵן
בְּגִבּוֹרָה, דוא אַלמֶעכְטִיגער גָּאֵם, וואס רוהט אין הִימֶעל, אַתָּה שְׁלוֹם
וְשִׁמּוֹךְ שְׁלוֹם, דו און דיין גָּאֵמֶען אִיז לויטער שְׁלוֹם. יְהִי רָצוֹן, עִם זאָר
דֶּער ווילען, שְׁתָּשִׁים עֲלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוֹךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל חַיִּים וּבִרְכָּה
לְמִשְׁמֶרֶת שְׁלוֹם, דאס דוא זאָלסט אונז און כָּל יִשְׂרָאֵל גְּעבֶען גוֹטע
פֿרֶנְסֶה און גֶעזונדִייט מִיט לויטער שְׁלוֹם.

לֵיעֲבֶעֱךָ גָּאֵם, אִיךְ הָאב חֲרָטָה אויף מִינע זינד, וואס אִיךְ הָאב
גֶעזינדִיגט פֿאר דיר. יַעֲצֵם קוֹם אִיךְ און פֿאל פֿאר דיר
וויא אַ קֶנֶעכט פֿאר זיין הֶעָר און וויא אַ דִיעַנסט־מִוִּיד פֿאר אִיךְ
וויִרְטִיזין. מִיין אַטָּהֶעם קְלֶאפֶט אין מִיר פֿאר מוֹרָא. דארום גֶעט אִיךְ
דִיך, לֵיעֲבֶעֱךָ פֿאַטער, זײ זיך מִבְּרַחֵם אִיבֶער אונז, זײ אונז מוֹחֵל אונ־
זַעָרֶע זינד און גֶעט מִיט מִיר בְּמִדַּת חֶסֶד וְרַחֲמִים ווי דיין מִדָּה אִיז.
און בִּאהִיט מִיך פֿאר זינד, ווי עִם שְׁטֵעֲהֶם גֶעשְׁרִיעֲבֶען: נאך אונזער
וועדֶערקֶעֱרען וועסטו אונז דֶערפֿאַרעמֶען:

תחנה פאר שופר בלאזען.

רַבּוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, דוא בִּיסט דֶּער הֶעָר פֿון דֶּער גאַנצער
וועלט, דוא ווייסט וואויל אז מִיר זיינען בְּרוּם און

משלי מוסר

איינער איז גֶעזאַנגען אַ פֿער־
גֶרעכען גֶעזען דיא רֶעגִיערונג און
מֶען האט איהם פֿער־מִשְׁפֶּט צוא
פּופֿציג שְׁמִיטץ, אַ בֶּאקטאָר האט
דעם פֿער־מִשְׁפֶּט אונטערזוכט און
ער האט אויסגעפונען אז ער איז צו
שְׁוואַך צו אַיבֶערטראָגען די שְׁטֶרֶאף.
ער האט דֶערבֶּער גֶעהייסען אז

תחנה פאר שופר בלאזען

פֿלייש און מיר קאנען נישט פארשטעקן דייע מעצות. דו גאט,
האסט אינז געפאטען, אז עס וועט קומען ראש השנה זאהל
מען שופר בלאזען, אים אינזערע מעשים טובים זאהל פאר
דיר געדאכט ווערען. דייע לעבע קינדער, דיין פאלק
ישראל, האבען געפערערט צו בלאזען שופר פון ראש חודש
אדר, בדי מען זאל דעם שטן צימיטען אז ער זאל זיך דער-
שרעקען, ווארום ווען ער דערהערט דעם שופר האט ער
גרויס פארכט, ווייל ער ווייס אז דייע לעבע קינדער, וויא
זיין דערהערען דעם שופר אזוי מהוען זיי תיכף תשובה און
האבען גרויס חרטה אויף זייערע זינד, וויא עס שטעהט גע-
שריעבען: ווען מען הערט אין שטאדט שופר בלאזען דא
ווערט דעם פאלק דאס הארץ צוגאנגען. דארום, לעבער
גאט, זאל זיין דיין גוטער ווילען מיט דיין גרויס דערבארעם-
קייט אז דאס קוד פון שופר זאל גלייך קומען פאר דיר און
צורייסען אלע בייזע גזירות פון אינז און פארניכטען אלע
בייזע מלאכים וואס מאכען א צווישענשייד צווישען אינז און
צווישען דיר אז אינזער געבעט קאן נישט ארויפקומען פאר
דיר, און זאלסט אפמעהן דאס בייזע גלוסטגקייט פון אינז
אז מיר זאלען דערלעבען אז דוא וועסט מיט דעם גרויסען
שופר בלאזען איינצינאמלען אלע פארלארענע און פאר-
שמויסענע פון דיין פאלק ישראל אין ארץ ישראל ארץ, און
מיר זאלען זוכה זיין צו זעהען דיין הייליגע שכינה און דוא

משלי מוסר

ארום האט דער קעניג דעם פער-
ברעכער געגנאדיגט, ער איז אכער
געקומען און געפאדערט זיין פאר-
ציאן פלייש און וויין, דער בער-

מען זאל איהם א חורש גאכאנאנד
געבען אלע טאג א פונט פלייש מיט
א פלאש וויין, אום ער זאל געקומן
גענוג קרעפטען. אין אייניגע טעג

זאלסט זיין מיין העלפער אין מיין באשיצער. ליעבער גאט,
עס זאלה היינט זיין אזא צייט פאר דיר צו פארנעהמען אונז-
זער געבעט און אונז צודאווערען. ווען מיר טהוען דך דיר-
פען זאלסטו דו אונז ענטפערען און דאס בלאזען מיטן שופר
זאל צורייסען אלע ביזע גזירות. דו זאלסט זיך זענען אויפן
שטוהל פון רחמים און זאלסט זיך איבער מיר מרחם זיין און
אויסהערען אונזער געבעט. דערזעננער אונזערע יאהרען אז
מיר זאלען קאנען פארדיקטען וואס מיר האבען אומרעכט
געטאן קעגען דיר, און דערנוועק אונזער הארץ וויעדערצו-
קעהרען זיך צו דיר. לעהרען אונז וויא מיר זאלען בעזעגען
אונזער פינד, דעם שטן, וואס וויל די ישראל יאגען און ער-
גרייכען. ליעבער גאט, פון דעם קול שופר זאלסטו דו איהם
מאכען פאלען ער זאל גיט קאנען אויפשטעהן צו רייזען ביז
אויף דיין פאלק ישראל. אין ערשטען קול פון דעם שופר
זאלה געדאכט ווערען פאר דיר דער זכות פון אברהם אונז-
זער פאטער, אין אנדערען קול פון שופר זאל געדאכט ווע-
רען דער זכות פון יצחק אבינו אין אין דריטען קול פון שופר
זאלה געדאכט ווערען דער זכות פון יעקב איינזער פאטער.

משלי מוסר

אמטער האט איהם געענטפערט:	אמאל גוטעם גדי ער זאל נאכהער
שומה, דאס האט מען דאך דיר גע-	קענען שטראפען און געבען שלעכט-
געבען גדי דו זאלסט קענען פער-	טעם, ער בעשטימט אייגעם צוא
טראגען די שטראף, אבער איצט	ווערען בייך, גדי ער זאל איהם
אז מען האט דיר די שמיטץ גע-	נאכהער ארים מאכען אלס שטראף
שיינקט, פאר וואס וישע קומט דיר	פאר זיינע זינד; ער בעשטימט
די פלייש און וויין?	אייגעם קינדער, גדי ער זאל וויא
דער בורא יתברך בעשטימט	נאכהער קענען צונעהמען ביא

און מיט דעם פערטען קול זאָהל געדאכט ווערען דער זכות פון דוד המלך. די פיער סדרים וואס הייסען תקיעה, שברים, תרועה, תקיעה, זאלען אינגערע עלטערענס זכות אויפפריינד גען פאר דיר און דער שטן זאל קיין מאכט נישט האבען. פון איהם זאָהל א גוטער מלאך ווערען און ער זאָהל אויף אונז גוטס ריידען, און זאלסט טהאן פון דיין נאמען וועגען און דו זאלסט אונז אנשרייבען צו גוטען אין דעם נייעם יאהר וואס דא קומט אויף אונז און אויף כל ישראל צו א פונקט, צו א ברכה און הצלחה און מיט אינגערע קינדערלאך מיט גרויס שפע אָהן מידקייט און מיט רוח און מיט פרייד, אז איר זאל נישט קומען צו קיין חרפה און איר זאל זיצען רוהיג און קאנען דיענען דיין הייליגען נאמען און זאָהל נישט באדארפען קיין מענטשענס גאב, און אינגערע קינדער זאלען נישט געמינערט ווערען פאר אינגער לעבען, און זאלסט דערווייטערען פון אונז אלע מרויערקייט און זאלסט אונז ווייזען גרויסע פרייד אין אינגערע שונאים זאלען אן אונז קיין נקמה האבען. עס זאל צווישען אונז נישט זיין קיין קריגע, נור ברכה און הצלחה און שלום, און אין זכות פון שלום זאלען מיר גיך דערלייזט ווערען, אמן:

משלי מוסר

זאל פערבלייבען. דען אזוי איז גאט'ס דרה, אזוי ווי די גמרא זאגט: "כל דבר שנגזא מפי הקב"ה לטובה אפילו על תנאי לא חזר בו", די זאך נאם איז ארויס פון בירא ותקבה צו גוטען אפילו אויף א תנאי האט ער קיין חרטה נישט.

איהם. קומט דאך אים נאך דעם פאריגען משל, אז ווען גאט ציהט צוריק זיין שטראף בארפען דיא ברכות פון בייבטהום און קינדער נישט מקוים ווערען.

דעריבער בעטען מיר: "קבע רוע גור דיגנו", צורייס דיא שטעכט מעס פוי גור דין, אבער די גוטעס

סדר תקיעות.

פאר תקיעת שופר זאגט מען דעם למנצח ויעבדו מאל:

לְמַנְצֵחַ לְבָנֵי קֶרֶחַ מִזְמוֹר: כָּל הָעַמִּים תִּקְעוּ כֹף
הָרִיעוּ לֵאלֹהִים בְּקוֹל רָנָה: כִּי יִי עֲלִיּוֹן
נֹרָא מֶלֶךְ גָּדוֹל עַל כָּל הָאָרֶץ: יְדַבֵּר עַמִּים תַּחְתִּינוּ
וְלֵאמִים תַּחַת רַגְלֵינוּ: יִבְחַר לָנוּ אֶת גִּבְחָתֵינוּ אֶת
גִּאּוֹן יַעֲקֹב אֲשֶׁר אָהֵב סֵלָה: עֲלָה אֱלֹהִים בְּתִרְעוּתָה
יִי בְּקוֹל שׁוֹפָר: זָמְרוּ אֱלֹהִים זָמְרוּ זָמְרוּ לְמַלְכֵנוּ
זָמְרוּ: כִּי מֶלֶךְ כָּל הָאָרֶץ אֱלֹהִים זָמְרוּ מִשְׁבִּיר:
מֶלֶךְ אֱלֹהִים עַל גּוֹיִם אֱלֹהִים יֵשֵׁב עַל כִּסֵּא קֹדֶשׁ:

לְמַנְצֵחַ צוּם גַּעְזָאָנוּ פֿון די קינדער קבחי: (כל העמים) אלע פֿעל-
קער שטעקט אַרײַן די הענד טהוט שאלען אויף שופרות
און טרומיטען און טהוט זינגען צו גאט מיט א קול פון געזאנג פאר
שמחה: (כי יי עליון) דען גאט איז דער גאנץ אויפערשטער א פארק-
טיגער גרויסער מלך אויף דער גאנצער וועלט: (ידבר עמים) ער וואלט
געמאכט פיהרען די פֿעלקער וואס זיינען געקומען אויף ירושלים זיי
זאלען אונטער אונז זיין און דיא קעניגרייך אונטער אונזערע פיס:
(יבחר לנו את) ער האט אינז אויסדערװעלט אונזער גבחה דאס
הערשאפט פון יעקב וואס ער האט ליב תמיד: (עלה אלהים בתרועה)
גאט כרוך הוא איז דערהויכט געווארען מיט שארונג: (יי בקול שופר)
גאט ווערט געלויבט מיט דעם קול פון שופר: (זמרו אלהים זמרו)
זינגט און לויבט צוא גאט, זינגט צוא אונזער מלך: (כי מלך) ווארום
דער מלך פון גאר דער וועלט איז גאט, זינגט מיט קלוגשאפט: (מלך)
אלהים) דער געוועלטיגער גאט טוט קיניגען אויף די פֿעלקער, דער
געוועלטיגער גאט זיגט אויף זיין הייליגער שמוהל: (נדיבי עמים) די

גְּדִיבֵי עַמִּים גָּאֲסָפוּ עִם אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם כִּי לֵאלֹהִים
מִגִּיבֵי אֶרֶץ מֵאֹד גִּעְלָהּ:

אייגער מען בלאזט די תקיעות זאגט מען דאס:

קוֹלִי שְׁמַעַתָּה אֵל תַּעֲלֶם אֶזְנוֹךָ לְרוֹחֲתִי לְשׁוֹעָתִי .
מִיִּין שְׁטִים הָאֶסְטוּ גִעְהָעֶרְט , פֶּאָרְבֶּאָרְג נִיט דִּיין אוי-
עֶר פֿון מִיין גֶּעשְׁרִי:

רֹאשׁ דְּבָרְךָ אֱמֶת וְלַעֲזוֹלָם כָּל מִשְׁפַּט צְדָקָךָ .
דָּעֶר אָנפֶּאָנג פֿון דִּיין גִּייד איז וואָהר , און צו אויפֿן
איז דִּיין גֶּעֶרעכְטִיגקײט:

עֶרֹב עֲבָדְךָ לְטוֹב אֵל יַעֲשֶׂקוּנִי יָדִים .
זײ עֶרֹב פֶּאָר דִּיין קֶנַעכְט צווא גוטען , לֶאָזען מִיךָ דיא
מוטוויליגֶע נִיט פֶּאָרצוֹקען:

יֵשׁ אֲנֹכִי עַל אִמְרֹתֶיךָ כְּמוֹצֵא שָׁלָל רָב .
אִיךָ פֶּרַעַה מִיךָ מִיט דִּיין זאג גִּלְיָהּ אַזײ וויא אייגער
גֶּעפֿינט פֿיעֶל זאק רױב:

טוֹב טַעַם יָדַעַת לְמַדְנִי כִּי בְּמִצּוֹתֶיךָ וְהִתְמַנְתִּי .
לַעֲהָרען מִיךָ פֶּאָרשְׁטאַנד און וויסענשאַפֿט , דָּען אין
דִּיין גֶּעפֶּאָט גִּדּוּב אִיךָ:

גְּדִבּוֹת פִּי רָצִיה נָא יִי וּמִשְׁפָּטֶיךָ לְמַדְנִי .

באווייליגסטע פון פאלק טחנען זיך איינזאמלען קיין ירושלים , דאס
פאלק פון גאט , דער גאט , וואס אברהם האט געהאלטען פאר א
גאט , ווארום צווא גאט וואס געוועלטיגט דער באשיצער פון דער
וועלט ער איז זעהר דערהויבען:

דיא באווייליגונג פון מיין מויל געהם אן מיט ווילען.
און לעהרען מיד דיין געריכט:

דער תוקע זאגט די גרבות און געדער זאל גוט אויסהערען און גאכזאגען
אמן, דער גאד גלאזט ער שופר. און גאד געדער סדר זאגט מען יהי רצון:

**ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר
קדשנו במצותיו וצונו לשמוע קול
שופר:**

**ברוך אתה יי, אלהינו מלך העולם,
שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה:**

תקיעה שברים תרועה תקיעה
תקיעה שברים תרועה תקיעה
תקיעה שברים תרועה תקיעה

יהי רצון, עס זאל זיין באווייליגט פאר דיר גאט מיין גאט און גאט
פון מיינע עלטערען, דאס גלאזען תקיעה שברים תרועה
תקיעה, וואס מיר האבען היינט געבלאזען, זאלסטו מאכען א קרוין
דורך דעם מלאך וואס איז איבער דעם געזעצט און זאלסטו טהאן
מיט אונז א צייכען צוא גוטען און זאלסטו ערפיהלען איבער אונז
דערברעמקייט. געלויבט ביסטו גאט, בעל תרחמים:

תקיעה שברים תקיעה
תקיעה שברים תקיעה
תקיעה שברים תקיעה

יהי רצון, עס זאל זיין באווייליגט פאר דיר גאט מיין גאט און גאט
פון מיינע עלטערען דאס גלאזען תקיעה שברים תקיעה, וואס
מיר האבען היינט געבלאזען, זאלסטו אנגעהמען דורך דעם ממונה,

סדר תקיעות

וואס איז געזעצט דארין, אזוי וואויל ווי דו האסט אנגענומען דורך אליהו און זאלסט ערפיהלען איבער אונז דערבארעמקייט. געלויבט ביסטו גאט, בעל הרחמים:

תקיעה תרועה תקיעה

תקיעה תרועה תקיעה

תקיעה תרועה תקיעה גדולה

וּבְכֵן יהי רצון, עס זאל זיין באוויליגט פאר דיר גאט אונזער גאט און גאט פון אונזערע עלטערען, דאס דיא מלאכים די געהען אויף פון דעם שופר און פון תקיעה שברים תרועה תקיעה און פון תקיעה שברים תקיעה און פון תקיעה תרועה תקיעה זאלען אריינגעגעהן פאר דיין פכא תפבור און זיין זאלען גוטס פאר אונז פאר שפערעכען צו פארגעכען פאר אונזערע זינד, אמן:

דער גאט זאגט דאס דער סזן מיט א הויף קול:

אֲשֶׁר־יִהְיֶה יוֹדְעֵי תְרוּעָה יי באור פניך יהלכו:

בְּשִׁמְךָ יִגִּדּוּן כָּל הַיּוֹם וּבְצִדְקָתְךָ יְרוּמוּ:

כִּי תִפְאֶרֶת עֲזָמוֹ אָתָּה וּבְרָצוֹנְךָ תָּרוּם קְרִיגְנוּ:

אֲשֶׁר־יִוָּשְׁבֵי בֵיתְךָ עוֹד יִהְלֹכוּ סֵלָה: אשרי וכו'

הַתְחַנֵּה פֶּאֶר בְּרַכַּת כְּהֲנִים.

די תחנה זאגט מען ווען דער סזן הויבט אן צו זאגען רצה:

אלהינו ואלהי אבותינו:

אונזער גאט, דער גאט פון אונזערע עלטערען, אברהם, יצחק ויעקב. הנה בני אהרן כהניה, די קינדער פון אהרן זייענע כהנים וועלען אצונד אויפהויבען דיא הענד צו בענטשען דיין פאלק ישראל מיט גאר זייער הארץ און וועלען זאגען דיא ברכה זאלען זיי בענטשען דיין פאלק ישראל ווען זיי שטעלען זיך צום וועגן. רבונו

יְשַׁלְּ עוֹלָם, פֶּאָרְנֶעֱהֶם דָּאס גַּעפֿעט פֿון די כֹּהֲנִים, וואָס פֿענשטשען דיין
פֶּאָלֶק יִשְׂרָאֵל און מיר זאלען געפֿענשטשט ווערען אלע יודען באַנאָד
און אויך איך מיט מיין מאַן און מיינע קינדער צווישען זיי צו אַ גוט
לעבן און גוטע פֿרנסה פֿון דיין פֿולער געפֿענשטשער האַנד. מיר
זאלען גיט דארפֿען אָנקומען צו אַ בֶּשֶׁר וְדָם און מיר זאלען זוכה זיין
צו אַ האַבן קינדער און קינד'ס קינדער, גוטע און פֿרוּמע און גאטס
פֶּאָרְכֻטִיגֶע. זאלסט אונז היטען פֿון אלעם בייזען אַז קיין שונא זאָהל
אונז נישט קענען טהאָן קיין שלעכטס און זאלסט דערלייבטען דיין
פֿנים צו אונז מיר זאלען קענען דערהאלטען דיין הייליגע תּוֹרָה, מיר
זאלען גיט וויעדערשפּעניגען אָנטקעגען דיר און זאלסט אונז לייט-
זעליגען מיט אלעם גוטען מיט אַ גוט לעבן, לעבן פֿון געזונד, לע-
בן פֿון פֿרנסה, לעבן פֿון שפּייז און פֿון ערנערונג, לעבן פֿון
רייכקייט, לעבן פֿון אַ גוט מזל, און זאלסט אונז נויטא פֿנים זיין,
ווען דו קומסט אונז מִשְׁפָּטִין אין דעם זכות פֿון אַהרן מכהן מיט זיי-
נע קינדער און זאלסט שאַפֿען צו אונז פֿריערען אין שְׁלוֹה און שְׁמִיל-
קייט, עס זאָהל חֲלִילָה נישט קומען קיין שָׂרֵעַק אין אונזער הויז, און
מיר זאלען קענען דיר דיענען מיט דעם גאַנצען האַרץ. אָמֵן:

תחנה נאך וכתוב קחיים טובים:

אום ראש השנה ויום כפור צו מוסף אז דער חזן האלט וכתוב ואגט מען דאס:

אָבִינוּ, אונזער פֿאטער, געדענק דיין דערפֿארעמקייט און
באצווינג דיין צאָרן און מאַך אַ סוף צו מאָרד און
שווערד און הונגער און געפֿענגענעש און פֿארדארבונג און

משלי מוסר

אָבִינוּ מלכנו בְּתִבְנוּ בְּסֶפֶר גְּאוּלָּה	אַ בייכער מאן האט אונטער-
וישועה, אונזער פֿאטער.	וועגענס געטראפֿען צוויי מענשען
אונזער קעניג, פארשבייב אונז אין	וואס זיינען געווען געפֿאנגען. דיא
בוך פֿון ערלייונג און היקף, לְמַשָּׁל:	פאנגער האַבן זייערע קרפֿנות

מגפה און בייזע באגעגענעט און אלע קראנקהייט און אלע
שטרויכלונג אלע בייזע גזירות און אימויסטע פיינדשאפט פון
אונז און פון אלע קינדער פון דיין בונד:

תחנה לברכת כהנים.

יברכך יי וישמרך:

נוען דער חזן זאגט דאס ווארט "וישמרך" זאגט מען דאס:

רבוננו שר עולם, איך בין דיין און מיינע תלומות זיינען דיין
נע, עם זאגט דיין דער ווילען פאר דיר גאט, אז אלע
מיינע תלומות זאלען זיין אויף מיר און אויף כל ישראל צו
גוטען, סיי איך האב מיך גע'תלומ'ט אויף זיך זעלבסט, סיי
אויף אנדערע, און סיי אנדערע האט זיך גע'תלומ'ט אויף
מיר. אויב זייא זיינען גוט, שטארק זייא און זיי זאלען מקוים
ווערען אין מיר אין זיין אזוי וויא דיא תלומות פון יוסף
הצדיק, און אויב זיי דארפען היילונג, זאלסטו זיי היילען אזוי
ווי דו האסט געהיילט חזקיהו מלך יהודה פון זיין קראנקהייט
מרים הנביאה פון איהרע קרעץ און נעמן פון זיינע קרעץ,
און אזוי ווי דיא וואסער פון מרה דורך משה רבינו, און אזוי
ווי די וואסער פון דער שטאדט יריחו דורך אלישע. און אזוי
וויא דו האסט פארקעהרט די קללה פון בלעם הרשע צו א
ברכה אזוי זאלסט דו אומקעהרען אלע מיינע תלומות אויף

משלי מוסר

זעהר געפייניגט און זיי געצוואונגען
צו טהאן שווערע ארבייט. דער
עושר האט אויף זיי רחמנות געהאט
און האט זיי אויסגעלייזט. איינעם
האט ער מיטגענומען און האט
איהם געגעבען א נוסע שטעלע אין
זיין געשעפט און דעם צווייטען האט
ער איבערגעלאזט אויף גאט'ס געד-

מיר און אויף פל ישראל צו גוטען און זאלסט מיך היטען און
לייטעליגען און באויליגען, אמן:

יאר יי פניו אליך ויחנה:

ווען דער חזן זאגט דאס ווארט ויחנה זאגט מען גאר א מאל
דעם רבנו של עולם וזאגט מען דאס פריהער געזאגט:

ישא יי פניו אליך וישם לך שלום:

ווען דער חזן זאגט דאס ווארט "שלום" זאגט מען דאס:

יהי רצון מלפניך יי אלהי ואלהי אבותי, עם זאהל זיין דער
וויקען פאר דיר גאט מיין גאט און גאט פון מינע על-
טערען, אז דו זאלסט טהאן צוליעב די הייליגקייט פון דינע
חסדים און צוליעב דאס גרויסקייט פון דיין דערפארעמקייט,
וואס זיינען פארשפרייט איבער דער וועלט און צוליעב דיא
הייגקייט פון דיין גאמען, דעם גרויסען און שטארקען און
פארקטיגען וואס אין איהם איז דא צוויי און צוואנציג אותיות
וואס געהערן צוויי פון דיא פסוקים פון ברכת פהנים, וואס
איז געזאגט געווארען פון דעם מויד פון אהרן מיט זיינע קינד-
דער דיין הייציג פאלק, אז דו זאלסט זיין גאהענט צווא מיר,
ווען איך טהו רופען צו דיר און זאלסט פארנעהמען מיין גער-
שריי אלע צייטען, אזוי וויא דו האסט געהערט דאס געשריי

משלי מוסר

באטה. דווער האט געליטען גרוי-
סע צרות ווייל ער איז געווען עפענד
אין א פרעמדע געגענד און האט
ניט געהאט צו וועמען זיך צוגעהערן
און ווענדען. זיין פרייהייט איז איהם
דעריבער ניט איינגעגאנגען און ער
האט געדענקט אז זיין געפאנגען איז
געסער ווי זיין א פרייער מענטש און

פון יעקב אבינו, וואס ער הייסט איש תם, און זאלסט מיר
 געבען מיט מיין גאנץ הויזגעזינד, אונזער שפייז און פֿרנמה
 מיט ברייטקייט נישט פֿלוצים, מיט היתר נישט מיט איסור,
 מיט נחת ניט מיט צער, פון דיין ברייטע האנד, אזוי וויא דו
 האסט געגעבען ברויט צו א עסען און קליידער אונזקליידען
 צו יעקב אבינו, וואס הייסט איש תם, און זאלסט אונז געבען
 צו לעבשאפט, צו חן און חסד און צו רחמים אין דינע אוי-
 גען און אין לייטענס אויגען אזוי ווי דו האסט געגעבען יוסף
 הצדיק אז דער פֿאטער האט איהם אנגעטוהאן דאס זיידענע
 העמדל צו חן און חסד און רחמים אין דינע אויגען און אין
 לייטענס אויגען און דו זאלסט מיהאן מיט מיר וואונדער און
 נסים און צייכען צו גוטען און זאלסט מיר פֿאגליקען אין מי-
 נע ווענען און גייע אין מיין הארץ פֿארשטאנד צו א פֿאר-
 שטעהן און צו קליגען און מקנים זיין די רייד פון דער תורה
 מיט איהרע סודות, און זאלסט מיר מצוי זיין פון טעותין איד
 זאל מיר חם ושלום ניט טועה זיין אין דער תורה, און זאלסט
 מאכען זיין מיינע געדאנקען און מיין הארץ צו דיין דיענסט
 און זאלסט דערליינגערען מיינע טעג און מיין מאן און קינ-
 דערס טעג מיט אלעם גוטען און פֿארגייענען מיט פֿיעל
 שטארקייט און פֿריעדען, אמן סלה:

משלי מוסר

ניט האבען זיין הילף און קיין שטיר
 צו פֿון קיינעם.
 אט דאס געטען מיר ביי גאט:
 "אבינו מלכנו כתבנו בספר גאולה
 וישועה" דו זאלסט אי איםבריינען.
 אי העלפען און שטיצען.

סדר השליך.

דעם ערשטען טאג ראש השנה נאך מנחה געהט מען צו א טייך
און מען זאגט דאס: און ווען עס געפאלט אום שבת, געהט מען
דעם אנדערען טאג ראש השנה:

מי אר כמוד נוישא עון ועובר על פשע לשארית
נחלתו לא החזיק לעד אפו כי הפץ חסד הוא:
ישוב ירחמינו יכבוש עונותינו ותשליך במצולות ים
כל חטאתם: תתן אמת ליעקב חסד לאברהם אשר
נשבעת לאבותינו מימי קדם: מן המצר קראתי יח
ענני במרחב יח: יי לי לא אירא מה יעשה לי אדם:
יי לי בעוזרי ואני אראה בשונאי: טוב לחסות ביי
מבטוח באדם: טוב לחסות ביי מבטוח בנדיבים:

מי אר כמוד, ווער איז א גאט וויא דו, וואס פארטראגט אומקעמט
און לאזט דורך שולדען צו דיא איבערבלייבונג פון זיין ארוב. ער
האלט גיט אויביג זיין צארה, דען ער באגעהרט גענאד. דארום זאגל
ער וויעדער דערפארעמען אונז און טרעטען אויף אונזערע זינד און
ווארפען אין טיעפענעש פון דעם ים אלע זייערע עבירות. דו גיבסט
די מדה פון אמת צו יעקב און די מדה פון חסד צו אברהם, דאס דו
האסט געטווארען צו אונזערע עלטערען פארציטען, פון איינגשאפט
טהו איך רופען צווא גאט, טהוט גאט מיר ענטפערען אין דער בריי-
טערונג: גאט איז מיט מיר, דארום פארקמט איך מיר גישט, וואס קאן
א מענטש מיר טהאן? גאט איז אין מיינער הילף, דארום וועל איך
בודאי זעהן א מפלה אין מיינע פיינד: עס איז בעסער א בטחון צווא
האפען אין גאט איידער צווא האפען א בטחון אין א מענטשען: עס
איז בעסער צו פארזיכערען זיך אויף גאט איידער צווא פארזיכערען
זיך אויף די מילדע:

רַנְנוּ צְדִיקִים בְּיַי לַיִּשְׂרָאֵל נְאוּה תְּהִלָּה: הוֹדוּ לַיְי
בְּכִנּוֹר בְּיַנְבֵּל עֶשֶׂר זָמְרוּ לוֹ: שִׁירוּ לוֹ שִׁיר
חֲדָשׁ הִיטִיבוּ גִגֵּן בְּתִרְעוּעָה: כִּי יִשָּׂר דְּבַר יְיָ וְכָל
מַעֲשָׁיו בְּאַמוּנָה: אֲהַב צִדְקָה וּמִשְׁפָּט חֶסֶד יְיָ מִלְּאָה
הָאָרֶץ: בְּדַבַּר יְיָ שָׁמַיִם נִעְשׂוּ וּבְרוּחַ יְיָ כָּל צַבָּאִם:
כּוֹזִים כִּנֹּד מִי הָיִם נוֹתָן בְּאוֹצְרוֹת תְּהוֹמוֹת: יִירָאוּ
מִי כָּל הָאָרֶץ מִמֶּנּוּ יִגְדּוּ כָּל יוֹשְׁבֵי תִבֵּל: כִּי הוּא
אָמַר וַיְהִי הוּא צִוָּה וַיַּעֲמֵד: יְיָ הַפִּיר עֲצַת גּוֹיִם הִנֵּיא
מַחֲשָׁבוֹת עַמִּים: עֲצַת יְיָ לְעוֹלָם תַּעֲמֹד מַחֲשָׁבוֹת
לְבוֹ לְדוֹר וָדוֹר: אֲשֶׁרִי הִנּוּי אֲשֶׁר יְיָ אֱלֹהָיו הָעַם

רַנְנוּ לויבט צדיקים צוא גאט צו דיא רעכטפארטיג איז שעהן א
לויב: לויבט צו גאט מיט א הארף מיט א פיעדעל פון צעהן
סטרוגעס: לויבט צוא איהם א גייע לויב, מאכט שעהן צוא שפיעלען
מיט אויסגעשריי פון שופרי ווארום רעכטפארטיג איז גאטס רייד און
גאר זיין ווערק איז מיט וואהרהאפטִיגקייט: ער האט לייע צדקה
ומשפט, דער חסד פון גאט איז פול די וועלט: גיט גאטס רייד זיינען
געווארען די הימערל און מיט דעם אטעהעם פון זיין מויל גאר דיא
הערשאפט פון הימערל: ער זאמעלט איין ווי א מויער די וואסער פון
דעם ים, ער גיט אין די באהעלטענעס די אפגרונטען: פארקט אייך
פאר גאט, אלע לייט פון דער וועלט, פאר איהם זאלען מורא האבען
אלע זייער אויף דער וועלט. ווארום וואס ער זאגט איז אזוי, וואס
ער זאפט בלייבט שטעהן: גאט האט צושטערט דאס טראכטען פון
דיא היידען, ער האט פערנוועהט דאס טראכטען פון שלעכטע פעלי
קער: גאטס עצה בלייבט שטעהן אויף אויבונג, דיא מהשבה פון זיין
הארצען בלייבט פון איין דור צום אנדערען דור: וואויל דעם פאלק,

בַּחַר לְנַחֲלָה לֹא: מַשְׁמִים הָבִיט יי רָאָה אֶת כָּל בְּנֵי
הָאָדָם • מִמֶּכּוֹן שְׁבֹתוֹ הַשְׁגִּיחַ אֶל כָּל יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ •
הַיּוֹצֵר יַחַד לָבָם הַמְבִּין אֶל כָּל מַעֲשֵׂיהֶם • אֵין הַמְלִיךְ
נוֹשֵׁעַ בָּרַב חֵיל גְּבוּרָה לֹא יִנָּצֵר בָּרַב כֹּחַ: שֶׁקֶר
הַסּוֹס לְתִשׁוּעָה וּבְרוּב חֵילוֹ לֹא יִמְלֹט • הִנֵּה עֵין יי
אֶל יִרְאָיו לַמִּיחָלִים לְחַסְדּוֹ • לְהַצִּיל מִמּוֹת נַפְשָׁם
וּלְחַיּוֹתָם בְּרָעַב • נַפְשֵׁנוּ חֲבַתָּה לַיי עֲזָרְנוּ וּמִגִּבּוֹ
הוּא כִי בּוֹ יִשְׁמַח לִבֵּנוּ כִי בְשֵׁם קָדְשׁוֹ בְּטַחְנוּ: יְהִי
חֶסֶדְךָ יי עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יַחֲלֵנוּ לָךְ •

וואס דער רעכטער און וואהרהאפטונגער גאט איז זיין גאט, וואויל
דעם פאלק, וואס ער האט אויסגעקליבען פאר א ארץ צו איהם:
פון דעם הימל קוקט גאט, ער זעהט די אלע קינדער פון אדם: פון
דעם ארט וואס ער האט אנגעגרייט ער זאגט דארט זיצען טהוט ער
קוקען צו אלע ניצער פון דער ערד: דער וואס האט באשאפען אלע
הערצער פארשטעהט ער בודאי אלע זייערע ווערק: דער מלך ווערט
גיט געהאלפן דורך זיין פיעל חיל, דער שטארקסטער ווערט גישט
גצול אין דער מלחמה האטש ער האט פיעל כח: עס איז לעגען און
פאלש אז דאס שטארקייט פון א פערד זאל העלפען, מיט זיין פיעל
חיל ווערט ער גיט אנטרונגען אין דער מלחמה: גאטס אויג גיט אכ-
טונג צו זיינע פארקטיגע, צו די וואס האפען צו זיין גענאד: צו מציל
זיין פון טויט זייער לייב און דערנעהרען זיי אין א הונגער: אונזערע
זעעלען האפען צו גאט, אונזער העלפער און אונזער באשיצער איז
ער: ווארום מיט איהם טהוט זיך פרעהען אונזער הארץ, אין זיין היי-
ליגען גאמען פארזיכערען מיר זיך: עס זאל זיין ביין גענאד אויף אונז
ווי מיר האפען צו דיר:

נֶאֱדָר דָּעַם זָאגט מען דאס:

לֹא יִרְעוּ וְלֹא יִשְׁחִיתוּ בְּכָל הָרַקְדָּשִׁי כִּי מְלָאָה
הָאָרֶץ דְּעָה אֶת יְיָ כַּמִּים לַיָּם מְכַסִּים
יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ עַל יְדֵי הָאֶרֶת תְּקוּנִים עֲתִיקָא
קַדִּישָׁא דְעֲתִיקוֹן בּוֹזֵעִיר שְׂבָאָרִיךְ יִכְבָּשׁוּ רַחֲמֶיךָ
אֶת בַּעֲסָךְ וַיְגֹלּוּ רַחֲמֶיךָ עַל מְדוּתֶיךָ וְתַתְּנֶה עִמָּנוּ
בְּמִדַּת הַרְחָמִים וְתִתֵּן לָנוּ חַיִּים אֲרוּכִים וְטוֹבִים
בְּעַסְקֵי תוֹרָתְךָ וְקִיּוֹם מִצּוֹתֶיךָ לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ אָמֵן.
וְכֵן יְהִי רָצוֹן.

יְשִׁיר לְמַעֲלֹת אִשָּׁא עֵינֵי אֵל הַהָרִים מֵאֵין יָבֹא
עֲזָרִי עֲזָרִי מֵעַם יְיָ עוֹשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ וְאוֹרֶחַ
צַדִּיקִים בָּאוֹר נֹגֵה הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד גִּבּוֹן חַיִּים וְאֲנִי
תַּפְלִיתִי לָךְ יְיָ עַת רָצוֹן אֱלֹהִים בְּרַב חֶסֶדְךָ עֲנֵנִי
בְּאַמֶּת יִשְׁעֶךָ. הִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל
הִנֵּה עֵין יְיָ אֵל יִרְאִיו לְמִיחֲלִים לְחֶסֶדְךָ הוֹד וְהַדָּר
לְפָנָיו עוֹז וְחִדּוּחַ בְּמִקְוָמוֹ: כִּי עִמָּךְ הַסְּלִיחָה לְמַעַן
תִּתְּנָא חֲנוּן וְרַחוּם יְיָ אֶרְךָ אַפִּים וּגְדֹל חֶסֶד בָּאוֹר
פָּנֵי מֶלֶךְ חַיִּים וְרָצוֹנוֹ כְּעַב מִלְּקוֹשׁ כִּי אֵל גָּדוֹל יְיָ
וּמֶלֶךְ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים אֲשֶׁרִי הָעַם יוֹדְעֵי תְרוּעָה

לֹא יִרְעוּ, זײ איבעלען נישט און זײ פארדארבען נישט אין מיין הייליג-
גען פארג, דען דאס לאנד איז פיעל מיט וויסענשאפט פון גאט
אזוי ווי וואסער דעקט צו דעם ים:

י באור פניך יחבון • בשמן הטוב על הראש יורד
על הזקן זמן אחרון שיורד על פי מדותיו •

א נייע תחנה צו תשליך.

רבון העולמים, הערר פון אלע וועלטען, דו האסט גע-
שריעט אין דיין הייליגע תורה צו מאכען היינטיגען
טאג ראש-השנה, דען אין היינטיגען טאג זיצט אויף דעם
שטול פון משפט צו א משפטן דיא גאנצע וועלט, קליין און
גרויס, יונג און אלט, ארעם און רייך, צו א משפטן זיין צו א
גוטס און צו שטעכטס, צו גליק און צו אונגליק, צום מוידט
און צום לעבען, יעדערען גאך זיינע מעשים, וויא ער האט
פארדיענט, ווי ער איז ווערטה. און מיר ווייסען אז מיר זיינען
פול מיט זינד. מיר האבען ניט מקוים געווען וואס דו האסט
געשריעט אין דיין הייליגע תורה, און מיר האבען געגען
דיר ווידער געשפעניגט. דארום זיינען מיר זעהר ערשטאקען
פאר דעם יום הדין, און עס איז אויף אינו א גרויס פחד,
פיעלייכט וועסט דו אינו משפטן גאך אונזערע ביזע מעשים
וועלען מיר הילצה קיין תקומה ניט האבען. דארום קומען
מיר יעצט צום וואסער צו פליסען טרערען ווי וואסער. דרום
קומין מיר צום וואסער בעטען דיך אז דו זאלסט זיך מיט
אינו באגעהן מיט ערבארעמקייט מיט חסד וואס איז געגלי-
דען צו וואסער, און זאלסט אינו היינט צום יום הדין ערווער-

משלי מוסר

אבינו מלכנו כתבנו בספר פרנסה
ובכפלה. אונזער פאטער,
אונזער מעג, פערשרייב אינו אין
בוך פון פרנסה אין שפיין, קמשל:
אן ארימער מעגש האט גע-
קאנען א שטעלע ביי א בייכען
פאבריקאנט. ער האט איהם אונזער
געשיקט אין א ווייטע לאנד אלס

קען דיינע גוטע מדות צו רייניגען אינז פון אונזערע זינד וואס זיינען פיעל ווי אין מער וואסער, און זאלסט אפּוואשען אלע אונזערע פלעקען ווי וואסער. דו זעהסט וואס ביי יעדער מענטש איז אין הארץ, דא קוקסט דורך יעדער קערפער וויא וואסער. עס איז פון דיר קיין זאך נישט פארבארגען, קיינער קען זיך פון דיר נישט באהאלטען, אויסער דיר קען קיין באר שפענעניש נישט לעבען וויא א פיש אהן וואסער. ווען חלילה דו וואלסט זיך באגעהן מיט דער וועלט א קליינע וויילע מיט מדת הדין, ווען דו וואלסט באצאלען א מענשען נאך זיינע מעשים פינקטליך ווי ער האט פארדיענט, וואלט די וועלט קיין קיום נישט האבען, נאר דו צאמסט ארום דעם מדת הדין מיט דיין מדת הרחמים ווי דיא ברענגען פון ים צאמען ארום דעם וואסער. דארום קומען מיר היינט צום וואסער נישט מיט אונזערע גוטע מעשים, נישט מיט אונזערע רעכטפארטיגקייט, נאר מיר פארקלאפען אויף דיין גענאד און דיין מדת הרחמים וואס זיינען אזוי פיעל ווי אין ים דאס וואסער. מיר זיינען זיך מתודה אויף אונזערע ביזע מעשים וואס מיר האבען געטאן ביז אהער, און אונזער הארץ איז דארויף זעהר צופראכען וואס מיר האבען געגען דיר ווידערגעשפענענט און דורך ער צערענט. מיר האבען נישט געהיט דיין הייליגע תורה און מיר האבען נישט מקיים געווען דיינע הייליגע מצוות. מיר בעסטען פון דיר, הערר פון דער גאנצער וועלט, וואס אין דיין האנד

משלי סוחר

קאמיסאנער צוא פארקויפן זיין צופריעדען געווען, ווייל יענע מדינה סחורה. דער מאן האט דארט גע-
 לייזט גוטע מקחים און פארדיענט פיינע געלד. ער איז אבער נישט
 צווישן געווען זיין פרוקטבארע און ער האט דארט נישט געקראגען
 גענוג צוא עסען לויט זיין געוואהנ-
 קייט

א נייע תחנה צו תשל״ך

איז די זעעלע און דער לעבען פון אלע מענשען, מיר בעסטען
פון דיר דוא זאלסט אפמעקען אלע אונזערע זינד און אלע
שטרי חובות, דען מיר האבען נישט מיט וואס איינצוצאהלען
דאס וואס מיר זיינען שולדיג. מיר זאלען חלילה נישט דארפען
צאהלען מיט אונזער לעבען, מיט דעם לעבען פון אונזערע
קליינע קינדער, און פון יעצט אן און ווייטער זאלסטו אונז
העלפען מיר זאלען קענען דיך דיענען מיט דעם גאנצען
הארצען. דו זאלסט אונז באשאפען א גוט הארץ, מיר זאלען
היטען אלע דינע געבאטען, עס זאל ביי אונז נישט זיין קיין
קנאה שנאה. מיר זאלען איינער מיט דעם אנדערען גוטס
טאהן, מיר זאלען יעדערער טראכטען גוטס, און מיר זאלען
איינער דעם אנדערען לעב האבען ווי זיך זעקבסט, און מיר
זאלען זיין געלעבט ביי אנדערע אין די אויגען, מיר זאלען
גאר קיין שלעכטע געדאנקען נישט האבען אין זינען, מיר זאל
לען ווערטה זיין פון היינט אן אז דו זאלסט מיט אונז גוטס
טאהן, און זאלסט היילען אלע צופראכענע הערצער. דוא
זאלסט אונז געבען א יאהר פון לעבען, א יאהר פון געזונד,
א יאהר פון פרינסה, א יאהר פון גוטס. דו זאלסט נישט צור
נעהמען א פאטער פון זיינע קינדער, עס זאלען נישט בלייבען
אלבנות און יתומים ווי א שיף אהן א רודער, און ווי א סטאד
דע שאף אהן א הירט. דו זאלסט נישט צונעהמען א מוטער
פון קליינע קינדער, און קינדער זאלסטו נישט אוועקנעהמען

משלי מוסר

הייט פון דער היים, ער האט גע-
שריענען צוא זיין ווירטה אז ער
איז איהם העכסט באנקבאר פאר
דער שטעלע וואס ער האט איהם
געגעבען, אבער עס איז איהם געהר
שלעכט וואס ער קריענט נישט צוא
עסען וואס ער וויל, אקזא בעט ער
איהם ער זאל איהם בעשטימען אן

ביי א פאטער און מוטער. עס זאל בייא אויז קיין בראך און
 קיין אוינגליק גיט געשעהן אין אויגעזעע הייזער, אויגעזע
 זאל זיין אין גאנצען. מיר וויינען און שרייען היינט, אז א
 גאנץ יאהר זאגען מיר שוין מעהר גיט דארפען שרייען און
 וויינען חלילה, מיר זאלען א גאנץ יאהר קיין מרעהרען גיט
 פארגיסען, און דו זאלסט ערפרעהען אלע ביטערע הערצער,
 אלע צופראכענע געמיטהען, דו זאלסט יעדערען ערפיהלען
 וואס איהם פעהלט, אלע וואס לעגען קראנק, רחמנא ליצלו,
 זאלסטו היילען און שיקען א רפואה שלמה זיי זאלען געווינד
 און שטארק ווערען. אלע וואס וויינען במקום סכנה זאלסטו
 באשיצען מיט דיין רעכטע האנד און זאלסט זיין באשרמען
 פון זייער געפאהר. אלע עקרות זאלסטו באפעהלען זיי זאלען
 טראגעדיג ווערען און אלע חשוכי בנים זאלען ערפרעהט
 ווערען מיט זרע של מומא. זיי זאלען מעהר גיט זיין ווי צו-
 דארטע בוימער, נור ווי בוימער וואס געבען פרוכט. אלע
 טראגעדיגע פרויען זאלסטו היטען זיין זאלען גיט מפיד זיין,
 חס ושלום, און זאלען געווינען אין דער צייט. אלע געווינע-
 רינס זאלען בשלום געווינען אהן צער. אהן חבלי לדה, אהן
 וועהטאג, אהן יסורים, אהן שום סכנה און אוינגליק, און זא-
 לען האבען לאנג לעבעדיגע מינדער, זיי זאלען פון זיין קיין
 צער גדול בנים גיט האבען. זיי זאלען זיי אויפהאדעווען צו
 תורה און צו מעשים טובים. זיין זאלען גיט פארשעהקען

משלי מוסר

אנדער געגענד וואו ער זאל געקו-
 מען גענוג שפייז. דער פאבריקאנט
 האט איהם צויעב געמחאן און
 איינקגעשיקט אין אן אנדער מדינה.

דארט איז שוין געווען אן ארץ ובה
 חלב ודבש און דער קאמיסאנער
 האט געקומען וואס ער האט גע-
 נוואלט. איז אבער געווען אן אנדער

זייערע עלטערען. זיין זאלען זיין גוט און פרום צווישן אים און
צו מענטשען. רבנו של עולם, געב אינז א יאהר וואס מיר
זאלען נישט פארשעהקט ווערען. זאלסט אינז היטען פון
ארעמקייט מיר זאלען חלילה נישט באדארפען אנקומען לידי
מתנת בשר ודם. מיר זאלען נישט באדארפען אנקומען איינער
צום אנדערען דען די גאב פון א מענטשען איז קליין און דיא
שאנד איז זעהר גרויס. נאר דוא זאלסט אינז ערנעהרען פון
דיין אייגענע האנד. דוא זאלסט אינז צושיקען א פשרה
פרנסה, א גרינגע פרנסה, אהן צער, אהן לייד, אהן שווער
רינקייטען. מיר זאלען ביי לייטען נישט דארפען וואס געהערט
רבנו של עולם, דוא זאלסט אינז נישט צונעהמען פון דער
וועלט פאר דער צייט ביז וואנען מיר וועלען אויסלעבען אונז
זענע יאהרען און מיר וועלען אויסהאדעווען אינזערע קינדער,
און מיר זאלען פון זיין נחת האבען זיין זאלען געהן אין דיא
רעכטע וועגען. אינזערע הערצער זאלען זיך פרעהען, אמן:
הבט משמים וראה, קוק, אינזער הייליגער גאט, פון היי-
מער אויף אינז אין דערניעדער אזוי וויא די וואסער
געהט פון הויך אין דערניעדער. קוק און זעה וויא מיר
שטעהען דא פאר דיר מיט שרעק, מיט גרויס פארכט און
מיט ציטערניס. מיר קאנען נישט איינשטעהן אויף אונזער

משלי מוסר

עולם. גיידע זאכען, אי פרנסה,
גוטע פארדיענסטען, אי גענוג שפייו,
עס נאך, הייסט עס, זיין גערעכטעני-
שען און מען נאך קענען קריגען
וואס מען דארף.

חסרין - מען האט דארט די סחורה
נישט געקויפט און ער האט נישט פער-
דיענט.
דעריבער געטען מיר ביא
גאט: "אבינו מלכנו כתבנו בספר
פרנסה ובלבדלה", גיב אונז רבנו של

אָרט פון שרעק אזוי ווי די וואסער שטעהט נישט אויף אן אָרט.
 דערבארעם זיך אויף אונז אין עס זאלען אוועקנעהן אינגערע
 פאריגע זינד אזוי ווי די וואסער געהט אוועק. זאלסט אריין-
 ווארפען אינגערע חטאים אין אן אָרט וואס זיי זאלען מער
 נישט קומען אזוי וויא דיא וואסער געהען און פאלען אריין אין
 טיעפען מעער. יע מיר האבען געזינדיגט, אפער אצינד איז
 אונזער הארץ קלאהר וויא דאס וואסער. העלף אונז אז מיר
 זאלען קענען טהאן שפעטער אלעס וואס מיר האבען דיא
 איצטיגע וויילע אין אונזערע געדאנקען. משה מיט אונז גע-
 נאד פון ווענען דיין הייליגע תורה וואס זיא איז געלייכען צו
 וואסער דען די תורה קען מען נישט מקיים זיין אין קבר, ווייל
 זי איז נישט געגעבען געווארען פאר טויט. דארום לאז אונז
 לעבען מיר זאלען זיא מקיים זיין און גוטס טהאן אויף דער
 וועלט. מיר זאלען פארריכטען וואס מיר האבען ביז יעצט
 קאלע געמאכט. הושיערה, העלף אונז, גאט, צו דינענען
 דין מיט דעם גאנצען הארצען. מיר זאלען פארבריינגען אונז-
 זערע יאהרען אין פרומקייט און עהרליכקייט. אונזער עלטער
 זאל נישט פארשעהמען אונזער יוגענד. דוא זאלסט אונז נישט
 בריינגען לידי גסיון. מיר זאלען נישט געפרובט ווערען. מיר
 זאלען נישט קומען לידי בזיון. מיר זאלען נישט פארשעהמט
 ווערען. מיר זאלען, חלילה, צו דער עלטער נישט באדארפען
 אנקומען צו פרעמדע מישען. מיר זאלען נישט באדארפען
 חלילה אנקומען צו קינדער, צו קרובים און צו די גאט פון א

משלי מוסר

אבינו מלכנו הרים קרנו ישראל
 עמך אונזער פאטער אונז
 פון ביין פאק ישראל, למשול
 א גביר האט געהאט אן ארי-
 מען קרוב, וועלכען ער פלעגט אלע

מענשען. מיר זאלען אויסלעבען אויגעזען יאהרען מיט אויג
זערע מאנען מיר זאלען ניט פאנאנדערקעשיידט ווערען. מיר
זאלען ניט אפגעריסען ווערען איינער פון אנדערען. דו זאקסט
אויג ניט אוועקווארפען צו דער צייט פון אויגער עלטער, דו
זאקסט אויג ניט פארלאזען ווען מיר וועלען שוין זיין שלאף.
מיר זאלען זיין מיט דעם גאנצען זינען ביז דאס לעצטע וויילע.
מיר זאלען קיין צער ניט האבען פון אויגעזען קינדער דעם
גאנצען לעבען. מיר זאלען קיין צער ניט זעהן אין אויגער
גאנצע פאמיליע. אין אויגעזען גוטע פריינד און פלל ישראל
און אין דער גאנצער וועלט. חדש עלינו, באניי אויף אויג,
ליעבער גאט. דעם נייעם יאהר, אז עס זאל זיין א יאהר פון
ברכה אז פון זול. עס זאל, חלילה, קיין הונגער ניט זיין אויף
דער וועלט. א יאהר פון פרנסה, פון גוטע געשעפטען. א
יאהר פון שלום. פון מנוחה, עס זאהל חלילה קיין מגפה ניט
זיין אויף דער וועלט און אויף קיין שום צרה. מיר זאלען אלע
זיין געזיט פון שאדען, פון פייער, פון וואסער, פון אלע
שטרויכלונג, פון אלע בייזע באגעגענעש, אמן:

אנא ה' איך בעט דיר גאט, דער גרויסער, דער שטארקער
און אלטעכטיגער. געהם צו א מיין תשובה וואס איך
האב יעצט חרטה אויף מיינע זינד מיט דעם גאנצען הארצען.
דוא ווייסט דאך אויגער קערפער. עס איז גיטא איין מענש
אויף דער וועלט וואס זאל מ'האן נאר גוטס און זאל ניט זינד
דיגען. און דאריבער האסט דו אויג געגעבען דעם הייליגען

משלי מוסר

מאר אויסקום זפען מיט עטליכע
זאלער אויף חינוך. דעם גביר
איז ענדליך נאכאם געווארען צו גע-
בען זיין ארימען קרוב גרובות און
דעם ארימאן איז נאכאם געווארען
צו בעטען. איז ער געקומען צום

טאג ראש השנה מיר זאלען ניט פארפאלען ווערען אין אינ-
זערע זינד. מיר זאלען היינטיגען טאג תשובה מ'האן, וויא עס
שטעהט געשריבען אין דיין הייליגע תורה: „כי לא
תחפוץ במוות המת“, דו ווילסט ניט דער מענש זאל שטאר-
בען, נאר ער זאל חרטה האבען און תשובה מ'האן אויף זיי-
נע זינד און זאל בייבען לעבען. דארום זאלסטו צונעהמען
מיין געבעט און מיין תשובה צווישען דיא תפלות פון כלל
ישראל, פון אלע צדיקים וצדיקניות, און זאלסט מיד לאזען
לעבען. דוא זאלסט עפענען דיין טהויערען פון רחמים צוא
כל ישראל און צו מיר אויך. דערהויך מיין מזל און דעם מזל
פון מיין מאן און מיין קינדער, דערלייבט זייערע אויגען אין
דיין הייליגע תורה, דערהויב דעם מזל פון כלל ישראל, זיי
זאלען האבען חן אין די אויגען פון די פעלקער צווישען וועל-
כע זיי וואוינען, און זאלסט אונז בויען דיין הייליגע בית-
המקדש. מיר זאלען זוכה זיין צוא זעהן מיט אונזערע אויגען
דעם משיח צדקנו, במהרה בימינו אמן:

סדר בפרות.

מען געהט דיא בפרה אין דער רעכטער האנד און מען זאגט
גפוש פחת גפוש און מען זאגט דאס מיט דעם לשון דברי מאהל:

בני אדם יושבי השדה וצלמנות אסירי עני וברזל:
יוציאם מהשדה וצלמנות ומוסרותיהם ינתק:

משלי מוסר

עושר און האט צוא איהם אזוי גע-
זאגט: צו וואס זאל איך דיר אלע
מאל באלעסטגען און בעסטען ביי
דיר שטיצע? דו בעסטער זאג ארויס
אפען אז דוא ביסט מיינער א קרוב
וועל איך קריגען קרעדיט און וועל
קענען מאכען א געשעפט און הא-
בען שטענדיגע פרנסה. דער גביר

אֲוֹלִים מִדֶּרֶךְ פִּשְׁעָם וּמַעֲוֹנוֹתֵיהֶם יִתְעַנוּ : כָּל אֶחָד
תִּתֵּיב נַפְשָׁם וַיִּגְיעוּ עַד שַׁעַר מוֹת : וַיִּזְעֻקוּ אֶל יי
בְּצַר לָהֶם מִמַּצּוֹקוֹתֵיהֶם יוֹשִׁיעֵם : יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וַיִּרְפָּאֵם
וַיִּמְלֹט מִשְׁחִיתוֹתָם : יוֹדוּ לַיי חֶסֶדוֹ וַיִּגְדְּלוּ אוֹתוֹ לְבָנֵי
אָדָם : אִם יֵשׁ עָלָיו מִלֶּאךָ מִלִּין אֶחָד מִנִּי אֶלְפָּה
לְחַגִּיר לְאָדָם יֵשְׁרוּ : וַיִּחַנְּנוּ וַיֹּאמְרוּ פְּדֵהוּ מִיָּד
שַׁחַת מַצְאֵתִי כִפָּר :

וְעַתָּה אֵין זָכַר שְׁלֹאנִט כְּפָרוֹת זָאל עַד דָּאס זָאגֶען דְּרִי מָאל :

זֶה חֲלִיפָתִי, זֶה תְּמוּנָתִי, זֶה כְּפָרְתִי, זֶה חֲתָרְנָגוֹל יִלְךְ לְמִיתָה, וְאֲנִי
אֶכְנֵם וְאֵלְךְ לְחַיִּים טוֹבִים אַרוּכִים וּלְשָׁלוֹם :

וְעַתָּה עִם שְׁלֹאנִט כְּפָרוֹת פִּיר זיך מִיט גֵּאָה אֵינגֶעם זָאלֶען וַיִּדָּאס זָאגֶען דְּרִי מָאל :
זֶה חֲלִיפָתִינוּ, זֶה תְּמוּנָתִינוּ, זֶה כְּפָרְתִּנוּ, זֶה חֲתָרְנָגוֹל יִלְךְ לְמִיתָה.
וְאֲנַחְנוּ נִכְנֵם וְנֵלְךְ לְחַיִּים טוֹבִים אַרוּכִים וּלְשָׁלוֹם :

וְעַתָּה עִם שְׁלֹאנִט כְּפָרוֹת פִּיר אֵין זָכַר זָאָהָר דָּאס זָאגֶען דְּרִי מָאָהָל :

זֶה חֲלִיפָתְךָ, זֶה תְּמוּנָתְךָ, זֶה כְּפָרְתְּךָ, זֶה חֲתָרְנָגוֹל יִלְךְ לְמִיתָה,
וְאַתָּה תִּכְנֵם וְתֵלְךְ לְחַיִּים טוֹבִים אַרוּכִים וּלְשָׁלוֹם :

וְעַתָּה עִם שְׁלֹאנִט כְּפָרוֹת פִּיר ² אָדָּער ³ זָכָרִים זָאָהָר דָּאס זָאגֶען דְּרִי מָאָהָל :
זֶה חֲלִיפָתְכֶם, זֶה תְּמוּנָתְכֶם, זֶה כְּפָרְתְּכֶם, זֶה חֲתָרְנָגוֹל יִלְךְ לְמִיתָה,
וְאַתֶּם תִּכְנִסוּ וְתֵלְכוּ לְחַיִּים טוֹבִים אַרוּכִים וּלְשָׁלוֹם :

משלי מוסר

הָאֵט אַזוי גַּעטָהאן און זיין אַרימער
קְרוֹב הָאֵט אָנגֶעהויבֶען הַאָנְדֶען
און עִם הָאֵט אֵיהֶם מַצְלִים גַּעטֶען.
אָט דָּאס גַּעטֶען מִיר בֵּינִים
בּוֹרָא, קְרוֹב הוּא : "אָבִינוּ מִלְכֵנוּ
הָרֵם מְכֵן יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ", עֲרֵהוּיֵב
אונז מִיט זיין גְּרוֹיסען יְחוּס און צִיּוֹן
פֶּאָר דָּער גַּעטֶמט אַז דו בִּיט אונזֶער

ווער עס שטאגט כפרות פאר איין גקבה זאל דאס זאגען דריי מאל:
זאת חליפתך, זאת תמורתך, זאת כפרתך. זאת התרנגולת תלך
 למיתה, ואת תכנסי ותלכי לחיים טובים וארוכים ולשלום:
 ווען איינער שטאגט כפרות פאר צוויי גקבות זאל דאס זאגען דריי מאל:
זאת חליפתכן, זאת תמורתכן, זאת כפרתכן. זאת התרנגולת תלך
 למיתה, ואתן תכנסנה ותלכנה לחיים טובים וארוכים ולשלום:
 ווען א אשה מעוברת שטאגט כפרות פיר זיך זאל זי דאס זאגען דריי מאל:
אלו חליפותינו, אלו תמורותינו, אלו כפרותינו. אלו התרנגולים
 ילכו למיתה, ואנחנו נכנס ונלך לחיים טובים וארוכים ולשלום:

תחנה נאך כפרות שטאגען.

דיא תחנה זאגט מען ערב יום כפור אין דער פריה איין
 דער מען באנוענט ווען מען האט כפרות געשטאגען:

כפר לי אבי בעל הרחמים:

פארניעב מיר מיין פאטער, וואס דו ביסט אבעל הרחמים, אויף
 די אלע חטאים ועונות ופשעים, וואס איך האב גע-
 זינדיגט פאר דיר און האב דיר דערצעהערענט דער מיט וואס איך
 האב געהערט אין דעם קול פון יצר הרע צו נאכגען נאך די געלוס-
 טונג פון מיין הארצען, סיי די זאך וואס איך האב געטהאן מיט מיין
 גוטען ווילען פארבארענערהייט און אנטפלעקטערהייט, סיי ווא-
 כענדיג און סיי אין שטאלף, סיי מיט הייד און סיי מיט א מחשבה,
 מיט הערען אדער מיט זעהן, מיט נאנג אדער מיט זיצען, ואקסט דו
 אויף פארגעבען וואס איך האב נארישקייט געטהאן פון דער צייט
 וואס איך בין אויף דער וועלט געקומען:

משלי	סומר
קרוב, אזוי וויא אין פסוק שמעהט:	דען און מיר וועלען מעהר גיט ציי-
"לכגי ושראל עם קרוב", באן ווע-	דען היין גדות.
דען אונז אלע פעלקער רעספעקט-	

תחנה נאך כפרות שלאגען

פּפּר לוי אָבי בעל הַרְחָמִים:

פאַרגייעב

מיר מיין פּאָטער, וואס דו ביסט אַ בעל הַרְחָמִים, דען
איך קום פאר דיר מיט מיין געדערענען שטאנד און
מיט אַ צופראַכענעם געמיטה. איך טהו מיך פאדענקען אויף מיינע
בייזע מעשים, וואס איך האב געטוהאן אַ גאנץ יאָר. אוי לוי וואוי
לנפשי, וועה איז צו מיר, וועה איז צו מיין לייב, דען איך האב מיר
פאר אומרייניגט אלע מיינע אברים מיט די גארישע זינד, יעצט קום
איך זיך מתודה צו זיין פאר דיר, דערפארעמיגער פאטער, און האב
תּרומה אויף מיינע אלע בייזע מעשים און פארלאנג פון דיר דו זאלסט
זיין אין מיין הילף איך זאל שוין מעהר ניט זינדענען:

פּפּר לוי אָבי בעל הַרְחָמִים:

פאַרגייעב

מיר מיין פּאָטער, וואס דו ביסט אַ בעל הַרְחָמִים, דען
דוא ביסט אַ פיעל פאַרגעכער און דו ווילסט ניט אין
דעם טוידט פון שולדיגע מענשען, גאר דוא באגעהרסט צו זייער
תשובה, און איך טהו בעטען פון דיר, דערפארעמיגער פאטער, דו
זאלסט מיר געבען געדאנקען אין מיין הארצען איך זאל אָנפאַנגען
צו געהומען זיך צום גוטען וועג, דען וואס וועט דיר ארויסקומען, אז
דו וועסט מיך מאכען געדערענען אין דעם גרוב פון דעם גיהנום:

פּפּר לוי אָבי בעל הַרְחָמִים:

פאַרגייעב

מיר מיין פּאָטער, וואס דו ביסט אַ בעל הַרְחָמִים, אויב
איך האב געטוהאן אזא עבירה, וואס איך בין בארויף
חייב מיתה פון תּרג, זאל געדעכענט זיין דאס וואס איך האב איבער-

משלי מוסר

אָבינוּ מלכנוּ וכו' כי עפר אָנחנוּ, אויף אַן אויסשטעלונג האבען
אונזער פאטער, אונזער פערשיעדענע פאבריקאנטען גע-
קעניג געדענק אז מיר זיינען ערר, בראכט פערשיעדענע פלים, איי-
למשל: גער האט געבראכט אַ גאלדענע

תחנה נאך פפרות שלאגען

געענטפערט מיין פפרה צום טוהט ער זאל זי קוילען, גלייך אזוי ווי
אייך בין געקוילעט געווארען מיט א שווערד דורך דעם בית דין
הגדול, וואס איז גענוען אין ירושלים און זאלסט היטען מיך אין מיין
מאן און מיינע קינדער פון דער שווערד פון דעם מלאך המות און
פון דער שווערד פון א רוצח. מיר זאלען גע'חתמ'עט ווערען צוא א
לעבעדיג יאהר און זאלסט אונז מציל זיין פון אלע מיתות משונות,
וואס דו טהוסט מיט זיי שטראפען דעם מענטשען וואס איז חייב הרג;

בפר לי אבי בעל הרחמים:

פארגייעב מיר מיין פאטער וואס דו ביסט אבעל הרחמים, אויב
אייך האב געטראן אזא עבירה וואס איך בין דארויף
חייב מיתה פון שרפה, זאהל גערעכענט ווערען דאס וואס איך טהו
מיין פפרה בריינגען ביי דעם פייער, גלייך ווי איך וואלט פארברענט
געווארען דורך דעם בית דין הגדול וואס איז גענוען אין ירושלים,
און זאלסט היטען מיך אין מיין מאן און מיינע קינדער פון שריפות
און פון הוצקות און זאלסט אונז מציל זיין פון אלע מיתות משונות,
וואס דו טהוסט מיט זיי שטראפען דעם מענטשען וואס ער איז חייב
שרפה;

בפר לי אבי בעל הרחמים:

פארגייעב מיר מיין פאטער וואס דו ביסט אבעל הרחמים, אויב
אייך האב געטראן אזא עבירה וואס איך בין דארויף
חייב כרת, דאס הייסט, פארשניטען יאהרען, זאהל גערעכענט זיין,
דאס וואס איך האב פארשניטען די יאהרען פון מיין פפרה, גלייך ווי

משלי מוסר

כלי, וועלכע האט געהער אויסגענו-
מען און ער האט דערפאר געקרא-
גען א גאלדענעם מעדאל. נאכהער
האט מען געטראכט נאך אן אנדער-
רע גאלדענע כלי פון אן אנדער
פאבריקאנט, וועלכע איז גענוען
פיער שעהער און קונציגער פון
דער עשטער און מען האט דעם

תחנה נאך בפרות שלאגען

עס וואלט פארשניטען געווארען מיינע יאָהרען, סיי פֿרית בידי אָדָם
און סיי פֿרית בידי שָׁמַיִם, און זאָלסט מציל זיין מיך און מיין מאן און
מיינע קינדער. און פֿון אַ יונגען טוידט און פֿון פארשניטענע יאָהרען.
מיר זאָלען זיך ערלעבן אין עושר און אין פֿבור ביז הונדערט יאָהר:

פֿפֿר לִי אָבִי בַּעַל הַרְחָמִים:

פֿאַרְגִּיעַב מיר מיין פֿאטער וואס דו ביסט אַבעל הַרְחָמִים, אויף
אַלע מיינע זינד וואס איך האב אַקעגען דיר ווידער-
געשפּעניגט, סיי מיט אַ מצות עֲשֵׂה, סיי מיט אַ מצות לאַ תַּעֲשֶׂה
און סיי אַ מצוה דִּרְבָּנִי. אויף אַלע זאָלסטו מיר געבען אַכפֿרה וסְלִיחָה
וּמְחִילָה און זאָלסט אונז חתּוּמֵּנען אין דעם יום הַדִּין צו אַ גוט גע-
פֿענטשט יאָהר צום גוטען לעבען און אַ גוטע פֿרנסה און מיר זאָלען
מָקוּמִים זיין אַלע תִּרְנִג מַצּוֹת וואס דו האסט אונז געכאַטען און מיר
זאָלען שוין מעהר גיט זינדיגען פֿון היינט אָן ביז מיר וועלען לעבען,
אַמֶּן:

תחנה ערב יום פֿפור צו ריכט פֿענשען.

מִי אָנִי, ווער בין איך, זינדיגע פֿרוי, איך זאָהל זיך פֿאר דיר
אויסגענהן און זאָהל זיך פֿארענטפֿערען אויף דיא זינד
וואס איך האב געמאכט? ווער בין איך, שוואכע פֿרוי, איך
זאָהל מיך שטעלען פֿאר דיר גרויסער גאט, וואס דיא גאנצע
וועלט איז אין דינע אויגען, וויא אַ טראפֿען פֿון ים, און מיט
איין ווינק קאנסטו פֿון איהר מאכען תּהִי וּבְהִי? אָבער הערר

משלי מוסר

צוויימען פֿאבריקאנט געגעבען אַ
וילבערגעם מעראל. אַלע האבען
זיך געוואונדערט דערויף און מען
האט געפֿרעגט די קאמיסיע אן ער-
קלעהרונג דעריבער. די קאמיסיע
האט געענטפֿערט: איהר האט אין
גאנצען א טעות. איהר מיינט אז
די ביידע פֿלים זיינען גענוען גאָלד-

פון אלע וועלכען, טאקע דערפאר, וואס איך בין אזוי קליין
און שוואך, באדארפסטו רחמנות האבען אויף מיר, דו אליין
ווייסט דאך, אז דער שוואכער מענטש מוז זעהר אפט גאר
ניט ווילענדיג אזעלכע זאכען, וואס דיר איז נישט לרצון, און
פאר דיא זינד וואס איך האב געמאכט, האב איך אויך פיעל
געליטען. לפניה גלויב, פאר דיר זיינען ענטדעקט די פיעלע
צרות און עגמת נפש, וואס איך האב אין דעם פארגאנגע-
נעם יאהר געהאט, דוא האסט געהערט מיינע זיפצען, וואס
פלעגען פון מיר ארויסקעגן פון טיעפען הארצען, און האסט
אויך געזעהן דיא טרעהרען, וואס איך האב פיעל מאהל אין
דעם יאהר פארגאסען דורך דיא פארשיעדענע צרות וואס
איך האב אין דיא ציועלף חדשים געהאט, די צרות און דיא
יסורים מיט וועלכע דו האסט מיר אין דעם יאהר געשמראפט
זאהל שיין זיין אן אפקומענעש פאר דיא זינד וואס איך האב
געמאכט, און דער נייער יאהר, וואס הויפט זיך ערשט אן
פאר מיר זאהל זיין א שנת ברכה, א געבענטישט יאהר אהן
עגמת נפש, אהן זיפצען און אהן טרעהרען, דו זאלסט אויך
מיט דייןע פליעגעל באשיממען מיין מאן מיט מיינע אונשו-
לדיגע קינדערלאך, דוא גוטער גאט, זאלסט אויך חלילה נישט
צושיידען, און זאלסט אויך בענשען מיט גחתי און מיט גליק,
מיט געזונד און מיט פרנסה, פאר דעם שיין פון דיא ליכט,
וואס איך האב ערשט אנגעצונדען, לכבוד דיין הייליגען נא-

משלי מוסר

צווייטענס איז טאקע געווען פון
גאלד, דער ערשטער האט ארוא
געווינען א גרעסערע קניץ, אז ער
האט פון א שטיק לייקס אייסקעצער-

דענע, אבער אין אמתן איז עס נישט
אזוי, דער ערשטער פאבריקאנט
האט זיין בליי איסקעצורייט פון
לייקס און האט זי געגולט און דעם

מען, זאלסטו זעהן נור דאס ביסעל גוטעס, וואס מיר האבען
געמאכט און אונזערע זינד זאלען וויא דיא שאטענס אונזער-
פליהען פאר די ליכטיגקייט פון די געבענטישטע ליכט:

הנרות הללו, די דאזיגע ליכט, וואס איך צינד יעצט אן.

זאלען פאר מיר זיין אן אנהויב פון א ליכטיג גלייך-

ליך יאהר, אזוי וויא איך צינד אן די ליכט לכבוד דיין היילי-

גען נאמען, אזוי זאלסטו הייסען מיין מזל זאל אנהויבען צו א

לייכטען, און אזוי ווי דאס פינצטערניש אנטלויפט פאר דעם

שיין פון די ליכט, אזוי זאלען פאר מיין ליכטיג מזל אנטלוי-

פען אלע מינע צרות, ווען בלבי, אין גיב צריין אין מיין האר-

צען דעם חשק צו מדיאן גוטעס און אלץ וואס דיר געפעהלט.

שטארק דאס הארץ פון מינע קינדערלאך זיי זאלען זיך

האלטען פעסט אן דיר, דער גאט פון זייערע עלטערען

אברהם, יצחק, יעקב, זיי זאלען חלילה פון גלייכען וועג גיט

אראפ, זיי זאלען זיין דיר געטרייע קינדער און גוצליכע מענ-

שען אין דער וועלט, די זאלסט שטארקען אונזער בינד איך

זאהל חלילה גיט אפגעריסען ווערען פון זיי אין זיי פון מיר,

און איבער א יאהר אין דער צייט זאלען מיר אדע זיין אין

דעם בית המקדש, וואס מיר וועלען פאר דיין פבוד אויס-

בויען, אמן ואמן:

משלי מוסר

בייט אזא פיינע בלי, אויף וועלכע	מאח זיך, רבנו של עולם, אז מיר
מען האט געמינט אז ווי איז פון	זינען חשיב'ע' פון די מלאכים.
גאד, דערפאר האט איהם געקומט	זיי זינען טאקע איידעלער און פיי-
א גאלדענער מעדאל.	גער פון אונז, אפער זיי זינען דאך
דעריבער זאגען מיר: "אבינו	פון א הייליגען מאטעריאל, ווער-
מלכנו זכור כי עפר אנחנו" דער-	רענד מיר זינען גיט מעהר ווי ער-

סִדֵּר לִיכַם צִינְדֵּעַן אוֹיָה יוֹם כּפּוֹר.

אײדער די ווײַן געהט אונטער צינְדֵּעַן מײַן אָן לִיכַם און דערנאָך וואָנט מײַן
די גרובות: אזויס פֿאַר געפֿאַלט אײַ דער וואָכען וואָנט מײַן די גרובות:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהִדְלִיק נֵר
שֶׁל יוֹם הַכּפּוֹרִים:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שְׂהַחֲיֵינוּ וְקִיַּמְנוּ
וְהִגִּיעֵנוּ לְזֶמֶן חַיָּה:

אז יום כפּוֹר געפֿאַלט שבת וואָנט מײַן די גרובות:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהִדְלִיק נֵר
שֶׁל יוֹם הַכּפּוֹרִים.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שְׂהַחֲיֵנוּ וְקִיַּמְנוּ
וְהִגִּיעֵנוּ לְזֶמֶן חַיָּה:

תַּחֲנֻה עֶרֶב יוֹם כּפּוֹר נֶאֱדָר לִיכַם בְּעִנְשֵׁינוּ.

די תַּחֲנֻה נאָל מײַן וואָכען אום עֶרֶב יום כפּוֹר נאָד לִיכַם בְּעִנְשֵׁינוּ מיט
גרויס פֿונֶה:

מָרָם אַחֲלָ לְדַבֵּר לְפָנֶיךָ אֲבִינוּ שְׁבַשְׁמִים:

משלי מוסר

אונטער גוף איז דאָ אַ שְׂמִיק לִיָּהֵם, אָפּגעפֿינגט, קומט אונז אַ גאָלדע־
פֿון דעסמטענען דיענען מיר דאָ גער מעדאל.
מעהר אָדער ווייניגער און ווייניגער

תחנה ערב יו"כ נאך ליכט צינדען

איידער איך פאנג אן צוא עפענען מיין מויל צו רעדען פאר דיר
תפלות ובקשות, דו, גאט, וואס דו ביזט אונזער פא-
טער אין הימל און מיר, דיין ליעב פאלק ישראל, זיינען זיינע
קינדער:

אקום פניך שתחוק את לבי ומחשבותי:

ווער איך פערדערען דיין פנים צו בעטען פון דיין ליעבען גאטען,
אז דו זאלסט זיטארקען מיין ביטער הארץ און מיינע פאר-
אירטע געדאנקען איך זאל חלילה נישט געשטרויכעלט ווערען מיט די
הייד פון מיין מויל:

כי לבי יחרד ואימת מות עלי תפול:

דען מיין הארץ טהוט אין מיר זעהר ציטערען און א טויט שרע-
קעניש טהוט פאלען אויף מיר ווען איך טהו מיר באדענקען
פאר וועמען איך עפען מיין מויל צוא רעדען און פאר וועמען איך
שטעל מיר צו בעטען:

סמר מפחדך בשרי וחלחלה תאחזני:

און פאר גרויס פארכט און ציטערנעש ווערען הארט די האר פון
מיין לייב אזוי ווי צוועקעס און א גרויס ציטערנעש טהוט
באגרייפען מיינע לעגערען:

כי מה אני ומת תי אף רמה ותולעה:

דען וואס בין איך גאר געאכט און וואס איז גאר מיין לעבען אויף
דער וועלט? איך בין בלויז גרייט אז ווערים זאלען געשפייזט
ווערען פון מיין פלייש אין קבר:

ימי אף בצל עובר ובענן בלה:

משלי מוסר

אבינו מלכנו עשה למענה אם
לא למעננו אונזער פא-
טער אונזער קעניג טהו עס פון
דיינטוועגען אויב נישט פון אונזערט-
וועגען למשך:
אונזער האט זיך געטרוקענען

מיינע טעג אויף דער וועלט זיינען אזוי וויא א שטן וואס פער-
שווינדעט גיך און אזוי וויא א וואלקען וואס ווערט פֿלֶה
און פֿלייכט גיט:

יִדְעָתִי אֶת אַחֲרֵיתִי לִקְבֹּר וְצִלְמֹתִי:

איך ווײס זעהר גוט אז דער סוף פון מיין לעבען איז דאס איך
וועל באגראבען ווערען אין קבר און דער שאטען פון דעם טויט
וועט באדעקען גאר מיין לייב:

יִשְׁכַּח שְׁמִי וְזַכְרִי וְלֹא יִזְכָּר לְנֶצַח:

עס וועט פארגעסען ווערען מיין נאמען און מיין געדעכענעש,
עס וועט גיט דערמאנט ווערען צו אייביג גלייך וויא מיין נאמען איז
גאר גיט געווען אויף דער וועלט:

וְהָנִיחַ אִיכָכָה אֶפְצָה פֶּה וְאִיךְ אֲשָׂא רֹאשׁ:

און נון, אז עס איז יוזא אזוי ווי קען איך עפענען מיין מויל צו
קעדען פאר דיר און ווי אזוי קען איך אויפהויבען מיין קאפ איך זאל
זאגען פקשות וסתגונות פאר דיין לעבען הייליגען נאמען:

וְאַתָּה אֱלֹהִים לֶךְ רוּמָיָה תְּהַלָּה:

און דו, גאט, דיין גרעסטע לויב איז מען זאל גיט זאגען אויף
דיר קיין שבתים און מען זאל שווייגען פון צו רעכענען דינע מעלות,
דען א מענטש קען זיי גאר גיט אויסדערצעהלען:

אִין שְׁעוֹר לְשִׁבְחֶיךָ וְאִין קֶץ לְתִהְלֹתֶיךָ:

עס איז גאר גיטא קיין שיעור צו דינע שבתים וואס מען גער-

משלי מוסר

א גוטער שווימער איז דערבוי גע-
ווען, אבער ער איז געווען אין פעס
אויף דעם וואס האט זיך געטרונקען
און ער האט איהם גיט געוואלט
רעמען און אי געשטאנען פון דער-
ווייטען. דער מאן וואס האט זיך
געטרונקען האט אויסגעשטריקט
דינע ארמס און געבעטען: עס איז
אמת אז איך האב דיר שמערצען
פערשאפט און איך בין אפֿשר טא-

תחנה ערב יו"כ נאך ליכט צינדען

העיר צו זאגען אויף דיר און עס איז ניטא קיין סוף און קיין ענדע
צו דינע לויב.

ועל רחמיך הרבים אבטח ובחסדך אשענה

ניט אויף מיינע מעשים טובים טהו איך זיך פארזיכערען ניט
ערט אויף ביין פיעל דערפארעמקייט און אויף ביין פיעל גענאד טהו
איך מיך אנלעהנען צו עפענען מיין מויל פאר דיר:

ועל שערי דמעות אשר לא נסגרים:

און איך פארזיכער מיך אויף די טרעהרען וואס איך טהו פאר-
געסען אזוי וויא וואסער, דען די טהויערען פון טרעהרען זיינען ניט
פארשטאסען, אזוי ווי אונזערע חכמים שרייבען: כל השערים נגעלו
חוץ משערי דמעות, דאס איז מיינט: אלע טהויערען זיינען פאר-
שלאסען חוץ די טהויערען פון טרעהרען:

אנא זכור חסדי אבות וקרע רוע גזר דיננו:

איך בעט דיר, ליעפער דערפארעמינער גאט, זאלסט אונז גע-
דענקען דיא גענאד פון אונזערע הייליגע אבות אברהם, יצחק ויעקב
און פון אונזערע הייליגע אמהות שרה, רבקה, רחל וזלאת און צורייט
דאס שפעכטקייט פון אונזער גזר דין:

ותזכנו לשוב באמת על מעשינו הרעים:

און זאלסט אונז מוזע זיין מיר זאלען באמת תשובה טהאן אויף
אלע אונזערע בייע מעשים וואס מיר האבען געטהאן א גאנץ יאהר
און אלע אונזערע לעב טעג, מיר זאלען שוין נישט וויעדערשפעניגען
אקעגען דיר:

משלי מוסר

קע ניט ווערטה אן דו זאלסט מיר
רעמען, אפער טהו דאס פון ביינמ-
ווענען, ווייל ווען דוא וועסט מיך
רעמען וועסט דו באוואוסט ווערען
אלס א גרויסער שווימער און דאס
וועט דיר כבוד פארשאפען.
בה, אזוי בעמען מיר ביי גאט:
"אבינו מלכנו עשה למענה אם לא

תָּן בָּנוּ בַּח וָעֶז וְאַל יִחַלֵּשׁ בּוֹחֵנוּ בַּיּוֹם הַזֶּה:

רבונו של עולם, גיעב אין אונז קראפט און שטארקייט מיר זא-
לען קאנען פאסטען און טהאן אלע זאכען וואס מיר געהערען צוא
טהאן היינטיגען טאג און עס זאל גיט שטארק ווערען אונזער קראפט
עס זאל דאס פאסטען גיט שארען צו קיינעם:

וּמַעֲבֹרֹת שָׁל עֲמֻךְ יִשְׂרָאֵל לֹא תִתְאַוֶּינָה לְמֵאֵכָל:

און אלע טראגעדיגע ווייזער פון דיין פאלק ישראל זאלסט דו
היטען עס זאל זיי גישט געלוקסטען קיין עסען א גאנצען טאג און עס
זאל גיט שארען גיט צו זיי און גיט צו דעם קינד:

וְתַחֲתֵינֵנוּ בַּיּוֹם הַזֶּה לְחַיִּים טוֹבִים וְאֲרוֹכִים:

און זאלסט אונז אנטהאלטענען, דערפארמינער גאט, היינטיגען
טאג, וואס קומט אן צו א גוט לעבען און לאנגע יאדערען מיר זאלען
חלילה גיט שטארבען און מיר זאלען חלילה גיט בלייבען קיין אלמנות
און אונזערע קינדער קיין יתומים:

וְתַעֲלֶה לְרִצּוֹן לְפָנֶיךָ בְּרַבְּתִי עַל הַנִּרְוֹת:

און עס זאל אויפגעהן פאר דיר, ליעבער גאט, צוא פאווייליגונג
די ברכה, וואס איך האב געמאכט אויף די ליכט וואס איך האב גע-
גענטשט לכבוד דעם הייליגען יום כפור:

שִׁתְּאִיר בְּרַחֲמֶיךָ אֶת מִשְׁפָּטִי לְטוֹבָה:

דוא זאלסט דערלייכטען מיט דיין גרויס דערבארעמקייט מיין
משפט צוא גוטען, זאלסט מיר גיט טהאן לויט מייע גייזע מעשים,
נאר אזוי ווי דיין גרויס גערעכטיגקייט:

משלי סומר

למענגנו, אייב מיר האפען גיט פאר-
דעננט אז דו זאלסט אינז העלפען,
ווייז מיר האפען דיר דערביגזוט
טהו דאס פון ביינאטוענען, פהי דיין
נאמען זאל געהערט ווערען אייף
דער וועלט און אלע זאכען וויסען
וואס פאר א מעכטיגער גאט דוא
ביזט.

תחנה ערב יו"כ נאך ליכט צינדען

וּנְשַׁמְתִּי הָאֶפְלָה תֵּאִיר בְּמַעֲשֵׂי הַטּוֹבִים:

און אזוי ווי איך האב געזט געטאן דערלייכטען מיין הויז מיט די ליכט וואס איך האב געבענמישט ל'בבד דעם הייליגען טאג, אזוי זאל מיין נשמה, וואס זי איז פינגסטער געווארען איבער מיינע זינד, דערלייכט ווערען דורך מיינע גוטע מעשים וואס דו וועסט מיר מוזן זיין איך זאל טהאן א גאנץ יאהר:

וּבְזִכּוֹת זֶה לֹא יִחַשֵׁךְ אֹרֶךְ חַיֵּי נַפְשִׁי:

און אין דעם זכות פון דיא ליכט בענשען זאלסטו מיר, ליעבער גאט, באשירמען עס זעהל גישט פינגסטער ווערען דיא ליכט פון מיין לעבען דו זאלסט מיר חלילה גיט חתמ'ענען צו מיתה:

וְתִצְלַנִי יֵשׁוּעַ אֱהִיָּה נְשִׁרְפֶת בְּאֵשׁ יְשֵׁר גִּיהֶנֶם:

און אפילו מיין צייט וועט קומען צו שטארבען, זאלסט דו מיר דערבארמיגער פאטער, באשירמען, איך זאל גיט פארברענט ווערען אין פייער פון דעם גיהנם בזכות דעם פייער וואס איך האב אנגע- צונדען די ליכט ל'בבד יום כפור:

וְאֶתְעַנֶּג בְּאוֹרֶךְ בְּגֵן עֵדֶן עִם הַצִּדְקָנוֹת:

און איך זעהל זענענדיגען מיין לייב מיט דיינער ליכט אין גן עדן מיט אלע ווייבער די צדקנות און מיט אונזערע מוטערס שרה, רבקה, רחל וזלזה:

וְהָאֵר אֶת עֵינַי בְּעֵלֵי וְזָרְעִי בְּתוֹרָתְךָ הַקְדוֹשָׁה:

און דערלייכט, ליעבער גאט, די אויגען פון מיין פאן און מיינע

משלי מוסר

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ, חֲנֻנוּ וְעֲנֻנוּ. בִּי אֵין
כָּנוּ מַעֲשִׂים, יַעֲשֶׂה עִמָּנוּ
צִדְקָה וְחֶסֶד וְחִשְׁיָנוּ, אֲנֻעָנוּ פֶּאֶר
מֶעֶר, אֲנֻעָנוּ קַעֲנִיג, בְּעֲנֻנָאדִיג
אֲנֻנוּ אֵין עֲנֻמְפֶּער אֲנֻנוּ, דָּען מִיר
הָאָבֵען גִּיט בִּיין גּוֹטע מַעֲשִׂים, מֶהוּ
מִיט אֲנֻנוּ צִדְקָה אֵין חֶסֶד אֵין הֶעֱלָה
אֲנֻנוּ, לְמִשְׁלָה:

קינדער אין דיין הייליגער תורה אזוי וויא איך האב דערלייכט גאר
מיין הויז מיט דיא ליכט, וואס איך האב געבענשט ל'כבוד יום כפור:

והאר פניך על ציון ירושלים אמן סלה:

רבוננו של עולם געדענק אונז דעם זכות וואס מיר מ'הוען היינט
געמיטשען ליכט ל'כבוד דעם טאג יום כפור און זאלסט מאכען לייכט-
מען דיין שיינ אויף ציון און אויף ירושלים, אמן, סלה:

תחנה פאר כל גברי.

רבוננו של עולם, דו ביסט אב הרחמן והסליחות און הייסט
אל רחום וחנון ארך אפים, איך קום פאר מיין גאט
מיט אן איינגעבויגענע קאפ, מיט א צופראכען הארץ, מיט
גרויס פארעכט און מיט גרויס ציטערנעס און בעט מחילה
וסליחה וכפרה אויף מייןע זינד וואס איך האב געמ'האן א
גאנץ יאהר, סיי איך האב געמ'אן גערן אדער אומגע'רן. איך
ווייס אז מען קומט דין בעטן מוזען די גוטע מעשים מ'צוים
זיין דען דאס צדקות פון דעם מענשען איז ממ'ליץ פיר איהם.
און איך ווייס אז איך האב קיין גוטע מעשים אויך קיין צדקות
געמ'האן און קיין גענאד און רעכט פרומקייט איז אין מיר
גאר נישט, קיין גמילות חסדים און אפילו קיין תשובה אויף
מייןע ביטערע חטאים וואס איך געדענק אדער נישט, קען
איך אויך נישט צושטעלען, עס איז מיר וועה דאריבער, מיט
וואס פאר א פנים שטעל איך מין פאר דיין הייליגען נאמען?

משלי מוסר

טען גרבות און דער גביר גיט יעד-	בייא א גרויסען גביר, א גרובן
דען איינעם גאד זיין פאדערפענים	און א בעל צדקה איז אמאל געזע-
און שטעלט זיי אלעמען צופרידענען.	סען וויגער א געקאנטער, האט ער
דערנויט איז געקומען אייגער מיט	געזעהן ווי אריבער לייט קומען בע-

נאר איך ווייס אז דוא ביסט א רחום וחנון און מיין האפנונג
איז אויף דיר אז אין דער צייט ווערען געעפענט די טהורע-
רען פון רחמים, און ביסט איר אפ'ס ורב חסד ואמת נוצר
חסד לאלפים נושא עון ופושע וחסאה ונקה, און האסט אונז
געגעבן דעם מאג יום כפור זאלסט אונז פארגעבן די זינד,
און האסט אונז געבאטען דעם מאג פינף ענוים: איינס איז,
מיר טהארען נישט עסען, דאס אנדערע—מיר טהארען זיך נישט
וואשען, דאס דריטע—מיר טהארען זיך נישט שמירען מיט
אוי, דאס פערטע—מיר טהארען נישט געהן אין שיד, דאס
פינפטע—מיר מוזען זיך פון אינזערע מענער אפשיידען. דיא
פינף זאכען זאלען א פפדה זיין אויף אינזערע ענוות, דאס
פייניגען פון עסען זאל זיין א פפדה וואס מיר האבען א גאנץ
יאהר געגעסען און געטרונקען וואס אסור איז, און דורך דעם
וואס אין מיר קומט פייער אריין אין דעם גוף פון דעם פאס-
טען, זאהל דורך דעם פייער געלייטערט ווערען אינזערע
נשמות, און דעם פייניגען פון דעם וואשען זאהל מכהר זיין
וואס מיר האבען א גאנץ יאהר איינגעריכט מיט פלעקען
אינזערע נשמות, און דאס פייניגען וואס מיר מוזען אהן שיד
געהן, זאל מכהר זיין וואס מיר זיינען געקלאפען מיט אינזערע
פ'ים צו בייזען און מיר האבען געטראן וואס מיר זיינען חרם
ווערטה געווען חס ושלום און ווער עס איז אין חרם מוז ער
געהן אהן שיד, און וואס מיר מוזען זיך אפשיידען פון אינז-

משלי מוסר

א פקעל סחורה אויפ'ן פלייצע, מער האט איהם כאן געפרעגט:
דער גביר האט בייא איהם עפעס ווארום האסטו די פריהעריגע מענ-
וואס גענומען און באצאהלט דעם שטען, ביי וועלכע דו האסט גאר נישט
גענומען. געשיינקט פייגע גבבות

זערע מאנען זאל מ'פאר זיין וואס מיר האבען זיך נישט נאך
 געווען מיט אונזערע מענער ב'שורות א גאנץ יאהר און אי-
 פער דעם איז דיא שכינה אין גלות, דארום, לעבער גאט,
 דערנועק שוין דיין דערבארמקייט און העלף אונז צו א גוט
 יאהר צו לעבען און צו געזונד און צו א גרינגע פרנסה. און
 זאלסט אונז געבען א לב טהור מיר זאלען דיך דיענען מתוך
 הרחבת הלב, און זאלסט אונז דערגרינגערען דעם יאך פון
 אונזערע צרות ווארום מיר האבען שוין קיין פח נישט אויסצו-
 שטעהן, מיר האבען נישט פאר קיינעם אונזער ביטער הארץ
 אויסצוריידען אין מיר געהמען אלץ אן באהבה, אויף וועסטו
 דיך שוין דערבארמען איבער דעם ארימען פאלק און וועסט
 זעהן אונזערע פיין, און גענעהן די גאולה אז מיר זאלען דאס
 יאהר אויסגעלייזט ווערען און דאס בית המקדש זאך גע-
 בויט ווערען אין אונזערע טעג, אמן סלה:

תחנה פון גאך תפלת יעלה:

די תחנה זאגט מען יום פפור צו כל נדרי ווען דער חזן זאגט אפ יעלה:

יעלה רפניך אבי שבשמים:

עס זאל אויפגעהן פאר דיר, מיין פאטער אין הימל, וואס
 איך קום יעצט פאר דיר צו וויינען און קלאגען מיט א
 ביטער הארץ אויף אלע מינע חטאים ועונות ופשעים וואס
 זייער נאמען זיך אן מיט אן אלץ וואס עס באטרעפט

משלי מוסר

און ביי דעם לעצטען האסטו עפעס
 גענומען און איהם געפטר'ט מיט
 א קלייניגקייט? דער גביר האט בא-
 רויף געענטפערט: איך בין מטבע,

א נדבן און אז מען קומט מיר גע-
 מען א נדבה, גיעב איך א שעהנע
 נדבה, דער לעצטער אבער האט
 דאך געגעטען געלט פאר סחורה

תַּחֲנֵה פֹּה נֶאֱדָ תַּפְלֵת יַעֲלֶה

אֵינָם אֹהֵן וְאֵלֶסְט אֹהֵן גַּעַדְעֲנָקֶען דָּעם זָכוֹת וְוֹאס מִיר מְהוּעֵן
אֵינְצִיגֶען דִּין נֶאֱמֶען דִּרִי מֶאֶל אֵין טֶאג:

יַעֲלֶה לְפָנֶיךָ אָבִי שְׁבַשְׁמִים:

עָם זֶאל אויפֿגֶעהן פֿאַר דִּיר, מִין פֿאַטער אֵין הִמְעֵל, מִיין
שְׁמֵרצונג אֹהן מִינע זִינד וְוֹאס אֵיךְ הָאב גַּעמָהאן אַ
גֶּאנץ יֶאָהר וְוֹאס זִייער נֶאֱמֶען הוּיבט זיך אָן מִיט אַ בֵּיִת אֹהן
זֶאלֶסְט אֹהֵן גַּעַדְעֲנָקֶען דָּעם זָכוֹת וְוֹאס מִיר הָאבֶען מְקַבֵּל
גַּעוֹן דִּין תּוֹרָה וּוֹס זִי הוּיבט זיך אָן מִיט אַ בֵּיִת פֹּהן בְּרֵאשִׁית:

יַעֲלֶה לְפָנֶיךָ אָבִי שְׁבַשְׁמִים:

עָם זֶאל אויפֿגֶעהן פֿאַר דִּיר, מִין פֿאַטער אֵין הִמְעֵל, מִינע
הִיִּסֶע מְרַעֲהָרֶען וְוֹאס אֵיךְ מְהוּ יַעֲזֵט פֿאַרגִיעסען דֶּא-
רויף וְוֹאס אֵיךְ הָאב וויעדערִגֶעשְׁפּענִיגט אַנְמֶקעגֶען דִּיר מִיט
דִּיא חֲטָאִים וְעֲזוֹנוֹת וּפִשְׁעִים וְוֹאס זִייער נֶאֱמֶען הוּיבט זיך אָן
מִיט אַ גִּמְלָה וְוֹאס בֶּאמֶרעפֿט דִּרִי אֹהן זֶאלֶסְט אֹהֵן גַּעַדְעֲנָ-
קֶען דָּעם זָכוֹת פֹּהן דִּיא דִּרִי אֲבוֹת הַקְּדוֹשִׁים, אַבְרָהָם, יִצְחָק
וְיַעֲקֹב:

יַעֲלֶה לְפָנֶיךָ אָבִי שְׁבַשְׁמִים:

עָם זֶאל אויפֿגֶעהן פֿאַר דִּיר, מִין פֿאַטער אֵין הִמְעֵל, מִינע
גְּרוֹיִסֶע זִפְפֶּען אֹהן קְלֶאגֶען וְוֹאס אֵיךְ מְהוּ אַצוֹנֵד קְלֶא-
גֶען מִיט אַ בִּיטער הָאָרץ אויף אַזע מִינע חֲטָאִים וְעֲזוֹנוֹת
וּפִשְׁעִים, וְוֹאס אֵיךְ הָאב גַּעמָהאן בִּזוֹ אַהֲרַה, וְוֹאס זִייער נֶא-

משלי מוסר

הָאב אֵיךְ אִיהֶם בֶּאצֵּאֲהֶלֶם פִּיעֵל דִּי
סְחֹרָה אִזוֹ וְנֶעֱרְמָה.
דָּאס נַעֲרָבֶע אִזוֹ מִיט אֹהֵן אויף.
ווען מִיר זֶאלֶען בַּעמֶען בִּיא נֶאט
גַּעצֵאֲהֶלֶם פֿאַר אֹהֵן מַעֲשִׂים.
בֶּאָרף עַר אֹהֵן מַעֲהָר גִּיט גַּעבֶען
אזוי פִּיעֵל וויפֿיעַר אֹהֵן מַעֲשִׂים
זִיגֶען וְנֶעֱרְמָה, אֹהן דָּאס וְזֶאלֶם גַּע-

תחנה פון נאך תפלת יעלה

מען הויפט זיך אן מיט א דל"ת, וואס עס באטרעפט פיער, און זאלסט אויז געדענקען דעם זכות פון דיא פיער אמהות הקדושות, שרה, רבקה, רחל ו לאה :

יעלה לפניך אבי שבשמים :

עם זאל אויפגעהן פאר דיר, מיין פאטער אין הימל, מיינע תפלות ובקשות, וואס איך בעט פאר דיר אויף מיינע חטאים ועונות ופשעים, וואס איך האב געמאכט א גאנץ יאר וואס זייער נאמען הויפט זיך אן מיט אה"א, און זאלסט אויז געדענקען דעם זכות, וואס מיר טהוען לעהרנען די פינף היי-גיגע ספרים פון דיין תורה הקדושה :

יעלה לפניך אבי שבשמים :

עם זאגל אויפגעהן פאר דיר, מיין פאטער אין הימל, וואס איך קום אצינד פאר דיר מתודה זיין דארף וואס איך האב פאר אומרייניגט מיין לייב מיט דיא חטאים ועונות ופשעים, וואס זייער נאמען הויפט זיך אן מיט א ווא"ה, און זאלסט געדענקען צו דיין לעב פאק ישראל דעם זכות וואס זיי טהוען לעהרנען די זעקס סדרים משניות, וואס דאס ווערט אנגערופען תורה שבעל פה :

יעלה לפניך אבי שבשמים :

עם זאגל אויפגעהן פאר דיר, מיין פאטער אין הימל, מיין וועהמאג און מיין הארץ וואס עס טהוט מיר וועה אויף

משלי מוסר

און מיר בעמען ביי דיר צדקה וחסד,
און אזוי ווי דו ביזט באך א גרויסער
גדלן, שענק אויז א פייגע גדלה.

וועט א קלייניגקייט, דאריבער זאגען
מיר: "חגנו ועגנו, כי אין פנו
מעשים". מיר האבען גיט קיין
מעשים, מיר האבען גיט קיין סחורה

תַּחֲנֹה פֹּון נֶאָךְ תַּפְּלַת יַעֲלָה

אַלֶּע מײַנע חַטָּאִים וְעֲזֹנוֹת וּפִשְׁעִים, וואס איך האב מיט זיי פֿאַר אונזערדיגט מײַן נִשְׁמָה, וואס זײער נאָמען הויבט זיך אָן מיט אַ וי״ן און זאַלסט אונז, לײַעפֿער גאט, געדענקען דעם זכות פֿון דעם לײַעפֿען שַׁבַּת קודש, וואס ער איז דער זעפֿער-טער טאג פֿון דער וואך:

יַעֲלָה לְפָנֶיךָ אָבִי שְׁבַשְׁמִים:

עִם זאָהל אויפֿגעהן פֿאַר דיר, מײַן פֿאַטער אין הימל, מײַן אונטערטאָנענדיקייט, וואס איך בין אַזונד געקומען פֿאַר דיר, ווען איך טהו מײַך באַדענקען, וואס איך האב געטאָהן אויף מײַן געפֿען פֿיעל חַטָּאִים וְעֲזֹנוֹת וּפִשְׁעִים, וואס זײער נאָמען הויבט זיך אָן מיט אַ ח״ת וואס דאס איז דאס אַכטע אות פֿון אַלף בית און זאַלסט אונז געדענקען דעם זכות וואס מיר טהוען מל זײַן אונזערע זיהן צו דעם אַכטען טאג:

יַעֲלָה לְפָנֶיךָ אָבִי שְׁבַשְׁמִים:

עִם זאָהל אויפֿגעהן פֿאַר דיר, מײַן פֿאַטער אין הימל, מײַן קול פֿון געוויין וואס איך בין אַזונד געקומען צו שרײַען און וויינען אויף אַלֶּע מײַנע חַטָּאִים וְעֲזֹנוֹת וּפִשְׁעִים, וואס זײער ער נאָמען הויבט זיך אָן מיט אַ ט״ת, וואס דאס איז דאס נײַנטע אות פֿון דעם אַלף בית און זאַלסט אונז געדענקען דעם זכות פֿון דער צדקה וואס מיר האָבען צוטהיילט היינט אין דעם נײַנטען טאג פֿון דעם חודש:

יַעֲלָה לְפָנֶיךָ אָבִי שְׁבַשְׁמִים:

משלי מוסר

מִיר זײַנען זיך מתעבֿה יום כפֿור: האָבען געזונדיגט געגען דיר מיטן
 "על חטא שחטאנו לְפָנֶיךָ" יצֵר הָרָע, איז דאך אין פֿלוג דיעזער
 פֿיצֵר הָרָע, אויף די זינד וואס מיר על חטא אין גאנצען איפֿריג, קען

עם זאָהל אויפֿגעהן פאר דיר, מיין פֿאַטער אין הימל, דאס פֿאַרביטערקייט פון מיין הארץ, וואס עס איז פֿאַרביטערט און פֿאַרזארגט אויף אלע מיניע חטאים ועונות ופֿשעים וואס איך האב געטוהאן פון מיין געפֿאַרען טאג אן ביז אַהער, וואס זייער נאמען הויבט זיך אן מיט אַ יו"ד, וואס עס איז דאס צעהנטע אות פון דעם אלף בית, און זאָלסט אינז געדענקען דעם זכות, וואס מיר הייליגען דעם טאג יום כפור, וואס ער איז צעהן טאג אין דעם חודש:

יעלה לפניה אבי שבשמים:

עם זאָהל אויפֿגעהן פאר דיר, מיין פֿאַטער אין הימל, וואס איך טוה פֿאַרגעסען פֿיעל תפלות ובקשות צו א געטען סליחה ומחילה ובפֿרה אויף אלע מיניע חטאים ועונות ופֿשעים וואס זייער נאמען הויבט זיך אן מיט אַ כ"ף, וואס דאס באַטרעפט צוואנציג, און זאָלסט אינז געדענקען דעם זכות פון דעם קדשי הקדשים וואס איז געווען ברייט צוואנציג איילען:

יעלה לפניה אבי שבשמים:

עם זאל אויפֿגעהן פאר דיר, מיין פֿאַטער אין הימל, מיניע הייסע טרעהרען, וואס טוהען ריגען פון מיניע אויגען אויף אלע חטאים ועונות ופֿשעים, וואס איך האב געטוהאן א גאנץ יאהר און זייער נאמען הויבט זיך אן מיט אַ למ"ד און זאָלסט אינז געדענקען דעם זכות, וואס מיר זיינען היינטיגען

משלי מוס.

אלע זינד ווערען דאך גענאנגען דורכ'ן יצר הרע, וועלען מיר דאס פֿאַרשטען דורך אַ משל:
עס איז אַמאָל געווען אַ גלייך דער נגב, האט איהם אייגער גע-
פֿרענט: "וויא אזוי גנגעסטו אז דו
ביסט גלייך?" האט ער געענט-
פֿערט: "איך עפען א טויער הער

תַּחֲנֵה פֶּן נֶאֱכַל תַּפְּלֵת יַעֲלֶה

חֹדֶשׁ מְסֻיִּים דִּי הִיִּלְיָנֶע תוֹרָה וָוֵאס לְאַזְט זִיךְ אוֹיִם מִיט דָּעם
אוֹת כַּמָּ"ד פֶּן וואָרט יִשְׂרָאֵל:

יַעֲלֶה לְפָנֶיךָ אָבִי שְׁבַשְׁמִים:

עָם זָאָהֶל אויפֿגֶעָהן פֿאַר דִּיר, מִיין פֿאַטער אין הִימֶעל, וָוֵאס
אִיךְ האָב יַעֲזֹט חֲרָמָה אויף אַלע מִינֶע חַטָּאִים וְעֲוֹנוֹת
וּפִשְׁעִים, וָוֵאס אִיךְ האָב מִיט זײַ ווידער־גֶּעֻשְׁפֿעניגט אַנְטֶקֶע-
גֶען דִּיין לִיעֲבֹען נֶאמֶען, וָוֵאס זײַא הויבֿען זִיךְ אָן מִיט אַ מָ"ם,
וָוֵאס פֿאַטער־עֶפֶט פֿערצִיג און זאַלֶסט אונז געדענקען דָּעם זְכוּת
פֶּן מֹשֶׁה רַבִּינוּ, וָוֵאס ער פֿערצִיג טעג געווען אויפֿ'ן הִימֶעל
צו מִקְבֵּל זײַן דִּיין הִיִּלְיָנֶע תוֹרָה:

יַעֲלֶה לְפָנֶיךָ אָבִי שְׁבַשְׁמִים.

עָם זָאָהֶל אויפֿגֶעָהן פֿאַר דִּיר, מִיין פֿאַטער אין הִימֶעל, מִיין
גרויסע קלאָג און יאמער וָוֵאס אִיךְ מֵהוּ יַעֲזֹט אויף אַלע
מִינֶע חַטָּאִים וְעֲוֹנוֹת וּפִשְׁעִים, וָוֵאס זײַער נֶאמֶען הויבֿט זִיךְ
אָן מִיט אַ נִי"ן, וָוֵאס דָּאס פֿאַטער־עֶפֶט פּוֹפֶצִיג און זאַלֶסט אונז
געדענקען דָּעם זְכוּת וָוֵאס מִיר האָבען דִּיא תוֹרָה מִקְבֵּל גֶּע-
ווען נאָך פּוֹפֶצִיג טעג פֶּן אינגער ארויסגעָהן פֶּן מַצְרַיִם:

יַעֲלֶה לְפָנֶיךָ אָבִי שְׁבַשְׁמִים.

עָם זָאָהֶל אויפֿגֶעָהן פֿאַר דִּיר, מִיין פֿאַטער אין הִימֶעל, מִיין
גרויס בוישֶׁה און חֲרָפָה, וָוֵאס אִיךְ שְׁעָהם מִיךְ דאָרויף,
וָוֵאס אִיךְ האָב ווידער־גֶּעֻשְׁפֿעניגט אַקעגען דִּיר מִיט חַטָּאִים

משלי סוחר

אִיךְ אויב אימֶצֶר איז פֿאַראַן אין
היזי אַנטלויף אִיךְ צוריק פֿיֶהֶל אִיךְ
אַבער אז קיינער איז נִיטא, פֿאַק
אִיךְ מִיךְ צונאמען וָוֵאס אִיךְ טאפֿ אָן
און מָרָאג אַרויס צו מִינֶע מִימֶהֱלֶ-
פֶּער וָוֵאס וואָרטען בייים טהִיר.
"בִּיז וויא לֵאנֶג אָבער וועסטו מענ-
שֶׁען בְּבִלּוֹת שְׁטעלֶען?" — האָט איהם

נעונות ופֿשעים, וואס זייער נאמען הויבט זיך אן מיט אסמך וואס עס באטרעפט זעכציג און זאלסט אויז געדענקען דעם זכות פון דיא מצוות ומעשים טובים, וואס דיין ליעב זאלק ישראל טהוען אין די זעכציג טעג פון אלול און תשרי:

יעלה לפניה אבי שבשמים.

עס זאגל אויפגעהן פאר דיר, מיין פאטער אין הימל, מיין געשרי, וואס איך טהו שרייען אויף אלע מינע חטאים ונעונות ופֿשעים, וואס איך האב געמאכט אין דער צייט פון מיין לעבען, וואס זייער נאמען הויבט זיך אן מיט דעם אות עין, וואס עס באטרעפט זעכציג, און דו זאלסט אויז געדענקען דעם זכות פון דוד המלך, וואס האט געלעבט זיער בעציג יאָהר:

יעלה לפניה אבי שבשמים.

עס זאגל אויפגעהן פאר דיר, מיין פאטער אין הימל, וואס איך בין געקומען אין דיין הייליגער שול בעמען פון דיר דו זאלסט מיר מוחל זיין אלע מינע חטאים ונעונות ופֿשעים, וואס זייער נאמען הויבט זיך אן מיט א פֿא, וואס עס באטרעפט אכציג, און זאלסט אויז געדענקען דעם זכות פון משה רבנו, וואס ער איז אלט געווען אכציג יאָהר אין דער צייט וואס דוא האסט דורך איהם געמאכט גרויסע וואונדער אין מצרים:

משלי מוסר

איינער געפרעגט. "זאלען זיי הימען זייערע הייזער" — האט דער נגב געענטפערט — וועל איך ניט קענען נגבענען.
דער נמשל איז: דער גער נצח הרע פֿרובירט זיך ווי דער בלינדער נגב אריינגנגבענען צום מענשען אין הארצען. ער טאפט אין דער פינס-

תהנה פון נאך תפלת יעלה

יעלה לפניה אבי שבשמים.

עם ואהל אויפגעהן פאר דיר, מיין פאטער אין הימער, מיין גרויסע קלאג און זיפצען, וואס איך טהו קלאגען אויף אלע מינע חטאים ועונות ופשעים, וואס זייער נאמען הויבט זיך אן מיט א צדי"ק, און זאלסט אויז געדענקען דעם זכות פון יוסף, וואס ער ווערט אנגערופען יוסף הצדיק:

יעלה לפניה אבי שבשמים.

עם זאל אויפגעהן פאר דיר, מיין פאטער אין הימער, מינע ביטערע געשרייען וואס איך טהו שרייען מיט מיין מויל אויף אלע מינע חטאים ועונות ופשעים, וואס זייער נאמען הויבט זיך אן מיט א קו"ף, וואס עס פאטרעפט הונדערט, און זאלסט אויז געדענקען דעם זכות פון אברהם אבינו וואס ער האט געגלויבט אין דיר און דו האסט איהם געגעבען אז הונדערט יאהר א זון וועט זיין:

יעלה לפניה אבי שבשמים.

עם יאהל אויפגעהן פאר דיר, מיין פאטער אין הימער, וואס איך האב אצונד תרטה אויף אלע מינע חטאים ועונות ופשעים, וואס זייער נאמען הויבט זיך אן מיט א רי"ש און זאלסט אויז געדענקען דעם זכות פון דעם הייליגען יום פפור וואס זיין נאמען לאזט זיך אויס מיט א רי"ש:

יעלה לפניה אבי שבשמים:

משלי מוסר

טער, א מאל טרעפט ער און א מאל פעהלט ער, ער קומט צו איין פרו- מען מאן און וויל גנבענען זיין העה, ער פרויבירט אנהייבען איהם צו אן עברה, זעהט ער אז זיין הארץ איז ריין פון זינד און ווארעם אין איריש- קייט, זי איז פול מיט וראת שמים און ברכה ארץ, ציהט ער אפ צוריק

נָעַם זאל אויפֿגעהן פאר דיר, מיין פֿאטער אין הימל, וואס איך קום אצונד צו מתודה זיין פאר דיר אויף אלע מיידע חטאים ועונות ופשעים, וואס זייער נאמען הויפט זיך אן מיט א שׁי״ן און זאלסט אונז געדענקען דעם זכות, וואס מיר געהוען אלע טאג זאגען דעם פסיק שמוע ישראל, וואס ער הויפט זיך אויך אן מיט א שׁי״ן:

יעלה לפניה אבי שבשמים.

נָעַם זאל אויפֿגעהן פאר דיר, מיין פֿאטער אין הימל, מיידע גרויסע צרות און לייד, וואס איך האב אויף אלע מיידע חטאים ועונות ופשעים, וואס זייער נאמען הויפט זיך אן מיט א תי״ו, און זאלסט אונז מוצה זיין מיר זאלען תשובה טהאן אויף אלע אונזערע זינד און מיר זאלען מבנים זיין גאר דיין תהייליגע תורה, וואס אייזער נאמען הויפט זיך אן מיט א תי״ו און מיט דעם תי״ו הויפט זיך אויך אן תשובה, און משיח זאל קומען במהרה בימינו, ונאמר אמן:

משלי מוסר

ווען נאכעם אין אידישקייט וואלט ער אויף איהם אזא שליטה גיט געדאט, דאס זאגען מיר על חטא אויף דעם פערברעכען שטאננו לפניה, וואס מיר זייגען געגען דיר געגאנגען געו גיזער הרע באמיט וואס מיר האבען איהם געעפענט א טהור אין אונזער הארצען אז ער זאל קענען אריינגעהן.

פון איהם, קומט ער אבער צו איינעם, וואס זיין הארץ איז פארבארגען, גיט קיין יראת שמים גיט קיין הרף ארץ און דער פונק פון אידישקייט איז אויף גיטא, דא קומט דער גיזער הרע צו זיין ציעל, ער קערט איהם אן גאד מעהר צו זינדען און דער מענטש פאלגט איהם, דער גיזער הרע אליין אבער איז ביי איהם גאר גיט שוודיג, דען אז ער וואלט גע-

תַּחֲנָה לְהַזְכֵּרֶת נִשְׁמוֹת.

א נִייעַ תַּחֲנָה וואס מען זאל זאגן פאר הַזְכֵּרֶת נִשְׁמוֹת :

רבונו של עולם, הערר פון דער וועלט, וואס דוא ביסט דער בא-
שעפער פון מענשען און האסט איהם באשאפען א גוף מיט
א נשמה, דער גוף, איז עפר מן האדמה, שטויב פון דער ערד, און די
נשמה איז גענומען געווארען פון אונטער דיין הייליגען פסא הכבוד
און ווען דער מענטש שטארבט שיינען זיי זיך פארנאנדער, יעדערען
געהט אונזעק צו זיין ארט, דעם גוף לייגט מען אריין אין קבר און
ער ווערט פארפולט און אומגעקערט צו ערד, און די הייליגע נשמות
פליהט אונזעק צוריק אין איהר הייליגען וואוינונג פון וואגען זיא איין
גענומען געווארען. (אשרי האיש), וואויל און גוט איז צו יענעם
וועלכער ער האט גוטס געטהאן אין דער צייט פון זיין לעבען און
דער וועלט, האט פארריכט, וואס ער האט באדארפט, האט ערפילט
וואס דו האסט געבאטען אין דיין הייליגע תורה, האט געטהאן דיין
גע מצוות און איז געווען פרום צו גאט און גוט צו לייטען. יענע
נשמה קומט גלייך נאך דעם טויט צו איהר ערשטען ארט, עס איז
איהר די וועג גיט פארשטעלט און גיט פארצוימט און זי ווערט גיט
אפגעהאלטען און גרייכט לויטער און קלאהר צו דעם ארט וואס איהר
געזעצט איז געווען פריהער, דען דו שיקסט דייןע הייליגע מלאכים
זיי זאלען יענע נשמה צו געהמען און פריינגען גלייך צו דיר און דוא
פרעהסט זיך מיט איהר וויא א פאטער, וואס האט באקומען צו זעהן
זיין טהייער קינד וואס האט איהם אלאנגע צייט גיט געזעהן, וואויל
און גוט איז יענע נשמה, צו איהר הענוג און פארגעניגען איז גאט
קיין גלייכען גיט דא. אפער עס שטעהט דאך אין פסוק אין צדיק
בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא, עס איז גאר אוממעגליך אז
מענטש זאל טהאן גאר גוטעס און קיינמאל גיט זינדיגען, און די זינ-
מאכען נאך דעם טויט אן אייזערנע וואנד און א צוים פאר די
נשמה, זיי פארשטעלען איהר די וועג און זי קען גיט ארויפגעהן א
קומען צו איהר רוח. אנדערע מענשען ווערען אפגענומען פון דע

זעלט אין יונגע זאָהרען - און אויב זיי וואָלטען אויסלעבען זייערע
 זאָהרען וואָלטען זיי אפֿשר פארריכטען וואס זיי האָבען קאלע גע-
 זאכט, אָבער ווייל זייא געהן אַוועק פאר דער צייט און זייא האָבען
 און נישט פארריכט וואס זייא האָבען באַדארפֿט פארריכטען, קענען
 זייערע נשמות נישט גרייכען צוריק צו קומען צו זייער ערשטען היי-
 ריגען אָרט און האָבען קיין מנוחה נישט, אָבער דוא ביסט אַ גאט פון
 חסד און פון רחמים, דוא ערלעבסט דייער רחמנות פיער מאָהל אין
 יאָהר: יום כפור, שמיני עצרת, פסח און שבועות צו דערמאָהנען די
 נשמות און מעלה זיין זיי, עס זאל חלילה פון זיי קיינער נישט פאר-
 שטייטען ווערען און פארפאלען ווערען אין תהום. אין דיעזע פיער
 צייטען איז דייער ערבארמקייט גרויס צו בריינגען יענע נשמות צו
 זייער הייליגע רוה צו דערהויבען זיי און צו דערהויבען זיי און זענען
 זיי צווישען דיא הייליגע נשמות פון אלע צדיקים קדושים וטהורים
 יאָהר רצון מלפניך, עס זאל זיין דער ווידען פון דיר גאט ברוך
 הוא, דוא זאָלסט עפענען דיא טהויערען פון רחמים און
 זאָלסט ערלייטען זיינטיגען טאג דייער ערבארמקייט אויף די
 הייליגע נשמות, דו זאָלסט זיי דיעזען טאג דערמאָהנען צו
 מעלה זיין זיי, צו דערהויבען און צו געבען זיי מנוחה צוויי-
 טשען די הייליגע נשמות פון צדיקים און צדקניות. בזכות דיא
 תפלות, וואס מיר זיינען מתפלל, בזכות די הייליגע תורה, וואס
 מען האט געלייטעט ובזכות די צדקה, וואס מיר זיינען מנדב,
 זעה און הער די געוויינען און די טרעהערען וואס ווערען היינט
 שטען טאג פארנאָסען אין אלע שוהדען און בתי מדרשים.
 זעה מיינע טרעהערען אויך, האטש איך בין נישט ווערטה, גור
 בזכות תפלת רבים זאָלסט דו מיין געוויין אויך הערען. דוא
 זאָלסט געבען רוה צו אלע הייליגע נשמות און צו די הייליגע
 נשמה פון מיין (מוטער, פאטער) וואס האט געהייסען מיטן נאָם
 מען (פלוני) מיינע זינד און מיינע בייערע מעשים זאָלסטו איצט

נישט דערמאהנגען איך זאל נישט גורם זיין חלילה מיט מיינע
שלעכטע מעשים צו ערוועקען דעם מדת הדין אויף די נשמות
פון מיינע עלטערען, וואס האבען מיך געבראכט אויף דעם
וועלט. מיינע זינד זאלען נישט זיין א מחיצה פיר זייערע נשמות
הקדושות זיי זאלען נישט קענען קומען חלילה צו זייערע היי-
ליגע מדרגות, נור אונזערע גוטע מעשים זאלסט דו אויף די
דערוועקען און דעם זכות פון אונזערע מצוות און דעם זכות
פון אונזער צדקה וואס מיר זאגען צו צו געבען. דער זכות
פון אונזערע קליינע קינדער זאל דערוועקט ווערען אויף די
היידיגע נשמות אז זיי זאלען דערהויכט און דערהויבען ווע-
רען. זאלסט דו גאט ברוך הוא דערהויבען און אויפבריינגען
אויף א הויכע מדרגה די נשמה פון מיין (פלוגי) און דו זאלסט
צו געהומען מיין געבעט ברחמים, אמן:

ואתנה נשמות הקדושות, און איהר היידיגע נשמות, וואס
מיר בעטען און מיר זיינען מתפלל פון אייערם ווע-
גען בעטען מיר אייך איהר זאלט זיך אויך דערמאהנגען א-
אונז. איהר זאלט אן אונז נישט פארגעסען ווי מיר פארגעסע-
נישט אן אייך. איהר זאלט נישט פארגעסען אייערע קינדער
וואס איהר האט געזאגען אויף דער וועלט און וואס איהר
האט אויפגעהאדעוועט מיט מאטערנעס, מיט צער, מיט
געוויין און מיט טרעהרען. און אזוי וויא איהר האט זיין גע-
מאסטען און געוואויגען און איהר האט פון זיי נישט אראפ-
גענומען אייערע אויגען, אזוי זאלט איהר היינט אויך פון אונז
נישט אראפנעהמען אייערע אויגען. איהר זאלט זיך דער-
מאהנגען אן אונז און אן אונזערע מענער און אונזערע קי-
נדער. איהר זאלט זיך ערוועקען פון אייער הויכע און הייליגע
רוהע און איהר זאלט זיין פאר אונז גוטע מלצים פאר השג-

ותתפרך. איהר זאָרט פּעטען פֿיר אוינז דעם אַלמעכטיגען גאט.
 ער זאל זיך מיט אוינז נישט באַנעהן חלילה מיט דין צוואַ יוכען
 פֿון אוינז זיינע חובות, נור ער זאל זיך מיט אוינז באַנעהן מיט
 חסד און רחמים. ער זאָהר אוינז מוחל זיין אוינזערע זינד און
 אוינזערע תּפֿלות זאָלען אָנגענומען ווערען. ער זאל אוינז העל־
 פֿען אין אוינזערע גויטֿהען (יום כּפור זאל מען זאָגען: ער זאל אוינז
 חתּמענען צום לעבען) ער זאל דערלענגערען די־יאָהרען אוינז
 און אוינזערע מענער און אוינזערע קינדער און אוינזערע ברי־
 דער און שוועסטער און אוינזערע קרובים און אלע אוינזערע
 גוטע פֿרײַנד. מיר זאלען נישט אָפּגעריסען ווערען אָהן אַ צײַט.
 אוינזערע קינדער זאלען חלילה נישט האַרעווען בײַ אַ פֿרעמדע
 מומטער. און מיר זאלען אויך קיין אַלמנות נישט בלייבען און
 אוינזערע קינדער זאלען נישט בלייבען קיין יתומים. אוינזער זונן
 זאל נישט פינגסטער ווערען אין מיטען טאג. מיר זאלען נישט
 וויסען פֿון מײַן קלאַג און פֿון קיין בראַך. אוינזערע קינדער זאָ-
 לען בײַ אוינז אויך אין גאנצען זיין עס זאל פֿון אוינזער שטוב
 קיינער נישט פֿעהלען. און צוואַ אלע אַלמנות און יתומים זאָהל
 גאט ברוך הוא זיין אַ פֿאטער און אַ באַשיצער און זאל היי־
 לען אלע צופֿראכענע הערצער. ער זאל אוינז צושיקען פֿרנסה
 בִּכְבוֹד און יושר מיר זאלען נישט דארפֿען אָנקומען אַ פֿרעמד־
 דען און מיר זאלען נישט קומען צו שאַנד וואס דאס איז גלײַך
 ווי געשטארבען. און מיר זאלען זוכה זיין מַגְדֵּל צו זיין אונז־
 זערע קינדער צו דער הייליגער תּוֹרָה זיי זאלען זיין פֿרום צו
 גאט און גוט צו מענטשען. מיר זאלען נישט פֿארפֿיהרט ווערען
 פֿון יצר הרע בזכות אוינזערע אבות אברהם יצחק ויעקב און
 בזכות אוינזערע אמהות, שרה, רבקה, רחל וְלֵאָה און בזכות
 די נשמות פֿון אלע צדיקים און צדקניות און מיר זאלען זוכה

זיין צוא זעהען בײַן בית המקדש און תחיית המתים, בַּמַּחְזֵר
בִּימֵינוּ, אָמֵן:

סֵדֶר הַזִּכְרָת נִשְׁמוֹת.

מֵעַן אִיז זיך נוהג צוא דערמאנהען דיא נשמות פון די ערשטערען איז של
רננים און אום יום כפור און מען זאגט צו צו געבען צדקה וועגן די נשמות
נאך א פאטער זאגט מען דאס:

יִזְכּוֹר אֱלֹהִים נִשְׁמַת אַבָּא מוֹרֵי פב"פ שְׁהִלֵּךְ לְעוֹלָמָא
בְּעִבּוֹר שְׁאֲנִי נוֹדֵר צְדָקָה בְּעָדָו וּבְשֹׁכֵר וְ
תֵּהֵא נַפְשׁוֹ צְרוּרָה בְּצִרוֹר הַחַיִּים עִם נִשְׁמַת אַבְרָהָם
יִצְחָק, וַיַּעֲקֹב, שָׂרָה, רַבֵּקָה, רָחֵל וְלֵאָה וְעַם שְׂאֵר
צְדִיקִים וְצְדִיקְנוֹת שְׁבִגְן עֵדֶן, וְנֹאמֵר אָמֵן:

יִזְכּוֹר, דו זאלסט געדענקען, גאט, די נשמה פון מיין פאטער פב"פ
וואס איז געגאנגען אויף יענער וועלט, דערפאר וויל איין
פון מנדר צדקה פון זיינעם וועגען, און פאר דעם שׂכר זאל זיין
נשמה זיין פארבונדען אין בונד פון לעבען מיט די נשמות פון אברהם
יצחק ויעקב, שרה, רבקה, רחל וליאה און אנדערע צדיקים וצדיקניות
וואס זיינען אין גן עדן, און מיר וועלען זאגען אמן:

נאך א מוטער זאגט מען דאס:

יִזְכּוֹר אֱלֹהִים נִשְׁמַת אִמִּי מוֹרֵתִי פב"פ שְׁהִלֵּכְתְּ
לְעוֹלָמָא בְּעִבּוֹר שְׁאֲנִי נוֹדֵר צְדָקָה בְּעָדָו
וּבְשֹׁכֵר זֶה תֵּהֵא נַפְשָׁה צְרוּרָה בְּצִרוֹר הַחַיִּים עִם
נִשְׁמַת אַבְרָהָם, יִצְחָק וַיַּעֲקֹב, שָׂרָה, רַבֵּקָה, רָחֵל
וְלֵאָה וְעַם שְׂאֵר צְדִיקִים וְצְדִיקְנוֹת שְׁבִגְן עֵדֶן, וְנֹאמֵר
אָמֵן:

זְכוּר, דו זאָלסט געדענקען, גאט, די נשמה פון מיין מוטער פכ"ט
וואס איז געגאנגען אויף יענער וועלט דערפאר ווייל איך
בין מנדר צדקה פון איהרעט וועגען און פאר דעם שׁכר זאָהל איהר
נשמה זיין פארבונדען אין בונד פון לעבען מיט דיא נשמות פון
אברהם, יצחק ויעקב, שרה, רבקה, רחל ולאה און אנדערע צדיקים
וצדקניות, וואס זיינען אין גן עדן, און מיר וועלען זאגען אמן:

אויף אַז ערע קרובים זאגט מען דאס:

זְכוּר אֱלֹהִים נִשְׁמַת אָבִי וְאִמִּי וְזִמְנִי וְזִמְנֵי דוֹרִי
וְדוֹרוֹתֵי אָחִי וְאֶחָיוֹתֵי בֵּין מִצַּד אָבִי בֵּין מִצַּד
אִמִּי שֶׁחֲלָבוֹ לְעוֹלָמָם בַּעֲבוּר שְׁאֵנִי נוֹדֵר צְדָקָה
בַּעֲדָם וּבְשֹׁכֵר זֶה תַּחֲיִינָה נַפְשׁוֹתָם צְרוּרוֹת בְּצִרוֹר
תַּחֲיִים עִם נִשְׁמַת אֲבָרָהִם, יִצְחָק וְיַעֲקֹב, שָׂרָה, רַבֵּקָה,
רַחֵל וְלָאָה וְעַם שְׂאֵר צְדִיקִים וְצְדִיקָנוֹת שְׂבָבֵן עֵדֶן,
וְנֹאמֵר אָמֵן:

זְכוּר, דוא זאָלסט געדענקען, גאט, דיא נשמה פון מיין עלטער-
פאטער און מוטער, ברידער און שוועסטער און פעטערס
און מוהמעס וואס זיינען געגאנגען אויף יענער וועלט דערפאר ווייל
איך בין מנדר צדקה פון זייערעט וועגען און פאר דעם שׁכר זאָלען
זייערע נשמות זיין פארבונדען אין בונד פון לעבען מיט דיא נשמות
פון אברהם, יצחק ויעקב, שרה, רבקה, רחל ולאה און דיא אנדערע
צדיקים וואס זיינען אין גן עדן, און מיר וועלען זאגען אמן:

זְכוּר אֱלֹהִים נִשְׁמַת פכ"ט וְנִשְׁמַת כָּל קְרוֹבֵי וּקְרוֹבוֹתֵי
הֵן מִצַּד אָבִי וְהֵן מִצַּד אִמִּי הֵן שְׁחוּמָתוֹ הֵן
שְׁנִתְּרָגוֹ הֵן שְׁנִשְׁחָמוּ וְשְׁנִשְׁרָפוּ וְשְׁנִגְחָנוּ וְשְׁנִגְחָנוּ

על קדוש השם בעבור שאתן צדקה בעד הזכרת
נשמותיהם ובשכר זה תהיינה נפשותיהם צרורות
בצרור החיים עם נשמותיהם של אברהם, יצחק
ויעקב, שרה, רבקה, רחל ולאה ועם שאר צדיקיה
וצדקניות שגבן ערך, ונאמר אמן:

יזכור, דו זאלסט געדענקען, גאט, די נשמה פון פכ"פ און די נשמות
פון יעדען פאן מיינע פריינד און פריינדיגס, סיי פון מי
פאטער'ס צד און סיי פון מיין מוטער'ס צד, סיי זיי זיינען געטויטע
געווארען, סיי זיי זיינען גע'הרג'עט געווארען, סיי זיי זיינען געקוי
לעט געווארען, פארברענט געווארען, דערטרונקען געווארען אדע
דערנאך געווארען אויף קידוש השם, דערפאר וויל איך וועל גע
בען צדקה פיר דערמאהנען זייערע נשמות און פאר דעם שכר זא
לען זייערע נשמות זיין פארבונדען אין בונד פון לעבען מיט די
נשמות פון אברהם, יצחק ויעקב, שרה, רבקה, רחל ולאה און אנדע
רע צדיקים און צדקניות וואס זיינען אין גן עדן, און מיר וועלען זא
גען, אמן:

גאד א זכר זאגט מען דאס:

אל מלא רחמים שוכן במרומים המצא מנוחת
נכונה תחת כנפי השכינה במעלת קדושים
וטהורים כוזהר הרקיע מזוהרים את נשמת (אב
מזרי) פכ"פ שיהיה לעולם בעבור שאני נזדר צדקה
בעד הזכרת נשמתו, בגן עדן תהא מנוחתו, לכ
בעל הרחמים יסתירחו בסתר כנפיו לעולמים ויצורו
בצרור החיים את נשמתו יי הוא נחלתו ויגוה עמ
משפכו בשלום, ונאמר אמן:

אֵל מֵלֵא רַחֲמִים, גָּאֵט בְּרוּךְ הוּא, וְוֹאס אִיז פֿול מִיט דֶּערב־אַרְמֶקִיט
 און ער רוהט אין הִימֶעל, מאך גרייכען אַרעכטע רוהע אין שוין
 פון דער שְׂכִינָה מִיט הִיילִיגֶע און ריינע מַעֲלוֹת אַזוי וויא דאס לויט
 טֶעֶרֶקִיט פון הִימֶעל זאָהל לייכטען דיא נִשְׁמָה פון מִיין פֿאַטער פֿכ"ט
 וואס ער איז אַוועקגעגאַנגען צוויי וועלט דערפֿאר וואס איך בין
 מַנְדֵּר צִדְקָה פֿאר דערמאָהנען זיין נִשְׁמָה. זיין רוהונג זאל זיין אין
 גן עֵדֶן. דארום זאל דער דערב־אַרעמיגער איהם באהאַלטען אין זיין
 באהעלטענעש אויף אייביג און זאל אַיינפֿינדען אין בונד פון לעבן
 זיין נִשְׁמָה, גָּאֵט בְּרוּךְ־הוּא אִיז זיין אָרַב און ער זאל רוהען אין זיין
 קבר מִיט שְׁלוֹם און מִיר אַלע וועלען זאָנען, אָמֵן.

גאָד א נקבה זאָנט מען דאס:

אֵל מֵלֵא רַחֲמִים שׁוֹכֵן בְּמִרוֹמִים הַמָּצִיא מְנוּחָה נְכוֹנָה
 תַּחַת בְּנֵי הַשְּׂכִינָה בְּמַעֲלֵת קְדוּשִׁים וּמְהוֹרִים
 בְּזוֹתֵר הַרְקִיב מְהִירִים אֶת נִשְׁמַת (אִמִּי מוֹרְתִי) פֿכ"ט
 שְׁהִלְכָה לְעוֹלָמָה בְּעִבּוֹר שְׁאֵנִי גוֹדֵר צִדְקָה בְּעַד
 הַזְכָּרַת נִשְׁמָתָה. בְּגֵן עֵדֶן תִּהְיֶה מְנוּחָתָה. לָבֶן בַּעַל
 הַרְחִמִים יִסְתַּיְרָה בְּסִתְרָה בְּנִפְיוֹ לְעוֹלָמִים וַיִּצְרֹר
 בְּצִרְוֹר הַחַיִּים אֶת נִשְׁמָתָה יְיָ הוּא גִּהְלָתָה וְתִנּוּחַ
 עַל מִשְׁכְּבָהּ בְּשָׁלוֹם, וְנֹאמֵר אָמֵן:

אֵל מֵלֵא רַחֲמִים, גָּאֵט בְּרוּךְ־הוּא וְוֹאס אִיז פֿול מִיט דֶּערב־אַרְמֶקִיט
 קייט און רוהט אין הִימֶעל, מאך גרייכען אַרעכט רוהע אין
 שוויץ פון דער שְׂכִינָה מִיט דיא הִיילִיגֶע און ריינע מַעֲלוֹת אַזוי וויא
 דאס לויט־טֶעֶרֶקִיט פון הִימֶעל זאל לייכטען די נִשְׁמָה פון מִיין מוטער
 פֿכ"ט וואס זי איז אַוועקגעגאַנגען צו איהר וועלט. דערפֿאר וואס איך
 בין מַנְדֵּר צִדְקָה פֿאר דערמאָהנען איהר נִשְׁמָה איהר רוהונג זאל זיין
 אין גן עֵדֶן. דארום זאל דער דערב־אַרעמיגער איהר באהאַלטען אין

וַיִּין בְּאַהֲעֶלְמֶעֱשׂ אוֹיֵף אַיִיבִיג און זאל וַיִּין אַיִיבִיגֶדען אִין בּוֹנֶד פֿון
לֶעבֶען אִי זײַר נֶשְׁמָה גאט בְּרוּךְ־הוּא אִיז אִיהַר אַרְבֵּי. און זי זאל רוח־
עַן אִין קֶבֶר מִיט שָׁלוֹם און מִיר וועלען זאָגען, אָמֵן:

א נײַע הַזְכָּרַת־נִשְׁמוֹת־הַתַּחְנָה פֿאר גַּעֲהֶרְג־עֵטֶע אִין א מַלְחָמָה:

אַלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו, אונזער גאט און דער גאט פון
אונזערע עלטערען. זכר גא, געדענק דיא
נשמות פון דיא וואס זיינען געפאלען מוידט אין דער
מלחמה, זאל די בלוט פון יעדען איינציגען פון זייא וַיִּין גע-
רעכענט פאר דיר אזוי ווי א קרבן עולה און דוא זאלסט זיי-
ערע הייליגע נשמות באשיטצען אונטער די פלעגל פון דיין
הייליגע שכינה און זיי זאלען לייכטען אזוי וויא שטערען אין
דיין כסא הכבוד.

אתה האל אשר בידך נפשות החיים והמתים דו גאט וואס
אין דיין רשות זיינען די זעלען פון די לעבעדיגע און
פון די מוידטע, דוא האסט באשאפען דעם מענשען אין און
איהם אריינגעבלאזען א הייליגע נשמה און דוא האסט אויף
באשאפען התק"ג מיני מיתה, ניין הונדערט מיט דריי מינים
מוידט, דער וואס איז זוכה, דער וואס פארדיענט ביא דיר
לעבט אויס זיינע יאהרען און שטארבט מיט א געוואוינליכען
מוידט און מיט וידוי אויף זיין אייגענע בעט אין די אנוועזענ-
הייט פון זיין פרוי און קינדער און משפחה, וועלכע באוויינען
איהם און זעהען אז ער זאל קומען צוא קבר ישראל בדת
ובדין, די אפער וואס זיינען ניט זוכה שטארבען פאר דער
צייט אין דער פרעמד מיט ניט ביין געוואוינליכען מוידט.

אָהן וידוי און ווערען נאך חס ושלום באגראפען אָהן מַהֲרָה
און אָהן פּבִּרְיָכִים אַט דאס איז דער שרעקליכער שיקזאל
פון הרוגי מלחמה. זיי ווערען אָפּגעריסען פון דער וועלט
פאר דער צייט. דיא מעהרסטע פון זייא אין זייערע בעסטע
בליהענדע יאהרען. זייער טוידט קומט זיי פֿלוצלינג און זיי
האפען קיין צייט צוא פארבערייטען זיך און וידוי זאגען. זיי
קומען אויף גיט צו קבורה נאכץ אידישען דין און עס ווערט
אויף זיי מקוים די שוידערליכע קללה: וְהָיְתָה נִבְלָתָם לְמַאֲכָל
לְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְחַיֵּית הָאָרֶץ, זייערע קערפערס וואלגענען זיך
אויפן פעלד און ראפען און אנדערע פויגלען פיקען אויס זיי-
ערע אויגען און הונגעריגע וועקף זעטיגען זיך מיט זייער
פֿלייש. רבונז של עולם, אין דיעזען טאג פון הזכרת נשמות
בעטען אידישע קינדער פאר דיא נשמות פון זייערע פער-
שטארבענע עלטערען, קינדער און קרובים. פאר די נשמות
אפער פון די גע'הרג'עטע אין מלחמה דארפען אלע בעטען.
דער פֿלד ישראל דארף פאר זיי תפלה טהאן, ווייל זיי זיינען
געקומען צו זייער שרעקליכען טוידט גיט פאר זייער אייגענע
זינד, נור פאר די פיעלע זינד פון דור, ווייל ישראל ערבין זה
בזה, אידען זיינען ערב איינע פאר די אנדערע און אונזשול-
דיגע ווערען אפֿטמאהל באשטראפט פאר שולדיגע. עס
קען דאך גיט זיין, אז א מענש זאל זיין אזוי פיעל זינדיג אז
ער זאל אזוי שוידערליך בעשטראפט ווערען. עס איז דא-
ריבער קיין ספק אז מיר אלע האפען א חלק אין דעם טוידט
פון יענע קדושים וואס זיינען דערשאסען אדער דערשטאבען
געווארען אויפן שלאכטפעלד, און מיר דארפען מחילה בע-
טען בייא זייערע הייליגע נשמות און אויך תפלה טהאן צוא
גאט פאר זיי.

הבט משמים וראה, קיך גאטעניו, פון הימל און זעה דעם צער פון די אלמנות און יתומים פון די הרוגי מלחמה. זעה אויך דעם צער פון זייערע טאטעס און מאמעס, פון זייערע שוועסטער און ברידער, וועלכע ווייסען נישט וואו די קברים פון זייערע ליעבע און טהייערע זינגען. זיי קענען נע- באך נישט געהן אויסווינגען זייערע ביטערע הערצער אויף די בערגלאך ערד, אונטער וועלכע עס רוהען די בייגער פון די געפלאענע קרבנות, ווייל קיינע מצבות זיין אויף זייער קברים נישט דא און זיי זינגען מיט קיין ואך נישט בעצייכענט. אגא, ה, איך בעט דיר גאט, טרייסט די אונגליקליכע וועלכע האבען פערלארען זייערע ליעבסטע און טייערסטע אויף אזא שוין- דערדיקען אופן, און די הייליגע נשמות פון די הרוגים, וועל- כע האבען געוויס פאר זייער טויט אויסגעשריהען "שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד!" זאלסטו, ליעבער גאט, געבען א פלאץ אין גן עדן צווישען די אבות הקדושים און צווישען אלע צדיקים וחסידים. דאס וואס זיי זינגען נישט געקומען צו קבר ישראל דאס וואס זייערע הערפערס זינגען נקבר גע- ווארען צוזאמען מיט די הערפערס פון נישט אידישע הרוגים זאהל נישט זיין קיין שטערונג אויפצוהויבען זייערע נשמות למעלה למעלה, ויגותי בשלום על משכבותם ונאמר אמן.

א נייע הזכרת נשמות תחנה פאר

גע'הרג'עטע אין פאגראמען:

יזכור אלהים, זאל גאט דערמאנען די נשמות פון גע- הרגעטע, געקוילעטע און דערשטאכענע אין פא- גראמען. זאל זייער אומוויסט פארגאסענע בלייב זיך ציהען

אזוי וויא א שטראם פארן כסא הכבוד און זאהל אויף דיא
שלעכטע מענשען, אויף די פאגראמען מאכער יחידים ווערען
דער פסוק: "ותשאתם נגדי תמיד". זאהל דיא הייליגע בלוט
ברויזען און רוישען אזוי ווי די כוואלעס פון ים און זאך דיא
בלוט ניט שטיל ווערען ביז דער שופט צדק וועט די רשעים
משפט'ן לויט וויא וויא האבען פארדיענט, און זאהל מקיים
ווערען אזוי וויא אין פסוק שטעהט: "ונקיתי דמם לא נקיתי".
איך וועל דיא זינדיגע מוחל זיין אנדערע זאכען, אבער נישט
אויף די זינד פון פארניעסען בלוט:

יזכור אלהים, זאהל גאט דערמאנהען דיא נשמות פון דיא
אונשוולדיגע פרויען, וועלכע זיינען געטוידטעט גע-
ווארען מיט גרויס אכזריות, און זאל דער דורש דמים האל-
טען זייער אומזיסט פארגאסענע בלוט אין א לאגעל אזוי ווי
ער האלט די טרעהרען פון פאלק ישראל אין א לאגעל. זאל
דער דורש דמים באצאהלען די דאזיגע רשעים מדה כנגד
מדה, כדי אלע זאלען זעהען, וויסען אז אידישעס בלוט איז
נישט הפקר און אז עס איז פארהאן א גאט אין הימל וואס
זעהט זיך אן פאר זיין אויסערוועהלטעס פאלק:

יזכור אלהים, זאהל גאט דערמאנהען דיא ריינע פשרע
נשמה'לאך פון די יונגע קינדער, פון די עופה'לאך,
וועלכע זיינען אומגעבראכט געווארען אויף א שוידערדיגען
אופן. זאהל, רבנו של עולם, שטענדיג זיין פאר דינע
אויגען דיא צושטעמערטע מוח'לאך און דיא אויסגערוינענע
געהירען פון די אונשוולדיגע קינדער'לאך, וועלכע די אכזרים
האבען געשליידערט פון הויכע פענסטער אדער האבען זייא

געהאלטען פאר דיא פיסלאך און צושטעמערט ווייערע קעפ
קלאפענדיג זיי אן שטיינער. יזכור אלהים. זאהל גאט דער-
מאהנען די אלע שוידערליכע טהאטען וואס וויינען באגאנגען
געווארען געגען דיין פאלק אין צייט פון פאגראמען. זא-
גען די שוידערליכע בילדער, ווי זיי האבען געקלאפט טשווע-
קעס אין די מוחות פון אידישע קינדער, שטענדיג שטעהען
פאר וויינע אויגען און זאהל דער שופט צדק זיך אפרעכענען
מיט דיא אונגענשען לויט ווייערע מעשים, ותעביר ממשקל
ידיון מן הארץ:

ואתנה הנשמות הקדושות, און איהר הייליגע נשמות, מיר
ווייסען אז איהר האט געליטען און געפייניגט גע-
ווארען ניט פאר אייער אייגענע זינד, זאנדערן פאר דיא זינד
פון אוינז אלע. אויף אייך איז געפאלען דער גורל אז איהר
זאלט אפקומען פאר אוינזערע אלעמענס חטאים. דאריבער
פעטען מיר אייך אז איהר זאלט אוינז מוחל זיין און איהר
זאלט שטעהן פארן פסא הכבוד און פעטען גאט פאר איי-
ערע אייגענע און פארן גאנצען פלל ישראל. זייט דארט
מליצי וישר פאר אוינז אלע, דען איהר זייט דאך שוין געוויס
אויסגעלייטערטע, איהר זיינט דאך שוין געוויס אפגעקומען
גענוג אויף דיעזער זינדיגער וועלט אין אייערע תפלות ווע-
דען געוויס אנגענומען ווערען בעסער ווי די תפלות פון אוינז
זינדיגע מענשען. בעט דארט, אוינזערע הייליגע אבות און
אמהות אז זייא זאלען זיך משתדל זיין פאר אוינז און צוליעב
דעם זכות, וואס מיר זיינען איצט מזכיר אייערע נשמות זאל
אוינז גאט דערמאהנען צו גוטען און מיר זאלען מעהר נישט
ווייסען פון פאגראמען און אנדערע צרות און פורעניות. זאל
מקוים ווערען אזויא וויא מיר בעטען אין אוינזערע הייליגע

תפלות: „וכֹּל הַרְשָׁעָה בָּדָה כְּעֶשֶׂן תִּכְלָה“, „וְהוֹדִים מִהֲרָה תַעֲקֹר וְתִשְׁפֹּר וְתִמְגֵּר וְתִכְנִיעַם בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ“, אָמֵן וְאָמֵן:

א נייַע הזכרת-נשמות-תחנה פאר אומגעקומענע אין שרפות.

אַל מלא רחמים שוכן במרומים, גאט, וואס איז פול מיט רחמנות און רוהט אין די הימלען, געדענק דיא נשמות פון די פארברענטע, דערשטיקט און גע'הרג'עטע אין שרפות. זאלען דיא דאזיגע הייליגע נשמות איינגעפאסט זיין אין דיין קרוין און זאלען זיי שיינען און בליאסקען פֿון דער הֶרְקֵיע, אזוי ווי די שיינונגען פון הימל. זאלען זיי פארברענען, פארניכטען און פארטיליגען דיא בייזע רוחות און שדים וואס זיינען באשאפען געווארען פון אונזערע זינד, און זאלען זיין שטייל מאכען דיא מקטרגים וואס רעדען אויף אונז שלעכטעס און זאגן דער שר שר אש שון מעהר גישט האפען קיין שליטה אויף אונז, אונזערע קינדער און כל ישראל:

אַל מלא רחמים, גאט, וואס דו ביסט פול מיט רחמנות און דו ווילסט גיט זעהן דעם מוידט אפילו אויף די רשעים, ווי דו האסט געזאגט דורך דיין גבאי יחזקאל: „הַחֲפִץ אֲחַפֵּץ מוֹת רָשָׁע, הֲלֹא בְּשׁוּבוֹ מִדֶּרֶכִּי וְחִיָּה“, צוא דען וויל אין אז דער רשע זאגל שטארבען, און וויל בעסער ער זאל תשובה טהאן און בלייבען לעבען. מיר זעהען אפער אז אפילו גישט קיין רשעים, אפילו גאר אונשולדיגע שטארבען אהן דער צייט און אפילו גישט מיט קיין גענועהגליכען מוידט, גאר דורך אַלְרֵי מיתות משונות, חס ושלום. וורום זשע איז דאס? דאס איז צוליעב דעם, ווייל ישראל ערבין זה פֿוֹה, ווייל אידען זיי-

נען ערב איינער פארן אנדערען, דען דאס גאנצע פאלק
 ישראל איז אזויא וויא איין גוף און איין נשמה און עס קומט
 דארפער אפמאכאל אויס אז אונשוודיגע ווערען געשטראפט
 פאר שולדיגע, אקוראט אזוי ווי א קינד וואס מ'הוט עפעס אן
 עולה מיט די הענד אדער מיטן מויל און זיין פאטער שלאגט
 איהם אין די פאקען, כאטש די פאקען האבען קיינע שלעכט-
 טעם געמטהאן. רבונז של עולם, די דאזיגע אומגעקומענע אין
 שרפות אין פארניקען און אין וואהנינגען זיינען געווען אנגליד
 פון כלל ישראל און זיי זיינען אפשר געשטראפט געווארען
 פאר דיא זינד וואס אנדערע גליעדער פון פאלק האבען גע-
 מטהאן. בעט איך דיר, דערבארמדיגער גאט, אז זייער מוידט
 גופא זאל אונז ניט גערעכענען ווערען פאר א זינד, אז דוא
 זאלסט אונז נישט שטראפען דערפאר וואס מיר האבען מיט
 אונזערע חטאים גורם געווען זייער מוידט. און דיא הייליגע
 נשמות, בעט איך אויך, אז זייא זאלען אונז מוילד זיין און זיין
 דארט אין הימל מליצי יושר, פאר מיר, פאר מיין מאן, פאר
 מייע קינדער און קרובים און פאר אלע אידען:

אל מלא רחמים, גאט, וואס דוא ביסט פול מיט רחמנות,
 בזמן שביית המקדש היה קים, ווען אונזער בית המקדש
 איז געשטאנען, ווען מיר זיינען געזעסען אין אונזער אייגענע
 הייליגע זאנד און מיר האבען געהאט אונזערע סנהדרין זיי-
 נען געווען ארבע מיתות בית דין: סקילה, שרפה, חג וחרק.
 דיא גמרא הקדושה זאגט, אז כאטש דיא סנהדרין זיינען
 בענוותיני הרבים, במל געווארען, אפער דיא ארבע מיתות
 בית דין זיינען גיט במל געווארען. דער וואס איז חקילה חוב
 סקילה, זאגט די הייליגע גמרא, פאלט אראפ פון א דאך און
 ווערט גע'הרג'עט, דער וואס מ'הוט אזא עבירה פאר וועלכע

עם קומט חס ושלום שרפה, ווערט פארברענט. דיא קרפנות פון שרפות, די פיעלע אידישע קינדער וואס זיינען אומגעקור מען אין שרפות אין די פארריקען וואו זיי זיינען פארברענט געווארען אדער געטויזטעט געווארען שפרינגענדיג דורך די פענסטער, זיינען געוויס גיט געווען אזוי זיגדיג אז עם זאגט זיין קומען געשטראפט ציא ווערען מיט דיא שרעקליכסטע שטראפען סקיקה ושרפה. זיי האבען דאך דארט געארבייט מיט בלוטיגען שווייס און פארדיענט א פֿשר שטיקעל ברויט. מאנכע יונגע קינדער האבען דאך דארט געהארעוועט צו מפרגס זיין אן אלטען טאטען, א שוואכע מאמע אדער קליין גע ברידערלאך און שוועסטערלאך, און דיעזער זכות אליין, האט זיי שוין געדארפט ביישטעקן, אז זיין זאלען ניצול ווערען פון שרעקליכען טויט. אבער דאס זיינען זיין אפגעקור מען פאר דיא זינד פון אויז אלע, און דאריבער דארפען מיר דא מזכיר זיין זייערע הייליגע נשמות און בעטען מיט גרויס הכנעה, אז זיי זאלען אויז פארצייען און פארגעבען און זיי זאלען פון אויז גישט מאהנען קיין דין וחשבון דערפאר וואס מיר האבען מיט אויגעזעע זינד גערויפט זייערע לעבענס אויף אזא שוידערליכען אופן. און דו, אל טוב וסלח, זאלסט אויז אויף מכפר זיין אלע אויגעזעע חטאים און קיינער זאל מעהר גישט געשטראפט ווערען פאר אויגעזעע זינד. זאלען שוין רבונז של עולם, מעהר אזעלכע אוינגליקען גיט טרעפען און זאל אויף אלע אידען מקיים ווערען דער פסוק: «כי תלך במו אש לא תבנה ולחבה לא תבער בך», אז דו וועסט געהן אין פייער וועסטו גיט פארסמאליעט ווערען און א פלאם פייער וועט אין דיר גיט ברענגען. ברוך אתה, שומע תפלה:

א נייַע הזכרת־נשמות־התחנה פאר דערטרונקענע אין ים.

יזכור אלהים, זאל גאט דערמאהנען די הייליגע נשמות פון דערטרונקענע אין ים. זאהל פון דיעזע נשמות גע-
פלאכטען ווערען א קראנץ ארום דיין קרוין און זאלען זיין
קיינמאל נישט אפגעשיידט ווערען פון דיין פסא הפבוד:

יזכור אלהים, זאל גאט דערמאהנען יענע קדושים וואס זיין
גען אויפגעקומען אויף דער שיף טיטאניק. און באטש
אפילו זייערע גופים זיינען צוועעט און צושפרייט געווארען
איבערן ברייטען ים און גרויסע פיש און ים־חיות האפען זיך
געזעטיגט מיט זייער פלייש, זאלען אפער זייערע הייליגע
נשמות זיין אלע צוזאמען אין איין פלאטץ באהעפט מיט דיין
הייליגע שכינה. זאלען זיין אלע צוזאמען שטענדיג זיין פאר
דיינע אויגען און זייער זכות זאהל מגין זיין אויף זייערע וויי-
בער, קינדער, עלטערען קרובים און פל ישראל. זאל זייער
שרעקליכער טויט זיין א פפחה אויף אינגערע אלעמענס זינד
און מיר זאלען באהיט און באשירעמט ווערען פון וואסער
און פון פייער און פון כל מיני פירעניות, בזכות ווס מיר זיין
גען איצט מזכיר זייערע נשמות און מיר פארגיעסען מרעה-
רען אויף זייער טוידט:

יזכור אלהים, זאל גאט דערמאהנען יענע קדושים ומהורים,
וואס האפען זיך מקריב געווען פאר אנדערע. זאלען
שטענדיג שטעהן פאר דיין אויגען דיא שוידערליכע פאסיר-
וינגען ביי יענעם גרויסען ים־אינגליק. דו, לעבער גאט, ווס
דו ביזט א צופה ומביט עד סוף פל הדורות, זאלסטו שטענ-
דיג קוקען אויף דיא שרעקליכע סצענעס וויא מענער האפען

איבערגעגעבען זייערע רעמיניסצאנסטען און זייערע פלע-
צער אין דיא שיפלאך צו פרויען און אלליין זיינען זיי געזונקען
אין דיא טיעפעניס פון ים מיט דיין הייליגען גאמען אויף זיי-
ערע ליפען. רבונז של עולם, די גמרא זאגט: "כל המקום נפש
אחת מישראל באלו קים עולם מלא", דער וואס האלט אויף
אין אידישע נשמה איז אזוי וויא ער האלט אויף א גאנצע
וועלט. היינט וויפער וועלטען האפען דיא דאזיגע קדושים
וטהורים אויפגעהאלטען דערמיט וואס זיי האפען דורך זיי-
ער אייגענעם שרעקליכען מוידט גערעטעט אנדערע פון
מוידט, און וויא גרויס דארף זיין דער זכות פון דיא דאזיגע
קרבות, וואס האפען אין דער צייט פון גרויסען אוינגליקגע-
זאגט: "בדרך אפקיד רוחי", אין דיין האנד, רבונז של עולם,
גיעב איך איבער מיין זעעלע, אום אנדערע זאלען גערעטעט
ווערען. זאל זייער זכות, הארציגער פאטער אין הימעל, מא-
קע מגין זיין אויף אויז און אויף כל ישראל:

א הזכרה פיר אייזדאר און איידא יטראום

יזכור אלהים, זאל גאט דערמאהנען די הייליגע נשמות פון
אייזדאר בר אליעזר און איידא בת רבי נתן די
טהייערע און באלעבטע פאאר פאלק, וואס האפן געטהאן
פיל גוטס ביי זייער לעבן, ווס זיינן געגאנגען האנד אין האנד צו
העלפען ארימע און געדריקטע, צוא שטיצען אלטע, קראנקע
און שוואכע. יזכור אלהים, זאל גאט דערמאהנען דעם זכות
פון די צוויי נאבעלע נשמות, וואס האפען זיך אויף פאראיי-
גיגט אין זייער טויט ביי דעם אינגליק פון דער שיף טיטאניק.
באשר תלך אלה, וואוהין דו וועסט געהן וועל איך אויך געהן,
האט די נאבעלע פרוי געזאגט צו איהר מאן—און זי האט זיך

הזכרת נשמות פיר דערטרונקענע

ניט געוואלט קעסען וויסענדיג אז איהר מאן וועט דערטרונקען
קען ווערן. די צוויי פארציניגטע נשמות זיינען געפאלען איין
נע די אנדערע אויף די העלדער און זיינען צוואמען געזונקען
מיט "שמע ישראל" אויף זייערע ליפּען. והנאִהבים והנעִימים
בְּחִיָּהֶם ובְּמוֹתָם לא נִפְרְדוּ, דיא געלעבטע אין זייער קעפּען
האָבען זיך מיט זייער טויט אויך ניט צושיידעט און זייערע
ביידענס הייליגע נשמות זיינען צוואמען ארויף אין הימל צו
זייער באשעפער:

ליעבער גאט, דערמאָהן זייערע נשמות און אַלע נשמות
פון דערטרונקענע, הן אין ימים, הן אין טייכען
און בייזער זיך אן אויפן שר של ים, אז ער זאל איינהאלטען
זיין צארן. זאל אויף אונז מקנים ווערען דער פּסיק: "כי תבא
במים אתה אני ונהרות לא ישמפיד", אז די וועסט קומען אין
וואסער ווער איך מיט דיר זיין אין טייכען וועלען דיר נישט
פארפלייצען. און זיי, דיא הייליגע נשמות פון דערטרונקענע,
זאלען רוהען בשלום און נחמה זיין מזיו השכינה, אמן ואמן:

**א תתנה ווען דער חזן זאגט דיא עבודה
און דער עולם פאלט פורעים:**

פארבטיגער גאט! אזוי ווי דער בחן גדול פלעגט איין מאהל
אין יאהר אריינגעהען אין קדשי הקדשים מיט
גרויס מורא, אזוי פאלען היינט די אידען פורעים מיט גרויס שרעק,
אום דערמיט מקנים צו זיין ונפשי בעפּר לכל תהיה, איך בעט ביי
גאט ער זאל טהאן וויא אין פסוק שטעהט געשריענען מקים מעפּר
דל, אויך עראיגער איך מיר דורך דעם פאלען פורעים, אז עס וועט
קומען א צייט וואס איך וועל ליגען אויסגעצויגען אויף דער ערד.
און ווען איך שטעל מיר דאס פאר איז זיך אין מיר מעורר א רציף

דאס איז נאל תשובה טהאן. אויך געט מען בייא גאט ליעגענדיג אויף דער ערד אז דא ערד זאל ארויסגעבען גוטע זיסע תבואה און פרוכט. גם געטען זיין מחילה דא ערד פאר וואס צוליעב דעם מענטשען האט איהר גאט געפלוכט. ליעבער גאט, אזוי וויא דאס פלעגסט מכפר זיין דורך דעם פתח גדול אזויא זאלסט דאס אונז מכפר זיין דורך דעם זאגען דא עבודה, אמן סלה:

תחנה ליום כפור צו מנחה.

יהי רצון, עם זאל זיין דער ווילען פאר דיר, גאט, אינגער גאט, דער גאט פון אונזערע עלטערען, אז דו זאלסט דערפילט ווערען מיט דערבארעמקייט אויף אונז און זאלסט אונז געדענקען דא עקדה פון אונזער פאטער יצחק, דער זון פון אברהם אבינו, עליו השלום, וואס אין די דאזיגע טעג, אין דער צייט, אין דעם צעהנטען טאג פון הודש תשרי, איז געווען זיין עקדה אין דער צייט פון מנחה. דארום זאלסטו אונז געדענקען מיט זיין פיעל דערבארעמקייט גלייך וויא זיין אש איז געהויפענט און ליעגט אויף דעם מזבח און זאלסט קוקען אין זיין אש צו דערבארעמען זיך אויף אונז, און אין זיין זכות, און אין דעם זכות פון אברהם אבינו, עליו השלום, וואס ער איז גער פראוויט געווארען מיט זעהן פראווי, און אויך אין דעם זכות פון אונזער פאטער יעקב, עליו השלום, האסט דא אונז געגעבען צעהן טעג אויף תשובה צו פארגעבען אונזערע זינד. דאריבער זאלסט דו דערפילט ווערען אויף אונז מיט דערבארעמקייט און זאלסט פארשטערען אלע שלעכטע און פייע גזרות פון אונז, און אזוי ווי אונזער פאטער אברהם האט פאצוואונגען זיין רחמנות צו א טהאן זיין ווילען מיט'ן גאנצען הארצען, אזוי זאל זיין רחמנות פאצווינגען זיין צארען און זאלסט זיך פיהרען מיט אונז, גאט, אונזער גאט, מיט מדת חסד און מדת רחמים און זאלסט אריינגעהן פון אונזערטוועגן גען לפנים משורת הדין און זאלסט קוקען אין דעם בלוט וואס אונזער פאטער אברהם האט זיך מל געווען אום יום כפור און זאלסט

פארנעבען אויף אלע אונזערע זינד אזוי וויא דיין גערעכטיגקייט.
מיט דיין גרויס גוטקייט זאל זיך אנוועקקעהרען דיין גרים צארן פון
דיין פאלק, און פון דיין שטאדט, און פון דיין לאנד, און פון דיין ארביי.

תחנה פון אויסגעהמען צו מנחה יום כפור.

רבנו של עולם, דו ביסט א הארץ פון רחמנות און צו פארנעבען
די זינד. הער צו מיין קול און ענטפער מיר אין מיין קלאג-
פען אין די שווערען פון רחמנות. צו דיר, גאט, איז איצט די צייט
פון רצון, אז דו זאלסט מיר מוחל זיין אלע מיינע זינד, וואס איך
האב געזינדיגט געגען דיר פון מיין יוגענד אן ביז היינטיגען טאג.
זאלסט ממלא זיין אלע שמות הקדושים, וואס איך האב אין זיין
פוגם געווען און זאלסט מיר אוםקעהרען צו דיר בתשובה שלמה און
זאלסט מיר פיהרען אין רעכטען וועג צו דיין דיענסט. אחת שאלתי
מאת יי אותה מבקש, איין ואך בעט איך פון דיר, לעבער גאט, אז
איך זאל זיצען אין דיין הויז, דאס מיינט סען אין הייליגען בית
המקדש, און איך זאל זעהן דאס זיסקייט פון גאט-פרוד-הוא און איך
זאל שטעטן פאר איהם אין זיין היכל. לערען מיר, גאט, דיין וועג
און לאז מיר געהן אין דיין גאט. איינציג מיין הארץ אז איך זאל
מורא האבען פאר דיין הייליגען גאטען. לב טהור ברא לי אלהים,
איך בעט דיר, לעבער גאט, באשאף מיר א היין הארץ און א רעכ-
טען גייסט זאלסט דו באנייען אין מיר. אל תשליכני מלפניך ורוח
קדשך אל תרח ממני, איך בעט דיר, לעבער גאט, אז דו זאלסט
מיר ניט אנוועקנארפען פון פאר דיר און דיין הייליגע גבואה זאלסטו
פון מיר ניט אנוועקנעהמען. איך בעט דיר, לעבער גאט, דערבאר-
רעם זיך איבער מיר און זאלסט ניט פארשעהמען מיין פיין וואס איך
האב פאר דיר היינט געפאסט, וואס מיינע קניעהן זיינען געשטרוי-
בעלט געווארען מחמת פאסטען און מיין פלייש איז מאנער געווא-
רען פון מיין פעטקייט. הער צו, לעבער גאט, מיין תפלה און
מיין געשריי זאלסטו פארנעהמען. צו מיינע טרעהרען זאלסטו ניט

תחנה פון אויסנעהמען יום כפור צו מנחה 261

שנייגען און מיין תפלה זאל ביא דיר אזוי חשוב זיין וויא קטורת.
 דאס אויפהויבונג פון מיינע הענד זאל ביא דיר אזוי זיס זיין וויא א
 קרבן מנחה. וועט איז צו מיר, דער טאג געהט אנוועק, עס קעהרט
 זיך אפ דער שאטען פון דער זון. עס קומט אויף מיר א מורא און
 א ציטערנעס, ווען איך דערמאן מיר אן מיינע זינד, און איך ווייס
 ניט אויב איך וועל ארויסגעהן גערעכט פון דעם משפט פון דיין גע-
 רעכטען בית-דין אדער תיב, הם ושלום. אצונד, לעבער גאט, איז
 מיין האפנונג נאר אויף דיר און אויף דיין גרויס דערבארעמקייט, אז
 דיין רחמנות זאל איינהאלטען דיין פעס און דו זאלסט זיך מיט מיר
 נוהג זיין במדת החסד ובמדת הרחמים און וואלסט מיט מיר טהאן
 לפנים משורת הדין. מיט דיין גרויס גוטס זאלסטו אומקעהרען דיין
 גרים צארען פון דיין פאלק ישראל און פון דיין הייליגען שטאדט
 ירושלים און זייא מבטל פון אויז כל ישראל אלעם שלעכטס, זאלסט
 באוועגען דאס הארץ פון אונזערע שרים און ווערע יועצים אויף
 אויז צוא גוטען און זאלסט אויז אנשרייבען מיט דיא צדיקים, וואס
 זיי טהוען דיין ווילען און אייניגען דיין הייליגען נאמען, אין ספר
 החיים און אין ספר ברכה ושלום ופרנסה טובה ישועות ונחמות. דו
 זאלסט אויז געבען כח אז מיר זאלען קאנען באשטעהן אקעגען דעם
 יצר הרע ער זאל אויז ניט מאכען שטרויכלען מיט א דבר עברה.
 און פון וועגען דיין הייליגען נאמען זאלסטו דא, לעבער גאט, אויז
 פיהרען אין גוטען וועג און זאלסט אויז העלפען אז מיר זאלען קא-
 נען באשטעהן בתשובה שלמה פאר דיר כל זמן אונזער לעבען, ביז
 דעם טאג וואס דו וועסט אויז צוגעהמען פון דער וועלט צו דיר. און
 דו זאלסט אויז ניט אנוועקנעהמען פון דער וועלט פאר דער צייט ביז
 עס וועט דערפיהלט ווערען אונזערע יאהרען, דאס הייסט, זיכעציג
 יאהר, כדי מיר זאלען קאנען פארריכטען וואס מיר האבען קאליע
 געמאכט, און מיר זאלען זוכה זיין צו א זעהן אין גיכע צייטען אין
 דער נחמה פון ציון וירושלים אמן בן יהי רצון ואני תפילתי כו'
 בריך שמי כו'

א תַּחֲנֶה צוֹ וְאִגְעֵן פֶּאָר נַעֲלָה.

עַרְב־אַרְע־מִיגְעַר גַּאט, אֱלֹהֵי הַצְּבָאוֹת. דוּא האַלְסַט שׁוֹיִן
 בִּיִּין גִּזֹּר דִּין צו פֶּאָר־חַתָּמ־עֲנֵעֵן יַעֲדֵעֲנִים
 גִּזֹּרל, יַעֲדֵעֲנִים מִזֹּל, וואָס דו האַסַט פִּיר אֵיהֶם אָנְגַע־שְׂרִיעֶפֶען.
 דַּער מָאָג אִיז פֶּאָרְבִּי, דִּי זון גַּעַהט אונטֶער און דַּער שְׂרַעֲק־
 לִיכֶער חוֹתֶם לִיעֲגַט אַצוֹנֵד אִין דִּין אִיגְעֵנע האַנד. רבּוֹנוֹ שֶׁל
 עוֹלָם, אִיידֶער דו וועסט דִּין הִיילִיגֶען זיגַעל לִיגְעֵן אויף אונ־
 זַער מִשְׁפָּט, בַּאמֶראַכְט דִּינֶע אַרעמֶע קינדֶער, דִּינֶע פֶּאָר־
 וואַנעלִמַע שְׁעַפְסֶעלאַך, וועלכֶע שְׁטַעַהען פֶּאָר דִּיר נאָך פֿון
 נַעבִטֶען מִיט א פֶּאָרְקלֶעכְט גַעמִיטֶה, מִיט א צופֿראַכֶענֶעם
 האַרצֶען, פֶּאָרשְׂמאַכְט, פֶּאָר־אַמֶּערט און זִייערֶע אויגֶען אִיז
 אויס־נַעשְׁטֶעלֶט נאָר צו דִּיר אַלִּין. בַּאמֶראַכְט, עַרְב־אַרְע־מִיגְעַר
 גַּאט, דִּיא לֵאגֶע פֿון דִּין אַרעמֶע פֶּאָלֶק, וועלכֶע ווערט פֶּאָר־
 פִּינֶצְמֶערט אִין חוֹשֶׁךְ־דִּינֶען גִּלּוֹת, שׁוֹיִן בַּאד־צווייא טוִיזֶענֶד
 יאַהֶר. בַּאמֶראַכְט, וואָס אונזֶערֶע עֲלִמְעֶרען האַפֶּען גַעלִימֶען
 בִּיז הַיּוֹם, ווי זֵי האַפֶּען מִקְרִיב גַעווען זִייער לַעצְמֶען מִרֶא־
 פֶּען בִּלּוֹט פֶּאָר דִּין הִיילִיגֶען גַאמֶען. בַּאמֶראַכְט, הִימְלִישֶׁער
 פֶּאמֶער, דַּעם בִּימְעֶרען לַעפֶּען פֿון דִּינֶע אַרעמֶע קינדֶער,
 וועלכֶע שְׁטַעַהען אַצוֹנֵד פֶּאָר דִּיר און עֲרוואַרְטֶען פֿון דִּיר אַ
 מַחִלָּה וּמִקִּיחָה אִין דָם הִיילִיגֶען יוֹם הַכְּפּוּרִים. ווער נאָך ווי דו
 אַלִּין, גִּרוֹיסֶער גַאט, ווייסט אונזֶערֶע צופֿראַכֶענֶע הערצֶער,
 אונזֶערֶע בִּלּוֹמִיגֶע וואונדֶען, וועלכֶע מִיר טִראַגֶען טִיעף אִין
 אונזֶערֶע פֶּאָרְקלֶעכְטֶע הערצֶער. נאָר דוּא אַלִּין ווייסט, דָאָס
 נִיט חֲקִיכָה דִיך צוּא עֲרַצֶערנֶען האַפֶּען מִיר גַעגֶען דִּיר פֶּאָר־
 בִּראַכֶּען, נור אונזֶער שׁווערֶער פִּינֶסְטֶערֶער לַעפֶּען האַט אונז
 דאַצו גַעפֿראַכְט. דַּערמֶאהֶן זיך עַרְב־אַרְע־מִיגְעַר גַאט, מִי כַעמֶךָ
 יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בָּאָרֶץ, ווער אִיז נאָך וויא דִּין פֶּאָלֶק יִשְׂרָאֵל

איינער אויף דיין גאנצער וועלט, וועלכער האט אזוי פיעל געליטען איבער דיא הייליגקייט פון דיין גרויסען גאמען. עס איז שוין צייט, אז דוא זאלסט זיך דערמאנען דיין הבטחה, וואס דו האסט געגעבען אונזערע עלטערען. וויא לאנג נאך וועלען מיר זיין צוא שאנד און צוא שפאט אין אלע עקען פון דער וועלט. ערבארמיגער גאט, וואס דוא ביסט דיא קוועלע פון רחמנות, היינט איז דער מאג, וואס דו האסט באשטימט יעדענס גורל אויף דעם גאנצען יאהר צו באשטימען. באלד פארשליסטו שוין אלע טויערען. מיט שרעק אין ציטערנעם שטעהען מיר יעצט פאר דיר. ערבארעם דיך אויף אונז אין אויף אלע אונזערע ארעמע עלענדע אומגליקליכע ברידער, וועלכע זיינען צוועעט און צושפרייט אין אלע עקען פון דער וועלט. לאז שוין זיין דער יאהר וואס איז אונז א סוף פון אונזערע צרות. הייל די וואונדען פון אונזערע בלוטיגע הערצער, מרויט דייןע באטריעבטע, פארביטערטע קינדער. שרייב זיי אן צו א גוטען לעבען אויפ'ן נייעם יאהר, דען צוא דיר אליין האפען מיר, אין שיק אונז דעם גואל צדק, במהרה בימינו, אמן:

תחנה פון סוכות נאך ליכט בענשען.

דיא ברכות פון ליכט בענשען אין שהחיינו געפינט מען אויפ'ען (צד 138) דיא תחנה זאגט מען די ערשטע מעג סוכות און שבת חול המועד סוכות נאך ליכט בענשען מיט גרויס פוננה:

קבל נא ברצון אמרי פי והגיון לבי:

רבנו של עולם, געהם אן מיט באווייליגונג די זאג פון מיין מויל, וואס איך קום יעצט צו זאגען פאר דיר, און דיא געדאנקען וואס איך מוז יעצט טראכטען צו גיטען:

וַתַּחֲנֶנָה פֶּן סוּפוֹת נֶאֱדָר לִיכַסְבַּעַנְשֵׁעַן

עוֹרְרָה רַחֲמִיךָ הַמְרָבִים עָלַי אֲמַתְךָ:

דַּעְוֹנֶעק, ליעבֿער האַרצִיגֶער גָּאט, דיינע פֿיעל דַּערבֿארעמקייט
אויף מיר דיין דיענֿסט (פב"ב) און דו זאלֿסט אָפֿטֿהאן דיין גרימֿצארן
פון מיר:

בְּאַבְרָתִיךָ תִּסָּדַר עָלַי וְתַחַת בְּנִפְיךָ אֶחָסָה:

מיט דיינע פֿלִיענֿגער זאלֿסטו באַדעקען אויף מיר צוא היטען מיר
פון אלעם ביינען און אונטער דיינע פֿלִיענֿגער וועל איך מיר באשיר-
צען אין דעם זכות וואס מיר באַדעקען די סוכה מיט דעם סכך:

וּבְזֻכּוֹת מַצּוֹת סוּכָה תַּצִּילֵנוּ מִגָּלוֹת:

און אין דעם זכות וואס דיינע ליעבֿע קינדער זיינען פֿאַרנואָגעלט
פון זייערע הייזער צו זיצען אין סוכה, זאלֿסטו אונז באשירמען מיר
זאלען ניט פֿאַרטרעכען ווערען פון אונזער אָרט און מיר זאלען ניט
דארפֿען גע ונד זיין:

וְתִגֵּן עָלֵינוּ לְבַל יִשְׁלָטוּ בָנוּ שׁוֹנְאֵינוּ:

און זאלֿסט אויף אונז, ליבֿער גָּאט, באשיצען אי אונזערע שוֹנְאִים
זאלען אין אונז נישט געוועלטיגען. מיר זאלען געהיט זיין פון אלע
אונזערע פֿיער זייטען אין דעם זכות פון דיא פֿיער ווענט וואס מיר
מאכען אין דער סוכה:

וְתִקְבֵּץ נְפּוּצוֹתֵינוּ מֵאַרְבַּע בְּנִפּוֹת הָאָרֶץ:

און זאלֿסט איינזאַמלען דַּערבֿאדמיגער גָּאט, דיין פֿאַלק וואס זיי-
גען געבאד צושפֿרייט אין אלע פֿיער עקען פון דער וועלט:

משלי מוסר

מיר זאגען אין סופות/דינען פֿויט: זיי און געהם זיך אן זייער קרייזע,
 "גואקים אלה בקל לבבם, למשול:
 סמכם וריב ריבם", זיי שרייען צוא
 דיר מיט'ן גאנצען הארצען, שטיין
 איר איד האט געדונגען אן
 ארענדע פון א גראף פאר דכיי

תחנה פון סוכות נאך ליכט-בענשען

וּתְצִילֵנוּ מִשְׁבִּיתָהּ וּמִמָּאָסָר עַל יְדֵי עֲלִילָתָהּ :

און זאָלסט אונז באַשירמען מיר זאלען חלילה נישט געפאנגען ווער
רען און מיר זאלען אויף זיך קיין בלפיל נישט האַכען, וואס דורך דעם
זאלען מיר נוצען אין תפיסה, אין דעם זכות וואס מיר זיינען מקוים
ביין הייליגע מצוה צו נוצען אין סוכה:

בְּנֵה בֵּית מִקְדָּשְׁךָ וְהָשִׁב יְשִׁיבֹתְךָ לִירוּשָׁלָּיִם :

רבונו של עולם, עס זאָהל פאר דיר אויפגעהן דער זכות וואס
זיינע לייענע קינדער בויען דיא סוכות, אז דוא זאָלסט זיי גיך בויען
דעם בית המקדש און זאָלסט אומקעהרען ביין ישיבות קיין ירושלים:

וּתְעִלָּה לְפָנֶיךָ לְרָצוֹן בְּרַכְתִּי עַל הַנְּרוֹת :

און עס זאל אויפגעהן פאר דיר צו גוטען ווילען דיא ברכה וואס
איך האב געמאכט אויף די ליכט פֿישעט אָנצייגדען לְכבוד דעם היי-
זיגען יום טוב אין דער סוכה:

וּתְשַׁמֹּר אֶת כָּל בְּתֵי יִשְׂרָאֵל מִשְׁרָפָה וּתְבַעֲרָה :

און זאָלסט היטען אלע אידישע הייזער, עס זאָהל חלילה, נישט
קומען אויף זיין שרפה און קיין שרענונג, אין דעם זכות וואס
מיר, אלע זייבער, דערלייכטען מיט דעם פייער פון דיא ליכט אין
דיא סוכות:

וְלֹא יִרְבּוּ הַגִּשְׁמִים בְּכֹל שְׁבַעַת יְמֵי הַחַג :

און זאָלסט די אידען מוצה זיין, לייענער גאט, מקוים צו זיין די
הייליגע מצוה פון סוכה, עס זאל נישט געהן קיין רעגען אלע זיענען
טעג פון סוכות:

משלי מוסר

הונדערט רופער אַ נאָהר. ניהי
היום איז דער גראף אונעקגעפאָהר
רען און האט איבערגעלאזט אן
אויפגעהער אויף זיינע מאנאמקעס.
דער אויפגעהער איז געווען א שונא
ישראל און ער האט דעם אקענבא-
טאר געדרוקט. אַנְשְׁטאַט דביי
הונדערט ער איז געהייסען צאָהר

וְאֵל יִכְבֹּד הַרוּחוֹת אֶת הַנִּירוֹת אֲשֶׁר הִדְלַקְנוּ:

און עס זאל ניט פארלעשען קיין שום ווייזט דיא ליכט וואס מיר האבען אנגעצונדען אין דער סופה לכבוד דעם הייליגען יום טוב:

וְתֹאִיר אֶת מִזְלָנוּ לְפִרְנָסָה וּלְכִלְכָּלָה:

און זאלסט דערלייכטען, ליעבער גאט, אונזער מזל צו א גוטע פֿרנסה און צו א שפייו. אונזער פֿרנסה זאהל ניט געמינערט ווערען און מיר זאלען ניט דארפען אנקומען צו דעם געשאנק פון א בשר ודם:

וְתֹאִיר אֶת עֵינֵי בְעָלֵי וּבְנֵי בִתְוֹרְתְּךָ הַקְדוּשָׁה:

און אזוי וויא איך האב געטראן דערלייכטען דיא סופה מיט דיא ליכט וואס איך האב געבענשט אזוי זאלסט דו, ליעבער גאט, דער-לייכטען די אויגען פון מיין מאן און מינע קינדער אין ביין הייליגע תורה:

עֲשֵׂה לְמַעַן בָּאֵי בָאֵשׁ עַל קְדוּשַׁת שְׁמֶךָ:

רבונו של עולם, אין דעם זכות וואס מיר צינדען אן מיט פייער די ליכט לכבוד דעם הייליגען סובות זאלסט דו אונז געדענקען דעם זכות פון דיא צדיקים, וואס זיינען פארצייטען פארברענט געווארען אין פייער וועגען צו הייליגען ביין נאמען:

עֲשֵׂה לְמַעַן אֲבָרָהֶם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב:

טחו מיט אונז גוטס, ליעבער גאט, אין דעם זכות וואס מיר בענשען דיא ליכט און דערלייכטען די הייליגע סופה מיט פייער אז עס זאל דערנוועקט ווערען דער זכות פון אברהם אבינו, וואס ער איז

משלי מוסר

לען פיגף הונדערט רופעל א נאקל און דיא ארענדע האט געמוזט פאר צאהלט ווערען פונקט צו דער מיר נוט. איין מאהל האט דעם אינדען אים געפעהלט צוואנציג רופעל און דער אויפגעהער האט געהייסען אז מען זאהל איהם דערפאר געבען צוואנציג שמיטץ. מיט א צייט

תַּחֲנֹה פֹּהַן סוּכּוֹת נֶאֱדָר לִיכְמַר-בַּעֲנִשְׁעוֹן

גַּעֲוֹאֲרָפֶען גַּעֲוֹאֲרֶען אִין דַּעַם פֿלֶאם פֿייער פֿון דַּעַם קאַלד־אוינען
אִין דַּער זִכּוֹת פֿון יִצְחָק, וואָס ער איז געבנדיגן גַּעֲוֹאֲרֶען גַּעֲוֹאֲרֶען צו דַּער
עקידה אויף האַלץ מיט פֿייער אִין דַּער זִכּוֹת פֿון גַּעֲלָב אָבִינוּ, וואָס
הָאָט זיך גַּעֲרֶאָנְגֶעלט מיט אַ מַלְאָךְ פֿון פֿייער. זייער זִכּוֹת זאָלסטו
היינט גַּעֲרֶענְקֶען, אָמֵן בּוֹ יְהִי רָצוֹן:

בָּרָכוֹת פֿון אֶתְרוֹג בַּעֲנִשְׁעוֹן.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל גְּמִילַת
לֹוֹב:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שְׂחַתִּינּוּ וְקִמְּנוּ
וְהִגִּיעֵנוּ לְזִמְן הַזֶּה:

תַּחֲנֹה נֶאֱדָר בַּעֲנִשְׁעוֹן.

דיא תַּחֲנֹה זאָגט מען אום סוכות איידער מען באנועגט ווען מען האלט
שוין גאט אַתְרוֹג בַּעֲנִשְׁעוֹן:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' הָאֱלֹהִים וְאֲדוֹנֵי הָאֲדוֹנִים, עִם זֶאֱהָל זַיִן
דַּער ווילען פאר דיר גאט און דער הארר איבער אלע
האררען אז עס זאָהל אָנגענומען ווערען דיא מִצְוָה וואָס איך
האב היינט געטהאן מיט דעם אַתְרוֹג בַּעֲנִשְׁעוֹן גְּלוּיך ווי איך

משלי מוסר

שפּעטער איז דער גראף געקומען
און דער ארעגבאטאר האט איהם
דערצעהלט ווי אזוי דער אויפגעהר
האט איהם פא האנגעלט. דער
גראף, וועלכער איז געוועזן א גוטער
מענטש, האט זיך אנג ארומגעזעהן
אז דער אויפגעהר האט איהם פא-
נגעט און האט זיך אויסגעשטעלט

תחנה נאך אתרוג-בענשען

האב מכוון געווען אלע פונות וואס מען דארף צו מכוון זיין, און די מצוה זאל לייכטען אין אלע הויכע הימלען:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, עִם זֹאחֶל זִיין דער ווילען פאר דיר גאט מיין גאט דער גאט פון מיינע על-טערען, אז אין דעם זכות וואס איך האב גענומען אין מיין האנד דעם אתרוג וואס ער ווערט אנגערופען פרי עץ הדר, א שעהנע פרוכט פון א בוים, זאלסטו די מיר געדענקען דעם זכות פון אינגער פאטער אברהם און אינגער מוטער שרה, וואס די האסט זיי באשיינט מיט אלטקייט, אזוי ווי אין פסוק איז געשריעבן: וְאַבְרָהָם וְשָׂרָה זָקֵנִים בְּאַיִם בְּיָמָיו:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, עִם זֹאחֶל זִיין דער ווילען פאר דיר גאט מיין גאט, דער גאט פון מיינע על-טערען, די זאלסטו מיר פארגעבען אויף אדע מיינע ביינע געדאנקען פון מיין הארץ אין דעם זכות וואס איך האב גענו-מען אין מיין האנד דעם אתרוג וואס ער איז געגליכען צו א דער הארץ פון מענשען:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, עִם זֹאחֶל זִיין דער ווילען פאר דיר גאט מיין גאט און דער גאט פון מיינע עלטערען, אז אין דעם זכות וואס איך האב גענומען אין מיין האנד דעם געבונדענעם לילב זאחל דערוועקט ווערען אויף מיר דער זכית פון אינגער פאטער יצחק וואס ער איז געווען אויף דער עקידה און דער זכות פון אינגער מוטער רבקה.

משלי מוסר

א מויער פאר פיער מויענד רופעל.	דען שמיטץ וואס ער האט איהם
ער האט געריפען דעם אויפגעהר	געגעבען. פאר צוואנציג שמיטץ
און איהם געהייסען באצאהלען דעם	איז אויסגעקומען צוויי מויענד רוד
איידען צו הונדערט רופעל פאר יעד-	בעל. ווען דער אויפגעהער האט

וואס זי איז געגליכען צו דעם לולב, אזוי ווי אין א לולב איז פארן פירות און דערנער אזוי איז פון רבקה ארויסגעקומען יעקב און עשו:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵי וְאֵלֹהֵי אֲבוֹתַי, עַם זָאָהֵל זַיִן דָּער ווילען פאר דיר גאט מיין גאט און דער גאט פון מייןע עלטערען, אז דו זאלסט מיר פארגעבען אלע מייןע זינד וואס איך האב געמאכט מיטן חוט השדרה אין דעם זכות וואס איך האב גענומען אין מיין האנד דעם לולב וואס ער איז געגליכען צום חוט השדרה פון דעם בענשען:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵי וְאֵלֹהֵי אֲבוֹתַי, עַם זָאָהֵל זַיִן דָּער ווילען פאר דיר גאט מיין גאט און דער גאט פון מייןע עלטערען, אז אין דעם זכות וואס איך האב גענומען אין מיין האנד דיא דריי צווייגען פון א הדס זאָהֵל דערנוועקט ווערען אויף מיר דער זכות פון יעקב אבינו וואס ער איז דער דרייטער פון די הייליגע אבות וואס ער איז געגליכען צו א הדס, אזוי וויא א הדס איז פול מיט בלעטלאך, אזוי איז יעקב גערוען פול מיט קינדער:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵי וְאֵלֹהֵי אֲבוֹתַי, עַם זָאָהֵל זַיִן דָּער ווילען פאר דיר גאט מיין גאט און דער גאט פון מייןע עלטערען, אז דו זאלסט מיר פארגעבען אלע זינד וואס איך האב געמאכט מיט מייןע אויגען אין דעם זכות וואס איך

משלי מוסר

ערקלערט אז ער האט מיין געלט גיט, האט דער גראף געהייסען אז א האלב פון אויפגעהערט מויער זאל געהערען צום אידען. דער ארענדאטאר איז געקומען אהיים א אומעטיגער, און ווען זיין נויב האט איהם געפרעגט, ווארום ער איז א מעטיג, האט ער ערקלערט: ווען

תחנה נאך אתרוג-בענשען

האב היינט גענומען אין מיין האנד דעם הדם וואס ער איז
געגליכען צו די אויגען פון מענשען:

יהי רצון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי, עם זאהל זיין דער
וויילען פאר דיר גאט מיין גאט און דער גאט פון מייע
עלטערען, אז אין דעם זכות וואס איך האב גענומען אין מיין
האנד די ערבת, וואס זי ווערט פארנוואלעט פריהער איידער
די אנדערע מינים, זאל פאר דיר דערנוועקט ווערען דר זכות
פון יוסף הצדיק וואס ער איז געגליכען צו דער ערבת, דען
ער איז אויך פריהער געשטארבען איידער זיינע ברודער, און
דער זכות פון אינגער מוטער רחל וואס זיא איז אויך געגלי-
כען צו דער ערבת, דען זיא איז געשטארבען איידער איהר
שוועסטער לאה:

יהי רצון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי, עם זאהל זיין דער
וויילען פאר דיר גאט מיין גאט און דער גאט פון מייע
עלטערען, אז דוא זאלסט מיר פארגעבען אויף אלע מייע
עבירות וואס איך האב געטוהאן מיט דיא רייד פון מיין מויל
אין דעם זכות וואס איך האב היינט גענומען אין מיין האנד
די ערבת, וואס איהרע ברעטלאך זיינען געקארפט און זיינען
גלייך צו דעם מויל פון דעם מענשען:

א נייע תחנה נאך אתרוג בענשען.

רבנו של עולם, דערבארמיגער גאט, וואס דו ביסט א דערבאר-
מיגער און א לייטזעליגער צו אלע מענשען. געדענק צווא

משלי סומר

דער אויפגעהר האט מיר געגעבען
די שמיטץ האב איך געשרייען און
געוויינט, הלואי וואלט ער מיר גע-
ווען געבען נאך צוואנציג ריטער,
וואלטען מיר איצט געהאט דעם
גאנצען מויער.

דיין ליעב פאלק ישראל, וואס זיין האלטען דיין געבאמט און לויפן
 דין מיט די פיער מינים אחרזג און לולב און הדם און ערבבה, אז דוא
 זאלסט זיין אין אינגער הייל צו וויסן אונז פון אלע פיער וויסן.
 בזכות וואס מיר האבען קיין הנאה גיט פון דעם אחרזג אלע זייערע
 טעג פון יום טוב אזוי וויא דו האסט צו אונז געבאמטען, זאלסטו אפ-
 מעקען דיא זינד פון אדם און חוה וואס זיין האבען געגעסען פון עץ
 הדעת איידער דוא האסט זיי מהיר געווען צו עסן און זיי האבען
 געבראכט דעם טוידט אויף דער וועלט. בענשט אונז, ליעבער גאט,
 צום נייעם יאהר מיט א גוט קוויטעל, מיר זאלען געחתמעט ווערען
 צו לאנגע יאהרען און א גוט לעבען און משיח זאל קומען, במהרה
 בימינו, אמן:

תחנה שלש עשרה מדות לשלש רגלים.

אום פסח ושבועות וסוכות, ווען מען געהט ארויס די ספרי תורה, זאל
 מען פרייער זאגען דיא שלש עשרה מדות דריי מאהל נאך אנאנד
 און דערנאך זאל מען זאגען דעם רבש"ע:

י י אל רחום וחנון ארך אפים ורב חסד ואמת
 נוצר חסד לאלפים נושא עון ופושע וחסאה ונקמה:

רבנו של עולם, הערר פון דער גאנצער וועלט, עס זאל
 זיין דער ווילען פאר דיר דו זאלסט ערפיהלען דעם
 באגער פון מיין הארצען צו גיטען אין בענשונג און זאלסט
 מוצה זיין מיד (פכ"ב) און מיין הויז-געזינד צו טהאן דיין ווילען

משלי מוסר

אט דאס זאגען מיר: "נזאקים
 אליה", ווען עס איז דיא איידען
 שלעכט שרייען זיי, אגער "סמכם
 וריב ריבם", אגער נאכהער לעוה"ב
 זאלסטו זיי גוט באצאהלען פאר זיי-
 גערע וסורים און זיי זאלען בארפען
 געדייערען וואס זיין האבען אויף
 דיער וועלט גיט געליטען מעהר.

מיט'ן גאנצען הארצען און זאלסט אונז מאכען אנטרענען פון
דעם יצר הרע און דוא זאלסט געבען אונזער חלק אין דיין
לעבע הייליגע תורה ומצוות און מעשים טובים, פרי דער-
מיט זאלסטו מאכען רוהען דיין שכינה אויף אונז און זאלסט
מאכען רוהען אויף אונז דעם שכל פון דיין הייליגער שכינה
און דוא זאלסט אונז מנחה זיין דאס מיר זאלען געבענטשט
ווערען מיט חכמה ובינה, מיט קלוגהייט אין פארשטענדליך-
קייט, אז עס זאל אן אונז מקוים ווערען דער פסוק וואס גע-
שריעבען שטעהט: און עס וועט רוהען אויף דיר דיא גבואה
פון פארשטענדליכקייט און פון שטארקייט אין דער תורה און
דיא גבואה פון וויסענשאפט די תורה ומצוות און פון גאטס
פארקט. און דארום זאגל זיין דער ווילען פאר דיר גאט פון
מינע ענטפערען דאס דוא זאלסט מיך מנחה זיין צוא טהאן
מעשים טובים אין דינע אויגען און צו געהן אין רעכטפאר-
טיגען וועג פאר דיר. און דוא זאלסט אונז געבען דאס מיר
זאלען זוכה זיין לחיי עולם הבא צו א לאנג לעבען און צו א
גוט לעבען און די זאלסט מיך היטען פאר אלע מעשים רעים
און פון דעם יצר הרע און פון אלע בייזע וועגען. און ווער
עס פארזיכערט זיך אין דיר גאט, דער איז פארזיכערט, און
זאלסט מיך ארויפגינגען מיט חסד, אמן, כן יהי רצון:

דאן זאגט מען "ברוך שמייה".

משלי מוסר

ווען דער בית המקדש איז גע-
שטאנען פלעגט מען סוכות
פראווען שמחת בית השואבה, דאס
איז געווען די שעהנסטע צערעמא-
ניע אין דער וועלט. הלל הזקן איז

דאמאלסט געווען דער גדול הדור
ביי אידען. דערצעהלט די גמרא,
אז ביי שמחת בית השואבה פלעגט
ער זאגען: "אם אני פאן הכל כאן,
ובשארן אני פאן, מי פאן?"—אז איך

תַּחֲנָה לְהוֹשִׁיעַנָּה רַבָּה פֶּאֶר הַלֵּל.

די תַּחֲנָה זאגט מען אום ה'ושענא רבָּה פאר הלל:

אָנא יי האל הגדול הגבור והנורא. איך בעט דיך גאט דער גרוי-
סער און שטארקער און פארשטיינער, איך קום פאר דיר מיט
גרויס פחד און ציטערנעש און איך טהו צוא דיר תפלה טהאן מיט
גרויס פונגה, היינט אין דעם טאג וואס איז דער לעצטער טאג פון
דעם גמר פון דער חתימה, היינט אין דעם טאג טוהען גע'חתימ'עט
ווערען די קוויטלאך פון יעדער מענטש וואס עס וועט פאסירען מיט
איהם א גאנץ יאהר, צו ער זאל זיינע יאהרען אויסלעבען אז ער
זאל זיי חס ושלום נישט אויסלעבען, ער זאל שטארבען אין וואסער
אדער אין פייער, דורך א שווערד אדער דורך א חיה, פאר הונגער
אדער פאר דארשט, אין שטורעם אדער אין מארד, ער זאחל דער-
ווארגען ווערען אדער ער זאחל פארשטיינט ווערען. ער זאחל רוהען
אדער ער זאל זיין גע ונד, ער זאל זיין רוהיג און זיכער אדער פרעמד
דע זאלען אוועקנעהמען זיין געלד בגזילה, ער זאל האבען שלום און
געזונד און שטארק זיין אדער ער זאל געשטראפט ווערען מיט יסורים.
ער זאחל פארארעמט ווערען אדער ער זאחל רייך ווערען, ער זאחל
אראפ פון זיין גדולה אדער ער זאחל דערהויבען ווערען. והיום הזה,
און היינטיגען טאג ה'ושענא רבָּה ווערט געגעבען דאס קוויטעל מיט
דעם גזר דין צום מענטשען, סיי אויף גוטס און סיי אויף לעלעכטס.
בארום בין איך געקומען, רבוננו של עולם, צוא בעטען פאר דיר, דוא
זאלסט געבען דאס גוטע קוויטעל מיר און מיין זאן און מיינע קינד-
דער, לעבען, געזונד און פרנסה בכבוד, אויף גאר דיין פאלק ישראל

משלי מוסר

היינט ווי קומט עס ער זאל היידען
מיט אוא גאונה? וועלען מיר דאס
פארשטעהן מיט א משל:
א קליינשטעטעלדיגער ארע-

בין דא איז אלעס דא און אז איך
בין גיטא. טא ווער איז דא? איז
דאך דיא קשיא: הלל, ווייסען מיר
באך. איז געווען א גרויסער עניו

זֶאֱלָסְטוּ גִעְבֵּעַן קְנוּיטֶלֶאך פֿון אַ גוט לֵעֲבֹעַן און פֿרִיגֶסח מִיט שְׁפֵעַ און
הַצִּלָּחָה און אַלֶּעם גּוּטֶען:

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, גִּעְדֵּעַנְךָ אונז מִיט אַ גוט גִּעְדֵּעַענְעש פֶּאֶר דִּיר:

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, גִּיעַב אונז דָּאס קְנוּיטֶעל פֿון גוט לֵעֲבֹעַן:

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, גִּיעַב אונז דָּאס קְנוּיטֶעל פֿון גּוּטֶע פֿרִיגֶסח:

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, גִּעְרַב־אַרַּעס דִּיר אַיִף אונז און אַיִף אונז־עַרַּע
קִינְדֶּעלֶאך:

א נִייע תַּחֲנֵה הַשִּׁיעַ אֶרְבֶּה פֶּאֶר הַשִּׁיעַנוֹת.

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, דו גָּאט פֿון גִּעַנְאד און עֶרַב־אַרְמוֹנֵג, וואס

דִּין הָאנְד איז אויסגֶעשְׁטֶרַעקט מִקַּבֵּל צווא דִּין אַלֶּע-

מֶען וועלכֶּע קֶעֱהָרַען זיך צו דִּיר מִיט'ן גִּאנְצֶען האַרְצֶען. הָעַר

צו גִּרוּיֶסער גָּאט, די גִּעְבֵּעַט פֿון דִּין דִּיעַנְסֶט, וועלכֶּע קוֹמֶט

יַעֲצֵט פֶּאֶר דִּיר אֵין דִּין הַיִּיִלְיָגֶע הוּיז מִיט אַ צוּרִיסֶענֶע האַרְץ.

צווא פֿעטֶען בִּיִּיא דִּיר מַחִיָּדָה וְסִלִּיחָה אֵין דָּעם הַיִּלְיָגֶען טָאג

הַשִּׁיעַנָא רַבָּה. מִיט אַן אַיִנגֶעבּוּיגֶענֶע קָאפּ וויא אַ שְׁווערֶע

זִינְדֶּערֶען, מִיט הַיִּיסֶע טֶרַע־הָרַען אֵין דִּיא אויגֶען שְׁמַעֲהַ אֵיךְ

אַצוֹנֵד פֶּאֶר דִּיר אויסצופֿעטֶען בִּי דִּיר גָּאט פֿון עֶרַב־אַרְמוֹנֵג

אַ גּוּטֶען צֶעטֶעל פֶּאֶר מִיר, פֶּאֶר מִיין מֶאן, פֶּאֶר מִינֶע קִינְ-

דֶּע־לֶאך און פֶּאֶר כָּל יִשְׂרָאֵל. רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, דווא פֿאַטֶער

פֿון אַלֶּע צוּפֿרֶאכֶּענֶע הַעֲרָצֶער, הָעַר צווא מִיין גִּעְבֵּעַט, פֶּאֶר-

גֶּעֱהֶם מִינֶע זִפְצֶען. זאמֶעל צוואמֶען מִינֶע הַיִּיסֶע טֶרַע־הָרַען,

וועלכֶּע אֵיךְ פֶּאֶר־גִּיעַס פֶּאֶר דִּיר אֵין דִּין הַיִּלְיָגֶע הוּיז. מִיין

משלי מוסר

מֶאן איז אַנְוַעקֶעפֿאַהֲרַען אֵין אַ גִּרוּי- גֶעם זַעֲהֶר אַ בִּיבֶען קֶרִיב. אֵין אַ

סֶע שְׁטאַדט און האַט דָּאָרט גֶע- צִיט אַרום איז עַר גֶעקוּמֶען אַהִיִּים

קֶבֶאָנֶען אַ מִשְׁהַת שְׁמַעֲלֶע בִּי נִיר- און האַט מִיטגֶעבֿראַכֶּט שַׁע־הָגֶע

געפֿעט זאל ארויפֿגעהן צו דיר, צו דיין פֿסאָ הפֿבֿוד און זיא
זאל דארטען געפֿינען אן אָרט צווישען אַלע תפֿלות ובקשות
פֿון דיין פֿאָלק יִשְׂרָאֵל, וועלכע עס קומען פֿאר דיר הייַנט
פֿאר אין דעזען הייליגען טאג. און דער זכות פֿון די הוישענות
וואס מיר ווײַנען מַזְנוּנוֹת דעם מנהג פֿון די הייליגע נביאים זאל
מיר הייַנט בייַשטעלען פֿאר דיין הייליגען שטודיִה, אז דוא
זאלסט דערמאָנען דיין דיענסט צו גוטען אויפֿן נייעם יאהר,
די זאלסט זיך דערפֿארטען אויף מיר אויף מיין מאן און אויז
צושיקען א גרינגע חיונה. די זאלסט היטען אַלע מיינע קינד־
דער צוואמען מיט אַלע קינדער פֿון דיין פֿאָלק יִשְׂרָאֵל, פֿון
אָלעם בייַז און פֿון שווערע קראנקהייטען. די זאלסט זיי געד־
פֿען א נייע האַרץ אז זיא זאלען געהען אין דייע וועגען,
לעהרנען דיין הייליגע תורה און היטען דייע מצוות. קעהר
אויז אום אין אונזער הייליגע שטאדט ירושלים און בוי אויף
צוריק דיין הייליגען בית המקדש וואו דיין שכינה האט
שטענדיג געוואָלט, און דארטען וועלען מיר אונזערע הער־
צער דיר בריינגען אפֿפֿער, און דורך דינען בקדושה ובטהרה,
אמן. בן יהי רצון:

סדר הקפות פון הוישענארבה.

צו דער ערשטער הקפה זאגט מען דאס:

רחמנא, דערפֿארעמדיגער גאט, געדענק אויז דעם זכות
פֿון אברהם דיין געליעבטער, וואס דוא האסט

משלי מוסר

לאמפען און אנדערע טייכערע בליים אייהם געקומען געזוכען אין האבען
וואס זיין קרוב האט איהם געגעבען געזעהן דיא שעהנע לאמפען און
א מתנה. ווען ווינע פֿריינד ווינען בליים, האבען זיי איהם אנגענומען

איהם געפרובט מיט צעהען פֿרוכונג און ער איז באשטאנען
און האט אין דיר געגלויבט. זיין זכות אין דער פֿרית, וואס
דו האסט מיט איהם פֿורת פֿרית געווען, זאל אויז ביישטעהן
היינט אין הושענא-רבא צו דער גמרא חתימה אז דוא זאלסט
קיניגען איבער אויז, דיין ליעב הייליג פֿאלק ישראל:

פי אמרתי עולם חסד יבנה:

צו דער אנדערער תקפה זאגט מען דאס:

רחמנא, דערבארעמדיגער גאט, געדענק אויז דעם זכות
פון יצחק ווס ער האט אויסגעשטרעקט זיין האלז
און האט זיך געוואלט לאזען מקריב זיין פאר א קרבן עולה
פון דיין ליעבען הייניגען גאמען וועגען. זיין זכות זאלסט די
אויז געדיינקען, ליעבער גאט, היינט אין הושענא-רבא צוא
דעם גמרא חתימה אז דו זאלסט קיניגען איבער אויז, דיין ליב
הייליג פֿאלק ישראל:

לך זרוע עם גבורה תעוז ירך תרום ימינה:

צו דער דריטער תקפה זאגט מען דאס:

רחמנא, דערבארעמדיגער פֿאטער, געדענק אויז דעם
זכות פון אויזער פֿאטער יעקב, זיין זכות זאהל
אויז ביישטעהן היינט אין הושענא-רבא צו דעם גמרא חתימה

משלי מוסר

בין איך גאר ניט. ווען איך קלאפ
אן אין זיין טהיר און ער פרעגט:
'ווער איז דאס?' ווער איך א דער-
שטאקענער.

אט דאס האט הלל הזקן גע-
מיינט: "אם אני כאן", אז איך בין

פאר א גרויסען גביר. האט דער
גאסט צוא גיט געזאגט: "מיינע
פריינד, איך האט א טעות. דאס
געהסט מען מיך אן פאר א גביר
דא אין קליין שטעטלע. דארט
אבער אין דער פֿכר ביי מיין קרוב

אז דוא זאלסט קיניגען איבער אויז, דיין ליעב הייליג פאלק
ישראל:

תתן אמת ליעקב חסד לאברהם:

צו דער פערטער בקפה זאגט מען דאס:

רחמנא, דערפארעמדיגער פאטער, געדענק אויז דעם
זכות פון משה רבינו דער באגלייבטער מאן, וואס
דו האסט מיט איהם געדרט פנים בפנים. זיין זכות זאל אויז
פיישטען היינט אין הושענא רבא צו דעם גמור חתימה, אז
דו זאלסט קיניגען איבער אויז דיין ליב הייליג פאלק ישראל:
נעימות בימינך נצח:

צו דער פינפטער בקפה זאגט מען דאס:

רחמנא, דערפארעמדיגער גאט, געדענק אויז דעם זכות
פון אהרן הכהן הכהן דער הייליגער מאן, וואס איז גע-
ווען געקליידעט אין אכט בגדי כהונה צו מכפר זיין אויף די
עבירות פון ישראל. זיין זכות זאל אויז פיישטען היינט אין
הושענא רבא צו דעם גמור חתימה אז דו זאלסט גיך קיניגען
איבער אויז, דיין ליעב הייליג פאלק ישראל:

יְי אֲדוֹנֵינוּ מָה אֲדיר שְׁמֶךָ בְּכָל
הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּנָּה הוֹדָךְ עַל הַשָּׁמַיִם:

משלי מוסר

דא אויף דער זיגריגער וועלט, איז
"הכל באין" מיינט איהר אז איה בין
אלעם "וכשאין אני באין", און אז
איה וועל דא ניט זיין, נור בעה"ב
ביים טיהר פון גן עדן, וואו עס גע-
פיגען זיך דיא אבות און אנדערע
גרויסע צדיקים, און איה וועל אויך
וועגען אביינגעקן, וועט מען פרע-

צו דער זעקסטער הקפה זאגט מען דאס:

רַחֲמָנָא, דערבארעמדיגער גאט, געדענק אויז דעם זכות
פון יוסף הצדיק דער גרעסטער מאן און זאקסט
קיניגען גיך און באלד אויף אויז דיין ליב הייליג פאלק ישראל:
צדיק יי בבל דרכיו וחסיד בכל מעשיו:

צו דער זעכסטער הקפה זאגט מען דאס:

רַחֲמָנָא, דערבארעמדיגער גאט, געדענק אויז דאס זעסע
געזאנג פון דוד המלך עליו השלום. מיט מרור
מייטען און פידלען האט ער דערוועקט דעם מארגען-שטער-
רען. צו לויפען דין מיט זיינע שירות ותשבחות. זיין זכות זל
אויז ביישטעהן היינט אין הושענא רבה צו דער גמר חתימה.
במהרה, גיך און באלד זאל קומען דער מבשר צדק און משיח
בן דוד, מיר זאלען קומען מיט גרויס שמחה און פרייד קיין ארץ
ישראל אנזען הייליג לאנד, אזוי וויא עס שטעהט אין פסוק:
ובא לציון גואל, אמן:

לך יי הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד
כי כל בשמים ובארץ לך יי הממלכה והמתנשא
לכל לראש: ותיה יי למלך על כל הארץ ביזם
הוא יהיה יי אחד ושמו אחד: ברוך שם כבוד
מלכותו לעולם ועד:

משלי מוסר

גען: "מי פאן?" - ווער איז דאס קהלת זאגט: "ושבתי אני ואדאה
דארט? ווייל געגען ווי בין איך גאר את כל העשוקים תחת
השמש והנה דמעות העשוקים ואין
גוט געאכטעט.

תַּחֲנָה פֿון לִיכֶט צײַנדען לִשְׁמִינִי עֲצָרַת וְלִשְׁמַחַת תּוֹרָה.

לִשְׁמִינִי עֲצָרַת און שְׁמַחַת תּוֹרָה באַרְף מֶעַן בִּי לִיכֶט צײַנדען פֿאַכען שְׁהַחֲיוֹנָה:

שִׁמְעַתְּ תְּפִלָּתִי יְיָ וְהֶאֱזִינָה לְקוֹל תַּחֲנוּנֵי:

הָעַר צו, ליעבֿער גאט, מִיּוֹן תְּפִלָּה, וואס איך וויל מָהֵאן פֿר
דִּיר און פֿאַרְגַּעֵהם דאס קול פֿון מִיּוֹן גֶּעבֿעט און
בְּקִשּׁוֹת וואס איך וויל פֿאַר דִּיר יַעֲזֹט זאָגן:

שִׁעְרֵי שָׁמַיִם פֶּתַח וַיִּתְּעוּרְרוּ עָלַי רַחֲמֶיךָ:

מֵאֵךְ אויף די מַהוֹיַעֲרֶען פֿון דַּעַם הַיִּמְעַל אַרְיִנְצוֹלֶאזֶען מִיִּי-
גַע רִייד וואס איך וועל פֿאַרְגַּיעסען און עס זאל דַּעֲר-
וועקט ווערען אויף מִיר בִּינֶע פֿיעל דַּעֲרֶפֿאַרעמקייט:

שִׁפְתֵי תִפְתָּח וְרַעֲיוֹנֹתִי לֹא יִהְיוּ נְבוֹכִים:

מִיִּנֶע גֶּעפֿען זאלסט דו עפֿענען, דַּעֲרֶפֿאַרעמדיגער גאט,
איך זאָהל זאָגן פֿאַר דִּיר מִיִּנֶע רִייד, אזוי וויא מֶען
גַּעֲהַר צו זאָגן פֿאַר דִּיר וואס דוּא בִּיסט אַ מֶלֶךְ מַלְכֵי
הַמִּלְכִּים, און מִיִּנֶע גַּעדאַנקען זאלען גִּיט צוּמִישט ווערען:

וְאַל יָבֹא עֲצָב וַיְגוֹן בְּבִתְּנוֹ לְעוֹלָם:

און עס זאָהל גִּיט קומען קיין שום מַרוֹעֲרֶקייט און קיין שום
קלאַג און קיין שום זאַרג אין אונזערע הײַזער בִּיז אוי-

משלי מוסר

דיא גַּעדריקטע און ווי האָבן גִּיט
קיין מַרְיִסמער, מִיר וועלען פֿאַר-
שְׁמַעֵהוּ דַּעַם מֵאַמֵּר דִּוְרָה אַ שְׁשֶׁר:
עֲמִלִּיכֶע סוֹחֲרִים זײַנען גַּעקוּר

לָהֶם מִנְחָם, איך האָב מִיד אַרְמִי-
גַּעקוקט און גַּעזַעֵהוּ דִּיא גִּוּאֵלֶךְ-
מִהאַמֶּען וואס יִעֲרֶען גַּעמִהאן אונ-
מַעַר דַּעַר יוֹן און די מַרְעֲהֶרען פֿון

ביג. מיר זאלען אויך העפען אונזערע יאָהרען אין נחת
און אין פֿרייד:

וְנִתְּנָה חֲשׁוּבִים בְּעֵינֶיךָ וְאֵל תִּפְּרֹד מֵאַתָּנִי:

און מיר זאלען זיין חשוב אין דינע אונזען און זאלסט זיך
קיינמאל גיט אָפֿשיידען פון אונז, אין דעם זכות, וואס
מיר היטען דעם הייליגען יום טוב שמיני עצרת, וואס ער
ווערט גערופען מיט דעם דאזיגען נאמען, וואס באדייט אז
עס איז דיר זיך שווער אָפֿצושיידען פון אונז דיין געליעבטע
פאלק ישׂראל:

רֹאֵה עִם אֱהוֹבֶךָ שְׂשִׁים וּשְׁמֹנִים בְּתוֹרָתָךְ:

מוק און זער, לעבער גאט, וויא דיין געליעבטע מ׳הייערע
פאלק טוען זיך היינטיגען טאג פֿרעהען מיט דיין תורה
אין אלע בתי מדרשים און אין אלע שוהלען:

מִבֶּל בְּרָצוֹן בִּרְכָתִי עַל גְּרוֹתִי שֶׁחֵדְלָקְתִּי:

נעהם און לעבער גאט, מיטן גוטען ווילען זיין בִּרְכָה, וואס
אויך האב געמאכט אויף דיא ליבט וואס אויך האב
אָנגעצונדען לִפְבוֹד דעם הייליגען יום טוב:

וְחִדַּשׁ עֲלֵינוּ אֶת הַשָּׁנָה הַזֹּאת לְמוֹכָה וּלְבִרְכָה:

און בענ׳ אויף אונז דאס יאָהר צו פֿיעל גוטס און בענט-
שונג, מיר זאלען געבענטשט ווערען צווא א גוט לעבען

סלי מוסר

מען אין אן איינפאךר הויז צו געב- טיגען. וויא האבען זיך געהייסען געבען א גוטען מאהל צייט פון פיש- פלייש און טייערע משקאות. אין	דער צייט ווען דיא סוחרים זיינען דארט געווען איז געקומען אן אַהר- מאן. ער האט אָפֿגעגעסען א שטי- קעל פֿערבארט פֿרויט און זיך גע-
--	--

און גוטע פרנסה און מיר זאלען מגדל זיין אונזערע קינדער
צו דיין הייליגע תורה ומצוות ומעשים טובים, אמן:

וַעֲנֵנִי בְּעָלִי וּבְנֵי בְּתוּרְתָּךְ הַקְדוּשָׁה תְּאִיר:

און אזוי וויא איך האב דערלייכט די ליכט ל'כבוד דעם יום
טוב אזוי זאלסטו לייענער גאט דערלייכטען דיא אונזען
פון מיין מאן און מייןע קינדער און דיין הייליגע תורה:

וְנִזְכָּה לְמִים כָּל תַּרְנִ"ג מִצֻּת הַכְּתוּבוֹת בְּתוּרְתָּךְ אָמֵן:
און בזכות, וואס מיר ווייפער געהען היינטיגען יום טוב און
דיא שותףען צו קושען דיין הייליגע תורה זאלסטו אונז
מזכה זיין מיר זאלען מקיים זיין אלע תרנ"ג מצוות וואס
זיינען געשריבען אין דער תורה, אמן סלה:

א תחנה פאר מוסף צו תפלת ג'שם.

איך פארבינד מיר מיט כל ישראל צוזאמען, וואס שטעהען יעצט
פאר דיר גאט און בעטען רעגען אין ארץ ישראל, כדי דיא
פעלדער זאלען וואקסען, די תבואה זאל זיין געדאטען, די פירות זאל
זיין זיין זיין, די פרוקטען זאלען ארויסגעבען אנגעשטאקען ריח, די גראז
זאל זיין גרין און שאף און רינדער זאלען זיך מיט דעם זעטיגען, די
רעגענס זאלען געהען אין דער צייט, אהן א שטורם ווינד, אהן האר-
געז, גיט צו פיעל גיט צו ווייניג, די דארטניגע יודען וועלען זאט זיין
מיט ברויט וועלען זיי קאנען לעהרגען און באוועגן. דיא השפעה פון
ארץ ישראל וועט זיך ציהען צו אונז און חוץ לארץ וועלען מיר גיט

משלי מוסר

זייגט שלאפען. איז מיטען נאכט
זיינען דיא סוחרים אנטלאפען און
דער ארעמאן איז פארבלעבען.
דער בעל הבית איז אויפגעשטאנען
אין דער פריה און איז געגאנגען צו
דיא סוחרים מאהגען געדור פארין
מאהצייט, אבער ער האט בלויז
געפונען דעם ארעמאן. ער האט

בארפֿען אָנקומען איינער צום אנדערען בעטען חֲלִילָה בְּרוּיט, מיר
וועלען זאט זיין פון ביין האנד, וויא דער פֿסוק זאגט: פֿותם את ידך
ומשביע לבֿל חי רצון, עפען אויף ביין האנד און מאך זאט אלע לע-
בעדיגע מיט ביין גוטען ווילען, געלויבט ביסטו גאט, וואס דו ביסט
אין ומפרגם מקרני ראמים עד ביצי כנים. הער צו אונזער תפלה
און זיי ממלא אונזער רצון, אמן:

אליער פון אלף בית אויף שלמחת תורה.

ליעבער גאט, לאזען מיר געניעסען דעם זכות פון אונזער
מוטער חנה, וואס זיא איז געגאנגען אין בית
המקדש אריין תפלה מהאן:

א אָנפֿאנגען וועלען מיר ציא זינגען מיט א הויכע שטימע,
לְכָבוֹד אונזער תורה וואס האט קיין פֿגימה, און אונזער
הייליגען גאט, וואס האט אונז געגעבען די הייליגע תורה
מיט איהרע צעהן געבאט:

ב באשיידען וועל איך דיא זאך קלאהר, אונזער תורה איז
געווען פארבארגען פון בריאת עולם און צוויי טויזענד
יאהר, דערנאך איז זי אונז געגעבען געווארען גאנץ און
גאר:

ג גאט דער אלמעכטיגער האט געטהאן זיינע מלאכים אין
הימל פֿרעגען: זאל איך די תורה ציא די לייט וואס

משלי מוסר

איהם אָנגענומען אלס איינער פון
די סיחרים און ער האט איהם גע-
נומען שלאגען פאר נישט באצאהעלען
פארן עסען און טרינקען פון איהם,
און זיינע חברים. דער אָרעמאן
האט אָנגעהויבען צו וויינען: "וואס
האט איהר צו מיר? יענע האבען
זיך געלאזט וואויר געהן און איך

אויף דער ערד געבען? אזוי באקד ענטפערן אלע גלייך:
נאט, לאז דאך דיין שעהנהייט אין הימערל-רייך:

ד דא זאגט נאט צו די מלאכים: אייהר ענגעל, דיא הייליגע
תורה אייך צו געבען, דאס קאן גיט זיין, איך וועל פון די
וואס אויף דער ערד אויך געלויבט זיין, לאזען זיי וויסען
אז קיינער איז קיין זאט אויף דער וועלט גיט מיין, נאר
איך אליין:

ה הויפּען אן דיא מלאכים צו זאגען צו נאט: דו האָר פון
דער גאנצער וועלט, ווי זאקסטו געבען אַזעלכע הייליג-
קייט צו לייט וואס זיינען פון דער ערד געשטעלט? גיעב
עס אונז ענגעל נאר מיר וועלען זיך באמיהען אין אייהר
גאנץ און גאר:

ו וויא באקד דער אלמעכטיגער נאט טהוט דאס פון זיין
הערען, אזוי באקד ענטפערט ער צו דיא מלאכים: איך
זאג אייך דיא זאך גאנץ קלאהר, אייהר קענט גיט האפען
דיא תורה מן השמים, ווייל אייהר זייט גישט געווען אין
מצרים:

ז זא באקד זאגען די מלאכים: גי, האפען מיר קיין בריחה,
און מיר קאנען גיט האפען דיא תורה, ווייל די צעהן גער-
באט מיט "אשר הוצאתיך ממצרים" פאנגט זיך אן, און
מיר האפען קיין עבודת פרך געטהאן:

משלי מוסר

האב פרויז געגעבען א שטוקער טרור	גוטען טאג און דיא צדיקים זיינען
קען ברויט, לסוף שטראפט אייהר	נאר גיט געהע פון דער וועלט, לסוף
מיר פאר זיי!" פה, אזוי איז אויך	ווערען די צדיקים געשטראפט פאר
מיט דיא רשעים און צדיקים, דיא	די ויגד פון דיא רשעים, אט דאס
ישעים לעבעי אויף דער וועלט א	זאגט קהלתי, איך געה דיא גווארר-

ח וי ומים, הייסט דיא מלאכים געהן פארט, און משה רבי
פערן צו משה צו זיין הייליג ארט, און זאגט צו איהם, מיט
זיין הייליגע שטים:

ט משה גיט זאמען, מיין געמיינע קנעכט, און געה צו מיין
פאלק ישראל גוף און געשווינד, און גיעב זיי דיא תורה
אזוי:

י ישראל מיין פאלק, דיא קינדער פון אברהם יצחק ויעקב,
זאלסטו פרעגן, אויב זיי זיינען גיט דאגעגען, צוא געה-
מען די תורה, וואס איז די בעסטע סחורה:

כ כל ישראל געהמען אויף משה'ן גאנץ פון, זיי זאגען צוא
אז זיי וועלען בלייב אהר זיין, זיי האבען קיין ואף דאנער-
גען, און ווילען גאר גיט פרעגן:

ל יעבער משה, וואהרהאפטער מאן, וואס דער לעבע-
דיגער גאט וועט דיר באפויען וועגען מיר אלץ משה'ן,
ער איז דער איינציגער גאט איבער אלע באשעפעניש,
ער האט אויז געפיהרט איבער דעם ים אין דער מרי-
קענעש:

מ משה רבינו איז געקומען צוא גאט, און געזאגט אז ער
האט ערפיהלט זיין געבאט, און געשעה ונשמע האבען
געזאגט די אידען, און זיינען צופריעדען:

משלי מוסר

טהאמען, די אונזעכטען וואס ווע-
רען געטהאן אונזער דער זון וויא
דיא צדיקים פארניסען מרעהרען
וואס וויא ווערען געשטראפט פאר
פרעמדע זינד, דעריבער פיהרט ער
אויס: "נשבם אני את המתים"—אויף

שעטן גליקליך דיא מתים, די געד-
שטארבענע צדיקים, ווייל אויף יעד-
ער וועלט קריגען זיי גוט אפגע-
צאהלט פאר די קרינודעס וואס זיי
האבען געהאט אויף דער וועלט.

ג' גיט ערגעץ איז קיין פאלק פארהאנדען נור ישראל אליין,
וואס איז אזוי אינטערסאנטעניג פון גרויס ביז קליין, און
פאלגען, ליעבער גאט, דיין הייליגע געפאמט:

ס'מאך זיין וועלען זיי זיך אויף מינע רייד, און אהן אן אינ-
טערשייד, וועלן זיי מקבל זיין, גאנץ שעהן און גאנץ פיי-
ע ענטפערט גט. צו משה: קום אהער מיין הייליגער קנעכט,
רוף מיר צו אהרן און די זקנים און פֿר ישראל גאנץ גע-
שלעכט, איידער זיי געהן צום פארג סיני, זאג זיי באציי-
טען, אז זיי זאלען שטעהן פון ווייטען:

פ' פארקט און מורא באפאלט דיא זקנים, מיט אלע אידען
אין איינעם, זיי שרעקען זיך וויא פארן טוידט, ווען מען
הייסט זיי זיין צום דריטען טאג גרייט:

צ' ציהען טהוען דיא ישראל צום הר סיני, דעם אויסדער-
וועהלטען פארג, זעהען זיין דיא גרויסע וואונדער גאר
שטארק, הייליגען זיך דריי טעג און דריי נעכט, וויא עס
האט געהייסען משה גאט'ס קנעכט:

ק' קליין און גרויס און אלע הייליגע נשמות קומען דארט,
און מיט גרויס מורא און פארקט, זיי אנטפאנגען פון דעם
אלעמעכטיגען גאט זיין גאב, און פארנעהמען זיין זאג:

ר' ריכטיג צוא דער באשטימטער צייט, האבען זיך פארזא-
מט

משלי מוסר

שיפען. אייגע איז נור וואס געק-
מען פון איהר ביינע און די צווייטע
געקט אפ גאד א עייטע ביינע. פיע-
לע מענשען זיינען פערזאמעלט ביים
ברעג וס און מיט פריידען געשריי-

קהלת זאגט ווייטער: "וְיָהִי הַסֵּמֶת
מִיּוֹם הַדָּרֹךְ", דער טאג פון
טוידט איז חשוךער וויא דער טאג
ווען מען ווערט געבוירען רמזש:
אין א האפען שטעהען צווייא

מעלט אלע לייט, דעם זעקסטען אין סיון איז דאס געווען.
דאמאלס זיינען גרויסע וואונדער געשעהן:

ש שרעקליכע דונערן און בליצען האבען אנגעפאנגען, דער
בארג סיני מיט א וואקען פארהאנגען, די אידען האבען
זיך דערשראקען פאר גאט'ס קול, און זיינען אנגלאפען
מיט א מאהל:

ת תיכף האבען זיין דיא מלאכים אומגעקעהרט אויף זייער
ארט, ארום בארג סיני דארט, און געבעטען בשהן ער
זאל זיי זאגען די געבאט, ווייז זיי האבען מוכא פאר דר
שטימע פון גאט:

תחנה לשמחת תורה.

די תחנה זאגט מען שמחת תורה ווען מען קומט אין שוהל די תורה קושען:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאַלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, עִם זֹאהֶל זַיִן דֶּער ווײַ-
לֵען פאר דיר גאט אונזער גאט, דער גאט פון אונזערע עלטער-
רען, דאס עס זאל זיין דיא שעה וואס מיר עפענען דעם ארון הקודש
און מיר קומען קושען דיין לעבע דייליגע תורה, א שעה פון דער-

משלי מוסר

ען באגלייטען זיי די שיף וואס געהט
אפ, ווערענד וועגען דער אנגע-
קומענער שיף איז קיינער בעגייס-
טערט. א קלוגער וואס איז דערביי
געווען האט באמערקט: "שומים
וואס איהר זייגט! פאר דער שיף
וואס איז געקומען בארף מען זיין
מעהר בעגייסטערט וויא פאר דער
שיף וואס געהט אפ. דען וואס קען

מען וויסען וואס מיט דיעזער שיף
האן פאסירען אייפין נעג? זי קען
זיך אנגלאפען אן א פערז און אונז-
טערגען. זי קען בעפאלען ווערען
פון יסודיבערס און פערשיעדענע
סבות און אומגליקען קענען מיט
איהר טרעפען. די שיף אבער וואס
איז געקומען בשלום מיט די פאסא-
זשירען און אנגעלאדען מיט כל טוב

בארמקייט, א שעה פון גענאד, א שעה פון באוויליגונג. עס זאל געדענהן ווערען פאר דיר דער זכות וואס מיר קומען יעצט דיין לעבע הייליגע תורה קושען און זאלסט אונז עפענען טהויערען פון לעבען. טהויערען פון געזונד, טהויערען פון גוטע פרנסה, טהויערען פון גוטע מזל, טהויערען פון גליק, און זאלסט אונז באגליקען אין אלע אונזערע וועגען וואו מיר וועלען זיך קינהרען און ווענדען מיר זאלען קענען דערהאלטען דיין לעבע הייליגע תורה אין איהרע מצוות מיט אלע זייערע פרטים און דקדוקים אזוי וויא דיין ווילען איז און מיר זאלען זוכה זיין צו מגדל זיין אונזערע קינדער צו גאט'ס דינסט. און אין דעם זכות וואס מיר פרענהן זיך אין דעם לעבען הייליגען יום טוב מיט דיין תורה זאלסטו אונז דערפרענהן אונזער הארץ מיט אלעם גוטשען, עס זאהל גיט געשעהן צו אונז אין אלע אונזערע לעב טעג קיין טרויערקייט און קיין קלאג און קיין זיפצען און זאלסט אונז באשירמען פון אונזערע לייד:

משלי מוסר

שְׂמִינַחַת תורה זייען זיך אלע משמח. אפילו פראסטע מענשען, וואס קענען גיט לערנען און פארוועקען גיט א גאנץ יאהר עטוואס לערנען די תורה, טרינקען אויך א פאאר שטעפססאך און געהען א מענצער. פארקעהרט, פראסטע מענשען וואס לערנען גיט היליען אפטמאהל מעהר ווי די בני תורה, וויא רומדים וואס לערנען, דורכין יאהר זעהר פיעל, אין פלוג איז דאך דאס זעהר גיט זיין און דאס זעהט גאר אויס א חילול התורה.

דארף מען ווארעם געגריסען און אויפנעהמען מיט גרויס שמחה. פה, אזוי איז מיט'ן מעושען. ווען א קינד ווערט געבארען ווייס מען דאך גיט וואס ער וועט זיין. אפער וועט ער גאר, חס ושלום, אויסוואקסען א רשע. באריכער איז דער געבורטס טאג גאר גיט אזא חשיבות. ווען אפער א מענטש געהט אנוועק פון דער וועלט פאר גיט תורה ומעשים טובים דארף מען צופרייענען זיין און באגלען גאט. אט דאס זאגט שלמה המלך. "יום המות מיום הולדו".

תורה

תורה, קוק אן ביינע לייענע קינדער, וואס קומען צו קושען
דיר מחמת גרויס לייענשאפט וואס אין זייער הארצען איז
צוא דיר און טהוען זיך אן מיט שעהנע טהייערע קליידער פון ביין
פבוד וועגען. דארום זאלסט דו אויף אונז א גוטען זאגען פאר
השם יתברך, דאס ער זאל אונז געבען א גוט יאהר מיט פיעל ברכות
מיט עושר און פבוד און מיר זאלען זוכה זיין צוא געהען קושען דיא
הייליגע תורה אין בית המקדש, במהרה בימינו:

בשעת מען קושט די תורה זאגט מען דעם פסוק דריי מאהל:

ישקני מנשיקות פיהו כי טובים דוריה מין:

די תחנה זאגט מען ווען מען געהט ארויס פון שוהל:

רבנו של עולם, הערר פון דער גאנצער וועלט, זאלסט אונזעהמען
אלע אונזערע תפלות ובקשות וואס מיר האבען דיר גע-
טראן בעמען אין דער הייליגער שוהל און מיר זאלען חס ושלום גיט
פארשעהמט ווערען, דען מיר געהען שוין יעצט אנוועק פון ביין היי-
ליגער שוהל און מיר פרעהען זיך דערמיט וואס מיר זייגען דא אין
שוהל געווען און מיר האבען געקושט ביין לייענע הייליגע תורה ווס

משלי מוסר

וואס האבען דיעזע מענטשען צוא
הוילען?
א איר א למדן, וועלכער האט
א גאנץ יאהר געלערענט תורה
בהתמדה האט געזעהן וויא א ווא-
סער-טרענער, א גרויסער פראסט-
מאק, האט שמחת תורה געוונגען
און געטאנצט. "וואס איז מיט דיר
דיא שמחה" - האט ער איהם גע-
פרענט - "דיא האסט דען דורכין
יאהר עפעס געלערענט וואס דוא
הוילעסט אזוי?" דער פראסטמאק
האט איהם דערויף געענטפערט:
"בארף איר זיך גיט פרעהען
אין דעם זאג פון מין ברוכערס
חתונה? דוא ביזט דאך מיינער א
ברודער, ווייל מיר זייגען ביידע
קינדער פון אברהם, יצחק ויעקב.
ביי דיר איז היינט חתונה, דו ביזט
דער "בחן תורה", ווייל דו האסט א

זיא ווערט אנגערופען תורת משה. און אין דעם זכות פון משה רבנו
עליו השלום זאלסטו אונז שטארקען אונזערע הערצער, אז מיר זאל
לען חס ושלום קיינמאל קיין אונזעק נויגען פון דעם וועג וואס דיא
הייליגע תורה האט אונז געשטאפען, נאר מיר זאלען קאנען מקנים
זיין אלע מצוות וואס אין דער הייליגער תורה שטעהט, און בזכות
אלע צדיקים און אלע פרומע לייט זאלען מיר זוכה זיין צווי האבען
גוטע קינדער וואס זאלען זיך מיהען אין דער תורה, טאג און נאכט,
און מיר זאלען זוכה זיין איבער איהר אין דער הייליגער שוהל וויי-
דער צו געהן, אמן סלה:

א נייע תחנה לחנוכה.

צו לייגען אלע אבענד פאר חנוכה ליכט בענשען:

אלהינו ואלהי אבותינו, אונזער גאט און דער גאט פון
אונזערע עלטערען. מיר זיינען היינט דם גרוי-
סען יום טוב חנוכה. מיר בענשען ליכט אכט טאג פסדר
אלס אנדענקונג פון דעם קריגעלע בוימלעל מיט וועלכען עס
איז געשעהן אים און אנשטאט איין טאג האט ער געברענגט
אכט טעג. מיר זאגען "הלל" און "על הנסים" און מיר דאנקען
דיר פאר די נסים, גבורות, תשועות ומלחמות וואס דו האסט
א מאהל אין דיעזע טעג געטהאן צו אונזערע אור-עלטערען.
אבער מיר זיינען נישט אימשיטאנד אפצודאנקען דיר פאר דיא
גרויסע חסדים וואס דו האסט דאמאלס געטהאן מיט דיין

משלי מוסר

פיעל ארויס פונקט ווי א חתן וואס
טאנצט ווייניגער פון דיא מחותנים.
איה אבער בין א מחותן צווי דער
חתונה, היליע איה מעהר.

נאנץ יאהר געזעענט, דעריבער
בין איך זיך אויך משמח נאך געהר
פון דיר, ווייל דיין שמחה איז אן
אנגעליכע און דווי צייגסט נישט

פאלק ישראל. ווייל וויפיעל מיר זאלען דיר דאנקען און וויי-
 פיעל מיר זאלען דיר לויבען זיינען מיר אלץ נישט יוצא. איך
 בעט דיר דארפער, הארציגער פאטער אין הימעל, אז דוא
 זאלסט מיר נישט רעכענען פאר א זינד אויב איך האב אדער
 אויב איך וועל היינטיגען חנוכה עפעס פונם זיין און נישט אפ-
 היטען דעם יום טוב ווי געהעריג איז. אפשר האב איך פאר-
 געסען און געמחאן א מלאכה וואס נשים מ'הארען נישט מ'האן
 אום חנוכה, אדער אפשר וועל איך פארגעסען און מ'האן אזא
 מלאכה, זאלסטו מיר מוחל זיין און נישט פארשרייבען עס אן
 ספר הזכרונות פאר א חטא, ווייל איך בין דאך נישט מעהר
 ווי א זינדיגע אשה מיט א שוואכען זכרון און איך קען מ'ך
 נישט איינהיטען פון צו מ'האן אעצדקעס וואס מען דארף נישט
 מ'האן. העקף מיר, אבינו שבשמים, אז איך זאהל זיך נישט
 פארגעסען און נישט מ'האן קיין מלאכה ביי דער שיין פון דיא
 חנוכה ליכט, וואס דאס איז פאר זיי א בזיון און אן ערניע-
 דערויג. העקף מ'ך, מ'ין מאן, מיינע קינדער און פֿר ישראל
 אז אונזערע מזלות זאלען לייכטען אזוי וויא דיא זייערען אין
 דער הייליגער מנורה פון בית המקדש. געדענק אונז שטענ-
 דיג דעם זכות פון דער צדקת חנה און איהרע זיעכען זיהן.
 וועדכע האבען זיך מקריב געווען על קידוש השם, און מ'ה
 מיט אונז שטענדיג נסים, פֿרי לחודות ולחלל לשמך הגדול:

א נייע תחנה לפורים.

צו לייגען אין דער פֿריה צום באוועגן און פאר דער סעודה:

אתה האל עושה פֿקא, דוא ביסט דער גאט, וואס מ'הוט
 וואונדער. מיר פייערען היינט דעם יום טוב פורים
 אדס אנדענקונג אן דעם גרויסען גט וואס דוא האסט אונז א

מאהל געטהאן, ווען המן הרשע האט געוואלט אומבריינגען
און אויסראטען אלע אידען, אין דער סוף איז געווען, אז דיא
אידען האבען געהאט גקמה אן וייערע פיינד און המן און
זיינע קינדער זיינען אויפגעהאנגען געווארען. מיר זיינען זיך
דארפער משמח אין דיעזען טאג און מיר זאגען על הנסים
און מיר דאנקען דיר פאר די גרויסע חסדים, גבורות, תשועות
ומלחמות וואס דו האסט א מאהל געטהאן צו אונזערע על-
טערען אין דיזע טעג. אבער דו גאט ביסט דאך א חכם לבב
ואמיץ כח און דוא העלפסט אונז שטענדיג דורך נסים. ווען
גייט זיינע גרויסע וואונדער און נסים וואס דוא טהוסט מיט
אונז יעדען טאג, יעדע שעה און יעדע רגע, וואלטען מיר גייט
געקאנט עקזיסטירען אויף דער וועלט. אבער אונזערע מוחות
זיינען צו קליין צו פארשטעהן דיא חסדים וואס דוא טהוסט
מיט אונז, און אונזערע אויגען זיינען צו שוואך צו זעהן זיינע
טאג טעגליכע נסים, אזוי ווי די גמרא הקדושה זאגט: "אין
בעל הגם מכיר בנסו", דער מיט וועמען עס פאסירט א גס
זעהט עס גאר נישט און באגרייפט עס גאר נישט. דארפער
בעט איד דיר, הארציגער פאטער אין הימל, אפשיך האב
איד דיר א גאנץ יאהר גיט געדאנקט פאר די פארבארגענע
נסים וואס דו האסט מיט מיר געטהאן, זאל דער על הנסים
וואס איד זאג היינט אנגענומען ווערען פאר דיר אלס א
דאנק פאר אלע נסים, וואס דו האסט געטהאן מיט מיר, מיט
מיין מאן, מיט זיינע קינדער און מיט כל ישראל דיזען יאהר
און אלע יאהרען. און דוא זאלסט אונז, רבוננו של עולם, גיט
רעכענען פאר א זינד, אויב איד, מיין מאן, זיינע קינדער,
אדער וועלכע אידיש קינד דאס איז, האט היינט פון גרויס
שמחה גערעדט אדער געטהאן אנעלכעס וואס איז דיר גיט

לרצון און העלף אונז אז מיר זאלען זוכה זיין לימות המשיח
און מיר זאלען פייערען דעם יום טוב פורים אין ארץ ישראל.
דען ווען משיח וועט קומען וועלען אדע ימים טובים במד
וערען, אבער פורים וועט נישט במל וערען. יראו עינינו
וישמח לבנו, זאלען אונזערע אויגען זעהן און אונזערע הער-
צער זאלען זיך פֿרעהען מיט דעם לעצטען גרויסען גס וואס
די וועסט מיט אונז טהאן, במהרה ביימינו, אמן:

תחנה לפסח נאך ליכט צינדען.

דיא תחנה זאגט מען דיא ערשטע און דיא אנדערע טעג פסח נאך
ליכט בענשען:

די אנדערע טעג פון פסח ביי ליכט צינדען בארף מען נישט זאגען שתיחנינו:

אתה הוא יי האלהים בורא שמים וארץ:

דן ביסט גאט, דער גאט, וואס דו האסט באשאפען די היי-
קע הימלען און די ערד מיט אדע באשעפענעש וואס עס
געפינען זיך אויף דער וועלט:

האזינה ממעון קדשך את שפיכת תפלתי:

פארנעהם פון דיין הייליג וואהנענג מיין געבעט וואס איך
ויל יעצט פאר דיר בעטען און זאלסט בויען דיין אויער צו
הערען די ווערמער וואס וועלען ארויסנעהן פון דיין מויל:

משלי מוסר

שבת של פסח לוינענט מען דיא
שירת אז נשיר, וועלכע
זאגנט זיך אן מיטן פסוק: "אשיבה
יח' בי גאה גאה" איה וועל זינגען
צו גאט ווייל ער איז גרויס גענוא-
רען און אזויא געהט דיא גאנצע
שיבה אלץ שבתים ווענען גאט'ס
גרויסמייט. איז דאך דיא קשוא:

תחנה לפסח נאך ליכט צינדען פי אתה עושה נפלאות בכל עת:

דען דוא גאט, מ'האט דאך מיט אינז וואונדער און נסים
יעדער צייט, דארום מ'האט מיט אונז וואונדער צווא פאר-
נעמקען מיינע רייד, האטש איך ווייס אז איך בין גיט ווערמט
דער צו:

הוצאתנו ממצרים להיות לך עם סגולה:

דוא האט אינז אויסגעצויגען פון מצרים און האט גע-
בראכט אונז דא מצרים גרויסע מכות און שלעך, און אינז
האט אויסדערטועה'לט צו זיין צו דיר א געליעבט פאלק:

לכן אבקש מלפניך שתערב לפניך עתירתנו:

דארום בעט איך דיר דערפארעמדיגער גאט, אז עס זאל
זיין פאר דיר זיעס אינגערע תפלות ובקשות וואס מיר מ'האט
געטען פון דיין לעבען הייליגען געאכפערטען גאטען:

ועלי אמתך הדופקת בשערי הרחמים יתמו רחמיה:

און אונז מיר דיין דיענסט (פלונות בת פלונות) וואס איך קום
יעצט צו קלאפען אין די מ'האט געטען פון רחמים זאלען זיך ער-
וועקען דייןע דערפארעמקייט צו דערפארעמקען זיך אונז מיר
און אונז מיין מאן און אונז מיינע קינדער:

שתבער מעלינו כל מיני קשות ורעות:

אז די זאכט אויסדראמען פון אינז און פון גאר דיין געב

משלי מוסר

ווארום ווערט גיט דערמאהנט אין	על פי השכל תאבדן ווי כאף בארויף
דער שירה דאס וואס די אידען זיי-	געבראכט זינגען? זאגט דער דופ-
גען געווען קעגנט אין מצרים און	דער מניח ז"ל בארויף א משל:
זינגען אויסגעלייזט געווארען, וואס	אויף א חתונה האבען זיך דא

תחנה לפסח נאך ליכט צינדען

פאלק ישראל אלעם בייז אזוי וויא מיר האבען אויסגעראמט
דעם חמץ פון אינגערע הייזער אזוי וויא דוא האסט צו אינז
געבאטען:

ובזכות אכילתנו המצות תשמרנו מלהם עוני:

און אין דעם זכות וואס מיר האלטען דיין הייז געבאט
צו א עסען מצות א גאנץ יום טוב וואס די מצות ווערען אג-
גערופען ארעם ברויט זאלסט דו אינז אפהיטען גאר אינגער
זעכען פון ארעמקייט אין אינגער ברויט.

ותברכנו לפרנסה וכלכלה לשובע ולא לרזון:

און זאלסט אינז בענטשען, ליעבער גאט, מיר זאלען הא-
בען אינגער פרנסה און אינגער שפייז צו זאגן, גיט צו א קיין
הינגער:

ותשמרנו מכל מיני משחיתים ומזיקים:

און זאלסט אינז היטען, ליעבער דערבארמדיגער גאט,
פון אלע בייזע מלאכים וואס זיי פארדארבען און טוהען שא-
דען אזוי ווי דו האסט געהיט צו דיין פאלק ישראל אין מצרים:
ואל תשלוט אספרה בילדי עמך:

און אזוי ווי עס האט גיט געוועלטיגט קיין משחית אין די
בכורים פון דיין פאלק ישראל ווען דיא האסט געטויזט דיא
בכורים פון די מצרים אזוי זאל גיט געוועלטיגען אין אינגער-

משלי מוסר

מחוטנים משמח געווען און אויף	מחוטנים אָנער פון שרדן? א קלוג-
דער שרדן האט זיך געפרעהט, האט	גער מענטש האט בארויף געענט-
אייגער געפרעהט: וועמעס שמחה	פערט, אז דעם שרדן'ס שמחה איז
איז א גרעסערע, די שמחה פון די	א גרעסערע, ווייל ער האט שוין די

דע קינדער דאס קראנקהייט וואס הייסט אספֿרה און אויך
קיין שום שלעכטיגקייט:

זכור זכות דגליך הבאים בים סוף :

געדענק אויז, ליעבער גאט, דעם זכות פון דייע תולות
ישראל וואס זיינען זעלבסט געגאנגען אין דער טיעפענעש
פון דעם ים און האבען בטהון געהאט אויף דיר אז די וועסט
זיי מציד זיין זיי זאלען גיט דערטרונקען ווערען:

ושמרנו שלא נטבע במעמקי מים :

און גיט אויז און אויזערע קינדער מיר זאלען תלילה גיט
דערטרונקען ווערען אין די טיעפענעש פון וואסער:

וכל ימי חקין הבא אל יחרבו הנחרות :

און העקף אויז, ליעבער גאט, אז עס זאל געהן רעגען
אין דער צייט, עס זאל פון דיא היצען פון היינטיגען זומער
וואס קומט גיט געמיגערט ווערען די וואסערן פון די מיינען
וואס דאס פרייגט מיט עס זאל זיין א יקרות:

אנא קבל ברצון את ברכתי על הגרות :

איך בעט דיר, ליעבער דערבארמיגער גאט, זאלסט אן-
געהמען מיטן גוטען ווילען דיא ברכה וואס איך האב גע-

משלי מוסר

די איידען טוען זיי זיינען אויפ-
געלייזט געווארען פון מצרים. הא-
בען פארשטאנען אז דיא גאולה איז
גיט אויף תמיד, אז זייא ווערען נאך
שפעטער האבען א גלות בקל. בא-
ריבער איז די שמחה פון דער גאולה
גיט געטוען קיין פולע שמחה, אבער

שרכנות געלד אפגענומען און ער איז
דערמיט זיכער, וועהרענד דיא
מחיתנים ווייסען גיט אויב דער וווג
טועט עולה לגפה זיין און עס קען
דאך פאסירען אז זיי ווערען שפע-
טער חס ושלום האבען צער פון די
פאאר פאלק.

תהנה לפסח נאך ליכט צינדען

בענטשט אויף. דיא ליכט וואס איך האב אנגעצינדען קבוד
דעם הייליגען יום טוב:

וְתֹאִיר אֶת מְזֻלִי שְׂרָאוֹ שׁוֹנְאֵי וַיְבוֹשׁוּ:

און אזוי ווי איך האב געמאכט דערלייכטען גאר מיין חיוי
מיט דיא ליכט זאלסטו, דערפארמינער פאטער, דערלייכטען
מיין מזל צוא אלעם גוטען אז מיינע שונאים זאלען זעהן און
זאלען זיך שענקען אזוי ווי די מצרים האבען זיך געשענקט
אנטקעגען די ישראל:

וְאֶת עֵינֵי בְעָלֵי זִוְרָעֵי תֹאִיר בְּתוֹרְתְךָ הַקְרוֹשָׁה:

און די זאלסט דערלייכטען דיא אויגען פון מיין מאן און
מיינע קינדער אין דיין הייליגער תורה אין דעם זכות וואס
איך האב געמאכט דערלייכטען מיין שטוב מיט דיא ליכט
קבוד יום טוב:

וְתֹאִיר אֶת חֲשֻבֶת יְרוּשָׁלַיִם וּבֵית מִקְדָּשְׁךָ:

און זאלסט דערלייכטען דאס פינצטערנעש פון ירושלים
און דעם בית המקדש וואס זיי זיינען פינצטער שוין פון אזוי
א לאנגע צייט:

וְנִקְרִיב קֶרְבֵּן הַפֶּסַח בַּמִּזְבֵּחַ עַל הָאֵשׁ:

און מיר זאלען זוכה זיין צוא מקריב זיין דעם קרבן אויף
דעם פייער פון דעם מזבח, במהרה בימינו, אמן ואמן, פון
יהי רצון:

משלי שומר

בער האבען זיי זיך דערמיט מעהר
געפרעהט און געוונגען נעגען
נאמ'ס גרויסקייט.

דאס וואס גאט איז מפורסם געוואר
קען דורך דיא נסים וואס ער האט
געמאכט, האבען זיי געוואוסט, וועט
פערפלייגען אויף עוויג און באריי-

א תַּחֲנָה פֿאַר מַלְאָכִים.

(דעם ערשטען טאג פֿסח פֿאַר מוסף)

בּוֹרָא שְׁמַיָּם וָאָרֶץ! דוּא באַשטעפֿער וואָס דו האָסט באַשאַפֿען הײַ-
מַלְאָכִים און עֲרָב און אַלֶּיךְ וואָס אויף זיי געפֿינען זיך. איינע
פֿון זיינע וואונדערליכע באַשטעפֿעניש איז די מַהוֹי, די וועלט דאָרף
דאָס זעהר גויסלייג האַבען, ופֿפֿרט אין אַרֶץ יִשְׂרָאֵל וואָס דאָרטען
קענענט ווייניג, בעסטען מיר דין גאט, דוּא זאָכסט זיי זעמיגען מיט
מַהוֹי פֿאַר די תּבוֹאוֹת און פֿירות זאָלען זיין זיעס און געשטאַק. דער
וואָס וועט עסען אַפּילו ווייניג זאָהל אַרײַן אין זיינע געדערעס, אַלע
גליעדער זאָלען דערפֿון ווערען שטאַרק, געזונד און קרעפֿטיג, וועלען
זיי האַבען בײַ דיר וואָס מערער צו דינען, וועלען זיי משפֿיע זיין אויף
אונז אַז מיר זאָלען אויף זיין געזונד און פֿריש, מיר זאָלען פֿון קיין
קראַנקהייט חלילה נישט וויסען, מיר זאָלען עסען אַהן דאַנע, אַהן קאפּ
דערקעניש, אַהן האַרץ-וועהטאָג, נאר מיט שטחָה וְשִׁטוֹן, מיט אַ
פֿרעהליכען געמיטה, אַהן פֿלֶה וְשֶׁד:

תַּחֲנָה לְשָׁבוּעוֹת.

דיא תַּחֲנָה זאָגט מען בייַדע טעג שָׁבוּעוֹת נאָך לִיכט בענשען
מיט גרויס פֿונדע!

אַתָּה נְגִלְיָת בִּפְעֻלָּתְךָ עַל חַר סִינִי:

רַבּוֹנוּ יְשׁוּעָה עוֹלָם, דו ביסט אַנשפֿלעקט געוואָרען מיט דעם
וואַלקען פֿון דיין פֿבור אויף דעם פֿאַרג סִינִי צו דיין
לִיעב פֿאַלק יִשְׂרָאֵל צו געפֿען זיי דיא הייליגע תּוֹרָה
היינטיגען טאָג:

בְּקוֹלוֹת וּבְרָקִים וְקוֹל שׁוֹפָר חֹזֵק מְאֹד:

מיט דונערן און פֿליצען ביסטו צו זיי אַנשפֿלעקט געוואָר-

רען און א שטארק קול פון שופר האסטו געלאזט הערען אין דער צייט וואס דו האסט געטאן נידערען אויף דעם הר סיני:

הִרְאִיתָ אֶת גְּבוּרָתְךָ וְחֹדְךָ לְעַם סִגְלָתְךָ:

דוא האסט באוויזען דיין גרויסע שטארקייט און דיין שעהנקייט צי דיין ליעב פאלק ישראל:

אָנָּה יְיָ זַכְּנֵי שְׂאֵשְׁמְרָה אֶת תּוֹרָתְךָ:

איך בעט דיר, דערבארמיגער גאט, זיי מיר מוזע איך זאל היטען דיין הייליגע תורה און דיא תרי"ג מצוות וואס דו האסט אונז געבאטען:

הַצִּילֵנִי מִיַּצַּר הָרָע וְאֶל יִשְׁלוּט בִּי כָּל אֹוֹן:

באשרעם מיר, לעבער גאט, פון דעם יצר הרע איך זאל נישט גאכגעהן נאך זיין ראטה און עס זאל אין מיר נישט גע-וועלטיגען קיין שום אימערעכט אין גאר מיין לעבען:

אֵל רַחוּם עֲזָרְךָהּ בְּחַמִּיד עַל עַם שׁוֹמְרֵי תּוֹרָתְךָ:

דערבארמיגער גאט, דערוועק דיין פיעל דערבארמקייט אויף דיין ליעב פאלק ישראל און געדענק זיי דעם זכות וואס זיי האבען מקבל געווען דיין הייליגע תורה:

יִשְׁמַעֲעֶר וַעֲשׂוּ מִאֲנִי לְקַבֵּלָה וְהֵם קַבְּלוּהָ:

אז דוא ביסט געגאנגען צי דיא קינדער פון ישמעעל און

משלי מוסר

די תורה, ווייל ווען משה איז ארויף אויפ'ן הימלעל מקבל זיין די תורה, האבען דיא מלאכים געזאגט: "וויא קומט א מענטש צווישען אונז?" און זיי האבען איהם געוואלט מויל ניון. האט גאט געמאכט דיא צורה פון

שבועות לייגענט מען די פרשה פון שמן תורה. זאגט דער מדרש, אז ווען מלאכים וואל-מען זיה גיט געווען פארשטעלען פאר מענטשען און קומען צו אברהם, וואלט משה גיט געקענט געהומען

עשו צו געבען זיי די תורה האבען זיי זי נישט געוואלט נעהר
מען, נור דיין לעב פאדק ישראל האבען זי גענומען:

מסרו את נפשם וחייתם על קדושת תורתך:

געדענק אונו, לעבער גאט, וואס פיעל פון דיין פאלק
ישראל האבען איבערגעגעבען זייער זיב און זייער לעבען
וועגען די הייליגקייט פון דיין תורה און דייע געזונט זיי זא-
לען זיי חליקה נישט פארשוועבען:

נשפך דמים במים בראש כל חוצות:

עס איז פארגאסען געווארען זייער בלוט אין יענע צייטען
אזוי ווי וואסער אין אלע גאסען דורך די אומות וואס האבען
געוואלט מאכען איבערפאהרען זיי אויף דיא געזעץ פון דער
הייליגער תורה:

לכן קבל שפיכת תפלתי וועקתי רצה:

דארום בעט איך דיר, דערפארעמיגער גאט, דו זאלסט
אנגעהמען מיין תפלה וואס איך מ'הו פאר דיר פארגיסען און
מיין געשריי פון מיין מויל זאלסטו באויליגען:

ותעלה לפניך לרצון ברכתי על גרותי:

און עס זאג' פאר דיר אויפגעהן צום גוטען ווילען מיין
ברכה וואס איך האב געמאכט אויף די לויכט וואס איך האב
געבענמישט ל'פ'בוד דעם הייליגען יום טוב:

משלי מוסר

געגעסען". דיא מ'זאג'ים ווינען
אראפגעפאלען ביא זיך און האבען
משה נאר נישט געמ'האן. דער דיכ-
גער מגיד זאגט דארט'א מ'ש'ל:
עס איז געווען א שר וואס איז

משה גלייך צוא דער צורה פון
אברהם און ער האט געזאגט צוא
דיא מ'זאג'ים: "שעהמט איהר זיך
נישט פאר דעם מעגישען? איהר זייט
דאך ביי איהם געווען און ביי איהם

וְתֹאִיר אֶת עֵינַי בְּעָלֵי וְזָרְעֵי בְּתוֹרֹתֶיךָ הַקְּרוֹשָׁה :

און דו זאלסט דערלויבטען דיא אויגען פון מיין מאן און
מינע קינדער אין דיין הייליגע תורה אזוי וויא איך האב גע-
טראגן דערלויבטען מיט די ליכט גאר מיין הויז :

וְתַצִּילֵנוּ מִמִּיתָה עַל יְדֵי קוֹלֹת וּבְרָקִים :

און בזכות וואס זיי האבען מקבל געווען דיין הייליגע תורה
וואס זיא איז געגעבען געווארען מיט דונערען און בליצען
זאלסטו אונז באשרמען עם זאל חלילה אונז נישט שאדען קיין
דונער און בליץ :

וְתִבְרַכְנוּ לְפָרְנֶסָה וּבְלִבְלָה מִיָּדְךָ הַמְּלֵאָה :

און זאלסט אונז בענטישען צווא פרנסה און שפייז פון דיין
פולע געבענשטע האנד מיר זאלען חלילה נישט דארפען אן-
קומען צו קיין פֿרעמדען טיש, צו דער גאב פון א פֿשר וָדָם :

וְתִבְרַךְ אֶת פִּירוֹת הָאֵילָנוֹת לְמִזְבֵּחַ וּלְבִרְכָּה :

און זאלסט בענשען, ליעבער גאט, די פירות פון די בוי-
מער וואס דו מוזסט היינטיגען טאג משפֿטן צו גוטס און צו
בענשונג אז די בוימער זאלען אויסציהען פיעל פֿרוכט :

וְתַחֲיוֹנָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבָךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים :

און אינזערע אויגען זאלען זוכה זיין צו זעהען אין דיין
אימקעהרען זיך קיין ציון מיט גרויס דערבארמקייט :

משלי מוסר

געווען א גרויסער חשוב ביים מלך.
דער מלך האט געהאט א בן יחיד
און דעם שר האט אויסגעווינען אז
ער איז מעהר באלעבט ביים מלך
ווי זיין איינציג קינד און ער האט
זיך אזוי געעריהמט פאר זייטען. דער
בן מלך האט זיך דערוואוסט, אז
דער שר געעריהמט זיך אזוי און ער

תֹּרֶה תֹרֶה עֲמָדִי גַא לִפְנֵי אֵל שׁוֹכֵן מְרוֹמִים:
 תֹּרֶה תֹרֶה, שְׁטַעַל זֶה אַ גֵּיעֲדֵר פֶּאָר גָּאט וואָס ער
 רוֹהט אִין דִּי הויכע הויכען און זײ אַ גוטע מליצה פֿאר גאט
 אונז אויסצולייזען:

וְהֵעֲלִי אֶת תְּחִנוֹתֵינוּ לִפְנֵי כִסֵּא כְבוֹדוֹ:
 און בְּרִינג אויף אונזערע תְּפִלּוֹת וּבִקְשׁוֹת פֿאר זײַן כִּסֵּא
 הַכְּבוֹד ער זאל זײ מַקְבֵּל זײַן בְּרָצוֹן און זאל מַמְאֵל זײַן אונז
 זענען בִּקְשׁוֹת וואָס מיר שווען איהם תָּמִיד בְּעֵטֶען:
 שְׂיֵאִיר אֶת מִזְלֵנוּ לַיְשׁוּעָה וּלְרוֹחָה:

אז ער זאָהָל דַּעֲרִיכְטען אונזער מוֹד צוא אַ גוטע הילף
 און צוא בְּרִיטְקײט. אונזער פֿרִנְסָה זאל אונז גרינג אָנקומען
 און אײַך און מײַן מאן זאָלען מיר זוכה זײַן צו מַגִּידל זײַן אונז
 זענען קינדער צוא דער הייליגער תֹּרֶה בְּזִכּוֹת אַבִּוּתֵינוּ
 הַקְדוּשִׁים אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, אָמֵן וְאָמֵן, כֵּן יְהִי רָצוֹן:

א תורה ליעד פון יטבועות.

זאגט דִּי תֹרֶה הַקְדוּשָׁה: צוויי טויזענד יאָהר איידער דיא
 וועלט איז באשאפען געווארען, האט מיר מײַן פֿאָר
 שטעפער באשאפען און מאכען געבארען, פֿאר צוויי און

משלי מוסר

איז פון עגמט גפֿש געווארען זעהר
 מרה שחורה. מען האט געבראכט
 גרויסע רופאים און זיי האבען גע-
 זאגט, אז דיא איינציגע רפואה צוא
 זײַן קראנקהייט איז, מען זאל איהם
 מאכען צום לאבען. דער מלך האט
 זיך אן געהאלטען מיט זיינע
 מקורבים און זיי האבען איהם גע-
 ראטען, אז ער זאל הייסען יענעם
 שר דעם בעריהמער ער זאל זיך
 פארשטעלען פֿאר א בער און פֿאר
 בען קונצען פֿאר'ן כֵּן הַמֶּלֶךְ איז געווען

צוואנציג דורות, און פאר די שני מאורות. איך האב אין מיר
צעהן געפאט, ווער עס וועט דאס האלטען וועט נישט קומען
צו א שאנד און שפאט. איך ווער דאס וועט וויסען וואס אין
מיר איז געשקאטען, זיין אויביג לעבען וועט ער דורך מיר
געניסען. איך לאז איך מיינע צעהן געפאט פארשטעהן גער
בען, וועט איינער וויסען דעם וועג וואס פיהרט צו א לאנגעם
לעבען:

דאס ערשטע איז:

אנכי, איך בין גאט אל"ן, און אויס מצרים האב איך איך
אויסגעצויגען דורך געשריי און דורך געוויין. ראדום
געטערסטו דעם איינעם גאט צו האלטען, דען פון דינעם
וועגען ישראל האב איך דעם ים געשפאלטען:

דאס צווייטע איז:

לא יחיה, זאלסט נישט מאכען קיין פיגור און קיין בילד, נאר
איך אה"ן זאל זיין דיין ציערונג און דיין שילד, דו זאלסט
זיך פאר זיי נישט בוקען וויא א קנעכט, דען פרוך הוא וועט
דיין פיערטען געבורט מ'האן רעכט:

דאס דריטע איז:

לא תשא, דו זאלסט ביי גאט'ס נאמען נישט פאלש שווערען,
זאלסט גאט'ס געפאט האלטען און צוהערען, דען ווען

משלי מוסר

ער וועט דעם שר דערקענען וועט
ער געוויס לאכען. דיעזער מיטעל
איז געמאקט געווארען. דער בן יחיד
האט אויס געמאקט געלאכט
און ער איז געהיילט געווארען. ווען
דער שר איז ארויסגעגאנגען האט
ער געזאגט צו א אנדערע שרים:
אצינד בין איך מודה אז דער מלך
לעבט זיין ווען בעסער וויא מיר,
ווייל צוליב זיין געזונטהייט, האב

ניט וועסטו האבען א שילעכטען סוף, און באקומען א שווער-
רע שטראף:

דאס פיערטע איז:

זכור, דעם שבת זאלסטו געדענקען און היטען, דען דאס
איז איינע פון דיא גוטע זיטען, זעקס טעג זאלסטו דו
טהאן דיין מלאכה, וועסטו האבען מזל און ברכה:

דאס פינפטע איז:

כבוד, זאלסטו עהרליך האלטען דיין פאטער און מוטער, ווט
דיר גאט דער גומער, שענקען לאנג לעבען, און אל-
דאס גוטס געבען:

דאס זעקסטע איז:

לא תרצח, דו זאלסט ניט מארדען קיין מענשען, וועט דיר
דער גרויסער גאט בענשען, ווען אבער דו וועסט פאר-
ניסען פלוט, וועט דיר זיין אויף ביידע וועלטען ניט גוט:

דאס זעבעטע איז:

לא תנאף, דו זאלסט ניט מונה זיין, דיין גוף און נשמה זא-
לען זיין היין, לאז זיך נישט פון שטן פארפיהרען, וועט
מיט דיר קיינע זילעכטעם פאסירען:

משלי מוסר

איז דא צוליב דעם וואס דיעזער האט
זיך מצער געזען וואס קיין אירחים
קומען ניט, האט איז דא געמוזט
פארשטעלען פאר מענשען און עסען
ביי איהם. די מלאכים האבען דאן
איינגעזעהן, אז א צדיק איז מעהר
יחסן ווי זיי און זיי האבען דרך ארץ
באקומען פאר משה'ן:

איז דא געמוזט באריש מאבען און
זיך פארשטעלען פאר א בער:
פך, אזויא איז געווען מיט דיא
מלאכים, ווי האבען געדענקט אז זיי
זיינען ביים רבנו של עולם גרע-
סערע יחסנים ווי די מענשען, אפילו
דיא צדיקים, האט גאט זיי גיציגט
אברהם'ס צוה און געזאגט: "זעהט

דאס אָפּטע איז:

לא תִּגְזַב, דו זאלסט נישט גנב'ענען און נארען יענעם, וועסט
דו נצוד ווערען פון גהינום, פאלג וואס איך זאג און גיב
קיין פאלשע מאס און וואג:

דאס צווייטע איז:

לא תַּעֲנֶה, דו זאלסט קיין פאלש עדות נישט זאגען, וועסטו
זיך נאכהער נישט האבען צו א פאקלאגען, דו זאלסט
שטענדיג זיין עהרליך אין באשיינדען, און אויף קיינעם
קיין שלעכטס נישט ריידען:

דאס צעהנטע איז:

לא תַּחֲמֹד, צו גלוקסטען דיין חבר'ס הויז און ווייב האסט דו
קיין רעכט, אויך נישט זיין דיענסט און זיין קנעכט, אלעס
וואס באלאנגט צו דיין געזעלען, מ'הארסטו נישט וועלען:

זעהר אישעהנע נייע ויתנה פאר דיא וואס
האבען קינדער אדער קרובים אין מלחמה.

מִלֶּךְ מלכים, רם על רמים, קעניג איפער אלע קעניגע און
העכסטער איפער אלע העכסטע. דו גרויסער גאט,
אלמעכטיגער גאט, וואס דו ביסט בעטימולט מיט פיעלע
טימולען און מיט שלש עשרה מדות, ביזט אויך בעטימולט
מיטן נאמען "איש מלחמה", דער הארר, דער פיהרער פון
מלחמה. קיין מלחמה ווערט נישט אהן דיין הייליגען רצון און
קיין מלחמה ווערט נישט געוואונען אדער פארלארען סיידען
עס ווערט אזוי גזר פון דיין הייליגען נאמען. אפה דו הי

אָשר בִּידֶךָ נֶפֶשׁ כָּל חַי, דוא בִּיסט דער גאט, וואס אין דיין האַנד איז דאס לעבן. דיא נִשְׁמָה פון יעדע לעבנדיגע בא-שעפעניש. קיין מענש שטארבט נישט, ווערט נישט באשעדיגט אין גוף און צוקלאפט אפילו נישט א פינגער סיידען עס ווערט אויף איהם אזוי גנור פון הימל. ווען א סאגדאט ווערט גע-הרגעט אדער פארוואונדעט אין א מלחמה איז עס אזוי אנג-געשריעבן און גע'חתמ'עט געווארען ראש השנה און יום כפור, אזוי ווי מיר זאגען אין ונתנה תוקף: מי בתרב, ווער עס זאל געשטראפט ווערען מיטן שווערד און ווער דורך אן אנדער זאך, ווייל הרבה שלוחים במקום, גאט פרוך הוא הט א סך שלוחים, א סך וועגען וויא אזוי צו שטראפען דעם זינ-דיגען מענשען:

רבוננו של עולם, איך דיין דיענסט, וואס שטעה איצט און בעט פאר דיר, האב קינדער (קרובים) אין דער איצ-טיגער מלחמה. מיט זייער געהן אין מלחמה האבען זיי מקום געוון אמצוה, ווייל די גמרא הקדושה זאגט: דינא דמלכותא דינא, דער דין פון דער מלוכה, דיא גזירת המלך איז א דין וואס מען איז מחויב אויסצופאלגען אקראט אזוי וויא א דין פון דער וועלט, פון דעסוועגען ווייס איך, אז דאס האבען זייערע זינד גורם געווען, אז זיי זאלען געשיקט ווערען אין מלחמה און זיי זאלען דארפען ווילענדיג אדער נישט ווילענדיג שיעסען און טוידטען אדער פארוואונדען מענשען, אזוי וויא די גמרא הקדושה זאגט: מגגלון זכות על ידי זכאי וחובה על ידי חייב, דיא הייליגע השגחה פון הימל פרייגט גוטעס דורך א גערעכטען און שלעכטעס דורך א שולדיגען. דערי-בער בעט איך דיר, ליעבער גאט, מחל וסלח, זיי מחל און פארגיב די זינד פון מיינע קינדער (מיינע קרובים) וואס זיי-

גען איצט אין מלחמה און זאל קיינער נישט געטוידטעט אדער פארוואונדעט ווערען דורך זייערע הענט. שיק אויף דינע גוטע מלאכים אז זיי זאלען זיי באשיצען פון דיא קוילען און פון שווערד פון שונא. העקף זיי. טאטע זיעסער, אז זיי זאל לען קומען פון דער מלחמה בשלום אהן א מום און אהן א פלעק פון זינד אויף זייערע נשמות.

וואס נגזר עליהם, און אויב עס איז חס וחלילה אויף זיי נגזר געווארען פון בית דין שר מעלה אז זיי זאלען געטוידט-טעט אדער פארוואונדעט ווערען, איז דאך תשובה, תפלה וצדקה מעבירן את רע הגזירה, און היות אזוי ווי מיינע קינדער (מיינע קרובים) און אלע אידישע קינדער האבען דאך בייא אזא קריטישע צייט געוויס א הרהור תשובה, און אויף, דיין דיענסט, טהו איצט תפלה פאר זייא, און בין זיך מתחוב צו געבען צדקה פון זייער טונג, דעריבער זאלסטו גאטעניג, מבטל זיין דיא גזירה רעה און דו זאלסט מיינע אייגענע און אלע אידישע קינדער וואס זיינען אין דער מלחמה פארשריי-בען לחיים ולא למות, לברכה ולא לקללה, אום זייערע וויי-בער זאלען נישט פארבלייבען אלמנות און די קינדער יתומים, מאך וואס שטעלער שלום צווישען די שטרייטענדע פעלקער און קיין מענשען-בלוט זאהל מעהר נישט פארגאסען ווערען, ווייל דו איינער און מעהר קיינער קאן דאס באווייזען, ווארום אזוי וויא דו ביסט אן "איש מלחמה", אזוי ביסטו אן "עושה שלום". זאהל דעריבער, רבוננו של עולם, אנגענומען ווערען מיין תפלה און דיא תפלה פון אלע אידען, וואס מיר בעטען עמליכע מאהל אין טאג: "עושה שלום במרומיו הוא יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן".

תַּחֲנֵה חֲדָשָׁה פֶּאֶר אַ פֶּרֹזִי וְוֹאֵם הָאֱלֵם זִיךְ אויף ביי קינדער.

רַבּוֹן הָעוֹלָמִים, הָאֵר פֿון אַלע וועלטען, מיר אַלע מענשען
פֿון דער וועלט, זיינען דייןע קינדער, אזוי ווי מיר
רופֿען דיר אַין אינגערע הייליגע תּפֿלות „אַבינו מִלְכֵּנו“, אונז-
זער פֿאַטער און אינגער קעניג, מיר זיינען דעריבער אַלע
פֿערפֿליכטעט צו פֿאַלגען דיר, מורא האָבען פֿאַר דיר, אָפֿ-
געבען דיר כּבוד און טהאָן דייןע געפֿאַטען, אזוי ווי דו האָסט
אונז אָנגעזאָגט אַין דיין הייליגע תּוֹרָה, דיין הייליגער רצון
איז אויף, אז מיר זאָלען עהרליך האַלטען אינגערע מענשליכע
עלטערען, וועלכע האָבען אונז געבראַכט אויף דער וועלט
דורך דייןע גרויסע גנאָדען, אזוי ווי דו האָסט אָנגעזאָגט אַין
דייןע הייליגע צעהן געבאָט „כִּבֹּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמֶּךָ“, דו
זאָסט עהרליך האַלטען דיין פֿאַטער און מוטער, אַיך ווייס
גוט, אויב אַיך בין שטענדיג יוצא געווען פֿאַר דיר, הימעל-
שער פֿאַטער, און פֿאַר מײַן פֿאַטער און מוטער, וואָס האָבען
מיר אויף דער וועלט געבראַכט, ערצויגען, געזאָרגט פֿאַר
מיר און געמאַכט מיך פֿאַר אַ מענשען, אַיך בין דאָך גוט
מעהר ווי אַ זינדיגער מענש מיט אַ יצר-הָרָע, וואָס פֿיהרט
ארויף אויף אלעם בייזען, אָפֿשר בין אַיך געשמוּדליכעלט גע-
וואָרען און גוט מַקִּים געווען די מצוֹה פֿון כּבוד אָב וָאִם ווי
געהעריג איז, אָפֿשר האָב אַיך געטהאָן זאָלען וואָס איז זיי
גוט געווען לרצון, אָפֿשר האָב אַיך מיינע עלטערן פֿערשאַפֿט
עגמט-נפֿש, אָפֿשר האָב אַיך זיי אויס-כּבוד פֿערשאַפֿט, געט
אַיך דיר, אַב הַרְחָמִים, דערבאַרעמדיגער פֿאַטער, שמוֹרָאף
מיך גוט איצט מיט מִדָּה בְּנִגֵּד מִדָּה.

תחנה פאר א פרוי וואס איז ביי קינדער

איך, דיין דיענסט, וואס שטעה דא איצט פאר דיר, דארף איצט אנקומען צו די חסדים פון מיינע קינדער. איך דארף זיך ביי זיי אויפהאלטען און אן זיי איז אפהענגיג מיין לעבען און עקזיסטענץ. בעט איך דיר, גוטער פאטער אין הימל, חזקם ואמצם, שטארק זיי און פעסטגיג זיי, שטארק זיי אין פח, אז זיי זאלען זיין געוונד און זיי זאלען קענען פער- דינען גענוג אויף זייערע אייגענע הצטרכות און אויף מיינע הצטרכות, און שטארק אויך זייערע הערצער, אז זיי זאלען מיד האלטען עהרליך, אז זיי זאלען מיר געבען ברויט, א שוך און א קלייד בסבר פנים יפות, מיט א פֿרעהליך פנים און מיטן גאנצען הארצען און איך זאל חלילה נישט זיין אויף זיי א לאסט. מיר לעבען אין אזא צייט וואס מאנכע קינדער האלטען נישט עהרליך זייערע עלטערען. אפשר איז עס דער ארט גורם, בעט איך דיר גאט, גיב מיינע קינדער און איי- ניקלאך א זינען, אז זיי זאלען מיד לעב האבען, אז איך זאל זיי זיי האבען אזא חן, אזוי ווי זיי האבען ביי מיר, אז זיי זאלען זיך חלילה נישט שעהמען מיט מיר און איך זאל זיך נישט זארפען שעהמען מיט זיי. חן בלבם רִבְבִּין וְלֹא שֶׁבִיר גיב אריין אין זייערע הערצער שכל צו פטרשטעהן און צו קלוג זיין, אז זיי זאלען מיד האלטען בכבוד, אז זיי זאלען נישט טהאן אנעל- כעס וואס איז געגען מיין דאז און דיין הייליגען רצון. איך זאל, רבונו של עולם, נישט זיין אנגעווארפען אויף זיי און זיי זאלען מיד נישט האלטען פאר איבעריג ביי זייער מיש, אזוי ווי זיי זינען קיינמאל נישט געווען איבעריג ביי מיין מיש. העלף דערבארימדיגער פאטער, אז זיי זאלען ארע געהן אין דייענע דרכים און איך זאל ביי זיי האבען מיין שפיז בנחת וְלֹא

בצער. איך זאל חלילה נישט האבען קיין עגמתי-נפש פון זיי
און זיי פון מיר און גור שלום ושלחה זאל הערשען אין זייערע
הייער און קיין בייז זאל זיי קיינמאל געשעהן.

און טאמער וועלען זיי חסד-שלום געשטרויכעלט ווערען
און מיך נישט האלטען ווי געהעריג איז, אדער נישט נוהג-כבוד
זיין מיך ווי טען דארף, בעט איך דיר, אב הרחמים והסליחות
אז דו זאלסט זיי פערנעכען זייער זינד און חסד-שלום נישט
שטראפען זיי צוליעב מיר. אויב חלילה, די שעה זאל קיין
שעה נישט זיין, עס וועט גגזר ווערען ביי דיין בית-דין של
מעלה, אז מיינע קינדער אדער אייניקלאך זאלען געשטראפט
ווערען צוליעב מיר, בעט איך דיר, הארציגער פאטער אין
הימעל, אז דו זאלסט בעסער מיך שטראפען פאר זייער זינד
און זיי זאל קיין בייזעס געשעהן, אמן ואמן.

א נייע תחנה פאר אן עגונה וועמען דער מאן האט פערלאזען.

אב הרחמים שוכן במרומים, דערבארימדיגער פאטער וואס רוהט
אין די הימלען. דייןע אויגען זייגען דאך שטענדיג אפען און
דו קוקסט און דו גיבסט אכטונג אויף אלע דייןע בעשעפעניסען און
מכל-שכן אויפ'ן מענטשען וואס איז בעשאפען געווארען אין דיין געד-
שטאלט, גיב אויך אכטונג אויף מיר דיין דיענסט און זעה מיין פיין.
העלה מיך, גאטעניו, אין מיין גויט און טהו נישט אפ דיין חסד פון
מיר, אזוי ווי דו טוקסט נישט אפ דיין חסד פון אלע דייןע ברואים.
ורחמיו על כל מעשיו, דיין רחמנות איז אויף אלעס וואס דו האסט
בעשאפען, האב-זשע אויף מיר אויך רחמנות און פערנעכען מיין
תפלה און ענטפער מיר ווען איך רוף דיר.
דו האסט, רבנו של עולם, אנגעזאגט אין דיין הייליגע תורה

אז מענטשען זאלען חתונה האבן און בריינגען דורות אויף דר וועלט.
 איך האב ערפילט ביין הייליגען ווילען און איך האב חתונה געהאט
 בדת משה וישראל אזוי ווי דו האסט געפאטען. מיין זיווג איז אפער
 גיט עולה לזפה געווען און מיין מאן איז פון מיר אנוועק און מיר איז
 גערגעלאזט א לעבעדיגע אלמנה אדער אן עגונה. איך ווייס, גוטער
 גאט, אז דו אליין ביזט דער אמת'ער מזונג ויוגים, אז אהן ביין היי-
 ליגען ווילען ווערט קיין שידוך געשלאסען, אפער מסתמא בין איך
 ביי דיר גיט ווערטה געווען, מסתמא האבען מיינע זינד גורם געווען
 אז איך זאל פערלירען דעם חן אין מיין מאן'ס אויגען און ער זאל מיר
 איבערלאזען אן עלענדע און אן אומגליקליכע. איך בין איצט אזוי
 ווי א צובראכענע שיף אין מיטען ים. איך האב גיט צו וועמען צו
 קעהרען זיך און ווענדען זיך. איך האב גיט פאר וועמען מיין ביטער
 הארץ אויסצורעדען, גור פאר דיר אל טוב וסלח, גוטער גאט און
 פערגעבער.

אב הרחמים והסליחות, פאטער פון ערבארמונג און פערציי-
 הונג. אפער האב איך פאר דיר עפעס געזינדיגט פאר מיין חתונה,
 אפער האב איך זיך גאך מיין חתונה גיט אויפגעפיהרט פינקטליך ווי
 א אידישע טאכטער דארף זיך אויפפיהרען, אפער האב איך גיט
 ריכטיג אפגעהיט די אלע מצוות און דינים וואס דו האסט אונז
 פרויען געגעבען, אפער האב איך געזינדיגט געגען דיר און געגען
 מיין מאן מיט א בייזע מחשבה, חסד'שלום, און דערפאר האסטו
 מיר געשטראפט, בעט איך דיר אל רחום וחנון, האב רחמנות און
 פערגיב מיינע זינד און קעהר אום דאס הארץ פון מיין מאן צוריק צו
 מיר. טאמער האב איך געגען איהם עפעס פערזינדיגט, טאמער האב
 איך איהם גיט געהאלטען בכבוד אזוי ווי א אידישע טאכטער דארף
 האלטען איהר מאן, מאך איהם, רבונג של עולם, פערגעסען די עולות
 וואס איך בין געגען איהם געגאנגען און זעה אז איך זאל צוריק גע-
 פיגען לייטעלינקייט אין זיינע אויגען אזוי ווי איך האב געהאט

לִימְזֹעַ לִיגְקִיט אין זײַנע אויגען אין דעם טאג פון אונזער חופה.
קעהר צוריק אום זײַן ליעבשאפט צו מיר און זאל אויף אונז מקוים
ווערען ווי עס שטעהט געשריבען אין דיין הייליגע תורה: „והיו
לבשר אחד“, מאן און נייב זאלען זײַן אזוי ווי איין גוף, און גור שלום
ושלום זאל ביי אונז הערשען פֿל־זמן מיר וועלען לעבען.

אויב אימער איז שולדיג אין מיין אונגליק, אויב שלעכטע
מענטשען האבען מיין מאן אראפגעפיהרט פון דרך הישר, אויב ביזנע
צינגער האבען איהם אפגעקערט פון מיר, פערלאנג איך ניט חלילה
אז דו, פאטער אין הימעל, זאלסט זיי דערפאר שטראפען. אבער
איך בעט דיר, אז דו זאלסט אומקעהרען זייערע הערצער צו גוטען
און זיי זאלען מיר מעהר ניט שטעהן אין וועג און ניט שטערען מיין
מאן צו קומען צוריק צו מיר. שטארק, רבונג של עולם, זיין הארץ
און די הערצער פון מיניע שונאים, אז זיי זאלען וועגען מיר קיינע
שלעכטעס ניט דענקען און איך זאל אויסלעבען מיניע יאהרען מיט
מיין מאן אין גליק און איז פריעדען, אמן סלה.

**א נייע תחנה פיר אמעריקא ווען מען הערט
שלעכטע בשורות פון דער אלטער היים.**

רבונג של עולם, דו ביסט דאך א דין אמת און דו מדיסט
משפטן די וועלט מיט גערעכטיגקייט. דו שטראפסט
די זינדיגע פאר זייערע זינד און דו באצאהלסט מיט גיטעס
צו דיא וואס טהוען דיין ווילען. קיין ואך געשעהט נישט אהן
דיין הייליגען רצון און אי גיטעס אי שלעכטעס קומט פון דיין
האנד, דעריבער האט אונז די גמרא הקדושה אנגעזאגט, אז
מען דארף דאנקען און לויבען גאט פאר שלעכטעס אזוי ווי
פאר גיטעס. אונזערע חכמים האבען אויך באשטימט דיא
ברכה „ברוך דין אמת“ וואס מען דארף מאכען ווען מען
הערט חלילה א שלעכטע בשורה. מיר הערען איצט דא אין

אמעריקא גיט קיין גוטע בשורות פון דער אלטער היים און
איד גיעב דיר, רבוננו של עולם, א שבת והודיה ווייל די ביזט
דאך א שופט צדק און דוא ווייסט וואס דוא מ'האט און מען
מ'האר גיט נאכקלעהרען נאך דינע מדות:

אבער אב הרחמים והסליחות, אויב זייערע זינד דארט
האבען גורם געווען אז דוא זאלסט זיי שטראפען,
זאלסטו זיי מוחל זיין און זיי משפט'ן ב'חסד וברחמים צוליעב
דעם זכות פון אויגעזעע אבות הקדושים, וועמעס נשמות עס
זיינען שוין לאנג אויסגעלייטערט און צוליעב דעם זכות פון
דיא צדיקים און חסידים פון איצטיגען דור. אויב וועדער זיי
ווערען דארט געשטראפט פאר אויגעזעע זינד דא אין אמע-
ריקא, בעט איד דיר גאט, ס'לח לנו, מ'חל לנו, ב'פ'ר לנו, פאר-
גיעב אויז און זיי אויז מוחל און זאלען אויזשודיגע גיט ליי-
דען פאר אויגעזעע חטאים. באהיט און באשירם, הארציגער
פאטער אין הימל, מינע אייגענע קרובים, בעקאנטע און
פל' ישראל, פון אל דאס בייז. באשיץ דארט אלעמען אויג-
טער דינע פליגעל און זאלען זיי גיט וויסען פון קיינע רדיפות,
פון גירושים, פון הינגער גויטה, פון קראנקהייט און פון קיינע
צרות. באהיט און באשירם אלע אויגעזעע שוועסטער און
ברידער אויף יענער זייט ים פון פאנגראמען, גירושים, פער-
פאלגונגען, שרפות און מגפות. גיעב אריין אין דיא הערצער
פון די מלכים און שרים א געדאנק אז זיי זאלען זיך באנעהן
מיט אידישע קינדער מיט גוטען און מ'הו אפ די שונאת חנם
פון פעלקער צו אויז. שטעמפעל דיין פאלק ישראל מיט דיין
היידיגער חתימה אין זאג און אויז אלעמען מקוים ווערען
דער פסוק: "ו'ראו ב'י שם ה' נקרא עליך ו'יראו מ'מך" און מיר
זאלען נאר הערען בשורות טובות מעפ'ה ועד עולם:

תַּחֲנָה פִּיר אַ פֶּרוֹי וואס זאמעלט צדקה.

רבונו של עולם, אלה צויתנו, דו האסט אונז פארזאגט אין דיין הייליגע תורה: „פֶּתַח תִּפְתָּח“ און „נָתַן חֶתֶן“, דו זאסט עפענען דיין האנד אין דו זאסט געבען דעם אָרעם-מאן וואס איהם פֿעהלט. צדקה געבען, רחמנות האבען אויף אַרײַמע אונגליקליכע איז איינע פון דייןע הייליגע מדות, ווייל דו ביזט דאך א רחום וחנון און דו האסט רחמנות אויף אלע דייןע באשעפענעש. דאס וואס דו זאסט שטראפסט איינעם מיט אָרעמקייט טהוסט דו עס גיט חס ושלום אויס שלעכטס, אויס אַכזריות, נאר אויס ליעבשאפט, אזוי ווי אין פסוק שטעהט: „את אשר יאהב ה' יוכיח“, וועמען גאט האט ליעב יענעם שטראפט ער. און דעריבער, ווייל דו האסט דעם אָרעמאן ליעב דארפֿען מיר איהם אויך ליעב האבען און איהם העלפֿען און שטיצען מיט אלע מעגליכקייטען. צדקה איז איינע פון דיא דריי זאכען, וואס מעבירן את רוע הגזרה, ווען עס ווערט חס וחלילה גגור אויף א מענשען שלעכטעס, קאן ער זיך אויסקויפֿען מיט צדקה. דעריבער אפֿשר זיינען שטענדיג פֿאַראַן אַרײַמע לײַט, אזוי ווי אין פסוק שטעהט: כִּי לֹא יִחַדֵּל אֲבִיוֹן מִקֶּרֶב הָאָרֶץ“, פֿירי מוזט זיין אנדערע מיט דער מצוה פון צדקה. אפֿער אזוי ווי גיט אלע זיינען פֿאַרמעגליך צו געבען גענוג צדקה, איז זאמלען צדקה, מאכען אנדערע צו געבען צדקה אזוי גיט און נאך בעסער וויא אללין געבען, אזוי ווי די גמרא הקדושה זאגט: „גדול המעשה יותר מן העושה“, דער וואס מאכט אימיצען צו טהאן א מצוה איז נאך גרעסער וויא דער וואס טהוט אללין די מצוה. איה, דיין דיענסט, וואס

שטעקט יעצט פאר דיר, האב אויף זיך גענומען אזוי וויא א
גדר צו זאמלען צדקה און העלפען ארימע און נויטליידענדע
און דו גאט ביזט מיין עדות, אז איך טהו דאס מיטן גאנצען
הארצען לשם מצוה און גיט לשם כבוד חס ושלום. געט איך
דיך, האל הטוב והמטיב, אז דו זאלסט מיט מיר טהאן חסד
און שטארקען מיין הארץ, אז איך זאהל אויך אזוי וויא דו
שטענדיג זיין אלליין גוט און טאן גוטעס מיט אנדערע. חזקני
ואמצני, שטארק מיר און פעסטגיג מיר, אז איך זאל זיך קא-
נען עוסק זיין אין דיעזער מצוה פֿל זמן איך וועל לעבען:

הנני מפלת תחנתי דפניך, איך מאך פאלען מיין געבעט פאר
דיר, הארציגער פאטער אין היממעל, אז דייער א גר-
טער מלאך זאל מיר באגלייטען, ווען איך געה זאמלען צדקה
און איך זאהל גישט קומען צו אזעלכע מענשען, וואס האבען
גיט צווא געבען און זיי זאלען דורך מיר פארשעהקט ווערען.
אויך געט איך דיר, רבנו של עולם, אז עס זאהל אויף מיר
גיט פאלען קיין חשד, אז איך פעלש מיין הייביגע שגיחות און
וואו איך וועל קומען זאל מען מיר אויפגעהומען בסבר פנים
יפות, אהן שום פארדאכט און אהן שום ספק, אז איך טהו
מיין ארבייט באמונה. שמרני והצלני, היט מיר און באשרם
מיר, אז איך זאל חס וחלילה דורך א טעות מיסברויכען דיא
צדקהגעלד און העלף מיר אויך, אז די מקבלי צדקה זאלען
דורך מיר גיט פארשעהקט ווערען. זאל, גוטער גאט, אויף
מיר מקיים ווערען דער פסוק: והיה מעשה הצדקה שלום
און אלעס וואס איך וועל טהאן אין דעם ענין פון צדקה, זאל
אויך טהאן בלב שלום מיט א גאנצע הארץ און ריינעם געוויס-
סען. ברוך אתה, אלהי צדקה ומשפט:

S0-DSF-652

